

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr.: V-sak 4
Møtenr.: 2/2016
Møtedato: 14. mars 2016
Notatdato: 26. februar 2016
Arkivsaksnr.:
Saksbehandler: Jonny Roar Sundnes/Avdeling for fagstøtte, Marianne Løken/
Enhet for lederstøtte

Årsrapport 2015 inkl. avlagt årsregnskap 2015

Hovedproblemstillinger i saken:

- Tildelingsbrev 2015 for Universitetet i Oslo 19.12.14
- Årsplan med ambisjoner og tiltak 2015-2017 – Fordeling av antatt statsbevilgning 2015 – Universitetsstyret 24.-25.6.2014
- Fordeling av antatt bevilgning 2016 – Årsplan 2016-2018 Universitetsstyret 23.6.2015

UiO skal i henhold til tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet (KD) levere årsrapport for 2015 til departementet innen 15. mars 2016.

Årsrapporten skal følge finansdepartementets standard for årsrapport og årsregnskap i statlige virksomheter.

UiOs årsrapport 2014 er som følge av dette strukturert i disse kapitlene:

- I. Styrets beretning
- II. Introduksjon til UiO og hovedtall
- III. Årets aktiviteter og resultater
- IV. Styring og kontroll i virksomheten
- V. Vurdering av fremtidsutsikter
- VI. Årsregnskap

Styrets beretning er en overordnet vurdering av resultater, ressursbruk og måloppnåelse for 2015, og en kort omtale av de viktigste prioriteringene for 2016. I tillegg omtales eksterne forhold som påvirker UiOs muligheter og utfordringer fremover.

Introduksjon til UiO og hovedtall omtaler UiO og samfunnsoppdraget, og gir en presentasjon av utvalgte hovedtall for virksomheten.

Årets aktiviteter og resultater er skrevet med utgangspunkt i styrets hovedprioriteringer i UiOs årsplan for 2015-2017. Innholdet i dokumentet konsentreres om aktivitet og resultater, og det gis en deltajert rapport om hva UiO har oppnådd i 2015 i henhold til egne prioriteringer og KDs



rapporteringskrav. Det er en utfordring at resultatene først foreligger medio februar, for publikasjonspoeng først medio april. Det vanskeliggjør analyser av resultater på nåværende tidspunkt. UiO legger opp til nærmere analyser i forbindelse med virksomhetsrapporteringen per 1. tertial 2016.

Styring og kontroll i virksomheten omfatter rapportering internkontroll, likestilling og diskriminering, lærlinger, samfunnssikkerhet og beredskap.

Vurdering av framtidsutsikter omfatter UiOs årsplan 2016-2018, omtale av større investeringsprosjekter og oversikt over mulig kapasitetsøkning ved institusjonene.

Årsregnskapet omfatter UiO finansregnskap, regnskap for Tøyenfondene og Observatoriefondene.

Det er under arbeid en rapport med høydepunkter fra UiOs virksomhet i 2015, og denne vil bli ettersendt til universitetsstyret.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Årsrapport for 2015 for UiO vedtas med de endringer som kom fram under møtet.

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Ellen Johanne Caesar
direktør virksomhets- og økonomistyring

Vedlegg:

- Årsrapport til Kunnskapsdepartementet 2015

UiO : **Universitetet i Oslo**

Årsrapport til Kunnskapsdepartementet 2015

Til behandling i universitetsstyret 14. mars 2016



Innhold

| | |
|---|------------|
| I. Styrets beretning | 5 |
| II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall | 9 |
| III. Årets aktiviteter og resultater | 17 |
| a. Status og resultater for 2015 | 17 |
| b. Nasjonale styringsparametre for universiteter og høyskoler | 46 |
| c. Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter | 47 |
| d. Midler tildelt over kapittel 281 | 47 |
| e. Kandidatmåltall..... | 47 |
| IV. Styring og kontroll i virksomheten | 51 |
| a. Overordnet vurdering | 51 |
| b. Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet..... | 53 |
| c. Økning av antallet lærlinger i statsforvaltningen | 53 |
| d. Samfunnssikkerhet og beredskap | 54 |
| e. Tidstyver..... | 54 |
| V. Vurdering av framtidsutsikter | 55 |
| a. Planer | 55 |
| b. Større investeringsprosjekter | 58 |
| VI. Årsregnskap | 61 |
| UiOs årsregnskap 2015 | 63 |
| Årsregnskap 2015 Tøyenfondet | 89 |
| Årsregnskap 2015 Observatoriefondet | 105 |
| Vedlegg 1: Likestillingsrapport for 2015 | 119 |
| Vedlegg 2: Årsplan for 2016-2018 | 155 |

I. Styrets beretning

Styrets medlemmer i 2015

| | |
|--|---|
| <i>Styreleder:</i> Rektor Ole Petter Ottersen | <i>Studenter:</i> Heidi Bang Hans Christian Paulsen |
| <i>Fast vitenskapelig tilsatte:</i> Professor Kristian Gundersen Professor Karin Widerberg | <i>Eksterne styrerepresentanter:</i> Anne-Marie Engel Idar Kreutzer |
| <i>Midlertidig vitenskapelig tilsatte:</i> Stipendiat Sofie A. E. Høgestøl | Kjetil Trædal Thorsen Anne Aasheim |
| <i>Teknisk-administrativt tilsatte:</i> Hovedtillitsvalgt Ole Martin Nodenes | |

Styrets arbeid

Universitetsstyret gjennomførte åtte styremøter i 2015, herav ett ekstraordinært møte i august. Styret har behandlet 48 saker og fått 42 orienteringer. Det har vært avholdt ett seminar mellom universitetsledelsen og styret. Temaer for seminaret var styrets ansvar, Universitetet i Oslo (UiO) i et nytt landskap og fornying i sektoren sett i lys av pågående eksterne og interne prosesser. Styret har i 2015 behandlet både større strategiske saker og viktige enkeltsaker.

I det følgende gir vi en overordnet vurdering av resultater, ressursbruk og måloppnåelse for 2015 samt de viktigste overordnede prioriteringene for 2016.

Tverrfakultære satsinger

UiO hadde i 2015 tverrfaglighet som en av sine hovedprioriteringer. UiO har tre store tverrfakultære satsinger: UiO:Energi ble etablert i 2012, og UiO:Norden og UiO:Livsvitenskap ble etablert i 2015. Opprettelsen av de tverrfakultære satsingene innebærer en prioritering av områder hvor UiO står sterkt forskningsmessig og har mulighet til å gjøre store vitenskapelige gjennombrudd. Dette er i tråd med UiOs Strategi2020 og støttes i rapporten fra Strategic Advisory Board.

Oppfølging av Strategic Advisory Board

Strategic Advisory Board (SAB) ble oppnevnt på rektors initiativ i 2012 for å gi innspill og råd til UiOs arbeid mot mål formulert i Strategi 2020. SAB er et internasjonalt panel, og alle deltakerne har inngående kjennskap til hvordan fremragende universiteter ledes og hvordan de prioriterer sine ressurser for å forbedre seg. SABs rapport ble overlevert UiO sommeren 2014, og universitetsstyret og -ledelsen la samme høst opp en toårig oppfølgingsplan som styret selv følger tett. SAB har derfor vært tema på de fleste styremøter gjennom 2015. Årsplan 2016-18 preges også av de tema SAB-prosessen har bidratt til å løfte høyere på UiOs dagsorden: utdanningskvalitet, forskningskvalitet og tverrfaglighet. Gruppen for organisasjons- og beslutningsstruktur vil presentere sine forslag til tiltak i løpet av våren 2016. Etter diskusjoner og høringer vil styret ta stilling til hvordan vi skal bedre UiOs faglige kvalitet, samarbeidsevne og gjennomføringskraft.

Verdensledende miljøer

Universitetsstyret har valgt ut fem verdensledende forskningsmiljøer ved UiO. Fagmiljøene som er valgt ut kommer fra medisin, økonomi, materialvitenskap og nanoteknologi, psykologi og språkfag. De 5 utvalgte miljøene får tilsagn om til sammen 31,2 mill. kr årlig i 5 år. Midlene skal

benyttes til rekruttering av internasjonale toppforskere for å styrke fagmiljøene og forskningen ved UiO. De utvalgte miljøene er følgende:

- Livsløpsendringer i hjerne og kognisjon (LCBC)
- Senter for flerspråklighet (MultiLing)
- Senter for immunregulering (CIR)
- Senter for materialvitenskap og nanoteknologi (SMN)
- Senter for studier av likhet, sosial organisering og økonomisk utvikling (ESOP)

Akademisk dugnad

UiO har tatt initiativ til en akademisk dugnad for flyktninger og asylsøkere. Dugnadens formål er å benytte universitetets særegne ressurser og kompetanse til å bistå i dagens flyktningsituasjon. Høsten 2015 ble det igangsatt to større initiativ: Koordinering av informasjon om opptak til høyere studier (i samarbeid med NOKUT, Samordna Opptak og Høgskolen i Oslo og Akershus) inkludert en felles informasjonsdag for flyktninger og asylsøkere som ønsker å studere i Norge; og forelesningsserien «På flukt», der UiOs fakulteter på omgang presenterer forskning på temaer knyttet til flyktningproblematikk.

På UiOs oppfordring har UHR påtatt seg rollen som koordinator av et nettverk der UH-sektoren kan utveksle informasjon om innsatsen som gjøres ved ulike institusjoner. UiO samarbeider også internasjonalt om initiativer for flyktninger og asylsøkere. Dugnadsarbeidet videreføres i 2016.

Vitenskapsombud

Universitetsstyret har vedtatt å etablere en ordning med vitenskapsombud. Ombudets formål skal være å verne om akademisk frihet, fremme god vitenskapelig kultur, forebygge vitenskapelig uredelighet og bidra til at saker løses på lavest mulig nivå. Ombudet skal også ivareta områder som ikke nødvendigvis er hensyntatt i noe regelverk og som heller ikke naturlig omfattes av ansvarsområdet til arbeidsgiver.

Masterplan for eiendommer

UiO er godt fornøyd med Rom for et fremragende, grønt universitet og kunnskapsbyen Oslo, Masterplan for UiOs eiendommer, som ble vedtatt av universitetsstyret i juni 2015. Masterplanen understreker at formålet med å drive eiendomsforvaltning og -utvikling ved UiO er å understøtte universitets kjernevirksomhet. Planen legger til grunn at UiO skal drive helhetlig og profesjonell forvaltning av universitetets eiendommer og ikke være en generell eiendomsforvalter.

Det fremgår at UiO står overfor omfattende utfordringer på eiendomssiden med et teknisk og funksjonelt vedlikeholdsetterslep på 8,6 mrd. kr. Masterplanen for UiOs eiendommer gir føringer for arbeidet med en langsiktig modernisering av eiendommene. Det skal arbeides videre med en langsiktig finansieringsplan for bygningsmassen ved UiO.

Økonomi og ressursbruk

UiO har en stabil og forutsigbar økonomi. Ved utgangen av 2015 har vi 158 mill. kroner (3%) i ubrukte midler på vår bevilgning fra KD. UiO har ambisiøse planer, og organisasjonen har stor oppmerksomhet rettet mot å bedre gjennomføringsevnen av vedtatte planer og aktiviteter.

UiO har de siste årene prioritert bygnings- og vedlikeholdsutfordringer. I 2015 ble NEMKO-bygget i Gaustadalléen 30 ervervet for 330 mill. kroner. Universitetsstyret har fattet vedtak om totalrehabilitering av Waldemar C. Brøggers hus (Geologisk museum) ved Naturhistorisk museum. Investeringene er foreløpig anslått slått til totalt ca. 329 mill. kroner.

Innovasjonsløft for UiO

Innovasjon er en viktig del av universitetets samfunnsoppdrag. Inven2 er Nordens største aktør innen kommersialisering av forskning. Inven2 er et aksjeselskap eid av UiO og Oslo universitetssykehus. Selskapet leverte i jubileumsåret 2015 nye rekordtall.

Universitetsstyret imøteser i 2016 behandlingen av en innovasjonsplattform for UiO og prinsipper for organiseringen av et innovasjonsløft.

Utdanningskvalitet

UiO har de siste årene hatt en omfattende satsing på utdanningskvalitet som har preget både plandokumenter og budsjettfordeling. Dette inkluderer styrket faglig og sosial integrering, tydeligere forventninger til studentene, økt bevissthet om programmenes arbeidslivsrelevans og mer bruk av varierte og studentaktive læringsformer. Det er en stor satsing på digital eksamen.

Ett av de mest vellykkede eksemplene på tiltak for å bygge kvalitet fra bunnen er utdanningslederprogrammet. Dette er rettet mot personer i vitenskapelige og administrative roller med helseansvar for studieprogram, og formålet er å stimulere deltakernes arbeid med å bygge gode utdanningsmiljøer ved UiO og tilrettelegge gode rammevilkår for undervisning.

Arbeidet blir videreført i 2016, som er UiOs satsningsår for lærings- og arbeidsmiljø. Studentenes læring skal være i fokus, og arbeidet med utdanningskvalitet skal koordineres gjennom å fastsette en overordnet visjon for utdanningsvirksomheten ved UiO.

Eksterne forhold som påvirker UiOs muligheter og utfordringer fremover

UiO har ambisjoner om å styrke sin posisjon som et ledende universitet for fremragende forskning og utdanning. Universitetsstyret er opptatt av å skape en økonomisk plattform for å realisere disse ambisjonene. Økonomisk utvikling og trender nasjonalt, men også i internasjonalt, vil påvirke universitetets rammebetingelser. Universitets- og høyskolesektoren kan bli møtt med stadig økte krav til konkurranse, effektivitet og produktivitet de kommende årene.

Oslo, 14.mars 2016

Ole Petter Ottersen
rektor/styreleder

Kristian Gundersen

Erling Sverdrup Sandmo

Sofie A. E. Høgestøl

Heidi Bang

Hans Christian Paulsen

Ole Martin Nodenes

Anne-Marie Engel

Idar Kreutzer

Guro Slettemark

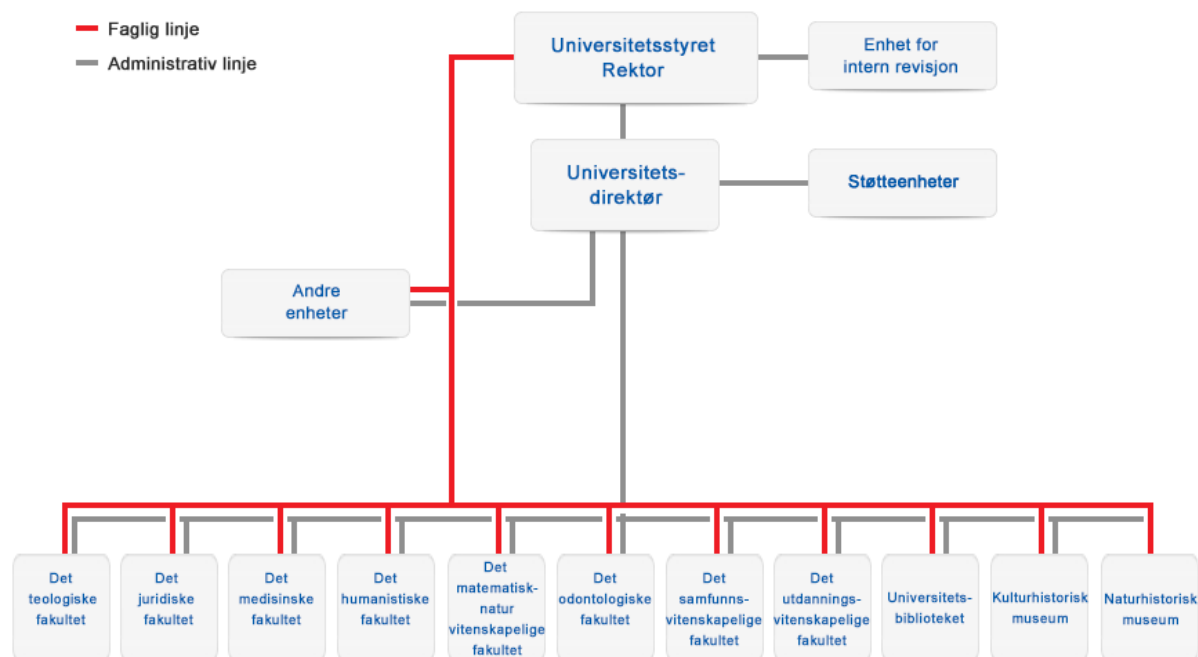
Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Universitetet i Oslo (UiO) ble etablert i 1811. Kjerneoppgavene er utdanning, forskning og formidling/innovasjon. Innen forskning er UiO landets fremste kunnskapsinstitusjon.

Figur 1 - Organisasjonskart

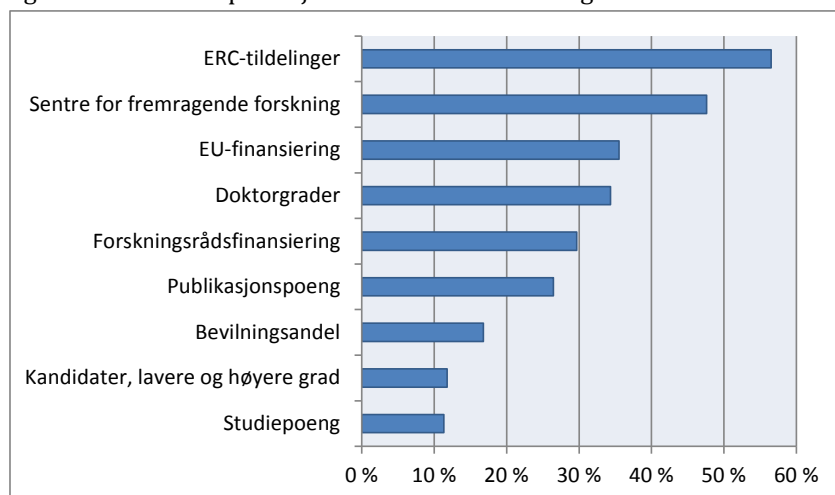
Organisasjonskart



UiOs kjernevirksomhet er konsentrert rundt åtte fakulteter, to museer, universitetsbiblioteket og flere sentre. I tillegg har UiO støtteenheter for bl.a. eiendomsforvaltning, informasjonsteknologi og administrative funksjoner.

Resultater

Figur 2 – UiO-andel på nasjonalt nivå for noen viktige indikatorer



Figuren viser UiOs andel av samlede resultater for den statlige universitets- og høyskolesektoren på noen utvalgte indikatorer innenfor forskning og utdanning.

Bevilgningsandel gjelder UiOs andel (17%) av den samlede bevilgningen fra Stortinget til den statlige UH-sektoren.

Tre av tallene (EU- og forskningsrådsfinansiering samt publikasjonspoeng) gjelder 2014.

ERC-tildelinger (fra EU) og sentre for fremragende forskning (finansiering fra Forskningsrådet) er de tydeligste uttrykkene for forskning av ypperste kvalitet. Figuren ovenfor viser at UiO har halvparten av denne typen forskning i norsk UH-sektor.

UiO følger særskilt opp 6 indikatorer som det også settes ambisjoner for.

Tabell 1 - Resultatindikatorer

| RESULTATER: 6 INDIKATORER | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|---|---------|---------|---------|---------|---------|
| Publikasjonspoeng per vitenskapelig årsverk | 1,26 | 1,26 | 1,18 | 1,17 | |
| Doktorgrader | 425 | 511 | 524 | 519 | 484 |
| EU-inntekter | 86 600 | 70 000 | 100 000 | 127 317 | 150 197 |
| Forskningsrådsinntekter | 653 000 | 683 100 | 742 400 | 697 156 | 789 427 |
| Studiepoeng per heltidsekvivalent | 43,2 | 42,3 | 42,3 | 42,2 | 42,8 |
| Andel utvekslingsstudenter av reg.studenter | 6,2 % | 6,6 % | 6,8 % | 6,9 % | 6,7 % |

Publikasjonspoeng for 2015 foreligger ikke før i april. EU- og forskningsrådsinntekter (beløp i 1000 kroner) er oppgitt etter ny spesifikasjon – gjeldende fra og med 2015 – også for tidligere år.

1. *Publikasjonspoeng per vitenskapelig årsverk*: UiO har opplevd en utflating de siste årene, men publiserer på landets høyeste nivå.
2. *Doktorgrader*: Antall doktorgrader har flatet ut de siste årene.
3. *EU-inntekter*: Det har vært en kraftig vekst i regnskapsførte EU-inntekter.
4. *Forskningsrådsinntekter*: Det er en særlig stor vekst i inntektene fra Forskningsrådet fra 2014 til 2015.
5. *Studiepoeng per student*: I gjennomsnitt avlegger UiOs studenter mellom 42 og 43 studiepoeng i året, omtrent som ved UiB, men under det nasjonale gjennomsnittet.
6. *Utvekslingsstudenter*: En svak økning de siste årene har stoppet opp.

Forskning

UiO forsker på de samme områdene som vi gir utdanning (se nedenfor) og har mange særskilt fremragende forskningsmiljøer.

Tabell 2 – Sentre for fremragende forskning (SFF) ved UiO

| SENTRE FOR FREMAGENDE FORSKNING | Senterleder |
|--|--------------------|
| Senter for forskning på mentale lidelser | Ole A. Andreassen |
| Senter for studier av rasjonell, språklig og moralsk handling | Olav Gjelsvik |
| Senter for teoretisk og beregningsorientert kjemi | Trygve Helgaker |
| Senter for flerspråklighet | Elizabeth Lanza |
| Senter for studier av likhet, sosial organisering og økonomisk utvikling | Karl-Ove Moene |
| Senter for immunregulering | Ludvig M. Sollid |
| Senter for kreftbiomedisin | Harald A. Stenmark |
| Senter for økologisk og evolusjonær syntese | Nils Chr. Stenseth |
| Senter for jordens utvikling og dynamikk | Trond H. Torsvik |
| Senter for forskning om internasjonale domstolars legitimitet | Geir Ulfstein |

Oversikten er sortert på grunnlag av senterleders etternavn.

Sentre for fremragende forskning er en forskningsrådsfinansiert ordning for de aller beste forskningsmiljøene, uavhengig av fag og tema; kvalitet er eneste tildelingskriterium.

EU har en tilsvarende ordning på europeisk nivå (ERC-tildelinger) der UiO har hatt stor suksess. Nedenfor følger en oversikt over slike tildelinger som har medført aktivitet i 2015.

Tabell 3 – Aktive (2015) ERC-tildelinger til UiO

| ERC: ADVANCED GRANTS / | Fagområde |
|-------------------------------|---------------------------------|
| Bramanti, Barbara | Biologi |
| Carlsson, Mats | Astrofysikk |
| Føllesdal, Andreas | Jus |
| Helgaker, Trygve | Kjemi |
| Hylland-Eriksen, Thomas | Sosialantropologi |
| Jamtveit, Bjørn | Geofag |
| Kääb, Andreas | Geofag |
| Sollid, Ludvig | Klinisk medisin |
| Storesletten, Kjetil | Økonomi |
| Torsvik, Trond | Geofag |
| Winther, Ragnar | Matematikk |
| ERC: CONSOLIDATOR GRANTS / | Fagområde |
| Louch, William | Klinisk medisin |
| ERC: STARTING GRANTS / | Fagområde |
| Asdal, Kristin | Teknologi, innovasjon og kultur |
| Christiansen, Snorre | Matematikk |
| Eriksen, Hans Kristian | Astrofysikk |
| Fjell, Anders | Psykologi |
| Harstad, Bård | Økonomi |
| Kvaal, Simen | Kjemi |
| Larsen, Ann-Cecilie | Fysikk |
| Lundhaug, Hugo | Teologi |
| Mazzini, Adriano | Geofag |
| Neshveyev, Sergey | Matematikk |
| Nordeng, Hedvig Marie Egeland | Farmasi |
| Vervaeke, Koen Gerard Alois | Basalmedisin |
| Walhovd, Kristin Beate | Psykologi |
| Aas, Katja Franko | Jus |

Oversikten er sortert på grunnlag av prosjektleders etternavn innenfor de ulike kategoriene av ERC-tildelinger.

Tabell 4 – Mestpubliserende professorer ved UiO

| MESTPUBLISERENDE PROFESSORER | Fagområde |
|---------------------------------|-------------------|
| PERSSON, Clas | Fysikk |
| XU, Chong-Yu | Geofag |
| SVENSSON, Bengt Gunnar | Fysikk |
| KIRKEVOLD, Marit | Sykepleievit. |
| CARLSSON, Mats | Astrofysikk |
| MYSTERUD, Atle | Biologi |
| MOTA, David Fonseca | Astrofysikk |
| LACASCE, Joseph Henry | Geofag |
| AUSTRHEIM, Håkon Olav | Geofag |
| CORFU, Fernando | Geofag |
| ERIKSEN, Hans Kristian Kamfjord | Astrofysikk |
| HANSEN, Thomas F. | Biologi |
| NORBY, Truls Eivind | Kjemi |
| ANDENÆS, Mads | Jus |
| FJELLVÅG, Helmer | Kjemi |
| HANSEN, Frode Kristian | Astrofysikk |
| ASDAL, Kristin | Samf.fag/Livsvit. |

De 17 navnene i oversikten har alle sammen minst 5 publikasjonspoeng på nivå 2 i gjennomsnitt per år for de tre årene 2012-2014 beregnet etter den nye tellemåten som gir høyere uttelling enn før for publisering i samarbeid med andre.

Publisering på nivå 2 representerer de fremste publiseringskanalene innenfor sitt fagfelt etter vedtak i nasjonale fagråd. Antallet publikasjoner på nivå 2 er begrenset til 20% av det totale publikasjonsantallet på fagfeltet.

Som tidligere nevnt publiserer UiOs vitenskapelig ansatte mest i landet, både målt i volum og per vitenskapelig årsverk. Tabellen ovenfor gir oversikt over de professorer ved UiO som har det største omfanget av vitenskapelig publisering i tellende kanaler, målt som publikasjonspoeng på nivå 2. Oversikten forteller ikke alt om vitenskapelig publisering; den sier mye om publiseringsomfang, men lite eller ingen ting om gjennomslagskraften til den forskningen som ligger til grunn for publiseringen.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved tre av sine institutter dominerer oversikten.

Utdanning

Tabell 5 – UiOs tilbud om utdanning

| STUDIEPROGRAMMER | Årsenhet | Bachelor | Master | Sum | Andel |
|---|-------------|-------------|-------------|------------|-------|
| Estetiske studier og musikkvitenskap | 1 | 3 | 6 | 10 | 3 % |
| Helsefag og medisin | 1 | 3 | 17 | 21 | 6 % |
| Historie, filosofi og kulturstudier | 8 | 18 | 29 | 55 | 16 % |
| Informasjonsteknologi og informatikk | 2 | 12 | 13 | 27 | 8 % |
| Jus, økonomi, ledelse og administrasjon | 3 | 8 | 20 | 31 | 9 % |
| Lærerutdanning: lektorutdanning | 3 | | 3 | 6 | 2 % |
| Matematikk, naturvitenskap og teknologi | 3 | 14 | 27 | 44 | 13 % |
| Mediefag | 1 | 3 | 3 | 7 | 2 % |
| Pedagogiske fag | 4 | 2 | 11 | 17 | 5 % |
| Religion og teologi | 2 | 6 | 9 | 17 | 5 % |
| Samfunnsfag og psykologi | 6 | 25 | 33 | 64 | 19 % |
| Språk, litteratur og områdekunnskap | 12 | 10 | 14 | 36 | 11 % |
| Studieprogrammer totalt | 46 | 104 | 185 | 335 | |
| Andel | 14 % | 31 % | 55 % | | |

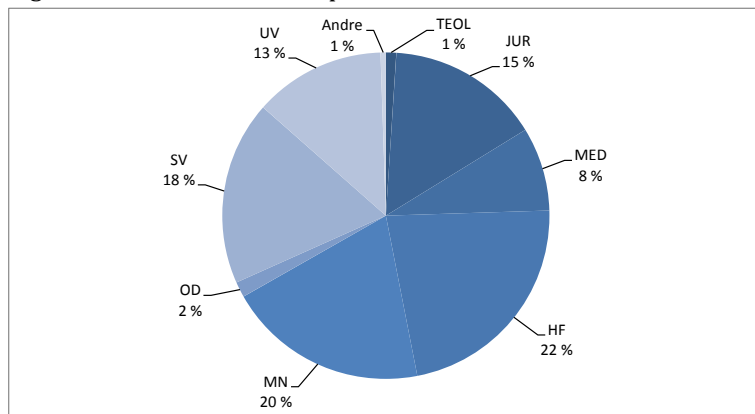
Antallet studieprogrammer er «egentlig» 196 (hhv. 30/årsehet, 57/bachelor og 109/master); i tabellen her er summen 335. Det skyldes at mange studieprogrammer er registrert under mer enn ett fagområde.

Tabell 6 – Studenttall og kandidater

| STUDENTER OG KANDIDATER 2015 | STUDENTER | | | KANDIDATER | | |
|---|---------------|---------------|--------------|--------------|--------------|------------|
| | Lavere nivå | Høyere nivå | Ph.d. | Lavere nivå | Høyere nivå | Ph.d. |
| Det teologiske fakultet | 127 | 123 | 33 | 11 | 31 | 4 |
| Det juridiske fakultet | 467 | 3 238 | 83 | 52 | 593 | 16 |
| Det medisinske fakultet | 169 | 1 851 | 1 387 | 30 | 333 | 202 |
| Det humanistiske fakultet | 4 089 | 1 383 | 192 | 510 | 371 | 50 |
| Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet | 3 063 | 1 778 | 774 | 484 | 515 | 118 |
| Det odontologiske fakultet | 72 | 303 | 53 | 16 | 49 | 8 |
| Det samfunnsfaglige fakultet | 2 559 | 1 887 | 320 | 378 | 440 | 67 |
| Det utdanningsvit. fakultet | 1 229 | 1 934 | 120 | 487 | 351 | 19 |
| Andre | 127 | | | | | |
| UiO totalt | 11 902 | 12 496 | 2 962 | 1 968 | 2 683 | 484 |

Med studenttall menes 'egenfinansierte heltidsekvivalenter' registrert i høstsemesteret 2015, til sammen 24 398. (Dersom man i stedet for 'heltidsekvivalenter' bruker tallet for registrerte studenter uavhengig av studieomfang de er oppmeldt til, blir tallet 27 194.) Studenttallene vedr. ph.d. gjelder inngåtte avtaler, også det i høstsemesteret (tallene her i tabellen gjelder 2014).

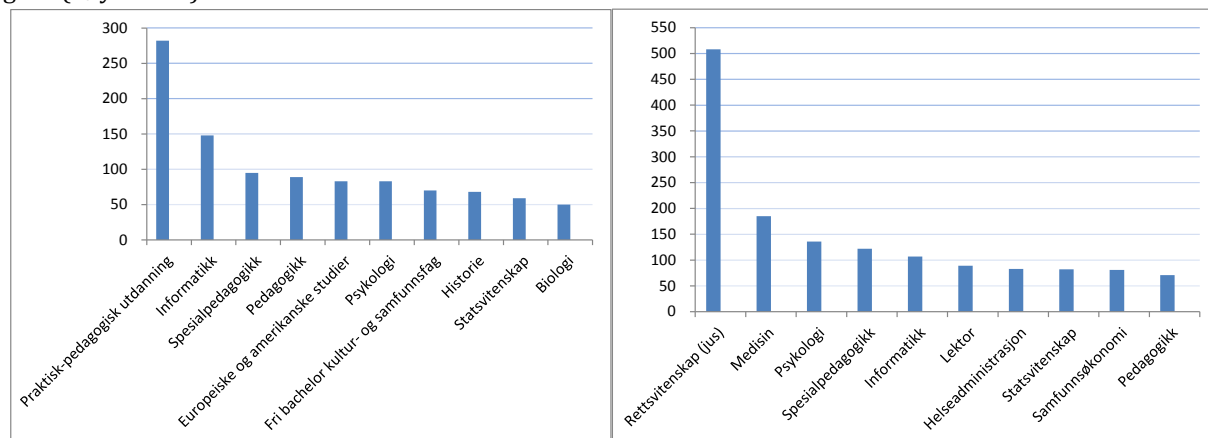
Figur 3 – Studenttall fordelt på fakulteter



Figuren viser fakultetenes andel av samlet studenttall på lavere og høyere nivå høstsemesteret 2015.

Mer enn halvparten av UiOs studietilbud er på høyere nivå (master eller fem-/seksårige integrerte profesjonsløp). Også når det gjelder kandidattall er det flere på høyere nivå enn på lavere nivå, mens studenttallene er mer like for de to hovedgruppene av utdanningstilbud.

Figur 4 – Kandidater fra de 10 største utdanningsprogrammene på lavere nivå (venstre side) og høyere grad (høyre side)



Med høyere nivå menes master og 5-/6-årige profesjonsutdanninger (integrerte studieløp)

Mange studenter gjennomfører *etter- og videreutdanning (EVU)* ved å delta i UiOs ordinære undervisning. UiO utvikler også stadig fleksible undervisningstilbud som kan bidra i EVU-sammenheng.

UiO har mange *utvekslingsavtaler* som gir alle studenter mulighet for utvekslingsopphold i studieprogrammene sine. Det finnes fellesavtaler som dekker hele universitetet, og mange fakulteter, institutter og programmer har egne avtaler i tillegg. Antallet utvekslingsstudenter i 2015 var 1 868, herav 406 utreisende.

UiO har ett *senter for fremragende utdanning (SFU)*, ProTed – senter for fremragende lærerutdanning i samarbeid med UiT Norges arktiske universitet. I hele landet er det totalt fire SFU. ProTed skal utvikle integrerte lærerutdanninger, det vil si med et helhetlig studiedesign som forener vitenskapsfag, profesjonsfag, undervisningsfag, teori og praksis. Senteret ledes av to personer: Fra UiO av Andreas Lund, Institutt for lærerutdanning og skoleforskning, og fra UiT av Hilde Sollid.

Formidling/innovasjon

Formidling ved UiO skjer på en rekke arenaer:

- Museene er viktige arenaer for forskningsformidling.
- UiO har svært mange arrangementer beregnet på allmennheten, bl.a. den årlige UiO-festivalen, forelesningsrekker om tidsaktuelle temaer samt fagspesifikke debatter.
- I tillegg til vitenskapelig publisering bidrar UiOs vitenskapelig ansatte med et stort antall lærebøker og populærvitenskapelige artikler i tillegg til bidrag i Store norske leksikon der UiO er medeier.
- UiOs forskere er på trykk i medier flere ganger daglig i gjennomsnitt.

Tabell 7 – Besøk ved UiOs museer

| MUSEUMSBESØK | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|--|---------|---------|---------|---------|---------|
| Kulturhistorisk museum, publikumsbesøk | 501 505 | 474 608 | 466 929 | 458 695 | 520 387 |
| Kulturhistorisk museum, skoleklasser | 573 | 769 | 646 | 749 | 686 |
| Naturhistorisk museum, publikumsbesøk | 500 000 | 663 000 | 709 000 | 809 000 | 840 000 |
| Naturhistorisk museum, skoleklasser | 317 | 299 | 349 | 479 | 313 |

UiO har ett *senter for forskningsdrevet innovasjon* (SFI) – Centre for Scalable Data Access (SI-RIUS). Senteret skal utvikle nye teknologier for å identifisere og behandle relevant informasjon fra den store og økende mengden digitale data («big data»). Senteret ledes av Arild Waaler, Institutt for informatikk. UiO deltar i tillegg i fem andre sentre. Totalt er det 24 SFI i aktivitet i Norge i 2015.

Innovasjonsaktiviteten ved UiO kan bl.a. måles gjennom antall ideer, patentsøknader og bedriftsetableringer. Selskapet Invent2 har tall som viser vekst i aktiviteten, bl.a. har antall kommersialiseringer (lisensavtaler + selskapsetablering) økt fra litt over 10 i 2007/2008 til mer enn 70 i 2015. I 2015 ble det også registrert 340 ideer og 87 patentsøknader.

UiO har et omfattende samarbeid med næringslivet. Enhetene har ulike typer samarbeid med rundt 400 bedrifter. Det er stor variasjon mellom fakultetene med tanke på type virksomheter de samarbeider med og en betydelig variasjon i type samarbeid. Noen fakulteter har tyngden av samarbeid på utdanningssiden, mens andre har størstedelen av samarbeidene knyttet til forskning og innovasjon.

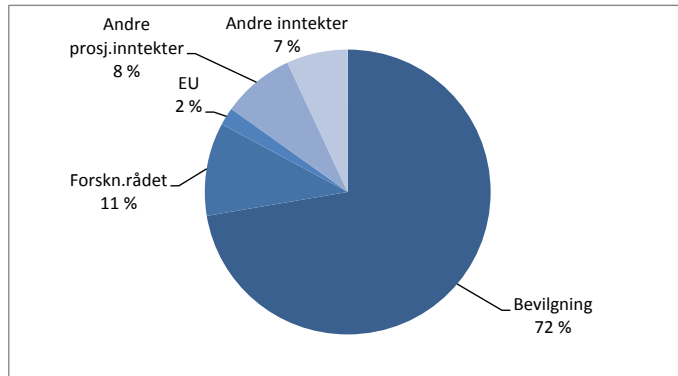
Inntekter

Tabell 8 – Inntekter til UiO

| INNTEKTER (mill. kroner) | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|--------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| UiO totalt | 6 642 | 6 557 | 6 803 | 7 064 | 7 475 |
| Bevilgning | 4 839 | 4 955 | 5 027 | 5 139 | 5 406 |
| Forskn.rådet | 653 | 683 | 742 | 697 | 789 |
| EU | 87 | 70 | 100 | 127 | 150 |
| Andre prosj.inntekter | 702 | 433 | 572 | 589 | 611 |
| Andre inntekter | 361 | 416 | 361 | 511 | 518 |

Beløp i 1000 kroner.

Figur 5 – Inntektene til UiO i 2015 fordelt på ulike kilder

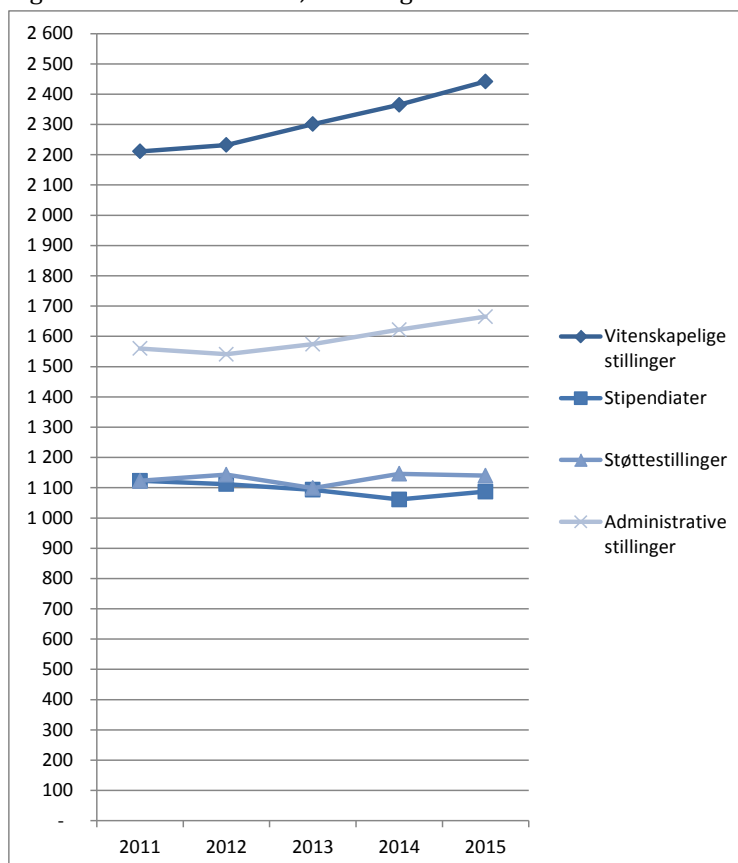


Det er to utviklingstrekk som er særlig tydelige om man ser utviklingen over de siste 30 år:

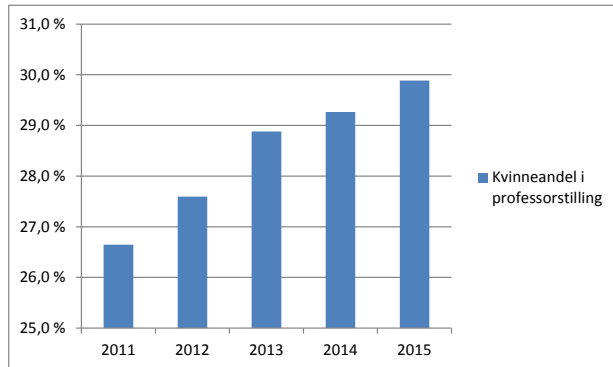
- Det har vært en betydelig realvekst, det vil si budsjettvekst ut over kompensasjon for lønns- og prisutvikling.
- Konkurransbaserte midler har en mye større plass i den samlede finansieringen nå enn på midten av 1980-tallet.

Årsverk

Figur 6 – Årsverk ved UiO, utvikling over tid

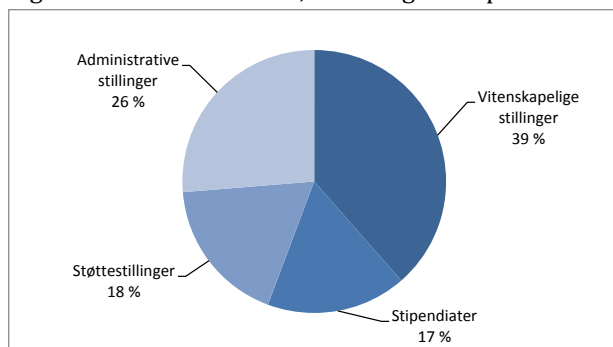


Figur 7 – Kvinneandel i professorstilling



Når det gjelder kvinneandel i professorstilling (stillingskodene 1013 og 1404), kan vi observere en jevn vekst i alle år (ca. ett prosentpoeng forbedring for hvert år). DBH har tall for alle universiteter når det gjelder stillingskode 1013: Her er UiO nest best i landet med 30,3% kvinneandel; UiT er best med 31,3%.

Figur 8 – Årsverk ved UiO, fordeling 2015 på ulike stillingsgrupper



Ser vi på utviklingstrekk over et virkelig langt tidsrom, kan vi bl.a. observere følgende:

- Antall årsverk har nesten fordoblet seg fra 1991 til 2015.
- Veksten er betydelig større i vitenskapelige stillinger sammenliknet med ikke-vitenskapelige stillinger. Det handler i stor grad om rekrutteringsstillinger.
- Det er en større vekst i administrative stillingsbetegnelser enn øvrige grupper innenfor de ikke-vitenskapelige stillingene.
- Prosentvis er veksten langt større for eksternt finansierte årsverk enn for årsverk med ordinær finansiering.

Tabell 9 – Aldersfordeling blant vitenskapelig personale (ekskl. rekrutteringsstillinger)

| ALDERSFORDELING I VIT.STILLINGER 2015 | < 40 | 40 - 49 | 50 - 59 | 60 + | Sum |
|---------------------------------------|------|---------|---------|------|--------------|
| Årsverk | 321 | 494 | 461 | 463 | 1 738 |
| Andel | 18 % | 28 % | 27 % | 27 % | 100 % |

I mer enn 1 av 4 årsverk i vitenskapelig stilling, har stillingsinnehaveren fylt 60 år eller mer, og i 13% av samlede årsverk i vitenskapelig stilling har stillingsinnehaveren fylt 65 år eller mer. Generasjonsskifter representerer alltid en utfordring, men gir samtidig et betydelig handlingsrom når det gjelder å følge opp faglige prioriteringer med nye ansettelser.

III. Årets aktiviteter og resultater

a. Status og resultater for 2015

Strukturen på kapittelet

Den følgende oversikten over status og resultater for 2015 er basert på Universitetet i Oslo (UiO) årsplan for 2015. Årsplanen har følgende tema og sortering av tiltakene, basert på inndelingen i UiOs overordnede strategiplan, Strategi2020:

- Et grensesprengende universitet – tiltak 1, 2, 3 og 4
- Læringsuniversitetet – tiltak 5 og 6
- Et samfunnsengasjert universitet – tiltak 7, 8 og 9
- Et handlekraftig universitet – tiltak 10 og 11
- Det gode universitetet – tiltak 12, 13, 14, 15 og 16

Teksten gjengir først selve tiltaket, deretter kommer status for gjennomføring. En kortfattet omtale av byggeprosjekter er skilt ut som et eget punkt til slutt i oversikten.

De nasjonale styringsindikatorene er omtalt der de tematisk hører hjemme. Det er gitt en samlet oversikt over resultatene for de kvantitative nasjonale styringsindikatorene i kapittel III.b.

Resultatindikatorer

UiO har seks resultatindikatorer som blir brukt for å følge opp enhetene internt. Styret har foreløpig ikke fastsatt ambisjonsnivå for 2017.

| RESULTATER: 6 INDIKATORER | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|---|---------|---------|---------|---------|---------|
| Publikasjonspoeng per vitenskapelig årsverk | 1,26 | 1,26 | 1,18 | 1,17 | |
| Doktorgrader | 425 | 511 | 524 | 519 | 484 |
| EU-inntekter | 86 600 | 70 000 | 100 000 | 127 317 | 150 197 |
| Forskningsrådsinntekter | 653 000 | 683 100 | 742 400 | 697 156 | 789 427 |
| Studiepoeng per heltidsekivalent | 43,2 | 42,3 | 42,3 | 42,2 | 42,8 |
| Andel utvekslingsstudenter av reg.studenter | 6,2 % | 6,6 % | 6,8 % | 6,9 % | 6,7 % |

Publikasjonspoeng for 2015 foreligger ikke før i april. EU- og forskningsrådsinntekter (beløp i 1000 kroner) er oppgitt etter ny spesifikasjon – gjeldende fra og med 2015 – også for tidligere år.

Forkortelser i dokumentet

Det er brukt følgende forkortelser for fakulteter, museer og sentre:

| | |
|--|---|
| TF – Det teologiske fakultet | KHM – Kulturhistorisk museum |
| JUS – Det juridiske fakultet | NHM – Naturhistorisk museum |
| MED – Det medisinske fakultet | STK – Senter for tverrfaglige kjønnsstudier |
| HF – Det humanistiske fakultet | SUM – Senter for utvikling og miljø |
| MN – Det matematisk-naturvitensk. fakultet | |
| OD – Det odontologiske fakultet | |
| SV – Det samfunnsvitenskapelige fakultet | |
| UV – Det utdanningsvitenskapelige fakultet | |

Tiltak 1: Utdanning med høy kvalitet og relevans

Utvikling av UiOs utdanninger på bachelor-, master- og ph.d.-nivå skal skje i tråd med de faglige prioriteringene med vekt på kvalitet i forskningsbasert utdanning, relevans for samfunn og arbeidsliv og etterspørsel fra søkerne. UiO skal prioritere arbeidet knyttet til videre kvalitetsutvikling av ph.d.-utdanningen i lys av de felles prinsippene som ble vedtatt av universitetsstyret 6. mai 2014.

Internasjonalisering skal brukes aktivt som et virkemiddel for økt kvalitet i UiOs utdanninger, og alle studieprogram skal inneholde internasjonale komponenter. UiO skal vurdere etablering av fellesgrader og andre former for utdanningssamarbeid innenfor sterke fagområder og fagområder med utviklingspotensiale sammen med internasjonalt ledende universiteter.

UiO skal bidra til innovasjon i samfunnet først og fremst gjennom å utdanne faglig sterke kandidater. Tett samspill med arbeids- og næringslivet om utdanningenes relevans er særlig viktig for å styrke kandidatenes bidrag til innovasjon.

Arbeidet med utdanningsporteføljen

Universitetsstyret behandler hvert år en samlet sak om UiOs studietilbud. Saken bygger på UiOs strategidokumenter og innspill fra fakultetene og vurderes i sammenheng med andre saker som også omhandler innretningen på og dimensjoneringen av studietilbudet. Viktige føringer legges i årsplan og budsjettfordeling.

I stortingsmeldingen «Konsentrasjon for kvalitet» varsler Kunnskapsdepartementet (KD) strengere krav til etablering av master- og doktorgradsutdanninger. KD er opptatt av at programmene bør ha større bredde og forankres i sterkere fagmiljøer enn det som har vært godkjent på grunnlag av dagens regler. UiO vil følge opp eventuelle skjerpede krav i de ordinære prosessene for porteføljeforvaltning og kvalitetssikring av utdanningene.

UiOs første fellesgrad på doktorgradsnivå, *European Doctorate in Law and Development* (EDOLAD) ved JUS startet opp i januar 2015. I tillegg er det startet opp to nye internasjonale fellesgrader på masternivå:

- North Sea Energy Law Programme, erfaringsbasert fellesgrad ved JUS.
- Educational Policies for Global Development, Erasmus Mundus-program ved UV.

UiO fikk tildelt midler til studentmobilitet til og fra Russland gjennom Erasmus+ Global Mobility (Mobilitet i Verden) i den første utlysningen. Samarbeidspartner er Higher School of Economics (HSE) i Moskva og St. Petersburg.

UiO fikk 5 tildelinger av totalt 19 i den første utlysningsrunden for INTPART-programmet Internasjonale partnerskap for fremragende utdanning og forskning i regi av Forskningsrådet og SIU, med mål om å utvikle verdensledende fagmiljøer i Norge gjennom økt samarbeid med nasjonalt prioriterte land (BRIKS-landene + Japan, Canada og USA)

Kvalitetsheving av ph.d.-utdanningen

Alle fakultetene har egne tiltak for økt kvalitet i ph.d.-utdanningen. Flere har tiltak for å styrke veiledningen og veiledernes kompetanse, og det foregår jevnlig evalueringer og oppdateringer av kursdelen i programmet. UV søker å dra nytte av erfaringene fra en nasjonal forskerskole i utdanningsvitenskap (NATED).

Det er gjennomført en utredning av et opplegg for felles veilederopplæring. Det er også gjennomført en pilot i regi av Fagområdet for universitetspedagogikk i februar 2016.

Alle fakultetene har sommeren 2015 lansert nye nettsider for ph.d.-programmene sine. De nye nettsidene skal gi strukturert og kvalitetssikret informasjon til søkere, ph.d.-kandidater og andre involverte i ph.d.-utdanningen.

Revisjon av kvalitetssystemet

NOKUT evaluerte i 2013 kvalitetssystemet for UiOs utdanningsvirksomhet, og i februar 2014 ble systemet godkjent av NOKUTs styre. NOKUTs sakkyndige komite hadde mye positivt å si om kvalitetsarbeidet ved UiO, og komiteens vurderinger var i all hovedsak sammenfallende med UiOs egne vurderinger av styrker og utfordringer i kvalitetsarbeidet. Fra den sakkyndige rapporten:

"Det er en krevende oppgave å sikre og utvikle utdanningskvalitet ved en så stor og kompleks institusjon som UiO. Komiteens inntrykk er at UiO på emne, program, institutt, fakultet og på institusjonelt nivå har et kvalitetssystem som løser viktige kvalitetsutfordringer.»

I evalueringsrapporten ga komiteen råd til UiO om videre utviklingsarbeid. Komiteen pekte på to områder som UiO må prioritere særskilt: tilsynssensorordningen og kvalitetssikringen av forskerutdanningen. Etter en bred prosess i 2014 ble et forslag til revidert kvalitetssystem vedtatt i universitetsstyret i mars 2015. Fakultetene hadde frist innen utgangen av 2015 med å innarbeide revisjonen i sine egne rutiner.

Felles arbeidsgruppe mellom UiO og HiOA

Med bakgrunn i stortingsmeldingen «Konsentrasjon for kvalitet» har UiO og Høgskolen i Oslo og Akershus opprettet en felles arbeidsgruppe med deltakere fra ledelsen ved de to institusjonene. Gruppen har fått i oppdrag å vurdere om dagens arbeidsdeling mellom institusjonene på utdanningsområdet er formålstjenlig, inkludert å peke på områder der det vil være fornuftig å se nærmere på arbeidsdelingen mellom de to institusjonene. Arbeidsgruppen skal levere sin rapport til de respektive institusjonenes rektorer og styrer innen 1. juni 2016.

Nasjonal styringsparameter: Samspill mellom forskning og utdanning

Denne parameteren er det enklere å besvare for konkrete utdanninger og fagmiljøer enn det er å gi en samlet framstilling på institusjonsnivå. Det finnes mange gode eksempler på samspillet mellom forskning og utdanning både fra arbeidet med studiestart og inkludering i fagmiljøet, programutvikling, forskningsnære arbeidsformer og rekruttering av vitenskapelig personale. UiO har en stor bredde både i fagportefølje og i organisasjonsstruktur, og denne bredden dyrkes aktivt for å fremme faglig kvalitet.

Nasjonal styringsparameter: Antall utvekslingsstudenter på Erasmus+

Antallet utvekslingsstudenter på Erasmus+ har økt fra 376 i 2014 til 903 i 2015. Økningen skyldes at programperioden først startet høsten 2014, og at det for 2014 da kun tas med studenter på Erasmus+ i høstsemesteret, mens det for 2015 er tatt med studenter i både høst- og vårsemesteret. Videre rapporteres flest studenter på vårsemesteret, da en utvekslingsstudent som har en avtale som går over til et nytt år, rapporteres kun i det semesteret som avtalen opphører. Mange som drar ut i høstsemesteret, har sluttdato i januar/februar pga annen semesterinndeling i andre land, og rapporteres dermed som utvekslingsstudenter på vårsemesteret.

Andelen utvekslingsstudenter per semesterregistrerte student har gått ned fra 6,9% i 2014 til 6,7% i 2015. Nedgangen skyldes primært en økning i antall registrerte studenter i 2015. Det er kun 6 færre studenter på utvekslingsavtaler i 2015 vs 2014 (1 868 vs 1 874), mens antall registrerte studenter har økt med 659 fra 2014 til 2015 (fra 27 227 til 27 886).

Nasjonal styringsparameter: Fleksibel utdanning

Etterutdanning er kurs og forelesninger av kortere varighet som ikke gir studiepoeng. Disse kursene tilbys fortrinnsvis på oppdragsbasis. Videreutdanning er studier som gir formell kompetanse og uttelling i studiepoeng. Både etterutdanning og videreutdanning (EVU) er studier som har undervisningsopplegg som kan kombineres med fulltidsjobb.

UiOs EVU-tilbud kan deles inn i 4 kategorier:

1. Skreddersydde EVU-tilbud utarbeidet på oppdrag eller mot egenbetaling.
De største satsingene er «IT og ledelse» ved Institutt for informatikk og tilbud for skolesektoren ved MN og UV.
2. Erfaringsbaserte masterprogram.
UiO tilbyr 9 erfaringsbaserte mastere innen helsefag, pedagogikk, teologi, jus og journalistikk hvor opptakskravet er nærmere definerte bachelorgrader, samt minimum 2 års relevant yrkeserfaring.
3. Ordinære opptak til årsheter gjennom Samordna opptak.
UiO tilbyr 26 årsheter, og de er opprettet bl.a. for å imøtekomme behovet for å øke undervisningskompetansen til lærerne i skolen.
4. Ordinære opptak til enkeltemner.

«Mobilitetsundersøkelsen» og «Læringsmiljøundersøkelsen» har vist at en høy andel av dem vi tenker på som studenter på ordinære studietilbud, selv definerer seg som videreutdanningsstudenter, det vil si at de har en annen fullført utdanning fra tidligere. Studentmassen blir eldre og mange «shopper» enkeltemner for å øke kompetansen i sin jobbutførelse eller som et ledd i egenutvikling. Fakultetene har i økende grad tilrettelagt for at ordinære emner som er populære for videreutdanningsstudenter er kompatible med arbeidslivet i form av for eksempel undervisning på ettermiddag/kveldstid og digitalisering av undervisningen. Dette gjør at skillet mellom det vi har vært vant til å tenke på som en ordinær campusstudent og en videreutdanningsstudent med jobb og familie viskes ut.

Tiltak 2: Tverrfaglighet i forskning og utdanning

Strategi2020 vektlegger at UiO skal søke kvalitet i all sin virksomhet og styrke en kultur for kontinuerlig kvalitetsforbedring. Tverrfaglighet i forskning og utdanning er et fortrinn for et stort breddeuniversitet som UiO, ikke minst i arbeidet for å respondere på globale samfunnsutfordringer. Samarbeid mellom faggrensene er kvalitetsfremmende, også i forhold til andre institusjoner.

For å stimulere til samarbeid på tvers av organisatoriske grenser har universitetet vedtatt institusjonelle tverrfakultære forskningsområder. Erfaringene og den eksterne evalueringen har påvist svakheter og hindringer ved ordningen og behovet for nytenkning om rammer og insentiver for slike satsinger. Universitetsstyret skal vedta ny plan for å fremme tverrfaglig forskning og utdanning innen utgangen av 2014. UiO vedtar i 2014 en livsvitenskapsstrategi og Unpacking the Nordic Model.

Arbeidet med tverrfaglighet

UiO arbeider med tverrfaglighet på alle nivåer i institusjonen. Opprettelsen av de tverrfakultære satsingene UiO:Energi, UiO:Livsvitenskap og UiO:Norden innebærer en prioritering av områder hvor UiO står sterkt forskningsmessig og har mulighet til å gjøre store vitenskapelige gjennombrudd. Dette er i tråd med UiOs Strategi2020 og støttes i rapporten fra SAB.

Å arbeide tverrfakultært ved UiO har gitt mange gode resultater samtidig som det viser seg å ha sine utfordringer. Erfaringene fra de syv tverrfakultære forskningsområdene opprettet i 2008 som del av UiOs Faglige prioriteringsprosess, evalueringen av disse og anbefalingene fra SAB (2014) har gitt viktig innsikt for UiOs videre utvikling. Universitetsdirektøren nedsatte en arbeidsgruppe som utarbeidet rapporten «Forslag til organisering av nye store tverrfaglige satsinger» (02.03.2015), som bygger på tidligere erfaringer og anbefalinger. Rapporten ligger til grunn for organiseringen av dagens tre tverrfakultære satsinger. Prinsippet om involvering og eierskap av alle beslutningsnivåer ved institusjonen, i planlegging så vel som gjennomføring, er sentralt i hvordan organiseringen av store satsinger er tenkt.

Status for de tverrfakultære satsingene

UiO:Energi har vært operativ i vel to år, og har foreløpig arbeidet med å stimulere til økt aktivitet i fagmiljøene, faglige møteplasser og utvikling av tverrfaglig utdanningstilbud. Målet har vært å forene kunnskap fra forskjellige disipliner i en ny kontekst, samt fremme UiOs aktivitet på området. UiO:Energi er fremdeles i utvikling, jf. styrevedtak i desember 2015 om omorganisering, prioriterte satsingsområder og med ny programplan under planlegging.

UiO:Nordens aktivitet har pågått siden årsskiftet 2015. Organiseringen ble vedtatt på universitetsstyremøtet i juni 2015, og leder og administrativ koordinator ble tilsatt i sommer. Satsingen har valgt ut forskningstemaer og forskergrupper: 1) ytringsfrihet og offentlighet i Norden i tidsrommet 1815–1900, 2) Nordisk velferdsutvikling som modell for fattige land, samt 3) Nordisk modell 2.0. I 2016 vil faglig utvelgelse fortsette og i tillegg utvikling av utdanningstilbud samt etablering av seminarrekke.

UiO:Livsvitenskap har siden styreoppnevningen i juni 2015 etablert seg, og særlig har rekruttering av direktør stått sentralt. Det har blitt arbeidet med intern og ekstern formidling, premisser for det nye Livsvitenskapsanlegget samt helt innledende arbeid på innovasjon, faglig handling og utdanning. Livsvitenskapsatsingen arrangerte åpningskonferansen *Oslo Life Science – Health Environment and Innovation* 16. februar 2016. Når direktør tiltrer, vil arbeidet med utvelgelse av konvergensmiljøer og tematiske områder intensiveres.

Nordområdeinitiativet

Nordområdeinitiativet, som ivaretas av det tverrfakultære Nordområdeutvalget under ledelse av professor Erik Røsæg ved Nordisk institutt for sjørett, fikk på styremøtet i juni 2015 status som en satsing som skal gjennomføres innenfor fakultetenes rammer.

Det påfølgende arbeidet med budsjett for satsingen og overføring av midler fra fakultetene til fellestiltak ble påbegynt i 2015 og videreføres i 2016. UiO ble høsten 2015 partner i nordområdekongressen og nettverket Arctic Frontiers. Som leder for Nordområdeutvalget representerer Erik Røsæg UiO i styringsgruppen for Arctic Frontiers. 2015 har ellers blitt brukt til planlegging av videre organisering av satsingen samt planlegging av flere større aktiviteter i 2016. Nordområdeutvalget arrangerte i samarbeid med Nordisk Institutt for Sjørett våren 2015 et mindre arrangement i professorboligen med tittelen "Arctic War or Arctic Peace" (<http://www.jus.uio.no/nifs/english/research/events/2015/05-06-arctic.html>).

Nasjonal styringsparameter:**Forskningsinnsats i MNT- og profesjonsfag – Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet**

MN er organisert i åtte sterke, disiplinbaserte institutter og med fire tematiske satsingsområder som går på tvers av disse. De tematiske satsingsområdene utgjør MNs profil og våre prioriteringer kobles tett mot disse fire tverrfaglige områdene. Det nåværende dekanatet har videreført forrige ledelses arbeid med å utvikle slagkraftige og robuste forskningsmiljøer som kan hevde seg i sterk nasjonal og internasjonal konkurranse.

Det har vært kjørt en prosess sammen med instituttene og 15 Endringsmiljøer er oppnevnt som strategiske satsingsområder for en periode på 5–6 år. Disse forskermiljøene skal disiplinært eller på tvers av disiplinene fungere som drivere for faglig fornyelse, og i et rimelig tidsperspektiv føre til etablering av nye, internasjonalt konkurransedyktige forskermiljøer som endrer og videreutvikler fakultetet. Fakultetets portefølje av Endringsmiljøer skal understøtte utviklingen av de fire tematiske innsatsområdene.



Fakultetet har, i samhandling med rektor, satt av 100 millioner for å øke fakultetets innovasjonsevne og for økt vekselvirkning med næringslivet. Denne satsingen muliggjøres av 24 stipendiatstillinger (KD-stillinger) som tildeles MNT-fag ved UiO over statsbudsjett for 2016. Innovasjonssatsingen vil integreres med fakultetets satsing på Endringsmiljøer. Målsetningen for innovasjonssatsingen er langsiktig styrking av koblingen mellom fremragende forskning, innovasjon og talentutvikling. Stillingene organiseres i klynger, eller kobles til allerede etablerte satsinger, og fordeles til forskermiljøene ved MN. Tre klynger utvikles i samarbeid med Oslo MedTech, UNIK og Digitalt liv Norge, mens to klynger er utlyst åpen ved MN. 5 innovasjonsstillinger er øremerket Endringsmiljøene.

MN har satset på forskerstøtte og har etablert en seksjon for forskningsadministrasjon i fakultetsadministrasjonen. I seksjonen er bl.a. forskningsstrateger med fagkompetanse innen de tematiske områdene Livsvitenskap, Materialer og energi og Muliggjørende teknologier. Seksjonen jobber både strategisk og yter individuell forskerstøtte ved enhetene. Videre er økonomifunk-

sjonen ved MN reorganisert. Økonomene har flyttet fra MNs institutter inn i en felles organisering både funksjonelt og fysisk. Et viktig mål med reorganiseringen er å etablere en struktur som gir god samhandling innad og mellom ulike grupper og derigjennom styrke kompetanse og økt kunnskapsdeling hos personer som yter forskerstøtte.

Kommunikasjonsaktivitetene ved MN har blitt betydelig styrket de siste årene og vil fremover særlig bli rettet mot tiltak som kan styrke rekrutteringen til fakultetets reviderte studieprogrammer med studiestart fra høst 2017. Det settes også fokus på bygging av omdømme og intern stolthet.

MN har en utdanningsatsing (InterAct), og det vil bli lansert en revidert bachelorprogramportefølje i 2017 og masterprogramportefølje i 2018. Utdanningen ved MN skal kjennetegnes ved å være forskningsnær, og dette operasjonaliseres særlig ved at alle studieprogrammer (unntatt farmasi) skal integrere beregninger i utdanningen. Det siteres fra rammedokumentet for InterAct:

«Det er et krav at våre utdanninger skal være forskningsbaserte. Vi ønsker å løfte en spesifikk tolkning av dette begrepet, nemlig «forskningsnær utdanning», som en sentral MN-kvalitet.

En vanlig kritikk av utdanning er at den ikke oppleves relevant, særlig i starten. Samtidig huser MN mange av landets fremste realfaglige forskningsmiljøer. En del elementer fra denne forskningen kan og bør trekkes inn i utdanningene slik at studentene allerede tidlig i bachelorstudiet kan møte innhold, resultater og metoder fra forskningen. Dette vil kunne gjøre at utdanningen oppleves mer relevant og øke motivasjonen rent faglig, men det vil også kunne forberede studentene bedre på den arbeidshverdagen som møter dem etter studiene, både innen forskning og arbeidslivet forøvrig.

For å få til dette kan ikke respekten for klassiske utdanningstradisjoner være for stor. «Computing in Science Education» (CSE/beregningsorientert utdanning) er etter hvert velkjent ved MN og er et initiativ i denne retningen som fornyer utdanningene med et helhetlig beregningsperspektiv, på tvers av fag og emner. Fakultetet har gjort et bevisst valg om at beregningsperspektivet skal videreutvikles i de matematisk orienterte utdanningene, og etableres som en kvalitet i de øvrige utdanningene.»

MN oppnådde rekordhøye inntekter fra Forskningsrådet og EU i 2015. Det har vært en vekst på 60% i antall primærsøkere til MNs bachelorprogrammer.

Nasjonal styringsparameter:

Forskningsinnsats i MNT- og profesjonsfag – Det odontologiske fakultet

Det odontologiske fakultetet har i 2015 strukturert og spisset forskningsfinansieringen mot spissmiljøer med kompetanse og nettverk som forventes å kunne konkurrere godt om eksterne forskningsmidler fra NFR og EU/Horisont 2020.

Etter å ha sikret grunnfinansiering av breddeforskning og doktor- og postdoktorstipendiater gjennom egne målrettede tiltak, ble hoveddelen av forskningsmidlene ved OD etter søknad (intern konkurranse) fordelt til fire ledende tverrfaglige forskningsmiljøer med internasjonale nettverk. Disse fire miljøene arbeider innen mikrobiologisk antibiotikaresistens, biologisk- og legemiddelindusert munntørrhet, biomaterialer for hardvevregenerasjon og prognostiske markører for munnhulekreft. Gjennom tildelingene har disse fire miljøene forpliktet seg til å søke eksterne midler fra NFR og EU, samt å bruke ressursene til å knytte seg til internasjonale forskergrupper som kan øke sjansene for å lykkes i konkurransen om internasjonale midler.

De fire spissmiljøene vil bli tett fulgt opp i 2016 med ambisiøst mål om EU finansiering fra 2017. Videre vil framtidig forskningsfinansiering fokusere stadig mer på deltakelse i tverrfaglige og tverrfakultære satsinger som gir større sjanse for gjennomslag i EU programmer.

Tiltak 3: Publisering med høy internasjonal synlighet og gjennomslag

UiO har de siste årene opplevd en økning i internasjonal synlighet og gjennomslag. Til tross for denne positive utviklingen, og fremveksten av nye internasjonale toppmiljøer, er det fremdeles et stykke igjen til UiO når målsetningen om å være et internasjonalt toppuniversitet.

UiO har ambisjoner om økt kvalitet i vitenskapelig publisering. Enheter og miljøer ved UiO har betydelig spredning i utfordringene knyttet til publisering. For noen enheter er publiseringsvolumet for lavt. For andre enheter er utfordringen å styrke kvaliteten i publiseringene for å nå ambisjonene i Strategi2020, selv om dette kan føre til at antall publikasjoner og publikasjonspoeng går ned.

Til tross for en generell positiv utvikling er det fortsatt for mange miljøer som publiserer lite i fagfelleverderte publiseringskanaler. Andre har for lite internasjonal sampublisering. Flere enheter har også likestillingsutfordringer knyttet til publisering.

UiOs forskere publiserer mye og med høy kvalitet. Målt med indikatoren publikasjonspoeng per UFF-årsverk gjør UiO det best av universitetene. Samtidig har UiO lenge hatt en målsetning om publisering med enda høyere internasjonal synlighet og gjennomslag. Som ledd i arbeidet med å nå dette målet har alle fakultetene utarbeidet publiseringsstrategier, og flere har også innført insentivordninger på institutt- eller forskergruppenivå.

Det bibliometriske analyseverktøyet SciVal ble kjøpt inn høsten 2015, og dette rulles nå ut til enheter som ønsker å benytte bibliometri mer aktivt i ulike strategiske prosesser. Ved Det medisinske fakultet har det vært gjennomført en pilot hvor SciVal ble benyttet til å identifisere potensielle søkere til ERC, og denne typen kompetanse vil bli videreformidlet i UiOs nyopprettede bibliometrinettverk.

Det er økt oppmerksomhet rundt Open Science, og en rekke enheter har gjennomført tiltak for å øke andelen Open Access publisering. I løpet av 2016 vil det bli gjennomført en evaluering av UiOs Open Access politikk.

Tiltak 4: Videreutvikling av forskningsinfrastruktur

Strategi 5 i Strategi 2020 slår fast at «Forskning i internasjonal front skal understøttes av strategiske investeringer og samarbeid om forskningsinfrastruktur».

Universitetsstyret vedtok i juni 2013 nye prinsipper for investeringer i og bruk av forskningsinfrastruktur, herunder forvaltningsregime for UiO tilpasset muligheter for ekstern finansiering fra EU og Forskningsrådet. Dette omfatter forvaltningen av øremerkede midler til forskningsinfrastruktur på UiOs budsjett og håndteringen av eksterne store utlysninger, regionalt, nasjonalt og internasjonalt, som krever samordning og institusjonell prioritering. Universitetsdirektøren har nedsatt et sentralt Forskningsinfrastrukturutvalg for fire år med mandat til å arbeide strategisk på dette området. Arbeidet med en leistedmodell skal danne grunnlag for åpen tilgang til avansert forskningsinfrastruktur for UiOs samarbeidspartnere.

Organisering av nasjonal eInfrastruktur

Ny organisering av nasjonal eInfrastruktur er gjennomført gjennom opprettelse av selskapet UNINETT Sigma2. Dekan ved MN, Morten Dæhlen, er styremedlem i Sigma2. UiO har undertegnet tre kontrakter som regulerer praktiske og tjenestemessige konsekvenser:

- Samarbeidsavtale om nasjonal eInfrastruktur, inngått mellom UiB, NTNU, UiT, UiO og UNINETT Sigma2.
- Drift- og brukerstøtteavtale mellom UiO og Sigma2.
- Rammeavtale om prosjektsamarbeid mellom UiO og Sigma2.

Forskningsinfrastruktur og leiested

Universitetsstyret bevilget som en éngangsavsetning 100 mill. kr til forskningsinfrastruktur for å lette overgangen til Forskningsrådets avskrivningsmuligheter. For forskningsinfrastruktur som ble finansiert av midler fra 2014 var leiested derfor et krav. Tildelingene har bidratt til å øke bevissthet om leiested og implementering av leiested i aktuelle miljøer. Ved enheter hvor leiested er godt implementert begynner miljøene nå å øke handlingsrommet på driftssiden i Forskningsrådsprosjekter. Erfaringsdeling mellom miljøer vil kunne øke UiOs handlingsrom på driftssiden ytterligere framover.

Sikker forskning på sensitive persondata

UiOs infrastruktur og tjenester for sikker forskning på sensitive persondata er tatt i bruk av flere enn 100 forskningsprosjekter. Integrasjon med UiO-løsningen Nettskjema gjør også at sensitive data enkelt kan sendes inn både fra vanlige datamaskiner og mobiltelefoner. Tjenesten er under stadig utvikling i tett samarbeid med forskerne som bruker eller ønsker å bruke tjenestene.

Tiltak 5: Læringsmiljø og oppfølging av studentene

Fakultetene skal sikre høy kvalitet i utdanningene og legge til rette for at studentene og kandidatene gjennomfører på normert tid. Fakultetene skal prioritere tiltak som forbedrer gjennomstrømningen og reduserer uønsket frafall i studieprogrammene.

Studentene og kandidatene skal møte tydelige forventninger gjennom program- og emnebeskrivelser og gjennom møte med vitenskapelige ansatte i læringsprosessen. De skal bevisstgjøres tidlig og underveis i studieløpet om utdanningens arbeidslivsrelevans for å være godt rustet til overgangen til arbeidslivet.

UiO skal rekruttere dyktige søkere nasjonalt og internasjonalt, som er motivert for forskningsbaserte utdanninger. Tiltak som sikrer økt rekruttering til realfag samt tiltak knyttet til skjev kjønnsbalanse i utvalgte utdanninger skal prioriteres.

Fakultetene skal iverksette tiltak for å styrke faglig og sosial integrering fra studiestart og videre inn i studiene. Internasjonale studenter skal inkluderes i studentmiljøet og sikres et godt faglig utbytte og gode opplevelser på UiO.

Studentrekruttering

Totalt i 2015 har UiO 2,94 søkere per studie plass. Til studieprogram innen realfag og teknologi var det flere førstevalgssøkere enn noen gang, og til disse programmene økte antall førstevalgssøkere med 17% sammenlignet med 2014. UiOs og MNs samlede innsats for rekruttering av studenter til realfag og teknologi har bidratt til disse resultatene, i tillegg til nasjonale satsninger for økt rekruttering til realfag.

UiO har en koordinert innsats for rekruttering av studenter som vektlegger rekruttering av underrepresentert kjønn ut over andre hensyn som også er viktige for institusjonen. I tillegg har en rekke fakulteter og institutter ytterligere tiltak som skal bidra til å jevne ut skjev kjønnsfordeling på enkelte studieprogrammer. Det er særskilt fakultetene MN (kvinner til bachelorprogrammer i informatikk), UV (menn med minoritetsbakgrunn til bachelorgrad i pedagogikk og spesialpedagogikk), og HF (kvinner til bachelorgrad i historie) som har iverksatt egne tiltak for å rekruttere søkere fra underrepresentert kjønn for å utjevne skjev kjønnsbalanse i studentmassen. Erfaringene fra dette arbeidet indikerer at dersom det i utgangspunktet er lav konkurranse om studie plassene, kan myke kommunikasjonstiltak (skolebesøk, arrangementer, film, sosiale medier) bidra til jevnere kjønnsbalanse i søkermassen.

Noen fakulteter, spesielt MN, har økt det faglige fokuset i studiestarten. Med en desentralisert studiestarts- og fadderordning ved UiO har fagtilknytningen i oppstarten av studiene blitt sterkere.

Studiebarometeret

Studiebarometeret gjennomføres for tredje gang i 2015. Barometeret har vært og er i stadig utvikling, spesielt i hvordan noen av spørsmålene formuleres. I disse tilfellene bør en være varsom med å sammenlikne resultatene fra et år til et annet. UiO har i 2015 vært opptatt av å gi innspill til undersøkelsens metodiske grunnlag. Svarprosenten for UiO har økt fra 32% i 2013 til 35% i 2015 med store variasjoner mellom fakultetene og programmene. Det nasjonale gjennomsnittet er høyere enn UiO totalt.

Resultatene fra undersøkelsen viser at UiO kommer svært godt ut. Studentene er alt i alt tilfreds med studiet. 75% av studentene svarer at de er helt fornøyd eller godt tilfreds. UiO har svært få programmer som skiller seg ut i negativ retning i forhold til nasjonale gjennomsnitt. Imidlertid svarer studentene at de savner økt mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet.

Det er store forskjeller i tidsbruk på studieprogrammene. Tidsbruken varierer mellom 27 timer per uke til noe over 60 timer. Det må stilles et spørsmålstegn ved målingen av tidsbruk og om all ikke-organisert studieinnsats er inkludert i det totale timetallet. Dette gjelder spesielt for deler av studieprogrammene innen HUMSAM-området.

Studentene bruker i gjennomsnitt 35 timer per uke i 2015 på faglige aktiviteter. Dette er en økning på 7 timer fra 2013. Litt endret spørsmålsstilling kan ha hatt innvirkning på resultatet. Lønnet biarbeid for studentene utgjør om lag en normal arbeidsdag per uke. Utviklingen i antall timer per uke benyttet til organisert og ikke-organisert studieinnsats og betalt arbeid:

| År | Læringsaktiviter organisert av institusjonen | Ikke-organisert studieinnsats | Betalt arbeid | Totalt |
|------|--|-------------------------------|---------------|--------|
| 2015 | 13,1 | 21,7 | 8,9 | 43,7 |
| 2014 | 11,6 | 21,7 | 8,6 | 41,9 |
| 2013 | 10,7 | 17,7 | 7,7 | 36,1 |

Nasjonal styringsparameter: Gjennomføring på normert tid

Alle fakultetene arbeider målrettet med å redusere uønsket frafall og forbedre studentenes gjennomføring. TF, MN og UV knytter dette til pågående arbeid med utvikling av studiekvalitet og læringsmiljø. MF, OD og SV foretar på ulike måter kartlegginger av status på sine respektive fakulteter.

TF, MF, HF, MN, OD og UV benytter kandidatundersøkelsen 2014 som grunnlag for å vurdere tiltak. Igangsatte tiltak inkluderer både justeringer i programmenes innhold, kontakt med arbeidsgivere, videre kartlegging av kandidatenes karriere, arbeid med programnetsider og samarbeid med Karrieresenteret.

HF engasjerte NIFU for å hjelpe til med å dokumentere arbeidet med frafall, og om mulig identifisere noen suksesskriterier og gi tips til videre arbeid. Fakultetet laget analyser over frafall per program med tall fra FS og laget instituttvis oversikter over gjennomførte tiltak i perioden 2009-14. Rapporten gav dessverre ingen klare svar på hvilke tiltak fakultetet har lykkes med, men ga en oversikt over alt som er prøvd ut, og en nyttig metodikk for videre arbeid.

Flere av fakultetene bistås av Avdeling for fagstøtte og det hjelpemiddelet som kalles «programskiftearket» (Excel). Arket bygger på data fra Felles Studentsystem (FS) om studentenes aktivitet og gir gode muligheter for å visualisere programskifter/ frafall og hvilke studentgrupper som fullfører, slutter mm. UiO bidrar også i utprøvingen av presentasjons- og rapport-verktøyet Tableau, som utvikles av Felles Studieadministrativt tjenestesenter (FSAT). Tableau er et selvbetjent analyseverktøy med god brukervennlighet. Verktøyet vil kunne dekke behov både for standardrapportering og for skreddersydde maler.

Nasjonal styringsparameter: Andel uteksaminerte kandidater på doktorgradsprogram

Andelen uteksaminerte kandidater på doktorgradsprogram seks år etter opptak holder seg stabil; den har gått bare svakt opp fra 65% i 2014 til 65,49% i 2015.

Antallet avlagte doktorgrader viser en svak nedgang fra 2014 til 2015. Det største utslaget ligger på MN, men endringen her synes i stor grad å sammenfalle med tilsvarende endringer i antallet nye doktorgradsavtaler ca. 4-5 år tidligere.

Nasjonal styringsparameter: Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet

I tråd med kvalitetssystemet for utdanningsvirksomheten blir det gjennomført jevnlig program-evalueringer. Evalueringene skal bl.a. omfatte en vurdering av sammenhengen mellom programmets planlagte læringsutbytte, faglige innhold, arbeids- og undervisningsformer og vurderingsordninger. Tilsvarende tema inngår også i de periodiske emneevalueringene. Som grunnlag for disse vurderingene er det naturlig å bruke både kandidatundersøkelser, arbeidsgiverundersøkelser, Studiebarometeret og andre undersøkelser. Kvalitetssystemet sikrer at UiO har systemer for jevnlig vurdering og oppdatering av programmenes planlagte læringsutbytte.

UiO har utarbeidet skriveveiledninger for utforming av program- og emnebeskrivelser som også gir veiledning i bruk av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

UiO imøteser den videre oppfølgingen av NOKUTs kartlegging av læringsutbyttebeskrivelser og bruken av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Det nylig avsluttede tilsynet med masterstudier i historisk-filosofiske fag har avdekket vesentlige utfordringer med bruken av rammeverket, og det bør foretas en gjennomgang både av selve rammeverket og forventningene til bruk av læringsutbyttebeskrivelser.

Tiltak 6: Nyskaping i undervisning og læring

Studentene skal være aktive deltakere i forskningsnær utdanning og skal møte dyktige og engasjerte forskere i undervisningen på sine fagfelt. Det skal være god sammenheng i studieprogrammene mellom læringsmål, undervisning og vurdering. UiO skal tilby varierte og studentaktive undervisnings- og læringsformer som møter studentenes forventninger og behov. Digitale ressurser tas i bruk der det fremmer faglige og pedagogiske mål.

UiO skal prioritere arbeidet med digitalisering av eksamen. Digitalisering vil forenkle arbeidet med eksamen og redusere manuelt arbeid og mulige feilkilder. Avdeling for fagstøtte vil i tett samarbeid med fakultetene og USIT i 2014 utarbeide en detaljert prosjektplan som legger grunnlag for beslutning om videre prioriteringer og tiltak knyttet til digital eksamen ved UiO.

Bruken av digitale ressurser i undervisningen

USIT arbeider med løsninger for opptak av forelesninger og tilgjengeliggjøring av disse i digitalt format, som passer for flest mulig på UiO. I tillegg arbeider USIT med kursing og rådgivning om bruk av nye metoder i undervisning, bl.a. åpne nettkurs, studentresponssystemer, digitale aktiveringsformer og IT-pedagogiske trender.

Digital eksamen

UiO har et mål om å gjøre eksamen papirløs for alle. Det betyr at det ikke bare er studentens eksamensgjennomføring som skal digitaliseres, men også arbeidsprosessene før, under og etter eksamen.

I 2015 testet UiO eksamensløsningen "Inspira Assessment" ved fem fakultet med gode resultat. I tillegg har vi to fakultet som bruker andre tekniske løsninger. Til sammen gjennomførte ca. 13 000 kandidater digital skoleeksamen. I 2016 ønsker UiO å inkludere alle åtte fakultet, og utvide med flere ulike vurderingsformer. Samtidig har vi erkjent at digital eksamen er et stort endringsprosjekt som krever modning, forankring og betydelige ressurser. Dagens tekniske løsninger er umodne og begrensede, og hensiktsmessig infrastruktur (lokaler, strøm, nett) er en utfordring. Vi må derfor ha et langt tidsperspektiv, og implementere gradvis.

UiOs langsiktige visjon er en digital eksamen hvor det faglige står i sentrum, og hvor tekniske system støtter aktivt opp rundt læring. Vi har derfor initiert et samarbeidsprosjekt for å kartlegge og vurdere felles IT-standarder for integrasjon som gjør det mulig å utveksle data mellom ulike system. Hensikten er at den enkelte institusjon ikke skal måtte låse seg til en leverandør, men kombinere det beste fra flere basert på faglige behov.

Tiltak 7: Innovasjon og samarbeid med arbeids- og næringsliv

Innovasjon er en del av UiOs kjernevirksomhet, og skal integreres i utdanning, forskning og formidling. Handlingsplanen for innovasjon er basert på en bred forståelse av innovasjon og hvordan forskningsintensive universiteter bidrar til innovasjon, og skal være gjennomført i 2015.

UiO medvirker til innovasjon direkte gjennom kommersialisering av forskningsresultater fra ansatte og studenter. Det mest betydelig bidraget til innovasjon skjer imidlertid indirekte gjennom utdanning av kandidater, nyskapende forskning og utveksling av kunnskap med næringsliv, organisasjoner og offentlig sektor.

UiO skal være en aktiv deltaker i dialogen med samfunn, skole og arbeidsliv om utdanningenes innhold og relevans. UiOs råd for samarbeid med arbeidslivet skal være et tillegg til den kontakten som skjer på program- og fakultetsnivå.

UiO har som hovedstadsuniversitet en prioritert samarbeidspartner i Oslo Kommune.

Arbeid med å utvikle et innovasjonsløft ved UiO

UiO er seg bevisst at innovasjon er en vesentlig del av universitetenes samfunnsoppdrag. På bakgrunn av bl.a. oppfølgingen av NIFU -evalueringen av virkemiddelapparatet for kommersialisering av offentlig finansiert forskning, har UiO satt i gang et arbeid for å styrke innovasjons- og kommersialiseringsarbeidet ved egen institusjon. Universitetsstyret ble i den forbindelse fremlagt en plan i desember 2015 om utviklingen av et innovasjonsløft ved UiO som bl.a. skal bestå av en innovasjonsplattform. Plattformen er ment å gi UiO et godt grunnlag for å styrke og synliggjøre innovasjon som en del av forsknings- og utdanningsaktivitetene også som en vekselvirkning med eksterne aktører.

Konkret handler innovasjonsløftet om å koble ulike deler av UiOs innovasjonsarbeid enda bedre sammen, bl.a. gjennom UiOs eierskap i Inven2 og Oslotech og gjennom det tette samarbeidet med universitetssykehusene. UiO vil også at innovasjon og entreprenørskap i større grad integreres i alle utdanningsløp. På denne bakgrunn er det besluttet at viserektor skal ha sine primære oppgaver innen områdene innovasjon og EU for å styrke UiO-ledelsens slagkraft på innovasjonsområdet. Innovasjonsløftet vil være med på å realisere universitetets livsvitenskapssatsing.

Skolefaglig samarbeid med Oslo kommune

På bakgrunn av samarbeidsavtalen mellom UiO og Utdanningsetaten i Oslo kommune, er det utviklet og gjennomført faglige samarbeidsprosjekter mellom fagmiljøer ved UiO og Hersleb og Blindern videregående skoler. Det er gjennomført felles oppstartsarrangementer for elevene ved Naturhistorisk museum og på Blindern, og fagpersoner fra en rekke ulike miljøer samarbeider med lærerne ved de to skolene om utvikling, gjennomføring og evaluering av undervisningsopplegg. Samarbeidet gir skolene en tydelig profil med nær tilknytning til UiO, og gir mulighet for systematisk profilering og rekrutteringsarbeid rettet mot elevene i hele deres videregående opplæring.

Som universitetsskoler er de to skolene også tett knyttet til ProTed – Senter for fremragende lærerutdanning og arbeidet med å videreutvikle lærerutdanningen, skape gode modeller for lærerstudentenes praksis og øke forsknings- og utviklingsarbeid i skolene.

Nasjonal styringsparameter: Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv

Etter ønske fra universitetsstyret har fakulteter, museer og sentre blitt bedt om å lage en enkel oversikt over eksisterende samarbeid med næringslivet på deres enhet. Dette gjelder for eksempel samarbeidsavtaler, samarbeid om praksisplasser i privat sektor, karriere- eller rekrutteringsaktiviteter, formidlingssamarbeid og lignende. Enhetene ble bedt om å sortere samarbeidet i kategoriene forskning, utdanning, formidling eller innovasjon. Virksomheter i UiOs randsoner,

som for eksempel Inven2, Oslotech, Cicero eller andre UiO-eide organisasjoner er ikke med i oversikten.

Oversikten viser et omfattende samarbeid på de fleste fakulteter. Enhetene har ulike typer samarbeid med rundt 400 bedrifter. Bedriftene representerer en bredde i den kunnskapsintensive delen av norsk næringsliv, samt noen utenlandske virksomheter. Oversikten gir ikke det fulle bildet, flere fakulteter sier at oversikten ikke er fullstendig. Man må anta at det er flere samarbeidsrelasjoner mellom enkeltforskere og bedrifter som ikke er fanget opp. Det er stor variasjon mellom fakultetene med tanke på type virksomheter de samarbeider med og en betydelig variasjon i type samarbeid. Noen fakulteter har tyngden av samarbeid på utdanningssiden, mens andre har størstedelen av samarbeidene knyttet til forskning og innovasjon.

Et eksempel på samarbeid i undervisning er UiO:Energis to prosjektbaserte tverrfaglige emner (master og ph.d.). Overordnet tema er overgangen til et bærekraftig energisystem, og undervisningen gjennomføres av et team av akademikere og eksperter fra industri og forvaltning. Eksterne aktører deltar i forelesninger, institusjonsbesøk og som premissgivere og veiledere i prosjektoppgaver.

Telenor ASA og UiO har siden 2012 samarbeidet innenfor ulike fagområder som informatikk, teknologi, innovasjon, humanistiske og økonomiske fag, og har nylig fornyet samarbeidsavtalen med tre nye år.

Råd for samarbeid med næringslivet ble etablert i 2013 og har hatt jevnlige møter. Rådet skal bidra til å utvikle en plattform for samarbeid mellom UiO som utdanningsinstitusjon og arbeidslivet. Både arbeidslivets parter og studentene er representert i rådet.

Tiltak 8: Grønt UiO

Miljøarbeid ved UiO er tverrfaglig og dekker på forskning, utdanning, formidling og drift av universitetet. De enkelte enheter arbeider med miljø på en måte som er knyttet til deres ansvarsområder. UiOs miljøstrategi skal videreføres blant annet gjennom UiO Energi. Videre tiltak med synlig effekt prioriteres. UiOs miljøprofil skal gjenspeiles i anskaffelser. Fakultetene har ansvar for faglig miljøprofil.

Ansvar for konkrete miljøtiltak knyttet til bygningsmasse og campus ligger i Eiendomsavdelingen.

Ansvar for Grønn IT ligger hos USIT som skal utvikle og sette i drift tiltak som reduserer IT-virkenshetens miljøbelastning og fremmer målet om et grønt universitet.

Digitalisering av ulike arbeidsprosesser, slik som for eksempel eksamensprosessene, vil aktivt medvirke til å redusere papirforbruket ved UiO.

Prosjektet «Iverksetting av ny kildesortering ved UiO» har som mål å øke kildesorteringsgraden fra 32% i 2014 til 70% i løpet av 2016. Delmål er 50% kildesortering i løpet av 2015, og i desember 2015 er delmålet nådd. Viktige tiltak som er iverksatt for å nå delmålet er: kildesortering for hele SV (utgjør 8% av UiOs arealer), lukking av store åpne containere ute, gjennomgang av renovasjonspunktene for å avdekke mangler og oppruste utstyr, og tilrettelegging for sortering av næringsavfall i trevirke og metall.

Det er utarbeidet et nytt energiledelsessystem med strukturert dokumentasjon, nedbrutte mål og lederoppfølging for å nå sparemålene for energibruk i bygningsmassen.

Et elektronisk energioppfølgingsystem (EOS) ble etablert i 2013 med energimålere for alle de store bygningene. Det er etablert et verktøy som gir månedlig oversikt over eksakte avfallsmengder og kildesorteringsgrad for hvert enkelt renovasjonspunkt. Sammen med foreliggende planer om fakultetsvis iverksetting av kildesorteringsordning, er de grunnleggende kravene til avfallshåndtering i forbindelse med miljøsertifisering som Miljøfyrtårn, oppfylt.

Det skal gjennomføres en konseptstudie for å oppnå miljøgevinst og rehabilitering, med vekt på energieffektivisering av eldre bygningsmasse på nedre Blindern. Utredningsarbeidet planlegges igangsatt høsten 2016 og skal ha fokus på bedre utnyttelse av eksisterende arealer og arealdisponering, fortetting og energieffektivisering. Arbeidet fortsetter 2017.

Tiltak 9: Bedre synliggjøring av universitetsmuseene

Synliggjøring av universitetsmuseene gjennom fornying av basisutstillinger, digitalisering og sikring av samlingene og tilgjengeliggjøring på web. Planlagte byggeprosjekter skal føre til bedre formidling av og interesse for museenes virksomhet.

KHM – Fornyelse av basisutstillinger

Arbeidet med utskifting av basisutstillingene i 1. etg. Historisk museum har fortsatt med full styrke i 2015. Utskiftningene av de gamle historisk-lineære utstillingene med nye tverrfaglige «kjerneutstillinger» gjennomføres med grunnlag i museets nye forskningsstrategiske og utstillingsstrategiske plan. Første del av det nye programmet åpner med utstillingen «Kollaps» ultimo 2016, og med planlagte åpninger for de neste delene av utstillingsprogrammet i 2017,-18 og -19. Parallelt med utstillingsplanleggingen har Eiendomsavdelingen gjennomført nødvendige bygningsmessige renoveringer av arealene der de nye utstillingene skal vises.

KHM - Digitalisering og sikring av samlingene - tilgjengeliggjøring på web

Arbeidet med digitalisering og synliggjøring av KHMs samlinger har fortsatt i 2015. Over 92% av museets samlinger var ved årsskiftet 2015-16 digitalisert, hvorav 71% var tilgjengelig på web. Det er realistisk at andelen av samlingene som er tilgjengelig på nett vil øke til 80% i løpet av 2016. KHMs har i 2015 arbeidet med en rekke tiltak for digital formidling og synliggjøring av samlingene, herunder «Digitalt feltmuseum» og «Gjenstandskalenderen» på KHMs web. Under satsingsområdet «HelDigitaltArkiv» har det i 2015 vært jobbet med flere prosjekter for digitalisering og publisering av faglig dokumentasjon, herunder «Topografisk Arkiv». KHM har i dag Norges fremste fagmiljø innen digital samlingsforvaltning, og er våren 2016 vert for den store internasjonale konferansen for digital arkeologi (Computer Applications in Archaeology, CAA). Det har vært jobbet med forberedelsesarbeid for konferansen i hele 2015.

KHM har ved årsskiftet 2015-16 tilfredsstillende sikring som varierer mellom 93% og 100%. Årsaken til den høye sikringsgraden skyldes etableringen i det nye og moderne magasinbygget på Økern. Det har i 2014-15 vært svikt i brannslukningsanleggene for museumsmagasinenene i Økernbygget. Årsaken ligger i luftlekkasjer og teknisk svikt. Konsekvensene av dette er at brannsikringen for Økernbygget pr. årsskiftet 2015-16 er basert på provisoriske løsninger, og at andelen magasiner med tilfredsstillende sikringsgrad for brann midlertidig er betydelig redusert. Dette vil bli rettet opp gjennom ombyggingsarbeidene for Økernbygget som skal gjennomføres i 2016. Flere utsettelse av de planlagte ombyggingsarbeidene for Økernbygget har bidratt til uheldige forsinkelser av flyttingen personale og laboratorier til Økern.

NHM - innledning

NHM har fulgt opp ambisjonene i strategi- og årsplan, og planlagte aktiviteter er i hovedsak gjennomført som forutsatt. Det er fortsatt høyt fokus på å øke publikasjonspoengene per vitenskapelig ansatt, samt å styrke bidraget fra den eksternt finansierte virksomheten. NHM reorganiserte forskningsvirksomheten i 2014 gjennom opprettelse av 7 nye forskningsgrupper som det knyttes store forventninger til. Som ledd i dette har museet i tillegg økt den tekniske bemanningen ved museets DNA-Lab, samt at det i inneværende år er foretatt tilsetninger av tre nye vitenskapelige stillinger.

For å styrke kvinneandelen i vitenskapelige stillinger ved museet har NHMs ledelse i tillegg opprettet flere II-stillinger knyttet til de nyopprettede forskergruppene. Det forventes at dette på sikt vil bidra til å gi større uttelling både for EU- og NFR-tildelinger.

Antall besøkende til hagen er fortsatt stabilt høyt. Når det gjelder tilsvarende besøkstall til museumsutstillingene, så viser dette en markant nedgang sammenlignet med foregående år. Dette er forventet og har sammenheng med stengingen av de geologiske utstillingene i W. C. Brøggers

hus. NHM har høy fokus på å styrke utstillingene i Robert Colletts hus i den perioden W. C. Brøgers hus holder stengt grunnet rehabilitering, og som ledd i dette er en del av de mest verdifulle objektene og publikumsattraksjonene fra de geologiske utstillingene nå flyttet over til en ny utstilling i Colletts hus. I tillegg kommer det en ny evolusjonsutstilling høsten 2016.

NHM - Fornyelse av basisutstillinger

I arbeidet med fornyelse av utstillingene er det utarbeidet innholdskonsepter for 6 nye basisutstillinger; menneskets utvikling, vår dynamiske jord, mineraler og bergarter, meteoritter og solsystemet, livets utvikling, og oljeutstilling. Det samlede budsjettbehovet for realisering av disse utstillingene er tidligere beregnet til 90 mill. kroner. Universitetsstyret vedtok sommeren 2015 å bevilge penger til den bygningsmessige rehabiliteringen av Waldemar C. Brøggers hus, og detaljprosjekteringen starter i 3.dje kvartal 2016. Forventet byggestart for rehabiliteringen av Waldemar C. Brøggers hus er nå 4. kvartal 2017, og det betyr samtidig at målet om fornyelse av basisutstillingene, som opprinnelig var fastsatt til innen 31.12.2013, må forskyves tilsvarende dvs til tidligst 3. kvartal 2020.

NHM - Sikring og bevaring av samlingene

I arbeidet med sikring og bevaring av samlingene, er overflyttingen av samlingsmateriale fra Brøggers hus til nye lokaler på Økern i god rute. Ombygging og klargjøring av tilleggsarealer i kjelleren på Økern ble ferdigstilt høsten 2015. Det totale magasinarealet er økt ifm utvidelsen av magasinarealene på Økern. Innflytting vil skje våren /sommeren 2016 og man går over i en ordinær driftsfase i løpet av 2016.

NHMs samlinger teller over 6 millioner objekter og omfatter 65% av landets totale naturhistoriske samlinger. I tillegg kommer de levende plantesamlingene i Botanisk hage. Til sammen er nå om lag 40% av samlingene digitalisert. Den første anbudskontrakten om massedigitalisering av general karplanteherbariet ble inngått i 2013 og digitaliseringen ble gitt ytterligere fokus i 2015 i forbindelse med en ny rammeavtale om massedigitalisering som ble inngått på slutten av 2014. De fleste basene er tilgjengelige via GBIF-portalen, og enkelte ligger også direkte tilgjengelig på NHMs nettsider. Digitalisering og bedre arbeids- og lagringsforhold medfører økt bruk av samlingene samt økt utlånsetterspørsel. Dette er positivt og viser at satsningen gir ønskede resultater.

DNA er i dag det viktigste hjelpemiddelet innen biologisk forskning, og de biologiske samlingene har blitt til skattekamre for å forstå evolusjon. Digitalisering av samlinger og formidling av samlingene til et internasjonalt forskersamfunn er således en fortsatt prioritert oppgave selv om 2015 foreløpig var det siste året hvor museet fikk øremerkede satsingsmidler til dette formålet.

Nasjonale styringsparametre: andel av museenes samlinger og objekter som er tilfredsstillende sikret og bevart

Ved KHM er 93% av samlingene og objektene tilfredsstillende sikret, og 80% av samlingene og objektene er tilfredsstillende bevart.

Ved NHM er 20% av samlingene og objektene tilfredsstillende sikret, og 30% av samlingene og objektene er tilfredsstillende bevart.

Tiltak 10: Konkurransarenaer med høy kvalitet

UiO er avhengig av at fagmiljøer vinner prestisjefylte utlysninger som tildeles på grunnlag av høy faglig kvalitet, nasjonalt og internasjonalt. UiO skal videreutvikle støtteapparatet og kompetanseutviklingstilbudet for å lykkes på disse arenaene.

UiO skal ha en betydelig økning av finansiering fra EU-systemet og fra Forskningsrådet, men også fra private bidragsytere og samarbeidspartnere. UiO skal ha støtteapparat, tilby kompetanseutvikling og økonomiske insentiver som gjør det attraktivt for forskere å søke eksterne midler.

Alle enheter skal gjennomgå og vurdere lokale tiltak for innhenting av eksterne midler fra relevante kilder, både EU og Forskningsrådet og private bidragsytere. Det skal særlig legges vekt på EUs Horizon 2020 og Forskningsrådets tematiske satsinger. Enhetsledere skal ansvarliggjøres for innhenting av eksterne midler som bidrar til realisering av faglige prioriteringer og handlingsrom. Det skal spesielt legges til rette for at prosjekt-ledere kan påta seg koordinatorprosjekter.

Fakulteter og museer skal vise til dokumenterbar omprioritering av ressurser for realisering av faglige prioriteringer.

Arbeid for å øke finansiering i EU-systemet til UiO

Alle enheter ved UiO vektlegger betydningen av å delta i Horisont 2020 (H2020). Alle har satt inn konkrete tiltak, som bred kompetansebygging og styrket støtteapparat, for å få flere og bedre søknader. Enkelte enheter har også etablert ulike insentivordninger for å øke aktiviteten. I løpet av 2015 har det også vært en økende interesse rundt mulighetene som ligger innenfor de tematiske områdene (Societal Challenges).

Søknadsaktiviteten fra UiO til Horisont 2020 har siden starten vært stabilt høyere enn tidligere rammeprogram. Både i 2014 og 2015 ble det levert godt over 200 søknader hvert år. I tidligere rammeprogram har søknadsaktiviteten gått betydelig ned etter det første året, og utviklingen i H2020 med et jevnt antall søknader er dermed svært positiv. Det ser heller ikke ut til at større nasjonale utlysninger som Senter for fremragende forskning har redusert deltakelsen i H2020.

Ca. 60% av søknadene fra UiO går til det som kan betegnes som frie områder (ERC og Marie Skłodowska-Curie). For de innvilgede prosjektene er imidlertid fordelingen motsatt med flest prosjekter innenfor de tematiske områdene (55%). Tilslagsprosenten har gått opp siden 2014, men er fremdeles lavere enn i forrige rammeprogram. Dette må forventes gitt den store økningen i antall søknader.

UiO har videreført et godt tilslag innenfor ERC med tre nye prosjekter - én Starting Grant og to Consolidator Grants. Utlysningen for Advanced Grant 2015 er enda ikke avgjort. I 2015 ble også et Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Network koordinert av UiO innvilget.

UiO har i H2020 hatt økt oppmerksomhet inn mot de tematiske områdene og det er derfor gledelig at UiO har fått innvilget to større koordinatorprosjekter innen «SC 6 - Europe in a Changing World» ved henholdsvis JUS og SV.

EU-inntektene ved UiO er i stadig vekst og øker med 14% i 2015. UiOs samlede EU-inntekter beløper seg til 150,2 mill. kroner i 2015. Inntektene er fordelt med henholdsvis 142 mill. kroner på rammeprogrammet for forskning (FP6, FP7 og Horizon 2020) og 8,2 mill. kroner på tilskudd/overføring til undervisning og annet. MN står for 53% av UiOs EU-inntekter i 2015.

Arbeid for å øke finansiering fra Forskningsrådet ved UiO

UiO har i 2015 hatt stor aktivitet knyttet opp mot store satsingsutlysninger i Forskningsrådet. UiO ble tildelt midler fra Forskningsrådets Nasjonale satsing på forskningsinfrastruktur i juni 2015, hvorav UiO er prosjekteier på 4 forskningsinfrastrukturer til en verdi av ca. 100 mill. kr

samt partner i 9 forskningsinfrastrukturer til en verdi av ca. 670 mill. kr. Dette er viktige midler og ressurser for UiOs forskningsmiljøer og bidrar sterkt til kvalitet og konkurransekraft for UiOs forskning på områdene som får tilgang.

Til Forskningsrådets nye virkemiddel for å øke muligheten for norske miljøer til å bli internasjonalt ledende, FRIPRO Toppforsk Fellesløftet III, sendte UiO 58 søknader til fristen i mai. UiO ble tildelt midler til 17 av totalt 46 prosjekter fordelt på fakultetene HF (2), SV (2), MN (7) og MED (6) til en verdi av totalt 220 mill. kr., herav 170 mill. kr finansiert fra Forskningsrådet. UiO ble tildelt flere prosjekter enn UiB og NTNU til sammen, og UiOs andel innenfor de forskjellige fagområdene er for FRIHUMSAM 30%, for FRIMEDBIO 42% og for FRINATEK 36%. UiO setter pris på det nye virkemiddelet som passer godt inn med UiOs strategiske mål.

Når det gjelder pågående SFF IV-utlysning har UiO sendt 47 søknader til Forskningsrådets SFF IV- utlysning trinn I – fra samtlige av UiOs fakulteter. Fristen for trinn 2 er 25. mai 2016 og tilde-ling ventes klar høsten 2017. Totalt forventes 9-12 SFFer fra SFF IV-utlysningen å bli tildelt midler samt starte opp i løpet av 2017. I denne runden har det vært koordinering og støtte på alle nivåer i institusjonen inkl. skissegjennomganger og arbeid med å finne passende prosjektledere.

UiOs store tverrfakultære satsinger jobber sammen med fakultetene og forskningsmiljøene for å øke tilslaget innenfor de aktuelle mer tematiske utlysninger. Et eksempel på et større nasjonalt tematisk koordinatorprosjekt som UiO er med i, og som startet opp i 2015, er Digitalt Liv under BIOTEK2020. Dette prosjektet vil være viktig i UiOs tverrfakultære Livsvitenskapssatsing.

UiO samlede inntekter fra NFR utgjorde i 2015 789,4 mill. kroner, en økning på 13% fra 2014. MN står for 44% av UiOs NFR-inntekter i 2015.

Nasjonal styringsparameter: Resultatoppnåelse på forskning ut fra institusjonens egenart

UiO oppnår gode resultater både når det gjelder ERC-tildelinger, forskningsfinansiering (EU/NFR), sentre for fremragende forskning og antall avlagte doktorgrader. ERC-tildelinger (fra EU) og sentre for fremragende forskning (finansiering fra Forskningsrådet) er de tydeligste uttrykkene for forskning av ypperste kvalitet, og UiO har halvparten av denne typen forskning i norsk UH-sektor (jf. figur 2 i «Introduksjon til virksomheten og hovedtall»).

Nasjonal styringsparameter: Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet utenom EU/NFR

UiO mottok i 2015 489,4 mill. kroner i bidrags- og oppdragsinntekter utenom EU og NFR. Dette utgjør 6,55% av UiOs samlede inntekter i 2015. Nivået er forholdsvis stabilt, med en svakt synkende tendens.

Nasjonal styringsparameter: Solide fagmiljøer

Universitetsstyret har valgt ut fem verdensledende forskningsmiljøer ved UiO. Fagmiljøene som er valgt ut kommer fra medisin, økonomi, materialvitenskap og nanoteknologi, psykologi og språkfag. De 5 utvalgte miljøene får tilsagn om til sammen 31,2 mill. kr årlig i 5 år. Midlene skal benyttes til rekruttering av internasjonale toppforskere for å styrke fagmiljøene og forskningen ved UiO. De utvalgte miljøene er følgende:

- Livsløpsendringer i hjerne og kognisjon (LCBC)
- Senter for flerspråklighet (MultiLing)
- Senter for immunregulering (CIR)
- Senter for materialvitenskap og nanoteknologi (SMN)
- Senter for studier av likhet, sosial organisering og økonomisk utvikling (ESOP)

UiO har tre store tverrfakultære satsinger, UiO:Energi, UiO:Norden og UiO:Livsvitenskap, jf. omtalen under tiltak 2.

Tiltak 11: Administrativ omstilling

Internt handlingsrom ble avsluttet som prosjekt høsten 2013. Gjennomføring av konkrete tiltak knyttet til de prioriterte områdene vil fortsette i perioden 2015-2017. Dette gjelder særlig områdene eksterntfinansierte prosjekter, bilagslønn, arkiv og digitalisering av eksamen. I tillegg vil det arbeides med operasjonalisering av «nærhetsmodellen» som blant annet betyr en avklaring av ansvars- og oppgavefordeling mellom LOS og enhetene. Gjennomføringen skjer i UiOs ordnede styringslinje.

Et av målene med IHR har vært å styrke forskning og utdanning, og skape en enklere hverdag. I kjølvannet av dette vil UiO fortsette gjennomgangen av våre administrative områder for å skape økt handlingsrom for primæraktiviteten fortsetter.

Strategisk koordineringsgruppe for administrative IT-systemer ble opprettet i 2012. Koordineringsgruppen skal ivareta helheten i universitetets administrative IT-virksomhet. IT-infrastruktur, IT-tjenester og administrative IT-systemer videreutvikles for å støtte best mulig opp om og bidra til å nå universitetets mål for forsknings- og utdanningsvirksomhet.

Strategisk koordineringsgruppe for administrative IT-systemer har fått et utvidet mandat, og har fått ansvar for biblioteksystemene. Det er p.t. 11 ulike systemer som er kartlagt, og utviklingsplaner er etablert i den forbindelse. Digital eksamen-prosjektet har kartlagt behovet for fysisk infrastruktur i forbindelse med overgang til digitale vurderinger, og det er også gjennomført en kartlegging i forhold til læringsmiljø. USIT har begynt arbeidet med å utvide og forbedre det trådløse nettet i den forbindelse. To arbeidsgrupper har sett på behovet for forskning og IT, og én har særlig fokusert på behov for lagring knyttet til forskningsaktiviteter. Begge rapportene har vært på høring og fått bred støtte, og tiltakene som er foreslått vil bli iverksatt.

Bilagslønnprosjektet gjennomføres i henhold til revidert plan høsten 2014. Bilagslønnssystemet ble pilotert ved enhetene PSI (SV), ILS (UV) og HELSAM (MED) våren 2015 med gode tilbakemeldinger fra brukergruppene. Det ble besluttet et kort systemutviklingsløp august 2015 for implementering av nødvendig feilretting og funksjonalitet. Endelig produksjonssetting og videre utrulling i første runde innen utdanningsrelatert bilagslønn skjer ved alle fakulteter fra oktober 2015 frem til utgangen av mars 2016. Vurdering av videre utrulling av systemløsningen innen andre områder for bilagslønn og eventuell ytterligere behov for systemutvikling av bilagslønnløsningen vil foreligge innen utgangen av utrullingsperioden. Eventuell nødvendig utvikling av løsningen for å ivareta flere områder for bilagslønn vil gå til IT-strategisk koordineringsutvalg for avklaring.

Arbeidet med støttesystem for eksternt finansiert virksomhet inngår som et delprosjekt i prosjektet om «Bedre forskerstøtte». Arbeidsgruppen har gjennomgått behovsanalysen med sikte på å lage en prioritert liste over alle behovene som kom frem i analysen. Dette arbeidet ble avsluttet før sommeren 2015. I september er det startet opp en pilot med USIT og Senter for Materialvitenskap og Nanoteknologi (SMN) med sikte på å avklare muligheter og begrensninger med eksisterende prosjektrammeverk basert på USITs publiseringsverktøy Vortex. Dette arbeidet gikk ut 2015, med en oppsummering av piloten ved årsskiftet. Styringsgruppen for Prosjekt:Bedre forskerstøtte vil deretter ta stilling til hvordan dette kan tas videre.

Arbeidet med oppfølginger etter universitetsdirektørens vedtak i april 2014 om ambisjoner og prioriteringer for uio.no fortsetter. I 2015 er bl.a. nye ph.d.- nettsider publisert. Nye for ansatte-sider ble lansert 1. desember. Nettsidene evalueres kontinuerlig, med tanke på ytterligere forbedringer.

Nasjonal styringsparameter: Langsiktig økonomisk planlegging

UiO har i flere år planlagt i et langsiktig perspektiv. Det utarbeides 5-årige økonomiske prognoser på i hvert fall 3 organisasjonsnivåer: institutt-, fakultets- og UiO-nivå. Prognosene er i ferd med å få en stadig viktigere rolle ved UiO, med en omverden som stiller stadig større krav til virksomhetsstyring og effektiv bruk av ressursene ved universitetene, og i offentlig sektor generelt.

Prognosene utarbeides med basis i enhetenes faglige prioriteringer, stillingsplaner og økonomiske utviklingstrekk. Prognosene omfatter både bevilgningsfinansierte inntekter og eksternfinansiert virksomhet.

Formålet med prognosearbeid ved UiO kan oppsummeres slik:

- Prognosen skal synliggjøre handlingsrom
- Prognosen skal gi godt beslutningsgrunnlag
- Prognosen skal gi grunnlag for å fatte korrigerende tiltak
- Prognosen skal bidra til bedre ressursutnyttelse og redusert økonomisk risiko

Prognosens bruksmåte er i noen grad ulik ved de ulike organisasjonsnivåene. Instituttene bruker prognosene svært operativt, mens fakultetsnivået og UiOs ledelse i større grad bruker prognosene i strategisk arbeid.

Det arbeides med å heve kvalitetene i prognosearbeidet og i 2016 vil hovedaktivitetene være knyttet til å oppnå bedre ledelsesforankring og -eierskap, til å utarbeide bedre styringsinformasjon/beslutningsgrunnlag, til etablering og nedfelling av «beste praksis» og økonomisk gjennomgang av enkeltfakulteter.

Tiltak 12: Kompetanseutvikling, ledelsesfunksjoner og lederroller

UiO bør videreutvikle sin ledeskultur, utvikle lederkompetansen og gjennomføringsevnen i organisasjonen. Organisasjonen skal preges av kollegial medvirkning og en ledelse som tar ansvar. Institusjonen står overfor en tydelig konkurransesituasjon og rammebetingelser i stadig endring som gjør at vår omstillingsevne bør styrkes. I 2014 gjøres en gjennomgang av organisasjons- og beslutningsstruktur med tanke på å vurdere om den er tilpasset de utfordringene institusjonen står overfor. Prosessen fortsetter også i 2015.

Personalpolitikken skal videreutvikles, slik at den gir gode og tydlige rammer og virkemidler for oppfølging av ansatte. Det skal utvikles et systematisk opplegg for kompetanseutvikling som støtter opp om strategiske satsinger og de behov virksomheten og medarbeiderne har. Behovet for kompetanseutvikling blant ansatte belyses gjennom tilbakemeldinger fra medarbeidersamtaler, og lederne har ansvar for å sikre at medarbeiderne har den kompetansen som er nødvendig for oppgaveløsning og arbeidsutførelse.

Omstillingsprosesser vil kunne medføre omstillingsbehov for ansatte, og behovet for kompetansehevede tiltak skal utvikles og iverksettes.

UiO skal jobbe videre med å tydeliggjøre lederroller og hvilket ansvar og myndighet som tilligger de ulike lederrollene. Lederne skal gis innføring i rammebetingelser og virkemidler for ledelse, samt opplæring i lederverktøy tilpasset en akademisk virksomhet. Lederenes forvaltningskompetanse bør styrkes, og lederne skal gis tilbud om opplæring tidlig i deres ledervirke. Det skal gjennomføres basis opplærings- og lederutviklingstiltak. Kompetanse om likestilling skal inkorporeres i lederutviklingsprogrammene.

Intern kompetanseutvikling ved UiO skal gis et stort løft ved bedre samordning. Ressursene skal brukes på tvers av fag og enheter og enhetene skal i større grad kunne lære av hverandre.

UiOs oppfølging av rådene fra Strategic Advisory Board (SAB)

SABs eksterne blikk på UiO og rammebetingelsene i den norske universitets- og høyskolesektoren er interessant, og panelets konklusjoner er formulert i rapporten "Build a Ladder to the Stars":

<http://www.uio.no/om/organisasjon/utvalg/strategic-advisory-board/sab-rapporten110814.pdf>

Det er en kritisk rapport som peker på en rekke forbedringspunkter både i forhold til universitetets prioriteringer og til vår måte å drive utviklingsarbeid på. SAB definerer 10 dimensjoner som de bruker som utgangspunkt for å vurdere UiOs endringsbehov. SAB mener imidlertid at UiOs nåværende styringsstruktur gjør det vanskelig å realisere nødvendige endringer. Universitetsstyret har ønsket å se nærmere på dette, men med utgangspunkt i de behov som springer ut av UiOs faglige virksomhet. Tre interne arbeidsgrupper fikk derfor våren 2015 i oppdrag å se på universitetets arbeid med utdanningskvalitet, forskningskvalitet og tverrfaglighet. Gruppene har på hvert sitt område vurdert om målformuleringer i Strategi 2020 er presise nok og om ansvarsplasseringen og rollefordelingen er tydelig, og de har prioritert forbedringsområder. Det ble i juni 2015 fremlagt til sammen 15 konkrete tiltak som nå følges opp i organisasjonen.

I tillegg har gruppene vurdert om nåværende organisering og styringsstruktur hindrer gode arbeidsprosesser slik SAB frykter. En fjerde arbeidsgruppe følger opp dette og ser nå i stort på om de tre første gruppens konklusjoner tilsier at det bør gjøres endringer i institusjonens styringsstruktur og om UiO er organisert på en hensiktsmessig måte. Denne gruppens konklusjoner og råd til universitetsledelsen og -styret, vil foreligge våren 2016.

Intern kompetanseutvikling

Det er en målsetning å styrke området intern kompetanseutvikling, både i form av et mer hensiktsmessig og målrettet tilbud og bedre samordning. Kompetanseutviklingen skal støtte opp om strategiske satsinger og de behov virksomheten og medarbeiderne har.

Som ledd i å jobbe mer målrettet med kompetanseutvikling, er det i samarbeid med enhetene blitt foretatt en identifisering av hvilke målgrupper og tiltak det skal jobbes særskilt med. Nye ledere og nye personalmedarbeidere er utpekt som prioriterte målgrupper, og det er utviklet en felles lederopplæring for alle nye ledere ved UiO. Målsettingen er å bidra til at nye ledere raskt blir operative i sine stillinger gjennom å etablere en forståelse for UiOs samfunnsoppdrag, mål og utfordringer. Det vil også gis en innføring i UiOs organisasjonsoppbygging, personalpolitisk plattform, økonomi- og virksomhetsstyring, HMS og beredskap, samt relevant regelverk og verktøy knyttet til personaloppfølging. Opplæringen ivaretar målsettingen om å styrke kompetansen knyttet til rammebetingelser og forvaltning. Det har i tillegg vært en målsetting at likestilling skal inkorporeres i kurset, noe som er ivaretatt. Utvikling av innhold og opplegg er gjort i dialog med fakulteter og øvrige enheter. Første kurs avholdes februar/mars 2016.

Det skal også etableres et videreutviklet kompetanseutviklingstilbud for nye personalmedarbeidere. I 2015 er det gjennomført et arbeid knyttet til kartlegging av kompetansebehov. I 2016 vil dette følges opp med å se nærmere på roller og oppgaver, samt en videre konkretisering av et opplæringstilbud tilpasset dette.

UiO tilbyr løpende en rekke generelle kurs som retter seg både mot ledere og medarbeidere. Det jobbes kontinuerlig med forbedring av innhold, opplegg og markedsføring av tilbudet. Utover dette gjennomføres det jevnlig sentralt ved UiO, en introduksjonsdag for nyansatte medarbeidere og ledere. I løpet av året 2015 har likestilling som tema blitt inkorporert i opplegget.

Forskningslederprogram

UiO har i mange år satset systematisk på å styrke og profesjonalisere forskningsledelsen. Forskningslederprogrammet tilbys årlig. Programmets formål er å støtte arbeidet med å utvikle dynamiske og konkurransedyktige forskningsmiljøer og tilrettelegge gode rammevilkår for forskning og forskningssamarbeid. Målgruppen er forskningsledere med noen års ledererfaring og ansvar for å lede grupper, store prosjekter, sentre og tverrfaglige satsinger. Programmet gjennomføres annethvert år på engelsk, slik at også utenlandske forskningsledere kan dra nytte av tilbudet. UiO åpner plasser i programmet for forskningsledere fra andre universiteter og høyskoler, samt forskningsinstitutter. Programmet får meget positive tilbakemeldinger fra deltakerne, og totalt har nå 352 forskningsledere – hvorav 75 eksterne – gjennomført programmet.

I 2015 ble det også gjennomført et eget utviklingsprogram innen forskningsledelse spesielt tilrettelagt for yngre forskere. Programmet ble utprøvd som nasjonal pilot for gruppen yngre forskertalenter med finansiering over FRIPRO og Fellesløftet. På basis av positiv deltakerevaluering av denne piloten etablerer UiO fra 2016 et eget fast tilbud til forskere med mindre erfaring innen forskningsledelse. Første program gjennomføres med 40 deltakere høsten 2016.

Utdanningslederprogram

UiO har fra 2013 tilbudt ledertreningsprogram rettet mot personer i vitenskapelige og administrative roller med helhetsansvar for et eller flere studieprogram. Programmets formål er å stimulere deltakernes arbeid med å bygge gode utdanningsmiljøer ved UiO og tilrettelegge gode rammevilkår for undervisning og samarbeid mellom administrasjon, studenter og fagmiljøene. I 2015 ble programmet gjennomført for tredje gang. Programmet får gjennomgående svært god evaluering fra deltakerne og totalt har nå 70 utdanningsledere gjennomført programmet. Høsten 2015 ble det også arrangert en oppfølgingsdag for tidligere deltakere i programmet. Her deltok ca. 30 utdanningsledere. Formålet med tiltaket var å skape et treffpunkt for utdanningsledere samt gi inspirasjon og påfyll til deltakerne. -

Tiltak 13: Medbestemmelse, medvirkning og involvering

Ansattes muligheter til medvirkning skal styrkes gjennom god informasjon om UiO som organisasjon og beslutningsprosesser. Ansatte og studenter skal involveres i utforming av policy.

Det iverksettes tiltak som skal sikre at organisasjonene og vernetjenesten kommer tidlig inn i relevante beslutningsprosesser. I denne sammenheng skal organisasjonene sikres reell medbestemmelse i henhold til hovedavtale og tilpavningsavtale, samt verneombud og tillitsvalgte sikres mulighet til å ivareta arbeidstakers interesser i saker som angår miljøet og medvirkning i henhold til arbeidsmiljøloven og forskrift om organisering, ledelse og medvirkning. I tillegg skal det:

Avholdes uformelle temamøter om strategiske spørsmål. Partene kan her spille inn hva som skal diskuteres.

Avholdes opplæring for ledelsen og tjenestemanns-organisasjonene for å få en felles forståelse av partsamarbeidet.

Sentralt i HMS-arbeidet står klare ansvarsforhold og godt samarbeid mellom lærings- og arbeidsmiljøutvalgene, fagforeninger, studentorganisasjoner, verneorganisasjonen og universitetets ledelse på alle nivåer. For å sikre tilstrekkelig kompetanse på dette felt samt områder som tilsettingsprosesser og avtaleverk skal det tilbys felles kurs for de aktuelle målgrupper.

Organisasjonskunnskap er et prioritert tema i et kurs for nye ledere ved UiO. Der vil det bl.a. gis innsikt i UiO som organisasjon, partssamarbeid og medbestemmelse. Dette er tema som også berøres i det generelle introduksjonskurset universitetet har for nyansatte.

I 2015 er det etablert en opplæring for nyoppnevnte medlemmer til fakultets- og instituttstyrer for å sikre at de får en god start på styrearbeidet. Det er også laget et tilbud som kan skreddersys det enkelte styre. Et slikt opplegg er særlig egnet ved oppstart for et nyvalgt styre og gir et felles grunnlag for styrets arbeid.

Det gjennomføres regelmessig faste møter med tjenestemannsorganisasjonene i henhold til hovedavtaleverket, og det har i tillegg vært gjennomført mer uformelle temamøter med fokus på mer strategiske spørsmål. Partene har bidratt med utarbeidelse av agendaen. Arbeidsgiver har også etter forespørsel blitt invitert inn som bidragsyter i forbindelse med opplæring/kurs som tjenestemannsorganisasjonene tilbyr sine medlemmer.

I bestilling av bedriftshelsetjenester ble det lagt vekt på deltagelse fra Enhet for BHT på møter i lokale arbeidsmiljøutvalg, noe som bidrar til en profesjonalisering av arbeidsmiljøutvalgene. LAMU-seminaret videreføres som et årlig arrangement som bidrar til videreutvikling av arbeidsmiljøutvalgene.

Tiltak 14: Hensiktsmessig midlertidighet og gode karriereveier

UiO skal fortsette arbeidet med å redusere og begrense bruk av midlertidig ansatte. Midlertidige tilsetningskontrakter skal ikke brukes i større utstrekning enn strengt nødvendig. Kommunikasjonen om kriterier for ansettelser og karrieremuligheter innenfor og utenfor UiO skal være tydelig. UiO skal også arbeide for tiltak for mobilitet og forutsigbare karriereløp for kvinnelige og mannlige forskere.

Innstegsstillinger

Universitetsstyret vedtok den 23. juni 2015 utfyllende bestemmelser/interne retningslinjer ved UiO til forskrift om ansettelse på innstegsvilkår. Innenfor rammene av forskriften og UiOs utfyllende bestemmelser delegerte således universitetsstyret til fakultetsstyrene å fastsette nærmere spesifiserte krav og kvalitetskriterier knyttet til lokale stillinger, utfyllende lokale bestemmelser om midtveisevaluering av kandidater, regulering av lokale ordninger som sikrer systematisk oppfølging av kandidater og utfyllende lokale regler for sluttevaluering av kandidater.

Karriereveier ved UiO

Universitetsstyret behandlet i desember 2014 et forslag om å tydeliggjøre strategi for bruk av undervisningsstillinger, men valgte å utsette saken, bl.a. i påvente av KDs svar på forslag fra UiO om å endre gjeldende opprykksordning. Det er også igangsatt arbeid med nærmere beskrivelse av forskerstillinger. Høsten 2015 forelå det en ny forskrift for opprykksordninger, og UiO er i avslutningsfasen med å utarbeide interne retningslinjer etter forskriften. Det vil i fortsettelsen være naturlig å se arbeidet med tydeligere karriereveier i sammenheng med utvikling av en karrieropolitikk.

I 2015 oppnevnte KD et utvalg som skulle kartlegge årsakene til midlertidighet i UH-sektoren. Oppdraget ble gitt til personal- og HR-direktørene ved UiO, UiB, Høgskolen i Østfold og Høgskolen i Hedmark, og rapporten ble avlevert til KD medio desember 2015. Oppsummert viste utredningen at midlertidigheten ved UiO i all hovedsak er størst blant eksternt finansierte forskere, bi-/deltidsstillinger og delvis administrative stillinger. Rapporten viste ingen store forskjeller når det gjelder kjønn. UiO har i all hovedsak forklarlige årsaker til midlertidigheten. Vi ønsker å se nærmere på grunnlaget for midlertidighet bl.a. de lengste tilsetningsforholdene og stillinger som er internt finansiert, selv om dette utgjør et fåtall av de midlertidige tilsatte ved UiO.

Nasjonal styringsparameter: Andel kvinner i dosent- og professorstillinger

Det har vært en gradvis økning i andelen kvinnelige professorer ved UiO. Andelen har økt fra 25,9% i 2010 til 30,3% i 2015. Det er imidlertid et stort spenn mellom ulike fagmiljøer. For en fullstendig omtale av dette viser vi til den vedlagte likestillingsrapporten for 2015.

Nasjonal styringsparameter: Andel midlertidig ansatte

I forbindelse med «Etatsstyring 2014» ble UiO i juni 2014 pålagt å utarbeide en handlingsplan med forpliktende tiltak som kunne bidra til å redusere midlertidigheten. Handlingsplanen ble utarbeidet i 2014 og oversendt til KD medio desember 2014. Tiltakene var delt inn i sentrale UiO-overgripende tiltak (handlingsplanens del 1), og mål og tiltak på lokalt nivå/enheter (handlingsplanens del 2). Det ble foretatt en evaluering av handlingsplanens tiltak både lokalt og sentralt i juni 2015.

Tiltak 15: Helse, miljø og sikkerhet

Arbeidet for bedre helse, miljø og sikkerhet ved universitetet skal styrkes. HMS er et felt styrt av lover og forskrifter. UiOs systematiske HMS-arbeid skal sikre at vi jobber på en god måte i henhold til HMS-regelverkets intensjoner. På denne måten sikrer vi at de ansatte og studentene ikke utsettes for skader eller får yrkesrelaterte lidelser ved UiO. UiO skal ha en kultur for helse miljø og sikkerhet som fokuserer på forebygging. Sentralt i dette er klare ansvar og myndighetsforhold, og et godt samarbeid mellom læringsmiljø- og arbeidsmiljøutvalgene, fagforeninger, studentorganisasjoner, verneplan og universitetets ledelse på alle nivåer. Det skal etableres policy og leveranser som sikrer systematisk forebyggende HMS-arbeid i tråd med arbeidsmiljøstandarden OHSAS 18001 lokalt. Godt HMS-arbeid ved UiO avhenger av at ansvars-, oppgave- og myndighetsfordelingen er klart definert forstått og akseptert. Forankring hos ledelsen av det systematiske HMS-arbeidet er sentralt. HMS skal derfor være tema på alle møter i styrende organer ved UiO.

Det er gjennomført en utredning om sikkerhets- og beredskapsatsingen ved UiO. Rapporten av 30. september 2014 gir anbefalinger om sikkerhets- og beredskapsstrategiske spørsmål for UiO og om organisering av sikkerhets- og beredskapsarbeidet ved universitetet. Dette arbeidet har resultert i en ny organisering av HMS og beredskap ved UiO sett i lys av universitetets ambisjon om å være blant de ledende virksomheter på HMS og beredskap i Norge. Dette har medført en styrking av HMS og beredskap i hele organisasjonen gjennom tydeliggjøring av roller og ansvarsforhold, øke organisasjonens HMS og beredskapskompetanse og forbedre organiseringen av området.

Ny enhet for HMS og beredskap (HMSB) ble etablert pr. 1. juli 2015. Det er i alt tilført tre nye årsverk til stabsenheten. Plan for satsingen er lagt, og gjennomføringen er påbegynt. Det er oppnevnt i alt 11 lokale beredskapskoordinatorer, og arbeidet med ROS-analyser, reviderte planverk og opplegg for øvelser er satt i system. HMS og beredskap skal på vegne av universitetsdirektøren fylle rollen som premisgiver og tilrettelegger i hele UiO.

Arbeidet med elektronisk-HMS-avviksrapportering er prosjektorganisert, det er valgt IT-system (CIM-modul) og rammene for bruk av IT-systemet er under utvikling. Pilotering er planlagt og tidfestet til 1. kvartal 2016.

HMS-styringssystemet inkludert system for målrettet helseundersøkelse, og system for HMS-risikovurderinger er etablert, og implementeringen går fremover ved opplæring av nøkkelpersonell, etablering av dataverktøy og tilgjengeliggjøring av ressurspersoner.

Tiltak 16: Strategisk, offensiv og profesjonell rekruttering av ansatte

UiO ønsker å styrke vår posisjon internasjonalt og være en attraktiv arbeidsplass for potensielle forskere og vitenskapelig ansatte. For å lykkes med denne intensjonen må vi også rekruttere og beholde dyktige teknisk-/administrativt ansatte. UiO skal heve kvaliteten i rekrutteringen gjennom profesjonalisering av rekrutteringsprosess og ved økt rekrutteringskompetanse i organisasjonen. Faglige prioriteringer og langsiktig bemanningsplanlegging skal gjøre rekrutteringen mer strategisk og forutsigbar samt bidra til å øke andelen kvinner i faste vitenskapelige stillinger. Internasjonale og kvinnelige kandidater skal identifiseres og motiveres til vitenskapelige toppstillinger. Vurderingen av søkerne skal følge tydelige kriterier og fremme faglig kvalitet og kompetanse tilpasset stillingen.

UiO har i løpet av 2015 startet arbeidet med å utarbeide en rekrutteringsstrategi. Institusjonens nåsituasjon er beskrevet, rekrutteringsutfordringer har blitt identifisert og strategiske virkemidler for en mer helhetlig og målrettet rekrutteringsstrategi er under utarbeidelse. Rekrutteringsstrategiarbeidet sees i sammenheng med SAB-oppfølgingen. Rekrutteringsstrategien vil bli ferdigstilt i 2016.

Byggeprosjekter

Kulturhistorisk museums utbygging på Tullinløkka

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt Statsbygg i oppdrag å utarbeide en konseptvalgutredning (KVU) for Tullinløkka-området. I den forbindelse har UiO utredet innspill til Statsbygg som viser bruk av Nasjonalgalleriet til museumsformål for KHM samt KHM's helhetlige arealbehov på Tullinløkka. UiO er kjent med at fremtidig bruk av Fredriksgate 3 også skal belyses i KVUen, bl.a. ved å vise alternativer som innebærer salg av hele Akademihagen. UiO har i brev til KD uttrykt uro for at Fredriksgate 3 vurderes for salg. Statsbygg skal ferdigstille KVUen i april 2016.

Livsvitenskapsbygget

Forprosjekt nybygg for Livsvitenskap er under utarbeidelse og følger planlagt fremdrift. Oppstart av KS2-prosess planlegges høsten 2016.

Nytt Vikingtidsmuseum på Bygdøy

Status årsskiftet 2015-16: Prosjektet er ca. 1 år forsinket. Valg av arkitektonisk løsning vil være klar ultimo mars 2016. Arbeidet med skisseprosjektet vil være avsluttet i november/desember 2016.

Nytt utstillingsveksthus for Naturhistorisk museum

NHM har lenge hatt et høyt ønske om å få realisert planene om et nytt utstillingsveksthus med tropisk regnskog som en sentral del, og har bidratt aktivt inn mot Statsbygg i arbeidet med et revidert veksthusprosjekt. NHM håper at beslutningen om å realisere veksthuset tas i 2016.

Saving Oseberg

Status årsskiftet 2015-16: Prosjektets del 1 vil være avsluttet høsten 2016/våren 2017. Det har i 2015 vært arbeidet med detaljering av prosjektplanene for del 2. UiO arbeider for at finansieringsgrunnlaget for del 2 vil bli fastsatt gjennom Revidert Nasjonalbudsjett 2016, eller senest i det ordinære statsbudsjettet for 2017. Det er avgjørende at dette løses, da en fullføring av Saving Oseberg er en forutsetning for realiseringen av nytt vikingtidsmuseum på Bygdøy.

Sophus Bugges hus

Byggearbeider i Sophus Bugges hus pågår. Kostnader, fremdrift og kvalitet er som planlagt.

Waldemar C. Brøggers hus

Prosjektet arbeider med verifisering av forprosjektløsninger for grunnarbeider og energiløsning. Verifikasjonen planlegges fullført 30.6.2016. Detaljprosjektering igangsettes så snart verifikasjon er tilfredsstillende og forventes fullført 30.6.2017.

b. Nasjonale styringsparametre for universiteter og høyskoler

| KDs sektormål og styringsparametere | Resultat 2013 | Resultat 2014 | Resultat 2015 |
|--|---------------|---------------|---------------|
| Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning | | | |
| Gjennomføring på normert tid (bachelor) ¹ | 28,44% | 30,83% | 29,82% |
| Gjennomføring på normert tid (master) ² | 43,18% | 42,69% | 40,78% |
| Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgrads-program seks år tidligere | 63,06% | 65% | 65,49% |
| Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene | | | |
| Resultatoppnåelse på forskning ut fra institusjonens egenart | | | |
| Samspill mellom forskning og utdanning | | | |
| Antall utvekslingsstudenter på Erasmus+ | | 376 | 903 |
| Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling | | | |
| Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom forskningsfinansiering fra EU og NFR | 7,21% | 6,79% | 6,55% |
| Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv | | | |
| Forskningssinnsats i MNT- og profesjonsfag | | | |
| Sektormål 3: God tilgang til utdanning | | | |
| Fleksibel utdanning | | | |
| Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem | | | |
| Langsiktig økonomisk planlegging | | | |
| Solide fagmiljøer | | | |
| Andel kvinner i dosent- og professorstillinger | 28,87% | 29,27% | 29,98% |
| Andel midlertidig ansatte i saksbehandler- og utrederstillinger | 18,06% | 18,42% | 18,07% |
| Andel midlertidig ansatte i støttestillinger til undervisning, forskning og formidling | 11,98% | 14,6% | 13,55% |
| Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger | 23,3% | 23,11% | 23,48% |
| Andel av samlingene og objektene som er tilfredsstillende sikret – Kulturhistorisk museum (KHM) | | | |
| Andel av samlingene og objektene som er tilfredsstillende bevart – Kulturhistorisk museum (KHM) | | | |
| Andel av samlingene og objektene som er tilfredsstillende sikret – Naturhistorisk museum (NHM) | | | |
| Andel av samlingene og objektene som er tilfredsstillende bevart – Naturhistorisk museum (NHM) | | | |

¹ Også tallene for 2013 og 2014 er oppdatert etter nye beregninger fra DBH.

² Også tallene for 2013 og 2014 er oppdatert etter nye beregninger fra DBH.

c. Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter

Ingen større byggeprosjekter har blitt avsluttet i 2015. For større byggeprosjekter som UiO finansierer selv, har det blitt etablert samfunns- og effektmål for rehabiliteringen av Sophus Bugges hus og for rehabiliteringen av Waldemar C. Brøggers hus. For de statsfinansierte prosjektene er det etablert slike mål for livsvitenskapsbygget og vikingtidsmuseet, mens man i skrivende stund holder på å utarbeide dem for veksthuset. UiO vil rapportere mot disse målene for hvert av prosjektene når de er avsluttet.

d. Midler tildelt over kapittel 281

UiO har i 2015 mottatt 1 mill. kroner til tilleggsutredning knyttet til konseptvalg for Det odontologiske fakultet.

CRISTIN har mottatt 2,5 mill. kroner til Integrasjon av forskningsdokumentsystem. FSAT har fått til sammen 5,2 mill. kroner til vitnemålsbank, finansiering av administrative kostnader samt til samlokalisering for FSAT og CRISTIN. Vi forutsetter at CRISTIN og FSAT rapportering på bruken av midler til KD.

e. Kandidatmåltall

| Utdanning | Måltall 2015 | Resultat 2015 | Avvik |
|-------------------------------|--------------|---------------|-------|
| Farmasi | 55 | 56 | |
| Klinisk ernæring | 20 | 14 | -6 |
| Lektorprogrammet | 97 | 78 | -19 |
| Medisin | 192 | 185 | -7 |
| Odontologi | 62 | 49 | -13 |
| Praktisk-pedagogisk utdanning | 265 | 297 | |
| Psykologi (profesjon) | 96 | 78 | -18 |
| Tannpleie | 20 | 16 | -4 |

Klinisk ernæring

UiO har endret strukturen på utdanningen i klinisk ernæring fra en todelt bachelor- og masterutdanning til en integrert masterutdanning. Måltallet på 20 er knyttet til det toårige masterprogrammet som er nedlagt og hadde siste opptak høsten 2012. De første kandidatene på det femårige masterprogrammet ble tatt opp våren 2012 og blir uteksaminert høsten 2016. Studenter fra den gamle treårige bachelorutdanningen og noen studenter fra andre universiteter har fått innpass i det femårige studieprogrammet via suppleringsopptak de siste årene.

Kandidatene som ble uteksaminert i 2015 er restkandidater fra det toårige masterprogrammet og kandidater fra suppleringsopptaket i 2013. Ved suppleringsopptaket var det ikke tilstrekkelig antall kvalifiserte søkere, noe som har ført til at resultatet for 2015 er lavere enn måltallet.

Lektorprogrammet

En utfordring for dette programmet er at en del studenter avslutter studiene tidlig (før masterdelen) og går ut i jobb, andre skifter til andre studieprogrammer underveis i løpet, også på masternivå. Begge disse gruppene ender dermed som lærere, men uten å bli rapportert som fullført på dette programmet. Antallet uteksaminerte kandidater på lektorprogrammet for vårsemesteret 2015 (DBH) er det klart høyeste vårtallet de siste 5 årene, noe som viser en positiv utvikling.

Medisin

Det vil alltid være studenter som slutter, studenter som får inndratt studieretten sin og studenter som søker om permisjon og kommer inn igjen på et senere kull. Dette vil variere fra kull til kull, og antall uteksaminerte kandidater vil derfor også variere fra ett år til et annet. Gjennomsnittet for 2012, 2013 og 2014 er 195 uteksaminerte kandidater, mens gjennomsnittet for 2013, 2014 og 2015 er 191 uteksaminerte kandidater. Kandidattallet for 2016 ser ut til å bli rett i underkant av 200. Dette betyr at gjennomsnittet for 2014, 2015 og 2016 vil bli liggende over måltallet på 192.

Odontologi

For masterprogrammet i odontologi er det to faktorer som særlig har påvirket studiepoengproduksjonen siden 2011: overgang til én studiestart i 2011 og innføring av ny studieplan høsten 2013 for 5.-10. semester, samt ny studieplan for fellessemestrene med medisin høsten 2014.

Da UiO høsten 2011 gikk over til én studiestart for masterprogrammet, ble det ikke overbooket til slik det normalt har vært gjort. Man ønsket å unngå plassmangel i klinikken og på Ferdighets-senteret (65 studenter samtidig mot tidligere 33-34). UiO var klar over at dette ville innebære risiko for en lavere studiepoengproduksjon, men effekten har også blitt større grunnet økt frafall. Dette vil påvirke kullene i perioden 2014-2016.

Revidert studieplan for profesjonsstudiet i medisin, innført høsten 2014 (Oslo2014) er bygget opp med moduler hvor Modul 1 og Modul 2 går over to semestre. Det er den avsluttende eksamen i vårsemesteret som gir studiepoenguttelling for OD. Antall studiepoeng blir derfor forskjøvet fra ett år til et annet, men dette vil jevne seg ut på sikt.

Tiltak for å øke studiepoengproduksjon ved masterprogrammet i odontologi:

- Direkte opptak til 5. semester av norske studenter i utlandet. Fra sommeren 2016 vil det tilrettelegges med ekstra kurs (patofysiologi), for å øke antallet kvalifiserte søkere.
- Studentmobilitetsundersøkelsen, som er bestilt, vil avdekke når og til hvor vi mister våre studenter. Undersøkelsen vil gi oss et godt grunnlag for å innrette tiltak.
- Innføring av obligatorisk mentorordning, faglig styrte kollokviegrupper i de prekliniske semestrene (Modul 1 og Modul 2), samt bedre oppfølging av studenter i klinikk (klinisk evaluering av studentene hvert semester, etterfulgt av en samtale med hver enkelt student 5.-10. semester).
- Økt fokus på å styrke identiteten som tannlegestudent på fellessemestrene.
- Fakultetet vurderer intervju ved opptak som forsøksordning fra 2016.

Psykologi (profesjon)

Etter overgangen til ny opptaksordning direkte fra videregående skole i 2007, tok det noe tid før instituttet oppdaget at frafallet hadde økt. Frafallet skjer i all hovedsak i løpet av det første og til dels andre studieåret, og det ble ikke registrert for alvor før 6 år senere etter fullført studium. Erkjennelsen om frafall og behov for overbooking kom samtidig som økonomien på instituttet var anstrengt. Tiltak i form av overbooking ved opptak ble ikke vurdert som tilrådelig de første årene grunnet reduserte undervisningsressurser.

Etter at trenden med frafall de første studieårene viste seg å være stabil, samt at bedre instituttøkonomi gjorde det mulig med overbooking, har instituttet systematisk tatt opp ca. 15% flere studenter enn opptaksrammen. For kommende år ser våre beregninger slik ut, men merk at estimatene blir mer unøyaktige framover i tid:

| <i>Opptaksår</i> | <i>Eksamensår</i> | <i>Opptaksramme</i> | <i>Aktive 01.11.15</i> | |
|------------------|-------------------|---------------------|------------------------|------------|
| 2009 | 2015 | 93 | 77 | (ferdige) |
| 2010 | 2016 | 103 | 83 | (estimert) |
| 2011 | 2017 | 108 | 95 | (estimert) |
| 2012 | 2018 | 113 | 119 | (estimert) |
| 2013 | 2019 | 118 | 123 | (estimert) |
| 2014 | 2020 | 118 | 116 | (estimert) |
| 2015 | 2021 | 118 | 141 | (estimert) |

For å nå kandidatmålsettingen må UiO p.t. ha 688 studenter i programmet, og har nå 703.

Tannpleie

Det er satt i verk tiltak for å øke produksjonen på bachelorprogrammet i tannpleie. Formålet med tiltakene er å motivere studentene:

- Oppstartsamtale med studentene første uke, og generelt tett oppfølging av studentene.
- Tannpleiestudentene er i løpet av de første ukene på besøk på tannklinikker på Øst-landsområdet.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

a. Overordnet vurdering

Overordnet beskrivelse av styring og oppfølging

UiOs prioriteringer for organisasjonen som helhet vektlegger det som særskilt krever en institusjonell tilnærming. Prioriteringene og tiltakene er førende for hvilke saker ledelsen på alle nivåer i organisasjonen skal ha særlig fokus på. Prioriteringene er tilpasset de økonomiske og ressursmessige rammebetingelsene.

I 2015 vedtok universitetsstyret en Masterplan for UiOs eiendommer. Denne skisserer både vurdering av tilstanden til alle UiOs bygninger og en langtidsplan for vedlikehold og investeringsbehov de nærmeste 25 årene.

Universitetsstyret vedtar UiOs årsplan og disponering av tildelt bevilgning og øvrige inntekter universitetet kan disponere. På bakgrunn av vedtaket utformes et eget disponeringsskriv med rammer og føringer til hvert fakultet og tilsvarende enheter.

Som en del av den interne rapporteringen for tredje tertial, gjøres det en gjennomgang av hvordan fakulteter og tilsvarende enheter følger opp UiOs overordnede årsplan i sine lokale aktivitetsplaner for de kommende år. Videre gjøres det i tredje tertial en analyse av UiOs samlede økonomiske utsikter de nærmeste årene. Denne tar utgangspunkt i fakulteter og tilsvarende enheters langsiktige bemanningsplaner samt vurdering av de økonomiske prognosene.

UiO er opptatt av å ha god styringsinformasjon, og arbeider kontinuerlig for å utvikle kvalitet og fakta orientering i rapportering og beslutningsgrunnlag. Fakultetene rapporterer tertialvis om resultater og økonomi, og rapporteringen følges opp i styringsdialog med enhetene. Måloppnåelsen gjennomgås i forbindelse med årsrapporten til KD. En grundig analyse av resultater innenfor forskning og utdanning gjøres som del av den interne rapporten per første tertial. Rapportering av hvordan fakulteter og tilsvarende enheter gjennomfører sine egne årsplaner, følges opp per andre tertial.

Overordnet vurdering av risikostyring og internkontroll

UiO arbeider aktivt med internkontroll og risikostyring på flere kjerneområder. Internkontroll og risikostyring er definert som en del av linjeansvaret. Vår vurdering er at UiO har en rimelig god styring og kontroll med den transaksjonsorienterte delen av virksomheten, men at det er potensial for forbedring av risikovurderinger på et mer helhetlig og overordnet nivå.

UiO er opptatt at virksomheten skal drives i samsvar med gjeldende lover og regler, og at forskningen utføres i samsvar med god forskningsskikk og anerkjente vitenskapelige og etiske prinsipper. For å understøtte dette arbeidet er det utarbeidet egne etiske retningslinjer for både administrative prosesser som anskaffelser, og for forsknings- og utdanningsetiske problemstillinger.

Administrative forvaltningsområder

Ut fra en samlet risikovurdering av UiOs evne til å overholde lover og regler i forvaltningen har UiO de seneste årene vurdert de største risikoområdene til å være håndtering av eksterne prosjekter, anskaffelsesområdet og lønn. Det har vært nedlagt mye arbeid på disse områdene, og risikoen vurderes nå som lavere. Det foreligger prosess- og rutinebeskrivelser for de fleste for-

valtningssområdene. Det er etablert egne kontrollprogram og kontroller er innebygd i prosessene og integrert i systemene.

UiO har i 2015 deltatt i samarbeidsforumet for internkontroll i regi av DFØ, samt en arbeidsgruppe som har sett på kvalitet i rapportering av regnskapsdata til NIFU FOU statistikken. I 2015 har det videre vært fokus på å få digitalisert papirflyten innen regnskap og lønn med kontroll i forkant, elektronisk godkjenning og lokal datafangst nærmest mulig der aktiviteten foregår. Innkjøpsordningen er nå fulldigitalisert. Det samme gjelder på regnskapsområdet. UiO mottar en stadig større andel av fakturaene som e-faktura. Både prosess for avstemming og for internkontroll er forbedret til helelektroniske løsninger.

UiO er opptatt av å forebygge og avdekke eventuelle tilsiktede handlinger som svindel, uregelmessigheter og feil som er i strid med gjeldende lover og regler. I 2015 har det vært gjennomført ROS-analyser av de administrative systemene. Rutiner for tildeling av brukerrettigheter, roller og arbeidsdeling i bestillings-, faktura- og økonomisystemet er dokumentert og forbedret. En ekstern gjennomgang av forvaltning av lønns- og personalsystemet har slått fast at roller er definert på en hensiktsmessig og sikker måte.

Arbeidet med å sikre en korrekt håndtering av merverdiavgiftsområdet er videreført i 2015. Særlig gjelder dette for de deler av UiO som driver museumsvirksomhet og for de som har utstrakt samhandling med helsesektoren. På disse områdene er ovgivningen kompleks og har flere avvik fra hovedprinsippene i MVA-lovgivningen.

Helse, miljø, sikkerhet og beredskap

Arbeidet for bedre helse, miljø og sikkerhet ved universitetet skal styrkes. HMS er et felt styrt av lover og forskrifter. UiOs systematiske HMS-arbeid skal sikre at vi jobber på en god måte i henhold til HMS-regelverkets intensjoner. På denne måten sikrer vi at de ansatte og studentene ikke utsettes for skader eller får yrkesrelaterte lidelser ved UiO.

UiO skal ha en kultur for helse miljø og sikkerhet som fokuserer på forebygging. Sentralt i dette er klare ansvar og myndighetsforhold, og et godt samarbeid mellom læringsmiljø- og arbeidsmiljøutvalgene, fagforeninger, studentorganisasjoner, verneombud og universitetets ledelse på alle nivåer. Det skal etableres policy og leveranser som sikrer systematisk forebyggende HMS-arbeid i tråd med arbeidsmiljøstandarden OHSAS 18001 lokalt. Godt HMS-arbeid ved UiO avhenger av at ansvars-, oppgave- og myndighetsfordelingen er klart definert, forstått og akseptert. Forankring hos ledelsen av det systematiske HMS-arbeidet er sentralt. HMS skal derfor være tema på alle møter i styrende organer ved UiO.

Fra 2015 utvides HMS-perspektivet med en satsing på sikkerhet og beredskap, og enheten har den formelle betegnelsen «enhet for HMS og beredskap» - forkortet til HMSB.

Kvalitetssystemet for utdanningsvirksomheten

For en omtale av kvalitetssystemet for utdanningsvirksomheten, se tiltak 1 i gjennomgangen av årets aktiviteter og resultater.

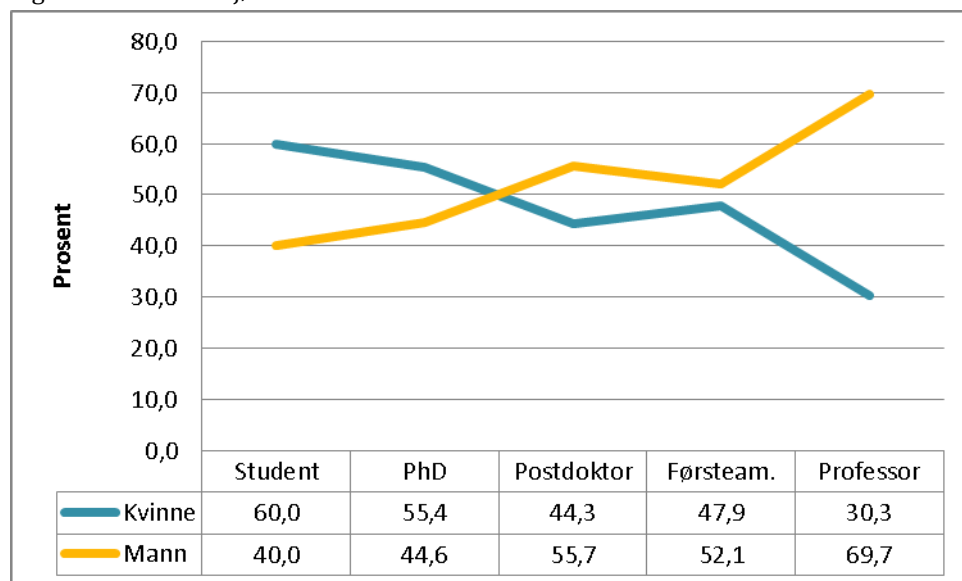
Eiendomsavdelingen

Det ble i 2014 foretatt en større gjennomgang av avdelingens økonomiprosesser der prosesser og rutiner ble dokumentert og forbedret, og det ble gitt opplæring internt i avdelingen. Dette arbeidet er videreført i 2015.

b. Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

Den fullstendige likestillingsrapporten for UiO ligger som vedlegg 1 til denne rapporten.

Figur 1: Status for kjønnsbalanse ved UiO i 2015



Kilde: DBH

Figuren oppsummerer status for kjønnsbalanse ved UiO i 2015. Det har vært en positiv utvikling med henhold til vitenskapelig ansatte, men fortsatt er forskjellene store ved toppstillingsnivå, professor. I den andre enden av grafen viser studenttallene en motsatt tendens, en tendens som har holdt seg relativt jevn over flere år.

c. Økning av antallet lærlinger i statsforvaltningen

Ved UiO var det ansatt til sammen 10 lærlinger per 31.12.2015. 6 lærlinger ble ansatt i 2015. Lærlingene fordeler seg på følgende fagområder:

Kode / Kategorier lærefag:

- 1: Kontor- og administrasjonsfaget
- 2: IKT-servicefaget
- 3: Dataelektronikerfaget
- 4: Sikkerhetsfaget
- 5: Andre kategorier lærefag

| Kode for type lærefag | Antall personer totalt | Antall personer kvinner | Antall årsverk totalt | Antall årsverk kvinner |
|-----------------------|------------------------|-------------------------|-----------------------|------------------------|
| 2 | 2 | 0 | 2 | |
| 3 | 3 | 0 | 3 | |
| 5 | 5 | 1 | 5 | 1 |

d. Samfunnssikkerhet og beredskap

UiO gjennomførte i 2014 en overordnet verdivurdering som grunnlag for oppdatering og revisjon av overordnet ROS-analyse. En gjennomgang og oppdatering av scenarioer på overordnet og lokalt nivå fortsetter i 2016.

Et delprosjekt (CIM-RISK) er igangsatt i 2015. Det viktigste formålet er bedre systematikk og oppdatering på de mange ROS-analysene som er gjennomført og oppdateres.

«Vekterhendelsen» 5. august 2015 var en omfattende prøving av UiO's sentrale beredskapsplan og ressurser. Hendelsen ble gjenstand for et stort etterarbeid med påfølgende oppfølging av viktigste læringspunkter. Akuttfasen var langvarig, og samhandlingen med politi på stedet, samt beredskapsledelsens kommunikasjon i «konkurranse» med alle slags media, ble de viktigste nye erfaringsområdene.

Sentral beredskapsledelse besluttet at hendelsen har status som kriseøvelse i 2015. På lokalt plan (fakulteter, institutter og utenlandssentre) er det gjennomført en rekke kriseøvelser av ulike karakterer.

UiOs styringssystem for informasjonssikkerhet er IT-sikkerhetshåndboka, etablert i 2007 og revidert og oppdatert etter det. I 2015 utarbeidet Uninett en veileder for styringssystem for informasjonssikkerhet. For å sikre at IT-sikkerhetshåndboka, med tilhørende rutiner og prosedyrer, er helt oppdatert og i dokumentert samsvar med veilederen, vil UiO i 2016 gjennomføre en GAP-analyse av håndboka sett opp mot denne. IT-sikkerhetshåndboka vil deretter bli revidert dersom det er behov for det. UiO viser også til brev desember 2015 som svar på punkt i rapport 5.10.15 etter tilsyn 1.9.15.

e. Tidstyver

Administrativ forenkling og omstilling

UiOs arbeid med administrativ omstilling er omtalt i resultatdelen, tiltak 11. Områder med særlig fokus er eksternfinansierte prosjekter, bilagslønn, arkiv og digitalisering av eksamen. Arbeidet med digital eksamen er også omtalt i resultatdelen, tiltak 6.

Også på andre områder foregår det effektivisering og forenkling, jf. eksemplene fra omtalen av administrative forvaltningsområder ovenfor:

- Papirflyten innenfor regnskap og lønn er digitalisert.
- Innkjøpsordningen er fulldigitalisert.
- En stadig større andel av fakturaene mottas som e-faktura.

Et eksempel fra utdanningsfeltet er bortfallet av den obligatoriske egenerklæringen om kilde- og sitatbruk ved eksamensinnleveringer. Denne har i flere år vært ett av tiltakene for å forhindre fusk, men blir fra og med vårsemesteret 2016 løst med tydeligere informasjon i emnebeskrivelsene og på de studentrettede nettsidene om eksamen. Dette sparer UiO for håndtering av anslagsvis 20 000 skjema i året.

Digital postkasse

UiO har oversendt en plan for å ta i bruk Digital postkasse innen første kvartal 2016 til DIFI innen fristen 1. juli 2015. Vi har videre utarbeidet to juridiske vurderinger knyttet til reservasjonsretten for hhv. studenter og ansatte. Et eget prosjekt er etablert ved UiO for å ta i bruk Digital postkasse til innbyggere innen første kvartal 2016. UiO har videre løpende kontakt med FSAT som leverandør av studentsystemet, og DIFI for avklare spørsmål underveis i arbeidet.

V. Vurdering av framtidsutsikter

a. Planer

Årsplan 2016-2018

UiO har treårige, rullerende årsplaner som tar utgangspunkt i vedtatt strategi for UiO. UiOs årsplan 2016-2018 har færre og tydeligere prioriteringer sammenlignet med de siste års planer og det er foretatt endringer og forenklinger i strukturen. Bakgrunnen for endringene har vært å gjøre årsplanen til et bedre styringsverktøy for fakultetene. Planen skal bidra til en tydeligere arbeidsdeling og gi tydelige føringer til fakulteter og tilsvarende enheter. Videre konkretisering av tiltak skjer i enhetenes egne årsplaner. Resultater av de lokale tiltakene vil bli fulgt opp.

UiOs årsplan 2016-18 viser de viktigste prioriteringene for organisasjonen som helhet med særlig vekt på målsettinger som krever en institusjonell tilnærming. Prioriteringene og tiltakene vil være førende for hvilke saker ledelsen på alle nivåer i organisasjonen skal ha særlig fokus på. Årsplan skal gjenspeile UiOs ambisjoner, men må også være realistisk i forhold til de økonomiske rammebetingelsene.

Årsplanen for 2016-18 er inndelt i tre hovedområder: Utanning, forskning og samfunnskontakt, formidling og innovasjon. De gjennomgående prioriteringene for hele organisasjonen knytter seg til:

- studiekvalitet; med vekt på studentenes integrering i fagmiljøet og læringsutbytte.
- forskningskvalitet; innsatsen rettet mot å oppnå betydelig økninger i EU-inntekter samt å forbedre prosessene for å rekruttere vitenskapelige tilsatte.
- samfunnskontakt, formidling og innovasjon; gjøre UiOs forskning og utdanning bedre kjent i samfunnet og synliggjøre toppforskningsmiljøene og de tverrfaglige satsingene bedre.

Tiltak som skal gjennomføres av fakultetene og tilsvarende enheter:

- Tiltak 1: Fakultetene skal iverksette tiltak som styrker studentenes integrering i fagmiljøet. Det skal gis god oppfølging underveis i studiene.
- Tiltak 2: Fakultetene skal styrke studentenes læringsutbytte og utdanningenes arbeidslivsrelevans, gjennom mer bruk av nyskapende og studentaktive lærings- og vurderingsformer. UiOs felles utdanningsvisjon skal gjenkjennes i alle studieprogram.
- Tiltak 3: Fakultetene skal ha en betydelig økning i finansiering fra EU-systemet.
- Tiltak 4: Rekrutteringsprosessene ved UiO skal forbedres. Tiltak 5: Fakultetene skal utarbeide konkrete kommunikasjonstiltak basert på UiOs kommunikasjonsstrategi i egne årsplaner.
- Tiltak 6: UiOs toppforskningsmiljøer og de tverrfaglige satsingene skal synliggjøres for å øke oppslutning rundt våre viktigste strategiske satsninger.

Tiltak som skal gjennomføres av fakultetene og tilsvarende skal konkretiseres med milepæler i enhetenes egne årsplaner.

Strategi2020 vektlegger at UiO skal søke kvalitet i all sin virksomhet. Både i forskning og utdanning skal UiO legge til rette for faglig utvikling som ikke er begrenset av de tradisjonelle disiplinære grensene eller UiOs organisasjonsstruktur. For å stimulere til samarbeid på tvers er det vedtatt institusjonelle tverrfakultære forskningsområder: UiO:Energi, UiO:Norden og UiO:Livsvitenskap.

UiOs årsplan 2016-2018 følger i sin helhet som vedlegg (vedlegg 2).

Fordeling 2016

Statsbevilgningen post 50 fra KD er UiOs største inntektskilde og utgjør ca. 71% av de samlede inntektene. Overføringer fra andre departementer og bidragsinntekter fra eksterne prosjekter utgjør ca. 20%, oppdragsinntekter utgjør 2%, salgs- og leieinntekter utgjør 5%, mens andre driftsinntekter utgjør 2% av UiOs samlede inntekter.

Ved UiO fordeles 96% av bevilgning fra KD ut i enhetenes rammer. Gjennomføring av prioriteringene i årsplanen må derfor hovedsakelig gjennomføres innenfor enhetenes eksisterende rammer. Universitetsstyret har dessuten i perioden 2010-2015 styrket fakultetenes rammer til utdannings- og forskningskvalitet på varig basis med ca. 150 mill. kroner årlig.

De tiltakene som ble prioritert med økt tildeling i 2016 var hovedsakelig begrunnet i eksterne forpliktelser, i gjennomføring av større faglige satsinger, investeringer i bygninger, gjennomføring av styrets vedtak om digital eksamen samt i mediekjøp. Det ble dessuten gjort prioriteringer knyttet til små og sårbare enheter som ikke er dimensjonert for å implementerer ny aktivitet og nye forpliktelser innenfor eksisterende rammer.

Investeringer i og vedlikehold av bygningsmassen

UiO har et vedlikeholdsetterslep på 8-9 mrd. kroner. UiO har over flere år økt avsetningene til vedlikehold og utvikling av bygningsmassen. I 2015 forhåndsdisponerte universitetsstyret 465 mill. kroner (inkl. 330 mill. kroner til erverv av NEMKO-bygget) til investeringer. Dette kommer i tillegg til den årlige avsetningen til rehabilitering og vedlikehold på 184 mill. kroner. For 2016 og 2017 er det besluttet ytterligere hhv. 150 mill. kroner og 95 mill. kroner i investeringer gjennom økte forhåndsdisponeringer.

De største postene er til rehabilitering av Waldemar C. Brøggers hus. Satsingen er anslått til en investering på totalt 329 mill. kroner – hvorav 110 mill. kroner i 2016, 95 mill. kroner i 2017, 102 mill. kroner i 2018 og 22 mill. kroner i 2019. I tillegg er det behov for investeringer i utstillinger hvor anslaget er 90 mill. kroner i perioden 2017-2019.

Også i fordelingen for 2016 ble ombygging av magasinlokaler for museene på Økern prioritert. For 2016 er det avsatt 98 mill. kroner til dette formålet. Det pågår forhandlinger med gårdeier om langtidsleie på Økern, og UiOs andel av investeringsbehovet til ombygging samt nivå på varig husleie er ikke avklart. Dersom UiOs faktiske kostnader til ombygging skulle bli mindre enn avsetningen på 98 mill. kroner, reduseres forhåndsdisponeringene tilsvarende.

Samlet vil nivået på forhåndsdisponeringer beløpe seg til vel 1 mrd. kroner ved utgangen av 2016.

I tråd med prioriteringer gjort i samarbeid mellom eiendomsavdelingen og enhetene vil flere mindre byggeaktiviteter bli gjennomført innenfor rammen av 184 mill. kroner som er avsatt til rehabilitering og vedlikehold.

Oversikt over fordelte rammer til enhetene

| Enhet | Vedtatte rammer 2016 | | | | Rammer 2 015 | Endring 2015-2016 | Endring i % |
|---------------------|----------------------------|------------------|----------------|------------------|------------------|----------------------|----------------|
| | Fordelt per Tildelingsmåte | | | | | | |
| <i>Fakulteter</i> | Basis | Resultat | Satsinger | Totalt | | | |
| TEOL | 30 367 | 9 501 | 416 | 40 284 | 41 630 | -1 346 | -3,2 % |
| JUR | 167 077 | 91 215 | 1 788 | 260 080 | 261 498 | -1 418 | -0,5 % |
| MED * | 465 159 | 223 027 | 19 878 | 708 064 | 644 850 | 63 213 | 9,8 % |
| HF | 449 794 | 142 056 | 20 490 | 612 340 | 605 108 | 7 232 | 1,2 % |
| MN | 726 217 | 251 089 | 26 109 | 1 004 770 | 967 281 | 37 488 | 3,9 % |
| OD | 178 887 | 26 516 | 594 | 205 997 | 204 436 | 1 562 | 0,8 % |
| SV | 282 745 | 145 725 | 15 667 | 444 137 | 423 998 | 20 139 | 4,7 % |
| UV | 183 667 | 61 246 | 4 191 | 249 105 | 242 995 | 6 110 | 2,5 % |
| Sum | 2 483 914 | 950 375 | 89 133 | 3 524 776 | 3 392 689 | 132 980 | 3,9 % |
| <i>Museer</i> | | | | | | | |
| KHM | 82 139 | 2 817 | 18 432 | 103 388 | 97 256 | 6 132 | 6,3 % |
| NHM | 103 210 | 3 217 | 11 694 | 118 121 | 112 940 | 5 181 | 4,6 % |
| Sum | 185 349 | 6 034 | 30 126 | 221 509 | 210 197 | 11 313 | 5,4 % |
| <i>Sentre</i> | | | | | | | |
| SUM | 13 338 | 3 600 | 4 206 | 21 145 | 20 032 | 1 112 | 5,6 % |
| STK | 10 981 | 635 | 1 579 | 13 196 | 13 666 | -471 | -3,4 % |
| UiO:Livsvitenskap * | 28 566 | 0 | 7 168 | 35 734 | 71 904 | -36 170 | -50,3 % |
| ISS | 7 097 | 3 776 | 0 | 10 873 | 10 708 | 166 | 1,5 % |
| Apollon | 3 224 | 0 | 0 | 3 224 | 3 187 | 37 | 1,2 % |
| Uniforum | 3 385 | 0 | 0 | 3 385 | 3 465 | -81 | -2,3 % |
| Sum | 66 591 | 8 011 | 12 953 | 87 555 | 122 962 | -35 407 | -28,8 % |
| <i>Annet</i> | | | | | | | |
| UB | 267 124 | 240 | 2 000 | 269 364 | 264 588 | 4 776 | 1,8 % |
| LOS: | | | | | | | |
| EA | 162 113 | 183 631 | 287 735 | 633 479 | 540 456 | 93 023 | 17,2 % |
| USIT | 137 812 | 0 | 0 | 137 812 | 135 360 | 2 452 | 1,8 % |
| LOS | 286 044 | 0 | 1 600 | 287 644 | 281 326 | 6 319 | 2,2 % |
| UiO fellestiltak | 190 117 | 82 | 73 229 | 263 429 | 261 365 | 2 064 | 0,8 % |
| UiO bank | 0 | 0 | -252 422 | -252 422 | -201 052 | -51 370 | 25,6 % |
| Sum | 1 043 211 | 183 953 | 112 142 | 1 339 306 | 1 282 043 | 57 263 | 4,5 % |
| Samlet sum | 3 779 065 | 1 148 373 | 244 354 | 5 173 147 | 5 007 890 | 166 150 | 3,3 % |

* Bioteknologisenteret i Oslo og Norsk senter for molekylærmedisin er overført til MED.

b. Større investeringsprosjekter

Vedlikehold

For å løfte UiO til det som kreves av et internasjonalt, ledende forskningsuniversitet er det behov for omfattende bistand fra statens side. Det bør legges en langsiktig og forpliktende opptrappingsplan for å lukke vedlikeholdsetterslepet. Vedtaket om 135 mill. kroner i 2016 til oppgradering av bygg ved institusjoner som forvalter sin egen bygningsmasse og tildeling av 40 mill. kr til UiO til rehabilitering av Niels Treschows hus, er positive signaler og bidrag, men behovene er betydelige større. UiO viser til Rom for et fremragende, grønt universitet og for kunnskapsbyen Oslo (Masterplan) der vi dokumenterer et vedlikeholdsetterslep på 8,6 mrd. kr fordelt på 2,8 mrd. kr til tekniske oppgraderinger og 5,8 mrd. kr til funksjonelle tilpasninger. For å lukke dette gapet på 10 år, foreslår UiO en varig økt bevilgning fra statens side til vedlikehold på 860 mill. kroner fordelt på 260 mill. kr til tekniske oppgradering og 580 mill. kr til funksjonell oppgradering.

Større investeringsprosjekter

Masterplan presenterer og prioriterer også de fire store nysatsingene UiO har behov for i de nærmeste årene. UiO har nedprioritert magasinbygg for museene på Tøyen og valgt å tilrettelegge magasinene på Økern for å møte dette behovet. Dette krever direkte bevilgninger til investeringer, men også at institusjonen settes i stand til å kunne håndtere økte driftskostnadene som følge av investeringene.

UiO har fire prioriterte byggesaker:

- i. Nytt forsknings- og undervisningsanlegg for livsvitenskap
- ii. Nytt Vikingtidsmuseum for Kulturhistorisk museum
- iii. Nybygg for klinikkfunksjonene ved Det odontologiske fakultet
- iv. Nytt veksthus på Tøyen

Livsvitenskapsbygg - inklusive kjemi og farmasi

I UiO Strategi for livsvitenskap heter det at «Fremragende livsvitenskap krever tidsmessig infrastruktur og utnyttelse av generiske fremvoksende teknologier.» Senter for livsvitenskap er en sentral del av denne infrastrukturen. Det skal ha tidsriktige lokaler som legger til rette for grensesprengende forskning og utdanning med stort innslag av tverrfaglighet og konvergens, og som fremstår som et flaggskip for livsvitenskapsfeltet i Norge. Det planlegges et bygg på 67 000 kvm. Kjemisk institutt og Farmasøytisk institutt skal flytte inn i det nye anlegget og vil være brukere på linje med ulike temporære forskningsgrupper. 23 000 kvm er avsatt til toppforskingsmiljøer innen bioteknologiske fagfelt.

UiO er godt fornøyd med at midler til prosjektering av et nytt livsvitenskapssenter er bevilget for 2015. UiO er nå opptatt av at tidsplanen holdes og at prosjektet går kontinuerlig uten ugrunnet opphold. Vi ser frem mot den kommende startbevilgningen. Forprosjekt er startet opp med planlagt ferdigstilling sommeren 2016. Med planlagt fremdrift ser UiO at startbevilgning for Livsvitenskapsbygget vil kunne gis i RNB 2017.

Nytt Vikingtidsmuseum for Kulturhistorisk museum

Regjeringen vedtok i juni 2013 følgende hovedkonsept for Kulturhistorisk museum: Det etableres et vikingtidsmuseum på Bygdøy. Det øvrige museet bygges ut i sentrum, med rehabilitering av Historisk museum og med utstillingslokaler i tilstøtende nybygg. UiO har i masterplan nedprioritert nybygg i sentrum for inneværende planperioden. UiO har for øvrig deltatt i KVU knyttet til Tullinløkka-området der bl.a. bruken av Nasjonalgalleriet har vært diskutert. Magasiner og gjenstandsbehandling lokaliseres på Økern.

Statsbygg har startet utarbeidelse av ny reguleringsplan på Bygdøy for å tilrettelegge for utbygging. Gjennomføring av internasjonal arkitektkonkurranse, planlegging og bygging av nytt vikingtidsmuseum er forutsatt finansiert over statsbudsjettet. Arkitektkonkurranse ble utlyst i september i år med svarfrist 2.12.15. UiO arbeider mot byggestart i 2020, men det forutsetter at staten gir nødvendige bevilgninger til de ulike fasene av prosjektet underveis. Det er viktig for UiO og sikkerheten for den verdensarv samlingen utgjør at arbeidet med prosjektet ikke forsinkes av manglende bevilgninger. Det vil være behov for bevilgning til skisseprosjekt i 2016 med etterfølgende forprosjekt i 2017.

Nybygg for klinikkfunksjonene ved Det odontologiske fakultet

UiO kjøpte i mai 2015 Nemko-bygget midt i Gaustad-området og fikk samtidig overdratt tomten fra staten. Eiendommen er regulert med et godkjent utbyggingsvolum som er langt høyere enn dagens utnyttelse og er godt egnet for nye klinikker for Det odontologiske fakultet. En slik lokalisering kan redusere kostnadene ved sambruk av undervisningsarealer i nærheten. UiO er svært glad for at KD i juli i år ga Statsbygg i oppdrag å gjennomføre en innplasseringsstudie for klinikkbyggene på Nemko-eiendommen. For 2016 og 2017 vil det være behov for bevilgning til prosjektering av valgt alternativ.

Nytt veksthus på Tøyen

Nytt utstillingsveksthus ved Naturhistorisk museum har vært under planlegging lenge. Innholdet i veksthuset og planene for bruken av det som formidlingsarena, er avklart. KD ga i september Statsbygg i oppdrag å videreføre arbeidet med et forprosjekt for veksthuset, som er forutsatt dekket over statsbudsjettets kap 530 post 30. Utstillingsveksthusets tomt tilhører UiO, og den ligger utenfor hagegjerdet nord i Tøyenparken. UiO ser frem mot startbevilgning i 2017.

VI. Årsregnskap

I dette kapitlet følger følgende regnskap:

- UiOs årsregnskap 2015 med ledelseskomentarar og noter
- Årsregnskap 2015 Tøyenfondet med ledelseskomentarar og noter
- Årsregnskap 2015 Observatoriefondet med ledelseskomentarar og noter

UiOs årsregnskap 2015

Ledelseskommmentar årsregnskap 2015

Universitetet i Oslos formål

Universitetet i Oslo (UiO) har en visjon om å utfordre kunnskapens grenser og gi den enkelte og samfunnet innsikt til å forme fremtiden. UiO ønsker å styrke sin internasjonale posisjon som et ledende forsknings-universitet gjennom et nært samspill mellom forskning, utdanning, formidling og innovasjon. UiO skal gi høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning, utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. UiO skal formidle kunnskap om virksomheten og utbre forståelse for vitenskapens metoder og resultater. UiO har et særskilt nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning, for å bygge opp, drive og vedlikeholde forskningsbiblioteker og museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger.

Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i henhold til SRS

Regnskapet er satt opp i samsvar med de anbefalte Statlige Regnskapsstandardene (SRS av 2009) og de tilhørende veiledningsnotater som er utarbeidet av Finansdepartementet og Direktoratet for økonomistyring med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren.

Current Research Information System In Norway (CRISTin), Felles studieadministrativt tjenestesenter (FSAT) og Naturfagsenteret er virksomhetsområder som UiO er pålagt å drifte av Kunnskapsdepartementet (KD), i henhold til Universitets- og høyskolelovens §§ 1.4.3 og 1.4.4. Disse virksomhetsområdene er inkludert i regnskapet for UiO.

Universitetet i Oslo revideres av Riksrevisjonen.

Regnskapet gir etter ledelsens mening et riktig bilde av den økonomiske virksomheten.

Den økonomiske situasjonen

Universitetet har pr. 31.12.2015 utestående forpliktelser på 1,181 mrd. kroner i kortsiktig gjeld og 669 mill. kroner i avregninger. På samme tidspunkt er innestående bankinnskudd 1,693 mrd. kroner. Innestående midler er redusert med 158,6 mill. kroner i løpet av 2015.

Endringer i resultat- og balanseposter

UiOs regnskap pr. 31.12.2015 viser et resultat på 5,2 mill. kroner fra avsluttede oppdragsprosjekter.

Inntekter

Sum driftsinntekter i 2015 var 7,475 mrd. kroner, som er 365 mill. kroner høyere enn i 2014. De største postene av økningen er 234 mill. kroner i bevilgning fra Kunnskapsdepartementet samt økte midler fra NFR og EU med hhv. 100 mill. kroner og 23 mill. kroner i 2015.

Inntekter fra Norges forskningsråd (NFR) var i 2015 786 mill. kroner, mens de var 685 mill. kroner i 2014. EU-inntekter fra rammeprogram for forskning var 150 mill. kroner, en økning på 18 % i forhold til 2014. Av dette utgjør samlede innbetalinger fra rammeprogram for forskning 142 mill. kroner.

Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet var i 2015 160,6 mill. kroner, en økning på 23 % sammenlignet med 2014. Inntekt fra statlige forvaltningsorgan utgjør den største økningen.

Mottatte gaver utgjorde i 2015 115,6 mill. kroner, som er en økning på 11 mill. kroner i forhold til 2014.

Kostnader

Samlede driftskostnader utgjorde 7,603 mrd. kroner i 2015, mot 7,150 mrd. kroner året før.

Lønn er den dominerende kostnadsposten, med 4,710 mrd. kroner eller 62 % av driftskostnadene.

Kostnadene til lønn og sosiale kostnader har økt med 4,1 % i forhold til 2014.

Antall årsverk økte i 2015 med 140 årsverk og var pr. 31.12.2015 6288 årsverk. Antall årsverk knyttet til undervisning, forskning og formidling har økt med 152 i 2015.

Andre driftskostnader utgjorde 1,829 mrd. kroner i 2015, en økning på 7 % i forhold til 2014.

Avskrivningene for UiO i 2015 var 875 mill. kroner, mot 728 mill. kroner året før. Økningen i avskrivninger har først og fremst sammenheng med aktiveringen av Ole Johan Dahls hus (økning 189 mill. kroner).

Investeringene i 2015 var på 719 mill. kroner, mens de i 2014 var på 535 mill. kroner. Den største enkeltinvesteringen var kjøpet av NEMKO-bygget (330 mill. kroner).

Avvik mellom periodisert resultatbudsjett og periodisert resultatregnskap

Med universitetets desentrale styringsstruktur har UiO prioritert internt å budsjettere på enhetsnivå innenfor strukturen i internregnskapet. Internregnskapet fremlegges for universitetsstyret hvert tertial, på bakgrunn av enhetenes ledelsesrapporter og analyser. Den interne rapporteringen har et virksomhetsperspektiv, og omfatter både økonomi og aktivitet. Rapporten skal bidra til å gi ledelsen økt innsikt i hvordan ressursene disponeres og et bedre beslutningsgrunnlag for fremtidige prioriteringer både sentralt og lokalt. Kommentarene under er knyttet til UiO samlet slik det fremkommer av finansregnskapet, og ikke til UiOs interne virksomhetsrapportering.

Finansregnskapet for 2015 viser et resultat på 5,2 mill. kroner, mot budsjettert 5,0 mill. kroner. Dette er for avsluttede oppdragsprosjekter.

Avregningen av den bevilgningsfinansierte aktiviteten for 2015 viser et resultat på 131,7 mill. kroner, mot budsjettert 85 mill. kroner.

Driftsinntektene var budsjettert med 7,350 mrd. kroner, mens regnskapet viser 7,475 mrd. kroner.

De samlede driftskostnadene i resultatregnskapet utgjør 7,603 mrd. kroner i 2015, mens det var budsjettert med 7,430 mill. kroner. Det er spesielt posten «avskrivninger» som var høyere enn budsjettert. Dette har sammenheng med balanseføring og tilhørende avskrivninger av bygningen Ole-Johan Dahls hus.

Gjennomføring av budsjettet for 2015

Universitetet gjennomfører i all hovedsak aktivitetene som planlagt, og i henhold til det oppdraget KD ga i tildelingsbrevet for 2015.

Det er gjennomført grunnleggende forskning, gitt forskerutdanning og gjennomført undervisning i forventet omfang og kvalitet.

Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet

Avregningen for den statlige og bidragsfinansierte aktiviteten ved UiO utgjorde 669 mill. kroner per 31.12.2015. På samme tid i 2014 var avregningen 864 mill. kroner. Nedgangen er i hovedsak relatert til investering i eiendom (NEMKO-bygget). 27 mill. kroner av avregningen er knyttet til de nasjonale fellesoppgavene, der UiO ikke har ansvar for økonomistyringen.

Det er en mulighet for at UiO i en kortere periode de nærmeste årene vil kunne få et merforbruk i forhold til bevilgningen fra departementet. Dette har sammenheng med investeringen i NEMKO-bygget som ble gjennomført i nært samarbeid med Kunnskapsdepartementet.

Investeringer

UiO har en bygningsmasse med svært omfattende og økende vedlikeholdsbehov, og har over flere år prioritert vedlikehold og utvikling av bygningsmassen. De største enkeltprosjektene over UiOs regnskap i 2015 er knyttet til rehabilitering av Sophus Bugges hus, ferdigstilling av arbeidet med Eilert Sunds hus, prosjektering av W. C. Brøggers hus og flytting av magasiner fra museene. I 1. tertial 2015 kjøpte UiO NEMKO-bygget. Bakgrunnen for dette er eiendommens strategiske nærhet til universitetsanleggene på Blindern/Gaustad (både de nåværende og det planlagte anlegget for livsvitenskap), til OUS og til Forskningsparken, som er svært interessant i et langsiktig utviklingsperspektiv for universitetets virksomhet.

Ole Johan Dahls hus er aktivert i UiOs regnskap i 2015. Bygget er finansiert av Statsbygg, med midler fra Kunnskapsdepartementet. Aktiveringen er gjennomført på samme måte som ved åpningsbalansen, etter avtale med Kunnskapsdepartementet. En motpost til aktiveringen er lagt som forpliktelse i balansen og benyttes til motregning av akkumulerte og fremtidige avskrivninger, slik at det er resultatnøytralt og følger forpliktelses-modellen.

I påvente av en endelig totalkostnad fra Statsbygg er ferdigmeldingsrapporten benyttet som grunnlag for regnskapsføringen. Bygget er aktivert med 1,383 mrd. kroner, akkumulerte avskrivninger er 189 mill. kroner (hvorav 156 mill. kroner er akkumulerte avskrivninger pr 1.1.2015).

Investering i bygningsmassen er høyt prioritert ved UiO. Dette har gitt utfordringer knyttet til gjennomføring av prosjektene, og det har de siste årene vært arbeidet systematisk med å øke prosjektressursene.

I 2014 ble det avsatt 100 mill. kroner til ekstraordinær investering i vitenskapelig utstyr (forsknings-infrastruktur). Mindre enn halvparten av midlene ble disponert i 2014, mens det pr. 31.12.2015 var disponert om lag 75 mill. kroner.

Ressursutfordringer

UiO har utfordringer knyttet til et betydelig vedlikeholdsetterslep. Selv om det er avsatt betydelige midler til rehabilitering av bygningsmassen, har UiO ingen mulighet til å finansiere investeringene til de største prosjektene uten store konsekvenser for kjerneoppgavene. Vedlikeholds-, rehabiliterings- og utviklingsbehovet ved UiO er beregnet å koste om lag 8,6 mrd. kroner. Det tekniske etterslepet er estimert til 2,8 mrd. kroner, mens hele 5,8 mrd. kroner er nødvendig for å foreta funksjonelle tilpasninger for å møte dagens og morgendagens brukerbehov.

Universitetsstyret vedtok i juni 2015 en masterplan for alle campus-områdene i Oslo: «Rom for et fremragende, grønt universitet – og for kunnskapsbyen Oslo». Planen legger et grunnlag for prioriteringer både av rehabiliteringsprosjekter og av nybygg ved UiO, i et langsiktig perspektiv.

Utfordringer og risikomomenter knyttet til regnskapet

Ut fra en samlet risikovurdering av UiOs evne til å overholde lover og regler i forvaltningen har UiO de seneste årene vurdert de største risikoområdene til å være håndtering av eksterne prosjekter, anskaffelses-området og lønnsområdet. Det har vært nedlagt mye arbeid på disse områdene, og risikoen knyttet til eksterne prosjekter og anskaffelsesområdet vurderes nå som lavere. Innkjøpsfunksjonen ved UiO har vært i konstant utvikling de siste 6 årene. Innkjøp er digitalisert med store besparelser og forenklinger som resultat. Det arbeides med stadig bedre avtaledeking. Dag til dag-kjøpene er i økende grad håndtert gjennom bestillingsløsningen for å sikre best mulig internkontroll.

Lønnsområdet er et område der risikoen fortsatt er høyere enn ønskelig. Det er gjennomført en ekstern kvalitetsgjennomgang av forvaltningen av lønns- og personalsystemet. Det er stor oppmerksomhet på datakvalitet, og ved hjelp av kontrollrutiner etter innføring av A-meldingen i 2015 er det oppnådd betydelig forbedring.

Oslo 14. mars 2016

 Ole Petter Ottersen
 rektor/styreleder

 Kristian Gundersen

 Erling Sverdrup Sandmo

 Sofie A. E. Høgestøl

 Heidi Bang

 Hans Christian Paulsen

 Ole Martin Nodenes

 Anne-Marie Engel

 Idar Kreutzer

 Guro Slettemark

 Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
 universitetsdirektør

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

| RESULTAT | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|-------------|-------------------------|-------------------|
| Driftsinntekter | | | |
| Inntekt fra bevilgninger | 1 | 5 406 288 | 5 184 990 |
| Inntekt fra tilskudd og overføringer | 1 | 1 389 973 | 1 282 728 |
| Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner | 1 | 101 | - |
| Salgs- og leieinntekter | 1 | 555 640 | 515 089 |
| Andre driftsinntekter | 1 | 122 850 | 127 373 |
| Sum driftsinntekter | | <u>7 474 852</u> | <u>7 110 180</u> |
| Driftskostnader | | | |
| Varekostnader | | 189 669 | 185 539 |
| Lønn og sosiale kostnader | 2 | 4 709 647 | 4 526 303 |
| Andre driftskostnader | 3 | 1 829 458 | 1 755 471 |
| Avskrivninger | 4,5 | 874 709 | 728 189 |
| Sum driftskostnader | | <u>7 603 483</u> | <u>7 195 502</u> |
| Ordinært driftsresultat | | <u>(128 631)</u> | <u>(85 322)</u> |
| Finansinntekter og finanskostnader | | | |
| Finansinntekter | 6 | 7 736 | 5 234 |
| Finanskostnader | 6 | 5 555 | 4 398 |
| Sum finansinntekter og finanskostnader | | <u>2 181</u> | <u>836</u> |
| Resultat av ordinære aktiviteter | | <u>(126 450)</u> | <u>(84 486)</u> |
| Avregninger | | | |
| Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet | 15 | 131 658 | 92 641 |
| Sum avregninger | | <u>131 658</u> | <u>92 641</u> |
| Periodens resultat | | <u>5 208</u> | <u>8 155</u> |
| Disponeringer | | | |
| Tilført virksomhetskapital for avsluttede oppdragsprosjekter | 8 | 5 208 | 8 155 |
| Sum disponeringer | | <u>5 208</u> | <u>8 155</u> |

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

| EIENDELER | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|-------------|-------------------|-------------------|
| A. Anleggsmidler | | | |
| I Immaterielle eiendeler | | | |
| Sum immaterielle eiendeler | | - | - |
| II Varige driftsmidler | | | |
| Bygninger, tomter og annen fast eiendom | 5 | 9 759 850 | 8 423 510 |
| Maskiner, vitenskapelig utstyr og transportmidler | 5 | 474 374 | 407 982 |
| Driftsløsøre, inventar og lignende | 5 | 392 096 | 351 955 |
| Anlegg under utførelse | 5 | 178 397 | 393 546 |
| Sum varige driftsmidler | | 10 804 717 | 9 576 993 |
| III Finansielle anleggsmidler | | | |
| Investeringer i datterselskaper | 11 | 4 050 | 4 050 |
| Investeringer i tilknyttet selskap | 11 | 26 123 | 26 123 |
| Investeringer i aksjer og andeler | 11 | 25 | 25 |
| Obligasjoner og andre fordringer | 11 | 1 057 | 1 057 |
| Sum finansielle anleggsmidler | | 31 255 | 31 255 |
| Sum anleggsmidler | | 10 835 972 | 9 608 248 |
| B. Omløpsmidler | | | |
| I Varebeholdninger og forskudd til leverandører | | | |
| Varebeholdninger | 12 | 10 304 | 13 272 |
| Sum varebeholdninger | | 10 304 | 13 272 |
| II Fordringer | | | |
| Kundefordringer | 13 | 159 654 | 170 312 |
| Andre fordringer | 14 | 83 358 | 90 197 |
| Opptjente, ikke fakturerte inntekter | 16 | 8 746 | 6 216 |
| Sum fordringer | | 251 757 | 266 725 |
| III Finansielle omløpsmidler | | | |
| Sum finansielle omløpsmidler | | - | - |
| IV Kasse og bank | | | |
| Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank | 17 | 1 591 451 | 1 731 689 |
| Andre bankinnskudd, inkl gavekonto i Norges Bank | 17 | 101 010 | 119 491 |
| Andre kontanter og kontantekvivalenter | 17 | 250 | 153 |
| Sum kasse og bank | | 1 692 711 | 1 851 333 |
| Sum omløpsmidler | | 1 954 772 | 2 131 330 |
| Sum eiendeler | | 12 790 744 | 11 739 578 |

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

| VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|-------------|-------------------|-------------------|
| C. Virksomhetskapskapital | | | |
| I Innskutt virksomhetskapskapital | | | |
| Innskutt virksomhetskapskapital | 8 | <u>6 023</u> | 6 023 |
| Sum innskutt virksomhetskapskapital | | <u>6 023</u> | 6 023 |
| II Opptjent virksomhetskapskapital | | | |
| Bunden virksomhetskapskapital | 8 | 25 233 | 25 233 |
| Opptjent virksomhetskapskapital | 8 | <u>36 149</u> | 30 941 |
| Sum opptjent virksomhetskapskapital | | <u>61 383</u> | 56 174 |
| Sum virksomhetskapskapital | | <u>67 405</u> | 62 197 |
| D. Gjeld | | | |
| I Avsetning for langsiktige forpliktelseser | | | |
| Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler | 4,5 | <u>10 804 717</u> | 9 576 993 |
| Sum avsetning for langsiktige forpliktelseser | | <u>10 804 717</u> | 9 576 993 |
| II Annen langsiktig gjeld | | | |
| Langsiktig finansiering kjøp Gaustadalleen 30 | | <u>68 500</u> | - |
| Sum annen langsiktig gjeld | | <u>68 500</u> | - |
| III Kortsiktig gjeld | | | |
| Leverandørgjeld | | 196 921 | 255 241 |
| Skyldig skattetrekk og pensjonspremie | | 169 592 | 168 526 |
| Skyldige offentlige avgifter | | 161 603 | 164 138 |
| Skyldige feriepenger | | 390 096 | 378 481 |
| Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter | 16 | 124 468 | 114 852 |
| Annen kortsiktig gjeld | 18 | <u>138 076</u> | 155 605 |
| Sum kortsiktig gjeld | | <u>1 180 757</u> | 1 236 843 |
| IV Avregning med statskassen | | | |
| Avsetning bevilgningsfinansiert aktivitet | 15 | 183 821 | 315 479 |
| Ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag | 15 | 380 090 | 435 695 |
| Ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkning | 15 | <u>105 455</u> | 112 371 |
| Sum avregninger | | <u>669 366</u> | 863 545 |
| Sum gjeld | | <u>12 723 339</u> | 11 677 381 |
| Sum virksomhetskapskapital og gjeld | | <u>12 790 744</u> | 11 739 578 |

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Kontantstrømoppstilling etter den direkte modellen

| | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|------|-------------------|-------------------|
| Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter | | | |
| Innbetalinger | | | |
| innbetalinger av bevilgning | | 5 281 143 | 5 027 659 |
| innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen | | - | 29 010 |
| innbetalinger fra salg av varer og tjenester | | 623 029 | 555 194 |
| innbetalinger av tilskudd og overføringer fra andre statsetater | | 1 075 638 | 1 012 164 |
| innbetalinger av renter | | 1 015 | 1 579 |
| innbetalinger av refusjoner | | 150 017 | 150 775 |
| andre innbetalinger | | 579 518 | 534 030 |
| Sum innbetalinger | | 7 710 360 | 7 310 411 |
| Utbetalinger | | | |
| utbetalinger av lønn og sosiale kostnader | | 2 005 557 | 1 813 192 |
| utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk | | 4 816 157 | 4 661 254 |
| utbetalinger av renter | | 484 | 498 |
| utbetalinger av skatter og offentlige avgifter | | 78 263 | 59 199 |
| utbetalinger og overføringer til andre statsetater | | 101 698 | 67 388 |
| utbetalinger og overføringer til andre virksomheter | | 147 755 | 145 458 |
| andre utbetalinger | | 116 | 44 |
| Sum utbetalinger | | 7 150 030 | 6 747 033 |
| Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter * | | 560 330 | 563 378 |
| Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter | | | |
| innbetalinger ved salg av varige driftsmidler | | 101 | - |
| utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler | | (719 053) | (534 738) |
| Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter | | (718 952) | (534 738) |
| Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter | | | |
| Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter | | - | - |
| Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter | | - | - |
| Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter | | (158 622) | 28 640 |
| Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved årets begynnelse | | 1 851 333 | 1 822 693 |
| Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt | | 1 692 711 | 1 851 333 |
| * Avstemming | | | |
| | | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
| periodens resultat | | 5 208 | 8 155 |
| gevinst ved salg av eiendommer | | (101) | - |
| bokført verdi avhendede anleggsmidler | | | - |
| ordinære avskrivninger | | 874 709 | 728 189 |
| netto avregninger | | (131 658) | (92 641) |
| avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler) | | (719 053) | (534 738) |
| endring i ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler | | (155 655) | (193 451) |
| endring i varelager | | 2 968 | 1 973 |
| endring i kundefordringer | | 10 658 | (7 549) |
| endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag | | (55 605) | 29 442 |
| endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger | | (6 916) | (4 589) |
| endring i leverandørgjeld | | (58 320) | 82 311 |
| endring i langsiktig gjeld | | 68 500 | - |
| poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter | | 719 053 | 534 808 |
| endring i andre tidsavgrensningposter | | 6 543 | 11 468 |
| Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter | | 560 330 | 563 378 |

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet og satt opp i samsvar med de anbefalte Statlige Regnskapsstandardene (SRS av 2009) og de tilhørende veiledningsnotater som er utarbeidet av Finansdepartementet og Direktoratet for økonomistyring, med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren.

Presentasjon av resultatinformasjon for nasjonale fellesoppgaver

Driften av en rekke nasjonale fellesoppgaver er etter avtale lagt til bestemte institusjoner, og slike at driftsutgiftene er inkludert i vertsinstitusjonens ordinære tildeling. Resultatinformasjonen for den enkelte fellesoppgave er presentert i note 19.

UiO har tre nasjonale fellesoppgaver i henhold til Universitets- og høyskolelovens §§ 1.4.3. og 1.4.4.

Disse er, Current Research Information System In Norway (CRISStin), Felles studieadministrativt tjenestесenter (FSAT) og Naturfagsenteret.

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10. Dette innebærer at bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og tilskudd og overføringer fra andre departement, er inntektsført i den perioden midlene er mottatt. Bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departement som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen (motsatt sammenstilling). Etter avtale med Kunnskapsdepartementet er også midlene fra Helsedirektoratet til spesialistutdanningen og dobbeltkompetanse ved det odontologiske fakultet behandlet på samme måte. Bevilgninger og tilskudd fra statlige virksomheter som er uttrykkelig forutsatt benyttet i senere perioder, er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsført bevilgning i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen. Tilskudd og overføringer fra alle andre, herunder alle øvrige statlige virksomheter, Norges forskningsråd og EU, som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen (motsatt sammenstilling). Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger. Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Finansiering og kategorisering av UiOs aktivitet

Aktiviteten ved UiO er i hovedsak finansiert på to måter: bevilgningsfinansiert og eksterntfinansiert aktivitet

Bevilgningsfinansiert aktivitet omfatter aktivitet finansiert av grunnbevilgningen fra Kunnskapsdepartementet, samt eventuelle tilleggsvilgninger i løpet av året. I tillegg er også alle tilskudd og overføringer fra departementene klassifisert som bevilgningsfinansiert aktivitet. Midlene fra Helsedirektoratet til spesialistutdanningene i odontologi er klassifisert på samme måte.

Den eksterntfinansierte aktiviteten reguleres av F-07-13 Reglement om statlige universiteters og høyskolors forpliktende samarbeid og erverv av aksjer. Denne aktiviteten deles videre opp i to hovedområder: bidrags- og oppdragsaktivitet.

Bidragsaktivitet er prosjekter hvor UiO henter støtte fra eksterne bidragsytere, uten konkrete krav til motytelser. Det foreligger ikke krav om fullfinansiering av slike prosjekter, og UiO har eiendomsretten til forskningsresultatene.

Oppdragsaktivitet er prosjekter UiO utfører for en eksternt oppdragsgiver, hvor eiendomsretten til resultatet av prosjektene tilfaller den eksternt oppdragsgiveren. Denne formen for prosjekter har som hovedregel en fast pris og stiller UiO ovenfor en finansiell risiko ved gjennomføring. Prosjektene skal normalt generere et overskudd som står i forhold til den risikoen prosjektene har medført. Det er et krav at budsjetterte oppdragsinntekter skal dekke estimerte direkte og indirekte kostnader for prosjektene beregnet ved prosjektstart. Prosjektene inntekter faller inn under omsetningsbegrepet i merverdiavgiftslovgivningen, og kan derfor medføre plikt til å beregne merverdiavgift av omsetning. UiO kan kun opptjene virksomhetskapskapital innenfor oppdragsvirksomheten.

Kostnader

Kostnader er resultatført i den perioden de er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse. Avgrensningen for periodisering av kostnader er praktisert til mottakstidspunktet av varen og tjenesten.

Prosjekter er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Metoden tilsier at påløpte kostnader tilsvarer fremdriften i prosjektet.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Regnskapsprinsipper

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Finansielle anleggsmidler

Plasseringer i aksjer av strategisk og langsiktig karakter er klassifisert som anleggsmidler og er balanseført til anskaffelseskost. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og andre aksjer anskaffet før 1. januar 2003, og som ble overført fra gruppe 1 til 2 fra 2009, har motpost i Innskutt virksomhetskapital.

Aksjer og andeler som er finansiert med overskudd av eksternt oppdragsvirksomhet, har motpost i opptjent virksomhetskapital. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige plasseringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Aksjer anskaffet etter 1. januar 2003 som ikke er bokført i Statens kapitalregnskap og er finansiert ved opptjent virksomhetskapital, er balanseført til anskaffelseskost.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varige driftsmidler balanseføres med motpost *Avsetning for langsiktige forpliktelser*. Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Gevinst/tap føres i resultatregnskapet. Gevinst klassifiseres som driftsinntekt, mens tap klassifiseres som driftskostnad.

For eiendeler som inngikk i åpningsbalansen pr. 1.1.2010, ble bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi ble det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger og infrastruktur ble gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimer utarbeidet og dokumentert av UiO og dels på kvalitetssikring fra og verddivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for UiO.

Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

UiO har aktivert i sin balanse fast eiendom som eies av Tøyenfondet.

Disse eiendommene disponeres vederlagsfritt mot at vedlikehold og påkostninger finansieres av UiO.

Når Statsbygg får bevilgning for å utføre nybygg og påkostninger for UiO er disse rapportert i egen oppstilling i note 5.

Nybygg og påkostninger vil fremkomme i UiOs balanse når formell overtagelse er gjennomført.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Avsetning for langsiktige forpliktelser*. Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Regnskapsprinsipper

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Internhandel

Alle interne transaksjoner og mellomværende innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er i hovedsak tilknyttet Statens Pensjonskasse. Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Pensjonskostnaden beregnes og avsettes i regnskapet på grunnlag av bokførte lønnskostnader.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsperiodens slutt.

Virksomhetskapsital

UiO kan kun opptjene virksomhetskapsital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet, kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til UiO. UiO tilbakefører fortløpende resultatet av avsluttede oppdragsprosjekter til den organisasjonsdelen resultatet er opptjent, samtidig med at virksomhetskapsitalen ved enhetene overføres til annen virksomhetskapsital.

Kontantstrøm

Kontantstrømpoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metoden tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringkontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse- eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

UiO omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle inn-/utbetalinger i norske kroner daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskonto i Norges Bank. Bankkonti utenfor konsernkontoordningen er presentert på linjen *Andre bankinnskudd* i avsnitt IV i balanseoppstillingen.

Det er ikke krav om at UiO skal oppbevare skattetrekkmidler på egen bankkonto.

Andre forhold

UiO er registrert i avgiftsmanntallet etter Merverdiavgiftsloven § 2-1. Det gjøres fradrag for inngående avgift på varer og tjenester som omsettes til andre, jf mval. § § 8-2 andre ledd og 3-28.

UiO har ikke anledning til å inntektsføre renter på kundefordringer eller bankinnskudd. Disse blir balanseført inntil de blir overført statskassen. Renter på gavekonto tilfaller UiO.

UiO blir revidert av Riksrevisjonen.

Det er utarbeidet en egen prinsippnote til Prinsipp for bevilgningsoppstilling, se neste side.

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen er satt opp i samsvar med prinsippene som gjelder for føring av statsregnskapet. Dette innebærer at opplysningene knyttet til bevilgningsregnskap og kapitalregnskap er satt opp etter kontantprinsippet og gjelder for regnskapsterminen fra 1. januar til 31. desember.

Bevilgningsoppstillingens DEL I viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Bevilgningsoppstillingens DEL II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank. Midtre del omfatter også virksomhetens konti i Norges Bank utenfor konsernkontosystemet.

Opplysningene i bevilgningsoppstillingens DEL III omfatter innbetalingene som institusjonen har mottatt i henhold til tildelingsbrev i den periode oppstillingen gjelder for. Innbetalingene i DEL III er knyttet til og satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt i budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Det er utarbeidet en egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet, se foran.

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2015 for nettobudsjetterte virksomheter

DEL I

Tall i 1000 kroner

Beholdninger på konti i statens kapitalregnskap

| Konto | Tekst | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 | Endring |
|---------------|-----------------------------|------|------------|------------|-----------|
| 6001/8202xx | Oppgjørskonto i Norges Bank | 17 | 1 591 451 | 1 731 689 | (140 238) |
| 628002 | Leieboerinnskudd | 11 | 750 | 750 | - |
| 6402xx/8102xx | Gaver og gaveforsterkninger | | 100 241 | 118 767 | (18 526) |

DEL II

| Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾ | Note | | Regnskap 31.12.2015 |
|--|---------------------|--|----------------------------|
| Oppgjørskonto i Norges Bank | | | |
| Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank | 17 | | 1 731 689 |
| Endringer i perioden (+/-) | | | Samlet -140 238 |
| Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank | Posttekst 17 | | innbetaling 591 451 |
| Øvrige bankkonti Norges Bank ²⁾ | | | |
| Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank | 17 | | 118 767 |
| Endringer i perioden (+/-) | | | -18 526 |
| Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank | 17 | | 100 241 |

DEL III

Samlet innbetaling i henhold til tildelingsbrev

| Utgiftskapittel | Kapittelnavn | Post | | |
|--|--|------|--|------------------|
| 260 | Universiteter og høyskoler | 50 | Statlige universiteter og høyskoler | 5 010 730 |
| 280 | Felles enheter | 01 | Driftsutgifter | 0 |
| 280 | Felles enheter | 21 | Spesielle driftsutgifter | 0 |
| 280 | Felles enheter | 50 | Senter for internasjonalisering av utdanning | 0 |
| 280 | Felles enheter | 51 | Drift av nasjonale fellesoppgaver | 60 913 |
| | Felles utgifter for universiteter og høyskoler | 01 | Driftsutgifter, kan nyttes under post 70 | 8 700 |
| 281 | Felles utgifter for universiteter og høyskoler | 45 | Større utstyrsanskaffelser, kan overføres | 0 |
| Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler | | | | 5 080 343 |
| 226 | Kvalitetsutvikling i grunnopplæring | 21 | Spesielle driftsutgifter | 7 056 |
| Sum tildelinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet | | | | 7 056 |
| Sum utbetalinger i alt ³⁾ | | | | 5 087 399 |

¹⁾ Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningene spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

²⁾ Oversikten skal omfatte andre konti som virksomheten har i Norges Bank. Som eksempel nevnes gavekonti.

³⁾ UiO har kun tatt med det som er mottatt fra KD, da vi ikke har verktøy til å få frem opplysninger om vi har mottatt bevilgning fra andre departement, eller på hvilke kapittel/poster de gjelder.

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

| Note 1 - Spesifikasjon av driftsinntekter | | |
|--|-------------------|-------------------|
| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
| <i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet (KD)</i> | | |
| Periodens bevilgning fra KD | 5 080 343 | 4 845 627 |
| - brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning | (719 053) | (534 737) |
| + utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) | 874 709 | 728 189 |
| + utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler | 21 | 9 |
| - utbetaling av tilskudd til andre | (27 583) | (32 403) |
| Andre poster som vedrører bevilgning fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾ | 44 982 | 20 058 |
| Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet | 5 253 419 | 5 026 742 |
| <i>Tilskudd og overføringer som behandles som bevilgning</i> | | |
| Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ²⁾ | 155 818 | 161 974 |
| - utbetaling av tilskudd til andre | (2 949) | (3 725) |
| Sum tilskudd og overføringer som behandles som bevilgning | 152 869 | 158 249 |
| Sum inntekt fra bevilgninger | 5 406 288 | 5 184 990 |
| <i>Tilskudd fra andre statlige forvaltningsorganer</i> | | |
| Andre poster som vedrører tilskudd fra andre statlige forvaltningsorgan | 202 807 | 199 486 |
| - utbetaling av tilskudd fra statlige forvaltningsorgan til andre | (5 233) | (25 903) |
| Periodens tilskudd /overføring fra NFR | 786 034 | 685 347 |
| Periodens tilskudd /NFR midler mottatt fra 3. part | 120 676 | 100 671 |
| - utbetaling av tilskudd til andre (NFR midler overført til 3. part) | (117 283) | (88 862) |
| Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer | 987 002 | 870 739 |
| <i>Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet</i> | | |
| Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF) | (897) | 422 |
| Kommunale og fylkeskommunale etater | 18 420 | 15 472 |
| Organisasjoner og stiftelser | 36 814 | 67 666 |
| Næringsliv/privat | 30 288 | 60 680 |
| EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning | 142 000 | 122 574 |
| EU tilskudd/tildeling til undervisning og annet | 8 197 | 4 743 |
| Andre - Nordisk Ministerråd og utland øvrig | 45 664 | 31 101 |
| Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet | 280 485 | 302 658 |
| <i>Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger</i> | | |
| Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden | 115 571 | 104 742 |
| - ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger | (105 455) | (112 371) |
| + utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger | 112 371 | 116 960 |
| Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger | 122 487 | 109 331 |
| Sum tilskudd og overføringer fra andre | 1 389 973 | 1 282 728 |

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 1 - Spesifikasjon av driftsinntekter, fortsetter

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|------------------|------------------|
| <i>Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv</i> | | |
| Salg av maskiner og utstyr | 101 | - |
| <i>Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv.</i> | 101 | - |
| <i>Salgs- og leieinntekter</i> | | |
| <i>Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet:</i> | | |
| Statlige forvaltningsorgan | 107 586 | 88 296 |
| Kommunale og fylkeskommunale etater | 5 193 | 7 686 |
| Organisasjoner og stiftelser | 5 269 | 7 340 |
| Næringsliv/privat | 13 567 | 15 413 |
| Andre | 29 034 | 12 315 |
| <i>Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet</i> | 160 648 | 131 050 |
| <i>Andre salgs- og leieinntekter</i> | | |
| Salgsinntekter fra varer, tjenester og billettinntekter (avgiftspliktig) | 249 329 | 248 523 |
| Salgsinntekter fra bøker/publikasjoner, brukt utstyr og tjenester utført eller til bruk i utlandet (fritatt avgift) | 43 079 | 36 017 |
| Salgsinntekter fra pasienter, undervisning/kurs og leieinntekter (unntatt avgift) | 102 583 | 99 499 |
| <i>Sum andre salgs- og leieinntekter</i> | 394 991 | 384 039 |
| <i>Sum salgs- og leieinntekter</i> | 555 640 | 515 089 |
| <i>Andre inntekter:</i> | | |
| Andre driftsinntekter | 122 850 | 127 373 |
| <i>Sum andre inntekter</i> | 122 850 | 127 373 |
| <i>Sum driftsinntekter</i> | 7 474 852 | 7 110 180 |
| <i>1) Andre poster som vedrører bevilgning fra Kunnskapsdepartementet</i> | | |
| Midler til Naturfagsenteret fra Utdanningsdirektoratet | 37 544 | 13 217 |
| Midler til bidragsprosjekter fra Kunnskapsdepartementet | 7 438 | 6 841 |
| <i>Sum Andre poster som vedrører bevilgning fra Kunnskapsdepartementet</i> | 44 982 | 20 058 |
| <i>2) Periodens tilskudd/overføring fra andre departement</i> | | |
| Arbeids- og sosialdepartementet | 4 110 | 4 225 |
| Helse- og omsorgsdepartementet | 3 310 | 3 915 |
| Helsedirektoratet | 34 443 | 30 732 |
| Justis- og Beredskapsdepartementet | 1 899 | 3 610 |
| Kommunal- og moderniseringsdepartementet | 3 982 | 4 885 |
| Kulturdepartementet | 3 365 | 17 101 |
| Miljøverndepartementet | 6 000 | 100 |
| Utenriksdepartementet | 90 296 | 89 348 |
| Øvrige | 8 413 | 8 058 |
| <i>Sum Periodens tilskudd/overføringer fra andre departement</i> | 155 818 | 161 974 |

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 2 - Lønn og sosiale kostnader

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--------------------------------------|------------------|------------------|
| Lønn | 3 357 288 | 3 216 739 |
| Feriepenger | 408 710 | 393 000 |
| Arbeidsgiveravgift | 592 187 | 569 767 |
| Pensjonskostnader | 429 516 | 425 833 |
| Sykepenger og andre refusjoner | (153 061) | (149 673) |
| Andre ytelser | 75 007 | 70 637 |
| Sum lønn og sosiale kostnader | 4 709 647 | 4 526 303 |
| Antall årsverk: | 6 288 | 6 148 |

Statens Pensjonskasse beregner årlig pensjonspremie-sats som er grunnlaget for årlig beregnet pensjonskostnad.

Pensjonspremien endrer seg fra år til år som følge av endrede forutsetninger for beregningen.

Premiesatsen for 2015 er 12,70 %. Satsen for 2014 var 13,15 %

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer

| | Lønn | Andre |
|---|-----------|---------|
| Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt) | 1 084 700 | 524 000 |
| Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor) | - | - |
| Administrerende direktør | 1 408 000 | 192 000 |

Godtgjørelse til styremedlemmer

| | Fast godtgjørelse | Godtgjørelse |
|---|----------------------|--------------|
| Styremedlemmer fra egen institusjon | 100 000 | 5 000 |
| Eksterne styremedlemmer | 100 000 | 5 000 |
| Styremedlemmer valgt av studentene | 261 170 | - |
| Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon | - | 5 000 |
| Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer | - | 5 000 |
| Varamedlemmer for studenter | - | 5 000 |

Note 3 - Andre driftskostnader

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|------------------|------------------|
| Husleie og felleskostnader | 281 391 | 267 315 |
| Vedlikehold egne bygg og anlegg | 148 694 | 165 691 |
| Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler | 203 064 | 206 418 |
| Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv. | 39 906 | 30 264 |
| Mindre utstysanskaffelser | 150 781 | 156 695 |
| Leie av maskiner, inventar og lignende | 76 661 | 60 689 |
| Konsulenttjenester og andre kjøp av tjenester ¹⁾ | 289 649 | 287 147 |
| Reiser og diett | 230 626 | 209 398 |
| Øvrige driftskostnader | 408 686 | 371 854 |
| Sum andre driftskostnader | 1 829 458 | 1 755 471 |

¹⁾ Spesifikasjon av konsulenttjenester og andre kjøp av tjenester

| | | |
|---|----------------|----------------|
| Kjøp av rådgivningstjenester bygg/arkitekttjenester | 38 756 | 45 674 |
| Kjøp av undervisningstjenester | 40 554 | 33 648 |
| Kjøp av forskningstjenester | 64 137 | 74 360 |
| Andre fremmedtjenester | 146 203 | 133 465 |
| Sum konsulenttjenester og andre kjøp av tjenester: | 289 649 | 287 147 |

Note 4 - Immaterielle eiendeler

For immaterielle eiendeler som kan være relevant å aktivere for UiO, er det gjort vurderinger vedrørende forskning og utvikling samt programvare og lisenser. Vurdering er gjort i henhold til SRS 17. UiO har ingen aktiviserbare investeringer i immaterielle eiendeler i perioden.

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 5 - Varige driftsmidler

| | Tomter | Driftsbygninger | Øvrige bygninger | Anlegg under utførelse | Maskiner, vit.utstyr, transportmidler | Driftsløsere og inventar mv. | Sum |
|---|-------------------|--------------------------|--------------------------|------------------------|---------------------------------------|------------------------------|-------------------|
| | Ingen avskrivning | 10-60 år decomp. lineært | 10-60 år decomp. lineært | Ingen avskrivning | 3-15 år lineært | 3-10 år lineært | |
| Avskrivningsats (levetider) | | | | | | | |
| Anskaffelseskost per 31.12.14 | 892 960 | 16 556 826 | 29 341 | 393 545 | 1 418 224 | 1 230 428 | 20 521 324 |
| Tilgang nybygg 31.12.2015 - eksternt finansiert ¹⁾ | - | 1 383 400 | - | - | - | - | 1 383 400 |
| Tilgang nybygg 31.12.2015 - internt finansiert ²⁾ | - | 312 559 | - | - | - | - | 312 559 |
| Andre tilganger pr 31.12.2015 | - | 20 633 | - | 144 564 | 133 755 | 107 543 | 406 495 |
| Avgang anskaffelseskost per 31.12.15 | - | - | - | - | (49 735) | (3 159) | (52 894) |
| Fra anlegg under utførelse til annen gr. | - | 294 713 | - | (359 712) | 21 294 | 43 705 | - |
| Anskaffelseskost per 31.12.2015 | 892 960 | 18 568 131 | 29 341 | 178 397 | 1 523 538 | 1 378 517 | 22 570 884 |
| Akkumulerte avskrivninger per 31.12.14 | - | (9 053 230) | (2 387) | - | (1 010 241) | (878 472) | (10 944 330) |
| Ordinære avskrivninger per 31.12.15 | - | (674 379) | (586) | - | (88 658) | (111 086) | (874 709) |
| Akkumulerte avskrivninger avgang pr 31.12.15 | - | - | - | - | 49 735 | 3 137 | 52 872 |
| Balanseført verdi per 31.12.15 | 892 960 | 8 840 522 | 26 368 | 178 397 | 474 374 | 392 096 | 10 804 717 |

Tilleggsopplysninger ved avhendelse av anleggsmidler:

| | | | | | | | |
|--|---|---|---|---|---|------|------|
| Vederlag ved avhending av anleggsmidler | - | - | - | - | - | - | - |
| - bokført verdi av avhendede anleggsmidler | - | - | - | - | - | 21 | 21 |
| Regnskapsmessig gevinst/(tap) | - | - | - | - | - | (21) | (21) |

Det gjennomføres investeringer og oppussinger i regi av Statsbygg på UiOs bygninger på Universitetsplassen i Oslo. Dette er ikke bokført i UiOs regnskap pr 31.12.2015.

¹⁾ UiO har aktivert Ole Johan Dahls hus for 1.383,4 mill kroner, finansiert fra Statsbygg. Bygningen ble tatt i bruk i 2010 og avskrivninger for 2010-2014 er belastet årets ordinære avskrivninger.

²⁾ UiO har kjøpt Gaustadalleen 30 for ca 330 mill kroner.

Note 6 - Finansinntekter og finanskostnader

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|-----------------------------------|--------------|--------------|
| Finansinntekter | | |
| Renteinntekter fra mottatte gaver | 1 015 | 1 579 |
| Valutagevinst | 6 721 | 3 655 |
| Sum finansinntekter | 7 736 | 5 234 |
| Finanskostnader | | |
| Rentekostnad | 333 | 362 |
| Tap salg av aksjer | - | 70 |
| Valutatap | 5 222 | 3 966 |
| Sum finanskostnader | 5 555 | 4 398 |
| Utbytte fra selskaper mv. | | |
| Sum mottatt utbytte | - | - |
| Sum finansielle poster | 2 181 | 836 |

Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:

Balanseført verdi immaterielle eiendeler
 Balanseført verdi varige driftsmidler
 Sum

| 31.12.2014 | 31.12.2015 | Gj.snitt periode |
|------------|------------|------------------|
| - | - | - |
| 9 576 993 | 10 804 717 | 10 190 855 |
| 9 576 993 | 10 804 717 | 10 190 855 |

Antall måneder på rapporteringstidspunktet:

12

Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2015:

10 190 855

Fastsatt rente for år 2015:

2,05 %

Beregnet rentekostnad på investert kapital:

208 913

Note 7 - Netto avregning bevilgningsfinansiert virksomhet (bruttobudsjetterte virksomheter)

Denne noten er ikke aktuell da UiO er en nettobudsjettert virksomhet.

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 8 - Opptjent virksomhetskaper

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte aktiviteten, se note 15 og prinsippnote. Opptjent virksomhetskaper i UiO tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert virksomhet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskaper til å finansiere investeringer i randsonevirksomhet. Når virksomhetskaper er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskaper. Det vil si at den ikke kan anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

| | |
|--|---------------|
| | 31.12.2015 |
| <i>Innskutt virksomhetskaper, UiO:</i> | |
| Innskutt virksomhetskaper per 1.1. | 6 023 |
| Sum innskutt virksomhetskaper | 6 023 |
| <i>Bunden virksomhetskaper, UiO:</i> | |
| Bunden virksomhetskaper per 1.1. (benyttet til kjøp av finansielle aksjer) | 25 233 |
| Bunden virksomhetskaper | 25 233 |
| Sum innskutt og bunden virksomhetskaper | 31 256 |
| <i>Annen opptjent virksomhetskaper:</i> | |
| Annen opptjent virksomhetskaper per 1.1. | 30 942 |
| Overført fra periodens resultat: tilført/benyttet annen virksomhetskaper for avsluttede oppdragsprosjekter | 5 208 |
| Annen opptjent virksomhetskaper | 36 149 |
| Sum opptjent virksomhetskaper | 61 383 |
| Sum virksomhetskaper | 67 405 |

Note 9 - Innkrevingsvirksomhet (Ikke aktuell i UH-sektoren)

Noten er ikke aktuell for UiO.

Note 10 - Tilskuddsforvaltning

UiO har ikke tilskuddsforvaltning

Note 11 - Investeringer i aksjer og selskapsandeler

| | Ervervs- punkt | Antall aksjer | Eierandel | Stemmeandel | Resultat 2014 | Balansført egenkapital 2014 | Rapportert til kapital- regnskapet | Balansført verdi i virksomhetens regnskap |
|---|-------------------|---------------|-----------|-------------|---------------|--------------------------------|--|---|
| <i>Investeringer i datterselskap</i> | | | | | | | | |
| Unirand AS | 2004-2005 | 2 025 | 100,0 % | 100,0 % | 189 | 4 287 | 4 050 | 4 050 |
| Sum investeringer i datterselskap | | | | | | | 4 050 | 4 050 |
| <i>Investeringer i tilknyttede selskap ¹⁾</i> | | | | | | | | |
| Osloitech AS, A-aksjer | 1984-2002 | 1 271 | 33,4 % | 33,4 % | (2 969) | 77 626 | 5 073 | 5 073 |
| Osloitech AS, B-aksjer | 2002 | 555 | | | - | - | 550 | 550 |
| Norsk Medisinsk Syklotronsenter AS | 2003 | 100 | 20,0 % | 20,0 % | -50 | 22 079 | 400 | 400 |
| Inven2 AS | 2010 | 5 000 | 50,0 % | 50,0 % | 9 107 | 48 410 | 20 100 | 20 100 |
| Sum investeringer i tilknyttede selskap | | | | | | | 26 123 | 26 123 |
| ¹⁾ Tilknyttede selskaper er definert som selskaper hvor vi har betydelig innflytelse uten at det er datterselskap. Betydelig innflytelse ansees å foreligge når det eies 20 prosent eller mer av aksjene/andelene i selskapet. | | | | | | | | |
| <i>Investeringer i aksjer og andeler</i> | | | | | | | | |
| VisitOSLO AS | 2010 | 1 | 0,5 % | 0,5 % | - | 10 292 | 10 | 10 |
| CIENS AS | 2009 | 15 | 12,5 % | 12,5 % | (3) | 912 | 15 | 15 |
| Sum investeringer i aksjer og andeler | | | | | | | 25 | 25 |
| <i>Andre finansielle anleggsmidler</i> | | | | | | | | |
| Leierettsbevis Studentbyen Sogn | | | | | | | | 750 |
| Pantobligasjoner studenthyttene | | | | | | | | 308 |
| Sum obligasjoner og andre fordringer | | | | | | | | 1 057 |
| Sum finansielle anleggsmidler per 31.12.2015 | | | | | | | | 31 255 |

Alle selskapene har forretningskontor i Oslo.

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 12 - Varebeholdninger

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|---------------|---------------|
| Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten | | |
| Varelager til eget bruk | 231 | 248 |
| Sum beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten | 231 | 248 |
| Beholdninger beregnet på videresalg | | |
| Varelager kompendier og studiemateriell | 4 926 | 6 378 |
| Varelager Kulturhistorisk museum | 2 857 | 3 902 |
| Varelager Naturhistorisk museum | 658 | 748 |
| Varelager profileringsartikler | 1 632 | 1 994 |
| Sum beholdninger beregnet på videresalg | 10 073 | 13 023 |
| Sum varebeholdning | 10 304 | 13 272 |
| Sum varebeholdninger | 10 304 | 13 272 |

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Varelagrene er hensyntatt ukurans.

Note 13 - Kundefordringer

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|----------------|----------------|
| Kundefordringer til pålydende | 160 015 | 171 437 |
| Avsatt til latent tap (-) | (805) | (1 497) |
| Fordringer kredittkortselskap | 444 | 372 |
| Sum kundefordringer | 159 654 | 170 312 |
| Tap på krav | 232 | 360 |
| Endring i avsetning til tap på krav | 692 | 298 |
| Kostnadsført tap på krav utgjør | 924 | 658 |

Aldersfordeling kundefordringer:

| Per dato: | Ikke forfalt | 1-30 | 31-60 | 61-90 | 91-180 | 181- | Sum |
|------------|--------------|--------|-------|-------|--------|-------|---------|
| 31.12.2015 | 137 507 | 11 153 | 5 212 | 216 | 2 490 | 3 437 | 160 015 |
| 31.12.2014 | 128 185 | 14 206 | 6 238 | 643 | 18 343 | 3 822 | 171 437 |

Kundefordringer er vurdert for individuell tapsrisiko. Det er foretatt avsetning for tap på de fordringer som ansees som usikre.

Note 14 - Andre kortsiktige fordringer

| Fordringer | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|---------------|---------------|
| Reise og ekskursjonsforskudd | 7 248 | 6 887 |
| Personallån | 1 142 | 1 438 |
| Andre fordringer på ansatte | 50 | (68) |
| Sykepengerefusjon m.m., ikke mottatt | 14 912 | 15 747 |
| Forskuddsbetalte kostnader ¹⁾ | 50 644 | 48 078 |
| Opptjent inntekt | 2 485 | 17 845 |
| Andre fordringer | 6 877 | 269 |
| Sum andre kortsiktige fordringer | 83 358 | 90 197 |

¹⁾ Forskuddsbetalte kostnader:

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|---------------|---------------|
| Forskuddsbetalt husleie | 44 707 | 39 112 |
| Forskuddsbetalte abonnementer, tidsskrifter, lisenser, tjenester mm. | 5 937 | 8 966 |
| Sum forskuddsbetalte kostnader | 50 644 | 48 078 |

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 15 - Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv.

Den andel av bevilgninger og midler som skal behandles tilsvarende, som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det er spesifisert hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende periode. Vesentlige poster er spesifisert på egen linje.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Inntektsførte bevilgninger:

| | 31.12.15 | Overført fra virksomhetskapital | Avsetning per 31.12.2014 | Endring i perioden |
|--|------------------|---------------------------------|--------------------------|--------------------|
| Kunnskapsdepartementet | | | | |
| <i>Utsatt virksomhet</i> | | | | |
| Humanoria | 124 751 | - | 69 748 | 55 003 |
| Samfunnsfag | 183 058 | - | 130 508 | 52 550 |
| Helse | 96 972 | - | 60 057 | 36 915 |
| Naturfag | 166 727 | - | 38 566 | 128 161 |
| Museer og bibliotek | 38 653 | - | 18 342 | 20 311 |
| Nasjonale fellesoppgaver: CRISStin | 2 897 | - | 17 917 | (15 020) |
| Nasjonale fellesoppgaver: FSAT | 9 267 | - | 5 151 | 4 116 |
| Nasjonale fellesoppgaver: Naturfagsenteret | 14 740 | - | (330) | 15 070 |
| Sentraladministrativ drift | 3 672 | - | 6 397 | (2 725) |
| IT-drift | 4 519 | - | 1 306 | 3 213 |
| IT-øremerket UH-aktivitet | 10 093 | - | 6 084 | 4 009 |
| Eiendomsdrift | 56 776 | - | 43 841 | 12 935 |
| KD-prosjekter | 1 100 | - | 8 531 | (7 431) |
| Sum utsatt virksomhet | 713 225 | - | 406 118 | 307 107 |
| <i>Strategiske formål</i> | | | | |
| Formidling | 3 010 | - | 4 992 | (1 982) |
| Organisasjonsutvikling (inkl. IHR) | 23 126 | - | 29 171 | (6 045) |
| Strategisk IT | 27 204 | - | 26 362 | 842 |
| Forskningssatsinger | 5 207 | - | 13 971 | (8 764) |
| Internasjonalisering | 16 397 | - | 17 593 | (1 196) |
| Innovasjon | 1 389 | - | 10 245 | (8 856) |
| Vitenskaplig utstyr | 24 255 | - | 67 210 | (42 955) |
| Sum strategiske formål | 100 588 | - | 169 544 | (68 956) |
| <i>Større investeringer</i> | | | | |
| Investeringer i disponeringsskriv - KD finansiert | | | | |
| A-hus (utstyr og inventar) | 635 | - | 635 | - |
| Domus Medica tilbygg | 1 523 | - | 598 | 925 |
| Domus Media følgekostnader | (133) | - | 10 385 | (10 518) |
| Egeninitierte investeringer - UiO-finansiert | | | | |
| Vilhelm Bjerknes (ombygging og inventar) | 2 361 | - | 3 033 | (672) |
| Domus Medica tilbygg (inventar-utstyr) | 593 | - | - | 593 |
| Eilert Sunds hus | (259) | - | - | (259) |
| Georg Morgenstiernes hus | 5 006 | - | 7 297 | (2 291) |
| Sophus Bugges Hus | 64 257 | - | (3 000) | 67 257 |
| Prosjektering W.C Brøggers hus | 9 365 | - | 2 197 | 7 168 |
| Nye SFFer - infrastruktur | (4 918) | - | - | (4 918) |
| aDNA-lab | 186 | - | (12 876) | 13 062 |
| NHM - magasinlokaler Økern-ombygging | (11 993) | - | - | (11 993) |
| NHM - magasinlokaler Økern-inventar og utstyr | 2 602 | - | - | 2 602 |
| Grønt UiO | 3 916 | - | - | 3 916 |
| KHM - magasinlokaler Økern | 9 222 | - | - | 9 222 |
| Utfasing ulovlige klimagasser i kjøleanlegg | (2 385) | - | - | (2 385) |
| Egeninitierte større rehabiliteringer | 5 166 | - | (17 881) | 23 047 |
| UiO bank - finansiering av egne investeringer | (745 117) | - | (423 619) | (321 498) |
| Sum større investeringer | (659 973) | - | (433 231) | (226 742) |
| <i>Andre avsetninger</i> | | | | |
| Universitetsstyrets reserve | 3 725 | - | 155 468 | (151 743) |
| Universitetsdirektørens reserve | 1 140 | - | 1 422 | (282) |
| Sum andre avsetninger | 4 865 | - | 156 890 | (152 025) |
| Sum Kunnskapsdepartementet | 158 705 | - | 299 321 | (140 616) |
| Sum Kunnskapsdepartementet | 158 705 | - | 299 321 | (140 616) |

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 15 - Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. fortsetter

| | | | | |
|---|-------------------|----------|---|---------------------------|
| Andre departement | | | | |
| Utsatt virksomhet | 25 116 | - | 16 158 | 8 958 |
| Sum andre departement | 25 116 | - | 16 158 | 8 958 |
| Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet | 183 821 | - | 315 479 | (131 658) |
| Inntektsførte bidrag: | | | | |
| <i>Andre statlige forvaltningsorgan</i> | | | | |
| Sum andre statlige forvaltningsorgan | - | - | - | - |
| <i>Norges Forskningsråd</i> | | | | |
| Sum Norges Forskningsråd | - | - | - | - |
| <i>Regionale forskningsfond</i> | | | | |
| Sum regionale forskningsfond | - | - | - | - |
| <i>Andre bidragsytere</i> | | | | |
| Sum andre bidragsytere | - | - | - | - |
| Direkte posterte statsinterne feriepengeforpliktelse - inkl. arbeidsgiveravgift | | | | |
| Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet | 183 821 | - | 315 479 | (131 658) |
| Ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gaver: | | | | |
| | 31.12.2015 | | Ikke inntektsført per 31.12.2014 | Endring i perioden |
| <i>Ikke inntektsførte bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i> | | | | |
| Sum Kunnskapsdepartementet | - | - | - | - |
| <i>Ikke inntektsførte bidrag og gaver</i> | | | | |
| <i>Norges forskningsråd</i> | | | | |
| Sum tilskudd Norges forskningsråd | - | - | - | - |
| <i>Direktorat og tilsyn</i> | | | | |
| Mottatt prosjektmidler fra direktorat og tilsyn, ikke inntektsført | 33 036 | - | 63 171 | (30 135) |
| Sum direktorat og tilsyn | 33 036 | - | 63 171 | (30 135) |
| <i>Andre statlige forvaltningsorgan</i> | | | | |
| Mottatt prosjektmidler fra andre statlige forvaltningsorgan, ikke inntektsført | 72 300 | - | 72 693 | (393) |
| Sum andre statlige forvaltningsorgan | 72 300 | - | 72 693 | (393) |
| <i>Norges forskningsråd</i> | | | | |
| Mottatt prosjektmidler fra NFR, ikke inntektsført | 148 886 | - | 153 993 | (5 107) |
| Sum Norges forskningsråd | 148 886 | - | 153 993 | (5 107) |
| <i>Regionale forskningsfond</i> | | | | |
| Mottatt prosjektmidler fra RFF, ikke inntektsført | (122) | - | (1 020) | 898 |
| Sum regionale forskningsfond | (122) | - | (1 020) | 898 |
| <i>EU-rammeprosjekter</i> | | | | |
| Mottatt prosjektmidler fra EU rammeprogram, ikke inntektsført | 47 530 | - | 71 757 | (24 227) |
| Sum EU rammeprosjekter | 47 530 | - | 71 757 | (24 227) |
| <i>Andre bidragsytere</i> | | | | |
| Mottatt prosjektmidler fra EU annet, ikke inntektsført | 7 612 | - | 6 061 | 1 551 |
| Mottatt prosjektmidler fra kommunale og fylkeskommunale, ikke inntektsført | 6 200 | - | 5 339 | 861 |
| Mottatt prosjektmidler fra organisasjoner og stiftelser, ikke inntektsført | 18 425 | - | 11 553 | 6 872 |
| Mottatt prosjektmidler fra næringsliv og privat, ikke inntektsført | 21 468 | - | 13 537 | 7 931 |
| Mottatt prosjektmidler fra øvrige bidragsytere, ikke inntektsført | 24 753 | - | 38 611 | (13 858) |
| Sum andre bidragsytere | 78 459 | - | 75 101 | 3 358 |
| Sum ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag | 380 090 | - | 435 695 | (55 605) |
| <i>Gaver og gaveforsterkninger</i> | | | | |
| Mottatte gaver og gaveforsterkninger, ikke inntektsført | 105 455 | - | 112 371 | (6 916) |
| Sum gaver og gaveforsterkninger | 105 455 | - | 112 371 | (6 916) |
| Sum avregninger | 669 366 | - | 863 545 | (194 179) |

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 16 - Opptjente, ikke fakturerte inntekter / Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

Det er 347 aktive oppdragsprosjekter per 31.12.2015, hvorav 104 er nye i år.

Opptjente, ikke fakturerte inntekter

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|--------------|--------------|
| <i>Ikke fakturert inntekt aktive oppdragsprosjekter</i> | | |
| Statlige forvaltningsorgan | 6 511 | 5 532 |
| Kommunale og fylkeskommunale etater | 12 | 17 |
| Organisasjoner, stiftelser, legater og fond | 325 | 145 |
| Næringsliv og private | 770 | 485 |
| Andre | 1 128 | 37 |
| Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter | 8 746 | 6 216 |

Forskuddsfakturert, ikke opptjente inntekter

| | | |
|---|----------------|----------------|
| <i>Forskuddsfakturert inntekt aktive oppdragsprosjekter</i> | | |
| Statlige forvaltningsorgan | 70 347 | 74 202 |
| Kommunale og fylkeskommunale etater | 11 344 | 8 197 |
| Organisasjoner, stiftelser, legater og fond | 3 791 | 5 467 |
| Næringsliv og private | 16 369 | 11 599 |
| Andre | 22 617 | 15 387 |
| Sum forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter (gjeld) | 124 468 | 114 852 |

Note 17 - Bankinnskudd, kontanter og lignende

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|------------------|------------------|
| Innskudd statens konsernkonto | 1 591 451 | 1 731 689 |
| Øvrige bankkonti | 101 010 | 119 491 |
| Håndkasser og andre kontantbeholdninger | 250 | 153 |
| Sum bankinnskudd og kontanter | 1 692 711 | 1 851 333 |

Note 18 - Annen kortsiktig gjeld

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|----------------|----------------|
| Skyldig lønn | 25 220 | 22 722 |
| Skyldige reisekostnader | 7 087 | 8 733 |
| Påløpte kostnader ¹⁾ | 78 540 | 97 062 |
| Mottatt, uopptjent inntekt | 5 138 | 10 859 |
| Midler som skal videreformidles til andre | 6 149 | - |
| Annen kortsiktig gjeld | 15 942 | 16 229 |
| Sum annen kortsiktig gjeld | 138 076 | 155 605 |

¹⁾ Spesifikasjon av påløpte kostnader:

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|------------------------------|---------------|---------------|
| Energikostnader | 8 076 | 12 230 |
| Festeavgifter | 963 | 44 395 |
| Inventar og utstyr | 26 623 | 16 682 |
| Tjenester | 17 599 | 14 112 |
| Øvrige driftskostnader | 25 279 | 9 643 |
| Sum påløpte kostnader | 78 540 | 97 062 |

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 19 - Resultatoppstilling for organer etter UHL § 1 - 4 (4)

Fellesoppgave:CRISStin

| | Note | 2015 | 2014 |
|---|------|-----------------|----------------|
| Driftsinntekter | | | |
| Inntekt fra bevilgninger | S1 | 27 904 | 25 027 |
| Inntekt fra tilskudd og overføringer | S1 | (159) | - |
| Salgs- og leieinntekter | S1 | 126 555 | 175 630 |
| Andre driftsinntekter | S1 | 35 965 | 5 314 |
| Sum driftsinntekter | | 190 265 | 205 971 |
| Driftskostnader | | | |
| Lønn og sosiale kostnader | S2 | 13 346 | 11 600 |
| Varekostnader | S3 | 173 283 | 162 423 |
| Avskrivninger | | 68 | 42 |
| Andre driftskostnader | S3 | 18 589 | 18 830 |
| Sum driftskostnader | | 205 286 | 192 895 |
| Ordinært driftsresultat | | (15 021) | 13 076 |
| Avregninger | | | |
| Mellomregnskap med vertsinstitusjonen | S4 | - | - |
| Sum avregninger | | - | - |
| Periodens resultat | | (15 021) | 13 076 |
| Note S1 Spesifikasjon av driftsinntekter | | | |
| | | 2015 | 2014 |
| <i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i> | | | |
| Periodens bevilgning fra KD | | 28 673 | 26 115 |
| - brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning | | (61) | (147) |
| + utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) | | 68 | 42 |
| - utbetaling av tilskudd til andre | | (775) | (983) |
| Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet | | 27 905 | 25 027 |
| <i>Tilskudd og overføringer fra andre departement</i> | | | |
| Sum tilskudd og overføringer fra andre departement | | 0 | 0 |
| <i>Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer</i> | | | |
| Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer | | 0 | 0 |
| <i>Tilskudd fra fylkeskommuner og kommuner m.v.</i> | | | |
| Periodens tilskudd/overføring fra andre | | (159) | - |
| Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet | | -159 | 0 |
| <i>Salgs- og leieinntekter</i> | | | |
| Salgsinntekter fra varer, tjenester og billettinntekter (avgiftspliktig) | | 126 566 | 145 243 |
| Salgsinntekter fra pasienter, undervisning/kurs og leieinntekter (unntatt merverdiavgift) | | (11) | 30 387 |
| Sum andre salgs- og leieinntekter | | 126 555 | 175 630 |
| <i>Andre driftsinntekter</i> | | | |
| Andre driftsinntekter | | 35 964 | 5 314 |
| Sum andre driftsinntekter | | 35 964 | 5 314 |
| Sum driftsinntekter | | 190 265 | 205 971 |
| Note S2 Spesifikasjon av lønn og sosiale kostnader | | | |
| | | 2015 | 2014 |
| Lønninger | | 9 375 | 8 159 |
| Feriepenger | | 1 105 | 959 |
| Arbeidsgiveravgift | | 1 669 | 1 458 |
| Pensjonskostnader | | 1 217 | 1 100 |
| Sykepenger og andre refusjoner (-) | | (135) | (178) |
| Andre ytelser | | 115 | 102 |
| Sum lønnskostnader | | 13 346 | 11 600 |
| Antall årsverk: | | 97 | 88 |

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats til Statens pensjonskasse er 12,7 prosent for 2015.

Premiesatsen for 2014 var 13,15 prosent.

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 19 - Resultatoppstilling for organer etter UHL § 1 - 4 (4) fortsetter

| Note S3 Spesifikasjon av andre driftskostnader | | 2015 | 2014 |
|---|------|----------------|----------------|
| Varekostnad | | 173 283 | 162 423 |
| Husleie | | 37 | 68 |
| Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv. | | - | 2 |
| Leie av maskiner, inventar og lignende | | 740 | 679 |
| Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne | | 15 407 | 13 841 |
| Reiser og diett | | 991 | 3 270 |
| Øvrige driftskostnader | | 1 481 | 1 012 |
| Sum andre driftskostnader | | 191 939 | 181 295 |
| Fellesoppgave:Naturfagsenteret | | | |
| | Note | 2015 | 2014 |
| Driftsinntekter | | | |
| Inntekt fra bevilgninger | S1 | 29 502 | 22 874 |
| Salgs- og leieinntekter | S1 | 2 186 | 1 934 |
| Andre driftsinntekter | S1 | 2 615 | 1 122 |
| Sum driftsinntekter | | 34 303 | 25 930 |
| Driftskostnader | | | |
| Lønn og sosiale kostnader | S2 | 16 002 | 14 600 |
| Avskrivninger | | 202 | 299 |
| Andre driftskostnader | S3 | 20 170 | 15 560 |
| Sum driftskostnader | | 36 374 | 30 459 |
| Ordinært driftsresultat | | (2 071) | (4 529) |
| Avregninger | | | |
| Mellomregnskap med vertsinstitusjonen | S4 | - | - |
| Sum avregninger | | - | - |
| Periodens resultat | | (2 071) | (4 529) |
| Note S1 Spesifikasjon av driftsinntekter* | | | |
| | | 2015 | 2014 |
| <i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i> | | | |
| Periodens bevilgning fra KD | | 50 | - |
| - brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning | | (190) | (208) |
| + utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) | | 202 | 299 |
| - utbetaling av tilskudd til andre | | (13 444) | (17 837) |
| Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet | | 42 884 | 40 620 |
| Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet | | 29 502 | 22 874 |
| <i>Tilskudd og overføringer fra andre departement</i> | | | |
| Sum tilskudd og overføringer fra andre departement | | - | - |
| Sum Inntekt fra bevilgninger | | 29 502 | 22 874 |
| <i>Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer</i> | | | |
| Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer | | - | - |
| <i>Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet</i> | | | |
| Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet | | - | - |
| Sum Inntekt fra tilskudd og overføringer | | - | - |
| <i>Salgs- og leieinntekter</i> | | | |
| Salgsinntekter fra varer, tjenester og billettinntekter (avgiftspliktig) | | 1 500 | 1 500 |
| Salgsinntekter fra pasienter, undervisning/kurs og leieinntekter (unntatt merverdiavgift) | | 686 | 434 |
| Sum andre salgs- og leieinntekter | | 2 186 | 1 934 |
| <i>Andre driftsinntekter</i> | | | |
| Andre driftsinntekter | | 2 615 | 1 122 |
| Sum andre driftsinntekter | | 2 615 | 1 122 |
| Sum Salgs- og leieinntekter | | 2 186 | 1 934 |
| Sum driftsinntekter | | 34 303 | 25 930 |

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 19 - Resultatoppstilling for organer etter UHL § 1 - 4 (4) fortsetter

| Note S2 Spesifikasjon av lønn og sosiale kostnader | 2015 | 2014 |
|--|---------------|---------------|
| Lønninger | 11 461 | 9 979 |
| Feriepenger | 1 381 | 1 390 |
| Arbeidsgiveravgift | 2 048 | 1 992 |
| Pensjonskostnader | 1 496 | 1 522 |
| Sykepenger og andre refusjoner (-) | (438) | (381) |
| Andre ytelser | 54 | 98 |
| Sum lønnskostnader | 16 002 | 14 600 |

Antall årsverk: 21 19

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.
Premiesats til Statens pensjonskasse er 12,7 prosent for 2015.
Premiesatsen for 2014 var 13,15 prosent.

| Note S3 Spesifikasjon av andre driftskostnader | 2015 | 2014 |
|---|---------------|---------------|
| Husleie | 1 200 | 1 203 |
| Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler | - | 3 |
| Mindre utstyrsanskaffelser | 670 | 575 |
| Leie av maskiner, inventar og lignende | 399 | 298 |
| Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne | 9 379 | 8 198 |
| Reiser og diett | 2 440 | 2 051 |
| Øvrige driftskostnader | 6 284 | 3 531 |
| Sum andre driftskostnader | 20 372 | 15 859 |

Fellesoppgave:Felles studieadministrativt tjenestesenter (FSAT) 2015 2 014

| Driftsinntekter | Note | 2015 | 2014 |
|--------------------------------------|------|---------------|---------------|
| Inntekt fra bevilgninger | S1 | 41 160 | 40 877 |
| Inntekt fra tilskudd og overføringer | S1 | 563 | - |
| Salgs- og leieinntekter | S1 | 9 005 | 6 |
| Andre driftsinntekter | S1 | 45 853 | 5 |
| Sum driftsinntekter | | 96 581 | 40 888 |

| Driftskostnader | Note | 2015 | 2014 |
|-----------------------------|------|---------------|---------------|
| Lønn og sosiale kostnader | S2 | 59 884 | 21 208 |
| Varekostnader | S3 | 122 | 8 |
| Andre driftskostnader | S3 | 32 900 | 21 184 |
| Avskrivninger | | 617 | 347 |
| Kostnadsførte investeringer | S3 | | |
| Sum driftskostnader | | 93 523 | 42 747 |

Ordinært driftsresultat 3 058 (1 859)

| Avregninger | Note | 2015 | 2014 |
|---------------------------------------|------|----------|----------|
| Mellomregnskap med vertsinstitusjonen | S4 | - | - |
| Sum avregninger | | - | - |

Periodens resultat 3 058 (1 859)

| Note S1 Spesifikasjon av driftsinntekter | 2013 | 2014 |
|--|---------------|---------------|
| Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet | | |
| Periodens bevilgning fra KD | 41 940 | 40 727 |
| - brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning | (1 397) | (197) |
| + utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) | 617 | 347 |
| Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet | 41 160 | 40 877 |

Tilskudd og overføringer fra andre departement
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)

Sum tilskudd og overføringer fra andre departement 0 0

Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer

Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer 0 0

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 19 - Resultatoppstilling for organer etter UHL § 1 - 4 (4) fortsetter

Tilskudd fra fylkeskommuner og kommuner m.v.
Periodens tilskudd/overføring fra andre

563 0

Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet

563 0

Salgs- og leieinntekter

Salgsinntekter fra varer, tjenester og billettinntekter (avgiftspliktig)
Salgsinntekter fra pasienter, undervisning/kurs og leieinntekter (unntatt merverdiavgift)

8 852 6
153 -**Sum andre salgs- og leieinntekter**

9 005 6

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter

45 853 5

Sum andre driftsinntekter

45 853 5

Sum driftsinntekter

96 581 40 888

Note S2 Spesifikasjon av lønn og sosiale kostnader

2015 2014

Lønninger

42 316 14 589

Feriepenger

5 189 1 738

Arbeidsgiveravgift

7 690 2 634

Pensjonskostnader

5 818 2 010

Sykepenger og andre refusjoner (-)

(1 365) (187)

Andre ytelser

236 424

Sum lønnskostnader

59 884 21 208

Antall årsverk:

81 70

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats til Statens pensjonskasse er 12,7 prosent for 2015.

Premiesatsen for 2014 var 13,15 prosent.

Note S3 Spesifikasjon av andre driftskostnader

2015 2014

Varekostnad

122 8

Husleie

4 654 2 023

Vedlikehold egne bygg og anlegg

9 10

Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler

197 210

Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.

130 180

Mindre utstyrsanskaffelser

112 15

Leie av maskiner, inventar og lignende

382 1 823

Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne

22 371 14 640

Reiser og diett

1 894 1 347

Øvrige driftskostnader

3 152 936

Sum andre driftskostnader

33 023 21 192

Note 20 Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere

Ikke aktuell for UiO

31.12.2015 31.12.2014

Videreformidlet til virksomhet A

- -

Videreformidlet til virksomhet B

- -

Videreformidlet til virksomhet C

- -

Andre videreformidlinger

- -

Sum ikke videreformidlet til samarbeidspartnere

- -

Denne noten er ny i 2015 og det er derfor ikke praktisk mulig å presentere sammenligningstall for 2014.

Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet**Indikator**

31.12.2015 31.12.2014

Tilskudd fra EU

150 197 127 317

Tilskudd fra Norges forskningsråd NFR

789 427 697 156

Tilskudd fra regionale forskningsfond RFF

(897) 422

Sum tilskudd fra NFR og RFF

788 530 697 578

Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

- diverse bidragsinntekter

131 185 174 919

- tilskudd fra statlige etater

197 574 173 583

- oppdragsinntekter

160 648 131 050

Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet

489 408 479 552

Årsregnskap 2015 Tøyenfondet

Ledelseskommentar årsregnskap 2015 - Tøyenfondet

Tøyenfondets formål

Tøyenfondet forvaltes av Universitetet i Oslo Tøyenfondet er hjemlet i kgl. res. av 6. august 1864, lov av 22. mai 1902 og kgl. res. 28. juni 1902. Det fremgår av disse at Tøyenfondets midler skal forvaltes av UiO på rentebærende konti og at fondets eiendeler må forvaltes slik at kapitalgrunnlaget opprettholdes.

Det er etablert en strategi for fondets midler som innebærer at styret kun skal benytte midlene til å anskaffe fast eiendom som UiO har interesse av å eie eller som kapitalinnskudd i selskaper UiO ønsker å opprette eller kjøpe seg inn i.

Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i henhold til SRS

Regnskapet er satt opp i samsvar med de anbefalte Statlige Regnskapsstandardene (SRS av 2009) og de tilhørende veiledningsnotater som er utarbeidet av Finansdepartementet og Direktoratet for økonomistyring med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren.

Tøyenfondet revideres av Riksrevisjonen.

Regnskapet gir etter UiOs mening et riktig bilde av den økonomiske virksomheten.

Den økonomiske situasjonen

Tøyenfondets økonomi er basert på avkastningen av en diversifisert portefølje aksjer, rentepapirer og eiendomsinvesteringer. Disse forvaltes aktivt av UNIFOR og Danske Capital for å sikre høyest mulig avkastning. Den årlige avkastningen vil nødvendigvis svinge, og eventuelle underskudd på grunn av dette vil disponeres mot fondets virksomhetskapskapital. Fondet har også likvide midler plassert på rentebærende bankkonto, 28,5 mill. kroner, som gjør fondet i stand til å kunne gjennomføre investeringer, uten å realisere fondsandeler i verdipapirporteføljen. Tøyenfondet har ingen faste årlige driftskostnader og følgelig kan den økonomiske situasjonen vurderes som solid. Tatt i betraktning situasjonen i verdensøkonomien, er det rimelig å forvente lav avkastning på verdipapirene i en lang periode fremover. Dette vil styret ta hensyn til når det gjelder beslutninger om eventuelle nyinvesteringer, slik at fondets kapitalgrunnlag sikres.

Endringer i resultat- og balanseposter

Årets resultat viser et netto overskudd på 7 mill. kroner, som i sin helhet er overført til fondets virksomhetskapskapital. Det ble ikke anskaffet eller solgt fast eiendom for fondets midler i 2015.

Inntekter

Årets inntekt er fra avkastning på verdipapirporteføljen og renteinntekter, og utgjorde 7 mill. kroner i 2015. Avkastningen utgjør totalt ca 5,5 %, og stammer fra investeringer i aksjer og rentepapirer. I henhold til markedskommentaren fra Danske Capital har fondet prestert svakere enn referanseindeksene. Aksjeavkastningen har vært 10 % mot referanseindeksens 11,7 % og renteavkastningen har vært -1,1 % mot referanseindeksens 1 %.

Kostnader

Det er ikke påløpt eller bokført kostnader i 2015.

Investeringer

Markedsverdien av fondets kapitalplasseringer utgjorde totalt 108,2 mill. kroner ved utgangen av regnskapsåret.

Utover finansielle investeringer følger det av fondets formål at det også kan anskaffe fast eiendom. All fast eiendom som anskaffes av fondet, disponeres vederlagsfritt av UiO, mot at universitetet bekoster løpende driftskostnader, vedlikehold samt eventuelle påkostninger.

Avvik mellom periodisert resultatbudsjett og periodisert resultatregnskap

Det var ikke budsjettert med eiendomskjøp i 2015, ettersom det ikke forelå konkrete planer om dette. Avkastning på porteføljen ble lavere enn i 2014, men da det normalt er vanskelig å budsjettere avkastning på verdipapirporteføljen, vil det derfor være påregnelig med budsjettavvik med bakgrunn i utviklingen i verdensøkonomien.

Ressursutfordringer

Det er ingen kjente ressursutfordringer knyttet til Tøyenfondet.

Utfordringer og risikomomenter knyttet til regnskapet

I perioden 2010 til 2014 er aktiviteten i Tøyenfondet blitt rapportert som en del av Universitetet i Oslos regnskap. Etter pålegg fra Kunnskapsdepartementet i brev av 18. desember 2014, er Tøyenfondet nå definert som et statlig fond, som plikter å levere fullstendig årsregnskap. Det er uavklarte forhold knyttet til eiendoms- og bruksrett til fast eiendom anskaffet med fondets midler. Kunnskapsdepartementet melder i brev av 28. januar 2015, at de vil komme tilbake til håndtering av eiendommene i Tøyenfondet. UiO avventer fortsatt endelig avklaring fra departementet på dette området.

Oslo, 14.mars 2016

Ole Petter Ottersen
rektor/styreleder

Kristian Gundersen

Erling Sverdrup Sandmo

Sofie A. E. Høgestøl

Heidi Bang

Hans Christian Paulsen

Ole Martin Nodenes

Anne-Marie Engel

Idar Kreutzer

Guro Slettemark

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

| RESULTAT | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|-------------|---------------------|-----------------------|
| Driftsinntekter | | | |
| Regnskapet er utarbeidet og satt opp i samsvar med de anbefalte Statlige Regnskapsstandardene (SRS av 2009) og de tilhørende | 1 | - | - |
| Inntekt fra tilskudd og overføringer | 1 | - | - |
| Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner | 1 | - | - |
| Salgs- og leieinntekter | 1 | - | - |
| Andre driftsinntekter | 1 | <u>1</u> | <u>55</u> |
| Sum driftsinntekter | | <u>1</u> | <u>55</u> |
| Driftskostnader | | | |
| Varekostnader | | - | - |
| Lønn og sosiale kostnader | 2 | - | - |
| Andre driftskostnader | 3 | - | 2 824 |
| Avskrivninger | 4,5 | <u>-</u> | <u>-</u> |
| Sum driftskostnader | | <u>-</u> | <u>2 824</u> |
| Ordinært driftsresultat | | <u>1</u> | <u>(2 769)</u> |
| Finansinntekter og finanskostnader | | | |
| Finansinntekter | 6 | 6 966 | 8 817 |
| Finanskostnader | 6 | <u>1</u> | <u>-</u> |
| Sum finansinntekter og finanskostnader | | <u>6 965</u> | <u>8 817</u> |
| Det er utarbeidet en egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet. | | | |
| Inntekter fra eierandeler i selskaper m.v. | | | |
| Sum inntekter fra eierandeler i selskaper m.v. | | <u>-</u> | <u>-</u> |
| Resultat av ordinære aktiviteter | | <u>6 966</u> | <u>6 048</u> |
| Avregninger | | | |
| Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet | 15 | <u>-</u> | <u>-</u> |
| Sum avregninger | | <u>-</u> | <u>-</u> |
| Periodens resultat | | <u>6 966</u> | <u>6 048</u> |
| Disponeringer | | | |
| Tilført annen opptjent virksomhetskapskapital | 8 | <u>6 966</u> | <u>6 048</u> |
| Sum disponeringer | | <u>6 966</u> | <u>6 048</u> |

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

| EIENDELER | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|-------------|-------------------|-------------------|
| A. Anleggsmidler | | | |
| Regnskapet er utarbeidet og satt opp i samsvar med de anbefalte Statlige | | | |
| I Immaterielle eiendeler | | | |
| Sum immaterielle eiendeler | | - | - |
| II Varige driftsmidler | | | |
| Bygninger, tomter og annen fast eiendom | 5 | - | - |
| Maskiner, vitenskapelig utstyr og transportmidler | 5 | - | - |
| Driftsløsøre, inventar og lignende | 5 | - | - |
| Anlegg under utførelse | 5 | - | - |
| Sum varige driftsmidler | | - | - |
| III Finansielle anleggsmidler | | | |
| Investeringer i datterselskaper | 11 | - | - |
| Investeringer i tilknyttet selskap | 11 | - | - |
| Investeringer i aksjer og andeler | 11 | - | - |
| Obligasjoner og andre fordringer | 11 | - | - |
| Sum finansielle anleggsmidler | | - | - |
| Det er utarbeidet en egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet. | | | |
| | | - | - |
| B. Omløpsmidler | | | |
| I Varebeholdninger og forskudd til leverandører | | | |
| Varebeholdninger | 12 | - | - |
| Sum varebeholdninger | | - | - |
| II Fordringer | | | |
| Kundefordringer | 13 | - | - |
| Andre fordringer | 14 | 3 281 | 3 281 |
| Opptjente, ikke fakturerte inntekter | 16 | - | - |
| Sum fordringer | | 3 281 | 3 281 |
| III Finansielle omløpsmidler | | | |
| Andeler investeringsportefølje UNIFOR | | 108 163 | 101 512 |
| Sum finansielle omløpsmidler | | 108 163 | 101 512 |
| IV Kasse og bank | | | |
| Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank | 17 | - | - |
| Andre bankinnskudd, inkl gavekonto i Norges Bank | 17 | 28 523 | 28 209 |
| Andre kontanter og kontantekvivalenter | 17 | - | - |
| Sum kasse og bank | | 28 523 | 28 209 |
| Sum omløpsmidler | | 139 968 | 133 002 |
| Sum eiendeler | | 139 968 | 133 002 |

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

| VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|-------------|-------------------|-------------------|
| C. Virksomhetskapi tal | | | |
| Regnskapet er utarbeidet og satt opp i samsvar med de anbefalte | | | |
| I Innskutt virksomhetskapi tal | | | |
| Innskutt virksomhetskapi tal | 8 | - | - |
| Sum innskutt virksomhetskapi tal | | - | - |
| II Opptjent virksomhetskapi tal | | | |
| Bunden virksomhetskapi tal | 8 | - | - |
| Opptjent virksomhetskapi tal | 8 | 139 968 | 133 002 |
| Sum opptjent virksomhetskapi tal | | 139 968 | 133 002 |
| Sum virksomhetskapi tal | | 139 968 | 133 002 |
| D. Gjeld | | | |
| I Avsetning for langsiktige forpliktelse r | | | |
| Ikke inntektsfø rt bevilgning knyttet til anleggsmidler | 4,5 | - | - |
| Sum avsetning for langsiktige forpliktelse r | | - | - |
| II Annen langsiktig gjeld | | | |
| Sum annen langsiktig gjeld | | - | - |
| Det er utarbeidet en egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet. | | | |
| III Kortsiktig gjeld | | | |
| Leverandø rgjeld | | - | - |
| Skyldig skattetrekk og pensjonspremie | | - | - |
| Skyldige offentlige avgifter | | - | - |
| Skyldige feriepenge r | | - | - |
| Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter | 16 | - | - |
| Annen kortsiktig gjeld | 18 | - | - |
| Sum kortsiktig gjeld | | - | - |
| IV Avregning med statskassen | | | |
| Avsetning bevilgningsfinansiert aktivitet | 15 | - | - |
| Ikke inntektsfø rte bevilgninger og bidrag | 15 | - | - |
| Ikke inntektsfø rte gaver og gaveforsterkning | 15 | - | - |
| Sum avregninger | | - | - |
| Sum gjeld | | - | - |
| Sum virksomhetskapi tal og gjeld | | 139 968 | 133 002 |

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

Kontantstrømoppstilling etter den direkte modellen

| | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|------|---------------|----------------|
| Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter | | | |
| Innbetalinger | | | |
| Regnskapet er utarbeidet og satt opp i samsvar med de anbefalte Statlige Regnsk | | - | - |
| innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen | | - | - |
| innbetalinger fra salg av varer og tjenester | | - | - |
| innbetalinger av tilskudd og overføringer fra andre statsetater | | - | - |
| innbetalinger av renter | | 315 | 464 |
| innbetalinger av refusjoner | | - | - |
| andre innbetalinger | | 1 | 55 |
| Sum innbetalinger | | 315 | 519 |
| Utbetalinger | | | |
| utbetalinger av lønn og sosiale kostnader | | - | - |
| utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk | | - | - |
| utbetalinger av renter | | - | - |
| utbetalinger av skatter og offentlige avgifter | | - | - |
| utbetalinger og overføringer til andre statsetater | | - | - |
| utbetalinger og overføringer til andre virksomheter | | - | - |
| andre utbetalinger | | 1 | 2 824 |
| Sum utbetalinger | | 1 | 2 824 |
| Det er utarbeidet en egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet. | | 315 | (2 305) |
| Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter | | | |
| innbetalinger ved salg av varige driftsmidler | | - | - |
| utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler | | - | - |
| innbetalinger ved salg av andre investeringsobjekter | | - | - |
| Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter | | - | - |
| Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter | | | |
| innbetalinger ved salg av verdipapirandeler | | - | - |
| Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter | | - | - |
| Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter | | - | - |
| Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter | | 315 | (2 305) |
| Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved årets begynnelse | | 28 209 | 30 514 |
| Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt | | 28 523 | 28 209 |
| * Avstemming | | | |
| periodens resultat | | 6 966 | 6 048 |
| gevinst ved salg av eiendommer | | - | - |
| ordinære avskrivninger | | - | - |
| endring i varelager | | - | - |
| endring i kundefordringer | | - | - |
| endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag | | - | - |
| endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger | | - | - |
| endring i leverandørgjeld | | - | - |
| endring i langsiktig gjeld | | - | - |
| effekt av valutakursendringer | | - | - |
| poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter | | - | - |
| endring i andre tidsavgrensningsposter | | (6 651) | (8 353) |
| Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter | | 315 | (2 305) |

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

Regnskapsprinsipper etter SRS

Generelle regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet og satt opp i samsvar med de anbefalte Statlige Regnskapsstandardene (SRS av 2009) og de tilhørende veiledningsnotater som er utarbeidet av Finansdepartementet og Direktoratet for økonomistyring med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren.

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10.

Dette innebærer at bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer er presentert i regnskapet i den perioden tilskuddet er mottatt. Bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departement som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen (motsatt sammenstilling). Tilsvarende gjelder for andre statlige bevilgninger og tilskudd som gjelder vedkommende periode som skal behandles som bevilgninger etter bestemmelsene i SRS 10 og som ikke er benyttet på balansedagen. Bevilgninger og tilskudd fra statlige virksomheter som uttrykkelig er forutsatt benyttet i senere perioder, er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsført bevilgning i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen (motsatt sammenstilling). Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse, er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den

Det er utarbeidet en egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet.

Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter.

Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

Regnskapsprinsipper etter SRS

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i Innskutt virksomhetskapital. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt oppdragsvirksomhet, har motpost i Opptjent virksomhetskapital. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost *Avsetning for langsiktige forpliktelser*. Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Gevinst/tap føres i resultatregnskapet. Gevinst klassifiseres som driftsinntekt, mens tap klassifiseres som driftskostnad.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler.

Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimater utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verdivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekk

Når Tøyenfondet anskaffer fast eiendomsom som skal disponeres av Universitetet i Oslo, kostnadsføres anskaffelseskostnaden i regnskapet. Den faste eiendommen aktiveres ikke i Tøyenfondets balanse. Universitetet i Oslo betaler ikke leie til Tøyenfondet, men betaler alle omkostninger knyttet til vedlikehold og påkostninger knyttet til bygningen. Ved et eventuelt salg av disse eiendommene, vil verdien tilbakeføres Tøyenfondet.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Avsetning for langsiktige forpliktelser*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

Regnskapsprinsipper etter SRS

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK. Tøyenfondet har ingen egne ansatte.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapital

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapital ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger gjøres opp daglig mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. Bankkonti utenfor konsernkontoordningen er presentert på linjen Andre bankinnskudd i avnitt IV i balanseoppstillingen.

Finansielle omløpsmidler

Aksjer og andeler i Tøyenfondet, er investeringer av finansiell karakter og er klassifisert som omløpsmidler. Verdsattelsen av disse postene følger av porteføljeprinsippet. Porteføljen er plassert i egen investeringspool og forvaltes av Unifor, forvaltningsstiftelsen for fond og legater for UiO.

Statlige regnskapsstandarder gir ingen retningslinjer for hvordan finansielle omløpsmidler skal verdsettes. Bestemmelsene i Regnskapsloven er benyttet for verdsettelse av finansielle omløpsmidler. Fondenes plasseringer i investeringspoolen oppfyller kravene i regnskapslovens § 5-8 første ledd og er vurdert til virkelig verdi på balansedagen. I tilfeller der markedsverdien av porteføljen ikke er fastsatt når regnskapet lukkes, vil beste estimat på bakgrunn av tilgjengelig informasjon benyttes.

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

Regnskapsprinsipper etter SRS

Andre forhold

Tøyenfondet blir revidert av Riksrevisjonen.

Det er utarbeidet egen prinsippnote for bevilgningsoppstillingen.

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

Regnskapsprinsipper for bevilgningsoppstilling

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen er satt opp i samsvar med prinsippene som gjelder for føring av statsregnskapet. Dette innebærer at opplysningene knyttet til bevilgningsregnskap og kapitalregnskap er satt opp etter kontantprinsippet og gjelder for regnskapsterminen fra 1. januar til 31. desember.

Bevilgningsoppstillingens DEL I viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Bevilgningsoppstillingens DEL II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank. Midtre del omfatter også virksomhetens konti i Norges Bank utenfor konsernkontosystemet.

Opplysningene i bevilgningsoppstillingens DEL III omfatter innbetalingene som institusjonen har mottatt i henhold til tildelingsbrev i den periode oppstillingen gjelder for. Innbetalingene i DEL III er knyttet til og satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt i budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevne.

Det er utarbeidet en egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet.

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2015

DEL I

Regnskapet er utarbeidet og satt opp i samsvar med de anbefalte Statlige Regnskapsstandardene (SRS av 2009) og de tilhørende Tall i 1000 kroner

Beholdninger på konti i statens kapitalregnskap

| Konto | Tekst | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 | Endring |
|--------|-------------|------|------------|------------|---------|
| 640205 | Tøyenfondet | | 136 687 | 129 721 | 6 966 |

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾

| Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾ | Note | Regnskap 31.12.2015 |
|---|------|------------------------|
| Oppgjørskonto i Norges Bank | | |
| Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank | 17 | - |
| Endringer i perioden (+/-) | | - |
| Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank | 17 | - |

Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾

| | | |
|---|----|---|
| Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank | 17 | - |
| Endringer i perioden (+/-) | | - |
| Det er utarbeidet en egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet. | 17 | - |

DEL III

Samlet innbetaling i henhold til tildelingsbrev

| Utgiftskapittel | Kapittelnavn | Post | Posttekst | Samlet innbetaling |
|---|----------------------------|------|--|-----------------------|
| 260 | Universiteter og høyskoler | 50 | Statlige universiteter og høyskoler | - |
| 280 | Felles enheter | 01 | Driftsutgifter | - |
| 280 | Felles enheter | 21 | Spesielle driftsutgifter | - |
| 280 | Felles enheter | 50 | Senter for internasjonalisering av utdanning | - |
| 280 | Felles enheter | 51 | Drift av nasjonale fellesoppgaver | - |
| | Felles utgifter for | | | |
| 281 | universiteter og høyskoler | 01 | Driftsutgifter, kan nyttes under post 70 | - |
| | Felles utgifter for | | | |
| 281 | universiteter og høyskoler | 45 | Større utstyrsanskaffelser, kan overføres | - |
| Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler | | | | |
| Sum tildelinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet | | | | |
| Sum utbetalinger i alt | | | | |

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

Note 1 - Spesifikasjon av driftsinntekter

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|------------|------------|
| <i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet (KD)</i> | | |
| <i>Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i> | - | - |
| <i>Tilskudd og overføringer som behandles som bevilgning</i> | | |
| <i>Sum tilskudd og overføringer som behandles som bevilgning</i> | - | - |
| <i>Det er utarbeidet en egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet.</i> | - | - |
| <i>Tilskudd fra andre statlige forvaltningsorganer</i> | | |
| <i>Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer</i> | - | - |
| <i>Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet</i> | | |
| <i>Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet</i> | - | - |
| <i>Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger</i> | | |
| <i>Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger</i> | - | - |
| <i>Sum tilskudd og overføringer fra andre</i> | - | - |

Note 1 - Spesifikasjon av driftsinntekter, fortsetter

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|------------|------------|
| <i>Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv</i> | | |
| <i>Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv.</i> | - | - |
| <i>Salgs- og leieinntekter</i> | | |
| <i>Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet:</i> | | |
| <i>Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet</i> | - | - |
| <i>Andre salgs- og leieinntekter</i> | | |
| <i>Andre salgs- og leieinntekter</i> | - | - |
| <i>Sum andre salgs- og leieinntekter</i> | - | - |
| <i>Sum salgs- og leieinntekter</i> | - | - |
| <i>Andre inntekter:</i> | | |
| <i>Erstatning ekspropriasjon fast eiendom</i> | 1 | 55 |
| <i>Andre driftsinntekter</i> | - | - |
| <i>Sum andre inntekter</i> | 1 | 55 |
| <i>Sum driftsinntekter</i> | 1 | 55 |

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

Note 3 - Andre driftskostnader

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|------------|--------------|
| Benyttet virksomhetskapskapital til eiendom disponert av UiO | - | 2 824 |
| Sum andre driftskostnader | - | 2 824 |

Note 6 - Finansinntekter og finanskostnader

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|--------------|--------------|
| Finansinntekter | | |
| Renteinntekter | 315 | 464 |
| Netto økning i markedsverdi finansielle omløpsmidler | 6 651 | 8 353 |
| Sum finansinntekter | 6 966 | 8 817 |
| Finanskostnader | | |
| Rentekostnad | - | - |
| Valutatap | - | - |
| Annen finanskostnad | 1 | - |
| Andre finanskostnader | - | - |
| Sum finanskostnader | 1 | - |
| Utbytte fra selskaper mv. | | |
| Sum mottatt utbytte | - | - |
| Sum finansielle poster | 6 965 | 8 817 |

Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:

Balanseført verdi immaterielle eiendeler
 Balanseført verdi varige driftsmidler
 Sum

| 31.12.2015 | 31.12.2014 | Gj.snitt periode |
|------------|------------|------------------|
| - | - | - |
| - | - | - |
| - | - | - |

Antall måneder på rapporteringstidspunktet:
 Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2015:
 Fastsatt rente for år 2015:

12
 -
 2,05 %

Beregnet rentekostnad på investert kapital:

-

Tøyenfondet

(Beløp i NOK 1 000)

Note 8 - Opptjent virksomhetskaper

| | 31.12.2015 |
|---|----------------|
| <i>Innskutt virksomhetskaper, Tøyenfondet:</i> | |
| Sum innskutt virksomhetskaper | - |
| <i>Bunden virksomhetskaper, Tøyenfondet:</i> | |
| Bunden virksomhetskaper | - |
| Sum innskutt og bunden virksomhetskaper | - |
| <i>Annen opptjent virksomhetskaper:</i> | |
| Annen opptjent virksomhetskaper per 1.1. | 133 002 |
| Overført til bunden virksomhetskaper for obligasjoner og andre langs fordringer | - |
| Overført til innskutt virksomhetskaper for oppskrivning av aksjer | - |
| Overført fra periodens resultat | 6 966 |
| Annen opptjent virksomhetskaper | 139 968 |
| Sum opptjent virksomhetskaper | 139 968 |
| Sum virksomhetskaper | 139 968 |

Note 14 - Andre kortsiktige fordringer

| Fordringer | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|--------------|--------------|
| Mellomregning UiO | 3 281 | 3 281 |
| Sum Andre kortsiktige fordringer | 3 281 | 3 281 |

Note 17 - Bankinnskudd, kontanter og lignende

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--------------------------------------|---------------|---------------|
| Bankkonti tilhørende Tøyenfondet | 28 523 | 28 209 |
| Sum bankinnskudd og kontanter | 28 523 | 28 209 |

Årsregnskap 2015 Observatoriefondet

Ledelseskommantar årsregnskap 2015 – Observatoriefondet

Observatoriefondets formål

Observatoriefondet forvaltes av Universitetet i Oslo, basert på interne retningslinjer vedtatt av fondets styre 22. september 2009 og overordnede retningslinjer fastsatt av Kunnskapsdepartementet 28. april 2006. Avkastningen av fondet skal benyttes til å fremme den observasjonelle astronomiforskningen ved UiO.

Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i henhold til SRS

Regnskapet er satt opp i samsvar med de anbefalte Statlige Regnskapsstandardene (SRS av 2009) og de tilhørende veiledningsnotater som er utarbeidet av Finansdepartementet og Direktoratet for økonomistyring med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren.

Observatoriefondet revideres av Riksrevisjonen.

Regnskapet gir etter styrets mening et riktig bilde av den økonomiske virksomheten.

Den økonomiske situasjonen

Observatoriefondets økonomi er basert på avkastningen av en diversifisert portefølje aksjer, rentepapirer og eiendomsinvesteringer. Disse forvaltes aktivt av UNIFOR og Danske Capital for å sikre høyest mulig avkastning. Årlig avkastning vil nødvendigvis svinge, men fondets størrelse gjør at avkastningen som hovedregel vil dekke de årlige økonomiske forpliktelsene fondet har, gitt forventet langsiktig normalavkastning av denne typen investeringer. Fondets økonomiske situasjon vurderes som solid.

Endringer i resultat- og balanseposter

Årets resultat viser et netto overskudd på 1,3 mill. kroner, som i sin helhet er overført til fondets virksomhetskapskapital.

Inntekter

Årets inntekt kommer fra avkastning på verdipapirporteføljen og utgjorde 2,4 mill. kroner i 2015. Avkastningen utgjør totalt ca 5,5 %, og stammer fra investeringer i aksjer og rentepapirer. I henhold til markedskommentaren fra Danske Bank har fondet prestert svakere enn referanseindeksene. Aksjeavkastningen har vært 10 % mot referanseindeksens 11,7 % og renteavkastningen har vært -1,1 % mot referanseindeksens 1 %.

Kostnader

Årets samlede kostnader utgjorde 1,1 mill. kroner, og er knyttet til det faste årlige kjøpet av observasjonstid på Solobservatoriet på La Palma. Dette ble finansiert ved realisasjon av andeler av verdipapirporteføljen i 2014.

Investeringer

Fondet har kun investeringer av finansiell karakter, hvis formål er maksimal avkastning. Markedsverdien av fondets kapitalplasseringer utgjorde 40,5 mill. kroner ved utgangen av regnskapsåret.

Avvik mellom periodisert resultatbudsjett og periodisert resultatregnskap

Avkastningen på porteføljen ble lavere enn i 2014, men da det normalt er vanskelig å budsjette-re avkastning på verdipapirporteføljen, vil det derfor være påregnelig med budsjettavvik knyttet til utviklingen i økonomien.

Ressursutfordringer

Det er ingen kjente ressursutfordringer knyttet til Observatoriefondet.

Utfordringer og risikomomenter knyttet til regnskapet

I perioden 2010 til 2014 er aktiviteten i Observatoriefondet blitt rapportert som en del av Universitetet i Oslos regnskap. Etter pålegg fra Kunnskapsdepartementet i brev av 18. desember 2014, er Observatoriefondet nå definert som et statlig fond, som plikter å levere fullstendig årsregnskap. UiO avventer fortsatt endelig avklaring fra departementet når det gjelder fondets rettslige status og tilknytningsform.

Oslo, 14.mars 2016

Ole Petter Ottersen
rektor/styreleder

Kristian Gundersen

Erling Sverdrup Sandmo

Sofie A. E. Høgestøl

Heidi Bang

Hans Christian Paulsen

Ole Martin Nodenes

Anne-Marie Engel

Idar Kreutzer

Guro Slettemark

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Observatoriefondet

(Beløp i NOK 1 000)

| RESULTAT | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|-------------|-------------------|-------------------|
| Driftsinntekter | | | |
| Inntekt fra bevilgninger | 1 | - | - |
| Inntekt fra tilskudd og overføringer | 1 | - | - |
| Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner | 1 | - | - |
| Salgs- og leieinntekter | 1 | - | - |
| Andre driftsinntekter | 1 | - | - |
| Sum driftsinntekter | | <u>-</u> | <u>-</u> |
| Driftskostnader | | | |
| Varekostnader | | - | - |
| Lønn og sosiale kostnader | 2 | - | - |
| Andre driftskostnader | 3 | 1 125 | 1 125 |
| Avskrivninger | 4,5 | - | - |
| Sum driftskostnader | | <u>1 125</u> | <u>1 125</u> |
| Ordinært driftsresultat | | <u>(1 125)</u> | <u>(1 125)</u> |
| Finansinntekter og finanskostnader | | | |
| Finansinntekter | 6 | 2 402 | 3 349 |
| Finanskostnader | 6 | - | - |
| Sum finansinntekter og finanskostnader | | <u>2 402</u> | <u>3 349</u> |
| Inntekter fra eierandeler i selskaper m.v. | | | |
| Sum inntekter fra eierandeler i selskaper m.v. | | <u>-</u> | <u>-</u> |
| Resultat av ordinære aktiviteter | | <u>1 277</u> | <u>2 224</u> |
| Avregninger | | | |
| Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet | 15 | - | - |
| Sum avregninger | | <u>-</u> | <u>-</u> |
| Periodens resultat | | <u>1 277</u> | <u>2 224</u> |
| Disponeringer | | | |
| Tilført annen opptjent virksomhetskapital | 8 | 1 277 | 2 224 |
| Sum disponeringer | | <u>1 277</u> | <u>2 224</u> |

Observatoriefondet

(Beløp i NOK 1 000)

| EIENDELER | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|-------------|-------------------|-------------------|
| A. Anleggsmidler | | | |
| I Immaterielle eiendeler | | | |
| Sum immaterielle eiendeler | | - | - |
| II Varige driftsmidler | | | |
| Bygninger, tomter og annen fast eiendom | 5 | - | - |
| Maskiner, vitenskapelig utstyr og transportmidler | 5 | - | - |
| Driftsløsøre, inventar og lignende | 5 | - | - |
| Anlegg under utførelse | 5 | - | - |
| Sum varige driftsmidler | | - | - |
| III Finansielle anleggsmidler | | | |
| Investeringer i datterselskaper | 11 | - | - |
| Investeringer i tilknyttet selskap | 11 | - | - |
| Investeringer i aksjer og andeler | 11 | - | - |
| Obligasjoner og andre fordringer | 11 | - | - |
| Sum finansielle anleggsmidler | | - | - |
| Sum anleggsmidler | | - | - |
| B. Omløpsmidler | | | |
| I Varebeholdninger og forskudd til leverandører | | | |
| Varebeholdninger | 12 | - | - |
| Sum varebeholdninger | | - | - |
| II Fordringer | | | |
| Kundefordringer | 13 | - | - |
| Andre fordringer | 14 | - | - |
| Opptjente, ikke fakturerte inntekter | 16 | - | - |
| Sum fordringer | | - | - |
| III Finansielle omløpsmidler | | | |
| Andeler investeringsportefølge UNIFOR | | 40 545 | 38 161 |
| Sum finansielle omløpsmidler | | 40 545 | 38 161 |
| IV Kasse og bank | | | |
| Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank | 17 | - | - |
| Andre bankinnskudd, inkl gavekonto i Norges Bank | 17 | 574 | 1 681 |
| Andre kontanter og kontantekvivalenter | 17 | - | - |
| Sum kasse og bank | | 574 | 1 681 |
| Sum omløpsmidler | | 41 119 | 39 842 |
| Sum eiendeler | | 41 119 | 39 842 |

Observatoriefondet

(Beløp i NOK 1 000)

| VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD | Note | 31.12.2015 | 31.14.2014 |
|--|-------------|-------------------|-------------------|
| C. Virksomhetskapskapital | | | |
| I Innskutt virksomhetskapskapital | | | |
| Innskutt virksomhetskapskapital | 8 | - | - |
| Sum innskutt virksomhetskapskapital | | - | - |
| II Opptjent virksomhetskapskapital | | | |
| Bunden virksomhetskapskapital | 8 | - | - |
| Opptjent virksomhetskapskapital | 8 | 40 066 | 38 790 |
| Sum opptjent virksomhetskapskapital | | 40 066 | 38 790 |
| Sum virksomhetskapskapital | | 40 066 | 38 790 |
| D. Gjeld | | | |
| I Avsetning for langsiktige forpliktelseser | | | |
| Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler | 4,5 | - | - |
| Sum avsetning for langsiktige forpliktelseser | | - | - |
| II Annen langsiktig gjeld | | | |
| Sum annen langsiktig gjeld | | - | - |
| III Kortsiktig gjeld | | | |
| Leverandørgjeld | | - | - |
| Skyldig skattetrekk og pensjonspremie | | - | - |
| Skyldige offentlige avgifter | | - | - |
| Skyldige feriepengeser | | - | - |
| Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekteser | 16 | - | - |
| Annen kortsiktig gjeld | 18 | 1 052 | 1 052 |
| Sum kortsiktig gjeld | | 1 052 | 1 052 |
| IV Avregning med statskassen | | | |
| Avsetning bevilgningsfinansiert aktivitet | 15 | - | - |
| Ikke inntektsførte bevilgningeser og bidrag | 15 | - | - |
| Ikke inntektsførte gaveser og gaveforsterkning | 15 | - | - |
| Sum avregningeser | | - | - |
| Sum gjeld | | 1 052 | 1 052 |
| Sum virksomhetskapskapital og gjeld | | 41 119 | 39 842 |

Observatoriefondet

(Beløp i NOK 1 000)

Kontantstrømoppstilling etter den direkte modellen

| | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|---|------|----------------|----------------|
| Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter | | | |
| Innbetalinger | | | |
| innbetalinger av bevilgning | | - | - |
| innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen | | - | - |
| innbetalinger fra salg av varer og tjenester | | - | - |
| innbetalinger av tilskudd og overføringer fra andre statsetater | 22 | - | - |
| innbetalinger av renter | | 18 | 9 |
| innbetalinger av refusjoner | | - | - |
| andre innbetalinger | 21 | - | - |
| Sum innbetalinger | | 18 | 9 |
| Utbetalinger | | | |
| utbetalinger av lønn og sosiale kostnader | | - | - |
| utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk | | 1 125 | 1 125 |
| utbetalinger av renter | | - | - |
| utbetalinger av skatter og offentlige avgifter | | - | - |
| utbetalinger og overføringer til andre statsetater | | - | - |
| utbetalinger og overføringer til andre virksomheter | | - | - |
| andre utbetalinger | | - | - |
| Sum utbetalinger | | 1 125 | 1 125 |
| Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter * | | (1 107) | (1 116) |
| Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter | | | |
| innbetalinger ved salg av varige driftsmidler | | - | - |
| utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler | | - | - |
| innbetalinger ved salg av andre investeringsobjekter | | - | - |
| Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter | | - | - |
| Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter | | | |
| innbetalinger ved salg av verdipapirandeler | | - | 2 500 |
| Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter | | - | 2 500 |
| Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter | | - | - |
| Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter | | (1 107) | 1 384 |
| Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved årets begynnelse | | 1 681 | 297 |
| Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt | | 574 | 1 681 |
| * Avstemming | | | |
| periodens resultat | | 1 277 | 2 224 |
| gevinst ved salg av eiendommer | | - | - |
| ordinære avskrivninger | | - | - |
| endring i varelager | | - | - |
| endring i kundefordringer | | - | - |
| endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag | | - | - |
| endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger | | - | - |
| endring i leverandørgjeld | | - | - |
| endring i langsiktig gjeld | | - | - |
| effekt av valutakursendringer | | - | - |
| poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter | | - | (2 500) |
| endring i andre tidsavgrensningsposter | | (2 384) | (840) |
| Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter | | (1 107) | (1 116) |

Generelle regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i samsvar med de anbefalte Statlige Regnskapsstandardene (SRS av 2009) og de tilhørende veiledningsnotater som er utarbeidet av Finansdepartementet og Direktoratet for økonomistyring med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren.

Anvendte regnskapsprinsipper*Inntekter*

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10.

Dette innebærer at bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer er presentert i regnskapet i den perioden tilskuddet er mottatt. Bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departement som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen (motsatt sammenstilling). Tilsvarende gjelder for andre statlige bevilgninger og tilskudd som gjelder vedkommende periode som skal behandles som bevilgninger etter bestemmelsene i SRS 10 og som ikke er benyttet på balansedagen. Bevilgninger og tilskudd fra statlige virksomheter som uttrykkelig er forutsatt benyttet i senere perioder, er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bevilgning i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen (motsatt sammenstilling). Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse, er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter.

Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet.

Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i Innskutt virksomhetskapital. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt oppdragsvirksomhet, har motpost i Opptjent virksomhetskapital. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost *Avsetning for Langsiktige forpliktelser*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Gevinst/tap føres i resultatregnskapet. Gevinst klassifiseres som driftsinntekt, mens tap klassifiseres som driftskostnad.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler.

Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimer utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verdifulderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Avsetning for Langsiktige forpliktelser*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK. Observatoriefondet har ingen egne ansatte.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapskapital

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapskapital innenfor sin oppdragsvirksomhet.

Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapskapital ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger gjøres opp daglig mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. Bankkonti utenfor konsernkontoordningen er presentert på linjen Andre bankinnskudd i avnitt IV i balanseoppstillingen.

Finansielle omløpsmidler

Aksjer og andeler i Observatoriefondet, er investeringer av finansiell karakter og er klassifisert som omløpsmidler. Verdssettelsen av disse postene følger av porteføljepriprinsippet. Porteføljen er plassert i egen investeringspool og forvaltes av Unifor, forvaltningsstiftelsen for fond og legater for UiO.

Statlige regnskapsstandarder gir ingen retningslinjer for hvordan finansielle omløpsmidler skal verdsettes. Bestemmelsene i Regnskapsloven er benyttet for verdsettelse av finansielle omløpsmidler.

Fondenes plasseringer i investeringspoolen oppfyller kravene i regnskapslovens § 5-8 første ledd og er vurdert til virkelig verdi på balansedagen. I tilfeller der markedsverdien av portefølgen ikke er fastsatt når regnskapet lukkes, vil beste estimat på bakgrunn av tilgjengelig informasjon benyttes.

Andre forhold

Observatoriefondet blir revidert av Riksrevisjonen.

Det er utarbeidet egen prinsippnote for bevilgningsoppstillingen.

Virksomhet: Observatoriefondet

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen er satt opp i samsvar med prinsippene som gjelder for føring av statsregnskapet. Dette innebærer at opplysningene knyttet til bevilgningsregnskap og kapitalregnskap er satt opp etter kontantprinsippet og gjelder for regnskapsterminen fra 1. januar til 31. desember.

Bevilgningsoppstillingens DEL I viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Bevilgningsoppstillingens DEL II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank. Midtre del omfatter også virksomhetens konti i Norges Bank utenfor konsernkontosystemet.

Opplysningene i bevilgningsoppstillingens DEL III omfatter innbetalingene som institusjonen har mottatt i henhold til tildelingsbrev i den periode oppstillingen gjelder for. Innbetalingene i DEL III er knyttet til og satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt i budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Det er utarbeidet egen prinsippnote for virksomhetsregnskapet.

Virksomhet: Observatoriefondet

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2015 for nettobudsjetterte virksomheter

DEL I

Tall i 1000 kroner

| Beholdninger på konti i statens kapitalregnskap | | | | | | |
|---|----------------------------------|------|------------|------------|---------|-----------|
| Konto | Tekst | Note | 31.12.2015 | 31.12.2014 | Endring | Referanse |
| 640206 | Observatoriefondet ³⁾ | | 41 119 | 39 842 | 1 277 | BRII.014 |

DEL II

| Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾ | | Note | Regnskap 31.12.2015 | |
|--|----|------|------------------------|----------|
| Oppgjørskonto i Norges Bank | | | | |
| Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank | 17 | | 0 | BRII.001 |
| Endringer i perioden (+/-) | | | 0 | BRII.002 |
| Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank | 17 | | 0 | BRII.1 |
| Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾ | | | | |
| Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank | 17 | | 0 | BRII.021 |
| Endringer i perioden (+/-) | | | 0 | BRII.022 |
| Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank | 17 | | 0 | BRII.2 |

DEL III

| Samlet innbetaling i henhold til tildelingsbrev | | | | | | |
|---|---|------|-----------|-----------------------|-----------|----------------|
| Utgiftskapittel | Kapittelnavn | Post | Posttekst | Samlet innbetaling | | |
| | Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler | | | | 0 | BRIII.01 |
| xxxx | [Formålet/Virksomheten] | xx | | 0 | BRIII.021 | |
| xxxx | [Formålet/Virksomheten] | xx | | 0 | BRIII.021 | |
| | Sum tildelinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet | | | | 0 | BRIII.02 |
| Sum utbetalinger i alt | | | | | 0 | BRIII.1 |

1) Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningene spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

2) Oversikten skal omfatte andre konti som virksomheten har i Norges Bank. Som eksempel nevnes gavekonti.

3) Gjelder bare Universitetet i Oslo

Observatoriefondet

(Beløp i NOK 1 000)

Note 3 - Andre driftskostnader

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|--------------|--------------|
| Husleie og felleskostnader | - | - |
| Vedlikehold egne bygg og anlegg | - | - |
| Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler | - | - |
| Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv. | - | - |
| Mindre utstyrsanskaffelser | - | - |
| Leie av maskiner, inventar og lignende | - | - |
| Konsulent- og andre kjøp av tjenester fra eksterne | 1 125 | 1 125 |
| Reiser og diett | - | - |
| Benyttet virksomhetskapital til eiendom disponert av UiO | - | - |
| Sum andre driftskostnader | 1 125 | 1 125 |

Note 6 - Finansinntekter og finanskostnader

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|--------------|--------------|
| Finansinntekter | | |
| Renteinntekter | 18 | 9 |
| Netto økning i markedsverdi finansielle omløpsmidler | 2 384 | 3 340 |
| Sum finansinntekter | 2 402 | 3 349 |
| Finanskostnader | | |
| Sum finanskostnader | - | - |
| Utbytte fra selskaper mv. | | |
| Sum mottatt utbytte | - | - |
| Sum finansielle poster | 2 402 | 3 349 |

Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:

Balanseført verdi immaterielle eiendeler
 Balanseført verdi varige driftsmidler
 Sum

| 31.12.2015 | 31.12.2014 | Gj.snitt periode |
|------------|------------|------------------|
| - | - | - |
| - | - | - |
| - | - | - |

Antall måneder på rapporteringstidspunktet:

12

Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2015:

-

Fastsatt rente for år 2015:

2,05 %

Beregnet rentekostnad på investert kapital:

-

Observatoriefondet

(Beløp i NOK 1 000)

Note 8 - Opptjent virksomhetskaper

| | 31.12.2015 |
|---|---------------|
| <i>Innskutt virksomhetskaper, Observatoriefondet:</i> | |
| Sum innskutt virksomhetskaper | - |
| <i>Bunden virksomhetskaper, Observatoriefondet:</i> | |
| Bunden virksomhetskaper | - |
| Sum innskutt og bunden virksomhetskaper | - |
| <i>Annen opptjent virksomhetskaper:</i> | |
| Annen opptjent virksomhetskaper per 1.1. | 38 790 |
| Overført til bunden virksomhetskaper for obligasjoner og andre langs fordringer | - |
| Overført til innskutt virksomhetskaper for oppskrivning av aksjer | - |
| Overført fra periodens resultat | 1 277 |
| Annen opptjent virksomhetskaper | 40 066 |
| Sum opptjent virksomhetskaper | 40 066 |
| Sum virksomhetskaper | 40 066 |

Note 17 - Bankinnskudd, kontanter og lignende

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|------------|--------------|
| Bankkonti tilhørende Tøyenfondet og Observatoriefondet | 574 | 1 681 |
| Sum bankinnskudd og kontanter | 574 | 1 681 |

Note 18 - Annen kortsiktig gjeld

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|-----------------------------------|--------------|--------------|
| Skyldig lønn | - | - |
| Skyldigereiseutgifter | - | - |
| Annen gjeld til ansatte | - | - |
| Påløpte kostnader | - | - |
| Mellomregning UiO | 1 052 | 1 052 |
| Sum annen kortsiktig gjeld | 1 052 | 1 052 |

Observatoriefondet

(Beløp i NOK 1 000)

Note 8 - Opptjent virksomhetskaper

| | 31.12.2015 |
|---|---------------|
| <i>Innskutt virksomhetskaper, Observatoriefondet:</i> | |
| Sum innskutt virksomhetskaper | - |
| <i>Bunden virksomhetskaper, Observatoriefondet:</i> | |
| Bunden virksomhetskaper | - |
| Sum innskutt og bunden virksomhetskaper | - |
| <i>Annen opptjent virksomhetskaper:</i> | |
| Annen opptjent virksomhetskaper per 1.1. | 38 790 |
| Overført til bunden virksomhetskaper for obligasjoner og andre langs fordringer | - |
| Overført til innskutt virksomhetskaper for oppskrivning av aksjer | - |
| Overført fra periodens resultat | 1 277 |
| Annen opptjent virksomhetskaper | 40 066 |
| Sum opptjent virksomhetskaper | 40 066 |
| Sum virksomhetskaper | 40 066 |

Note 17 - Bankinnskudd, kontanter og lignende

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|--|------------|--------------|
| Bankkonti tilhørende Tøyenfondet og Observatoriefondet | 574 | 1 681 |
| Sum bankinnskudd og kontanter | 574 | 1 681 |

Note 18 - Annen kortsiktig gjeld

| | 31.12.2015 | 31.12.2014 |
|-----------------------------------|--------------|--------------|
| Skyldig lønn | - | - |
| Skyldigereiseutgifter | - | - |
| Annen gjeld til ansatte | - | - |
| Påløpte kostnader | - | - |
| Mellomregning UiO | 1 052 | 1 052 |
| Sum annen kortsiktig gjeld | 1 052 | 1 052 |

Vedlegg 1: Likestillingsrapport for 2015

| | |
|--|-----|
| Oppsummering - de viktigste funnene | 121 |
| Innledning..... | 122 |
| Handlingsplanen 2015-2017 | 122 |
| Et tydeligere lederansvar for likestilling..... | 123 |
| Kvinneandelen i vitenskapelige stillinger skal øke | 124 |
| Kjønnsbalanse blant studentene | 138 |
| Hvordan jobber fakultetene med likestilling og mangfold? | 143 |
| Mangfold og nedsatt funksjonsevne..... | 145 |
| Diskriminering..... | 146 |
| Tiltak i regi av UiO sentralt | 146 |
| Gjennomsnittslønn i ulike stillingskategorier | 148 |
| Sykefravær | 151 |
| Permisjoner..... | 152 |

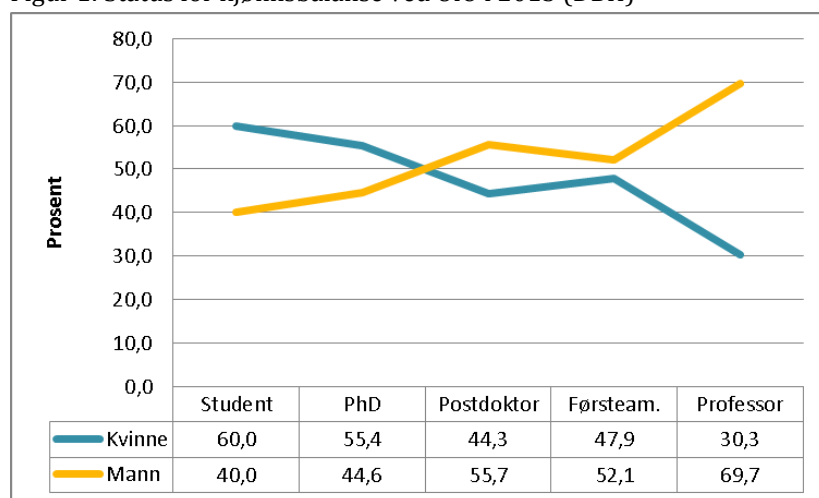
Oppsummering - de viktigste funnene

Handlingsplan for likestilling og kjønnsbalanse 2015-2017 skal gi retning for arbeidet med likestilling og kjønnsbalanse ved Universitetet i Oslo. Planen er bygget opp rundt 3 hovedmål for planperioden, og der tilhørende måltall. Likestillingsrapporten skal gi en oversikt over resultatene av arbeidet så langt.

Andelen kvinner blant faste vitenskapelige ansatte har økt til 36,4%. Det samme har andelen kvinner i professor II-stillinger, og målet om en andel på 30% i planperioden er innenfor rekkevidde med 29,4% i 2015. Andelen kvinner i faglige lederstillinger har gått noe ned, men er fortsatt på et høyt nivå med 40,4%.

Studenttallene er relativt stabile.

Figur 1: Status for kjønnsbalanse ved UiO i 2015 (DBH)



Figuren oppsummerer status for kjønnsbalanse ved UiO i 2015. Det har vært en positiv utvikling med henhold til vitenskapelig ansatte, men fortsatt er forskjellene store ved toppstillingsnivå, professor. I den andre enden av grafen viser studenttallene en motsatt tendens, en tendens som har holdt seg relativt jevn over flere år.

På landsbasis er den gjennomsnittlige andelen kvinnelige professorer 26%. UiO har en andel på godt over snittet med 30,3% kvinnelige professorer. Kun UiT har flere kvinnelige professorer enn UiO blant universitetene i Norge. Når det gjelder stillingsgruppen førsteamanuensis har UiO høyest andel på landsbasis i 2015 med 47,9%. Gjennomsnittet på landsbasis er på 44,4%.

UiO setter av årlig 6,5 millioner kroner til arbeidet med likestilling og kjønnsbalanse. Om lag halvparten av midlene ble i 2015 overført til enhetene for lokalt arbeid. Det ble gitt midler til i alt 32 type tiltak. Noen tiltak var nye av året, mens flere av tiltakene har vært satsningsområder over tid. Tiltak knyttet til kjønnsbalanse i studentmassen er eksempel på arbeid over tid. Fra sentralt hold har førsteamanuensis gruppen og postdoktor gruppen blitt prioritert med tiltak som opprykkseminar, coachinggrupper, kvalifiseringsstipend og mentorprogram.

UiO gjennomfører årlig en grundig rapportering til LDO på ulike parametere. Lønn er en av disse parametere. Det samlede lønnsnivået ved UiO har i gjennomsnitt økt med 7,2% fra 2014 til 2015. Kvinner tjener i gjennomsnitt 96,5% av menns lønn når vi ser på faste stillinger, samt midlertidige i stillingsgruppen ph.d. og postdoktor.

Innledning

Arbeidet med likestilling mellom kjønnene er definert som et sentralt strategisk anliggende for universitetet. UiO har forpliktet seg til å ha likestilling som et bevisst element i all sin virksomhet. Denne rapporten gjør rede for status for likestilling på Universitetet i Oslo og måloppnåelse i henhold til Handlingsplan for likestilling 2015-2017³.

Rapportens første del gir oversikt over måloppnåelse i henhold til Handlingsplan for likestilling. Den siste del av rapporten tar for seg lokale og sentrale likestillings aktiviteter ved UiO, samt at det rapporteres på aktiviteter knyttet til de andre diskrimineringsgrunnlagene.

Alle utregningene tar utgangspunkt i andel årsverk så sant det ikke er oppgitt noe annet.

Likestillingsrapporten skal gi et bredt overblikk over arbeidet med å fremme likestilling og kjønnsbalanse ved Universitetet i Oslo. Rapporten skal også redegjøre for tiltak når det gjelder funksjonsnedsettelse, etnisitet og religion mv.

Her følger en kortoversikt over rapportens målområder:

- Den skal ivareta hensynet til likestillingsloven. Her vil vi særlig vise til vedlegg 1, som gir en samlet oversikt over tabeller knyttet til kjønnsbalanse totalt i institusjonen.
- Den skal gi Universitetsstyret informasjon om hvordan UiO følger opp Handlingsplan for likestilling.
- Den skal gi KD oversikt over likestillingsarbeid i samsvar med forventninger i henhold til tildelingsbrevet
- Den skal gi informasjon om hvordan UiO oppfyller sin aktivitetsplikt mht etnisk mangfold og funksjonshemmede i henhold til diskrimineringslovene.
- Den skal gi ansatte og studenter et overblikk over aktiviteter i 2015, deriblant oversikt over sentrale og lokale likestillingstiltak.

Handlingsplanen 2015-2017

Handlingsplan for likestilling og kjønnsbalanse 2015–2017 er et ledd i å realisere målene i strategi 2020. Planen skal gi retning for arbeidet med likestilling og kjønnsbalanse på sentralt og lokalt nivå. Den retter seg mot vitenskapelig ansatte og studenter.

Alle fakulteter, museer og sentre skal i tillegg ha egne tiltaksplaner for likestilling og kjønnsbalanse. De lokale planene skal inneholde tiltak som tar utgangspunkt i lokale utfordringer.

Hovedmål i planperioden:

1. Et tydeligere lederansvar for likestilling

I 2017 skal UiO ha en ledelse på alle nivåer som bidrar til å fremme UiOs likestillingspolitiske målsettinger og tiltak. Dette gjelder likestilling og kjønnsbalanse blant studenter og ansatte, både i vitenskapelige og teknisk-administrative stillinger.

2. Kvinneandelen i vitenskapelige stillinger skal øke

Det er fremdeles klar overvekt av menn som er ansatt som faste vitenskapelige medarbeidere ved UiO.

3. Bedre kjønnsbalansen i alle studieprogrammer

Mange av studieprogrammene ved UiO har en svært skjev kjønnsbalanse. Målet er jevn kjønnsbalanse og god representasjon av begge kjønn i alle studieprogrammer.

³ Handlingsplan for likestilling og kjønnsbalanse 2015 – 2017: <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/personal/likestillingsarbeid/rapporter/handlingsplan-likestilling-2015-2017.pdf>

| Måltall 2015-2017 | Kommentar |
|---|---|
| Øke andel kvinner i fast vitenskapelige stillinger til 40% | Andelen kvinner (antall) blant faste vitenskapelige stillinger har økt fra 30,6% i 2010 til 36,4% i 2015 |
| Øke andel kvinner i professor II - stillinger til 30% | Andelen professor II har økt fra 19,7% i 2010 til 29,4% i 2015. Blant de som har en førsteamanuensis delstilling* var det i 2015 44,3% kvinner. Ser man kun på førsteamanuensis 20%-stilling er andelen 37,4% |
| Opprettholde nåværende andel kvinner i faglige lederstillinger | Andelen kvinner i faglige lederstillinger har økt fra 33% i 2010 til 40,4% i 2015. Det er en nedgang på 0,9 prosentpoeng fra 2014 |
| Øke andel av det underrepresenterte kjønn med minst 5% i studieprogram med skjev kjønnsbalanse ⁴ | Andelen (M/K%)= HF: 40,6/59,4 JUS: 34,5/65,5 MN: 62,6/37,4 MED: 29,4/70,6 OD: 24,0/76,0 SV: 33,7/66,3 TF: 45,9/54,1 UV: 27,4/72,6 |

*delstilling= mindre enn 100% stilling, jfr. rapporteringen 2014.

Et tydeligere lederansvar for likestilling

Det er ledelsens ansvar å ivareta likestilling. Universitetsledelsen drøfter likestillingstema på noen ledersamlinger og problemstillinger knyttet til likestilling diskuteres jevnlig opp med dekanene. Fakultetene har lokale handlingsplaner for likestilling for å sikre at arbeidet med likestilling er forankret ved de enkelte enhetene og tilpasset enhetenes utfordringer.

Prorektoren og likestillingsrådgiveren gjennomførte høsten 2015 dialogmøter med en rekke fakultetene for å gjøre den nye handlingsplanen for likestilling kjent, og for å diskutere problemstillinger fakultetene er opptatt av knyttet til spørsmål om kjønnsbalanse og likestilling.

Avdeling for personalstøtte har i 2015 hatt forberedelser til og planlegging av et program i personalledelse for nye ledere ved UiO. Likestilling er en integrert del i programmet som gjennomføres som pilot i første kvartal 2016.

I introduksjonsprogrammet for nytilsatte ved UiO er handlingsplan for likestilling og kjønnsbalanse og tiltakene som gjennomføres sentralt løftet fram i personaldirektørens presentasjon.

I 2015 ble det gjennomført 3 lederutviklingsprogrammer for faglige ledere:

- The UiO Research Leadership Programme 2015 for erfarne forskningsledere. I 2015 gjennomførte 39 deltakere hvorav 17 kvinner og 22 menn.
- The UiO Leadership Programme for Young Research Talents. Programmet ble tilbudt for første gang som en pilot i 2015 med 22 deltakere, alle med finansiering i kategorien Yngre forskertalenter. 12 av de i alt 22 deltakerne var kvinner.
- Utdanningslederprogrammet. I 2015 deltok 11 kvinner og 8 menn. Dette bringer det totale antallet som til nå har gjennomført ULP opp til 70 deltakere totalt, hvorav 39 kvinner og 31 menn.

Disse lederutviklingsprogrammene benytter i høy grad deltakernes egne case og erfaringsutvekslingen i faste basisgrupper som basis for læringsprosessene. Likestillingstemaene behandles i første rekke gjennom de utfordringene og kjønnsrelaterte problemstillingene deltakerne ønsker å ta opp.

⁴ I 2013 var kjønnsbalansen ved registrering som følger iht. DBH (M/K %) HF 40/60; JUS 35/65; MN 63/37; MED 32/68; OD 22/78; SV 35/65; TF 46/54; UV 27/73.

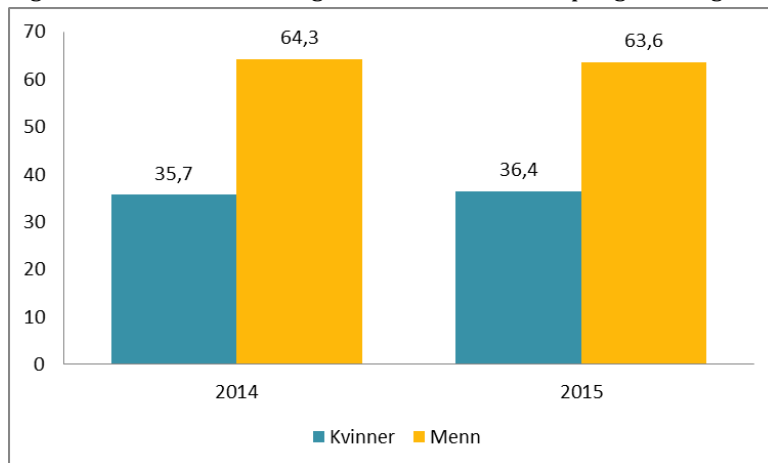
Kvinneandelen i vitenskapelige stillinger skal øke

Andelen kvinner i vitenskapelige stillinger i UH- sektoren er et viktig mål på likestilling i akademia. I i handlingsplanen for arbeid med kjønnsbalanse og likestilling er det et av hovedmålene, og har vært det de siste ti årene.

Faste vitenskapelige stillinger

Det har over tid vært en positiv utvikling med en gradvis økning i andelen kvinner i faste vitenskapelige stillinger ved UiO.

Figur 2: Andelen kvinner og menn i faste vitenskapelige stillinger ved UiO i 2014 og 2015 (DBH)



Figuren viser at det har vært en økning på 0,7 prosentpoeng fra 2014 til 2015 når det gjelder kvinner i faste vitenskapelige stillinger. Sammenligner man med tall fra 2010 hvor andelen var nede i 30,6 viser det til en positiv utvikling de siste fem årene.

Utvalgte stillingsgrupper blant vitenskapelig ansatte

Det er to karriereveier for fast vitenskapelige ansatte i UH-sektoren. Den ene karriereveien er førsteamanuensis og professor, mens den andre karriereveien er førstelektor og dosent. Under følger en tabell som viser andel årsverk for disse stillingskategoriene fordelt på kjønn.

Tabell 1: Utvalgte stillingsgrupper fordelt på kjønn (DBH)

| | 2014 | | | | 2015 | | | |
|---------------------------|--------|-------|--------|------|--------|------|--------|------|
| | Mann | | Kvinne | | Mann | | Kvinne | |
| | Totalt | % | Totalt | % | Totalt | % | Totalt | % |
| Professor SKO 1013 | 552,4 | 70,6 | 230,6 | 29,4 | 548,5 | 69,7 | 238,7 | 30,3 |
| Professor SKO 1404 | 12,0 | 80,0 | 3,0 | 20,0 | 12,5 | 86,2 | 2,0 | 13,8 |
| Dosent SKO 1532 | 1,0 | 100,0 | 0,0 | 0,0 | 1,0 | 50,0 | 1,0 | 50,0 |
| Førsteamanuensis SKO 1011 | 220,5 | 56,9 | 166,8 | 43,1 | 219,7 | 52,1 | 201,8 | 47,9 |
| Førstelektor SKO 1198 | 23,2 | 46,8 | 26,4 | 53,2 | 20,9 | 43,4 | 27,3 | 56,6 |
| Sum | 809,1 | 65,5 | 426,8 | 34,5 | 802,5 | 63,0 | 470,7 | 37,0 |

Tabellen viser at for stillingskategorien professor SKO 1013 har det vært en svak økning i andel kvinner, og en svak nedgang i andel menn fra 2014 til 2015. Mens det for professor SKO 1404 er tendensen motsatt, og det er også vesentlig flere menn enn kvinner i denne stillingskategorien. I denne stillingskategorien er det viktig å merke seg at grunnlagsmaterialet er lite. Det er 12,5 årsverk menn, mot 2,0 årsverk kvinner. I 2015 var det like mange kvinnelig og mannlige dosen-

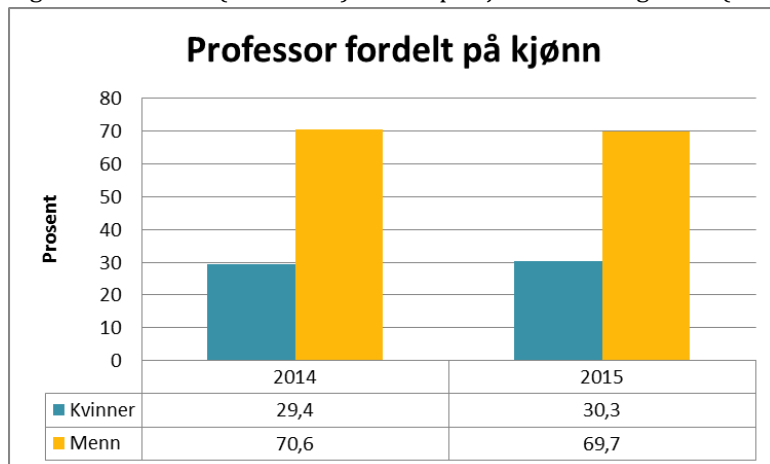
ter, en av hver. Andelen kvinner i førsteamanuensis stilling, SKO 1011, har økt med 4,8 prosentpoeng. Tilsvarende har det for andel menn i denne stillingsgruppen vært en nedgang med 4,8 prosentpoeng. Det har også i stillingskategorien førstelektor SKO 1198 vært en økning i andelen kvinner fra 2014 til 2015.

Kvinnelige professorer ved UiO – 30,3%

Andelen kvinnelige professorer er et viktig måltall på likestilling i academia hvor det er vanlig å se på universitetet som ett. Det er stillingskode 1013 man måler i den forbindelse.

Det har vært en gradvis økning i andelen kvinnelige professorer ved UiO. Andelen har økt fra 25,9% i 2010 til 30,3% i 2015. Tabellen under sammenligner andelen kvinnelige professorer i 2014 og 2015.

Figur 3: Professor (SKO 1013) fordelt på kjønn i 2014 og 2015 (DBH)



Figuren viser at det har vært en liten økning fra 2014 til 2015. Det er i tråd med utviklingen de siste årene. Men det er et stort spenn mellom de ulike fagmiljøer. Under følger en figur som viser forskjell mellom ulike fakulteter og enheter ved UiO med henhold til andelen kvinnelige professorer.

Tabell 2: Andel professorer (SKO 1013) fordelt på fagmiljø i 2015 (DBH)

| Fakultet/enhet | Kvinner | % | Menn | % |
|-----------------|--------------|-------------|--------------|-------------|
| HF | 55,4 | 7,0 | 97,8 | 12,4 |
| JF | 16,7 | 2,1 | 38,8 | 4,9 |
| MN | 46,3 | 5,9 | 191,6 | 24,3 |
| MED | 38,3 | 4,9 | 77,2 | 9,8 |
| OD | 15,5 | 2,0 | 18,0 | 2,3 |
| SV | 34,2 | 4,3 | 70,6 | 9,0 |
| TF | 3,0 | 0,4 | 12,2 | 1,5 |
| UV | 20,3 | 2,6 | 20,0 | 2,5 |
| KHM | 3,0 | 0,4 | 7,0 | 0,9 |
| NHM | 1,0 | 0,1 | 11,4 | 1,4 |
| Andre* | 5,0 | 0,6 | 4,0 | 0,3 |
| Totalsum | 238,7 | 30,3 | 548,5 | 69,3 |

Tabellen over viser andelen kvinnelige og mannlige professorer fordelt på fagmiljø. Tabell 2 gir oversikt over hvordan totalandelen ved UiO fordeler seg på enhetene. Det er ikke hensiktsmessig å gå i detalj på denne fordelingen da det er store forskjeller på små og store enheter, men

tabellen gir et bilde på fordelingen av totalandelen professorer SKO 1013. Tabellen under går i detalj på andelen kvinnelige professorer fordelt på enhetene, sette i forhold til enhetens andel professorer, SKO 1013.

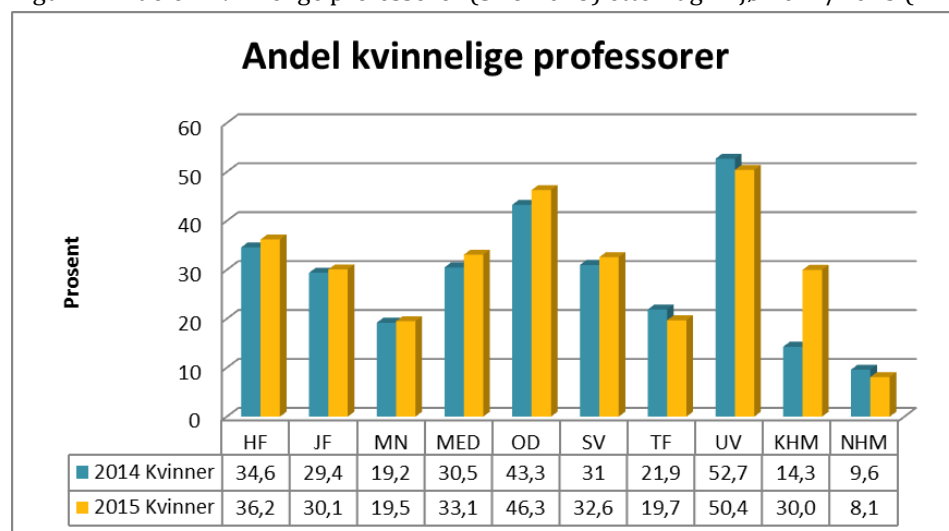
Tabell 3: Andelen kvinnelige professorer SKO 1013 fordelt på enhetene ved UiO (DBH)

| Fakultet/enhet | Totalsum | Kvinner | Prosent |
|-----------------|--------------|--------------|-------------|
| HF | 153,2 | 55,4 | 36,2 |
| JUR | 55,5 | 16,7 | 30,1 |
| MN | 237,9 | 46,3 | 19,5 |
| MED | 115,4 | 38,3 | 33,1 |
| OD | 33,5 | 15,5 | 46,3 |
| SV | 104,8 | 34,2 | 32,6 |
| TF | 15,2 | 3,0 | 19,7 |
| UV | 40,3 | 20,3 | 50,4 |
| KHM | 10,0 | 3,0 | 30,0 |
| NHM | 12,4 | 1,0 | 8,1 |
| Andre* | 9,0 | 5,0 | 71,4 |
| Totalsum | 787,1 | 238,7 | 30,3 |

Det er kun tre av fakultetene som har lavere andel enn hva som er totalandelen ved UiO (30,3). UV har flest kvinnelige professorer med en andel på 50,4%, mens OD følger tett på med 46,3% kvinnelige professorer. Størrelsen på fakultetene og enhetene er svært forskjellig, og det gjør det vanskelig å sette tallene opp mot hverandre.

Figuren under viser andelen kvinnelige professorer fordelt på fakultetene og museene sammenlignet med året før

Figur 4: Andelen kvinnelige professorer (SKO 1013) etter fagmiljø 2014/2015 (DBH)

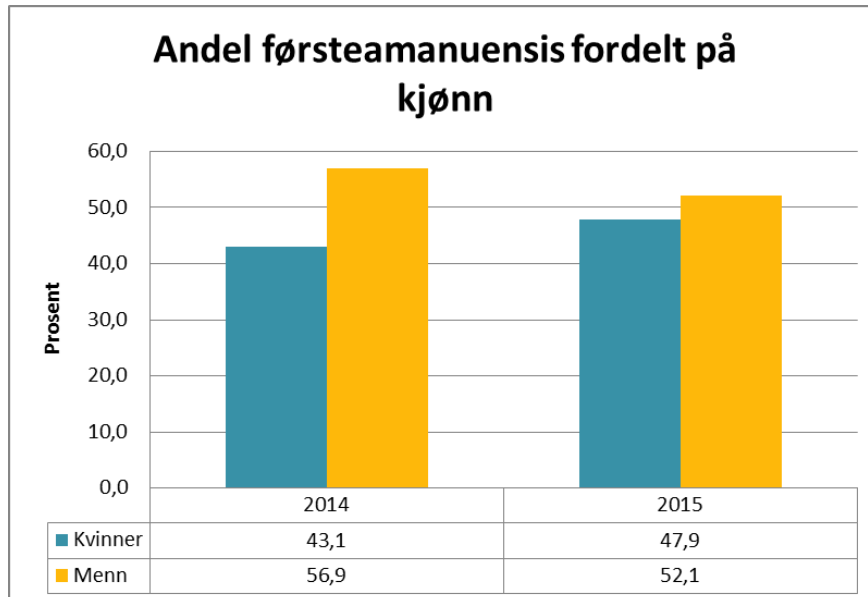


7 av 10 enheter har hatt en økning fra 2014 til 2015. Det er mye godt lokalt likestillingsarbeid ved UiO og flere fakulteter jobber svært aktivt med å iverksette virkemidler som kan bedre kjønnsbalansen. Tabellen viser likevel at det er rom for forbedringer, og at arbeidet med handlingsplaner og likestillingstiltak ved fakultetene og enhetene fortsatt er viktig. Enkelte fag synes å ha en overraskende langsom progresjon til tross for det gode rekrutteringsgrunnlaget.

Kvinnelige førsteamanuensis ved UiO – 47,9%

Det vanligste karriereløpet for vitenskapelig ansatte er fra førsteamanuensis til professor. Andelen kvinner i førsteamanuensis stilling er derfor en god indikator på hvordan det ligger an med kjønnsbalansen blant de vitenskapelige.

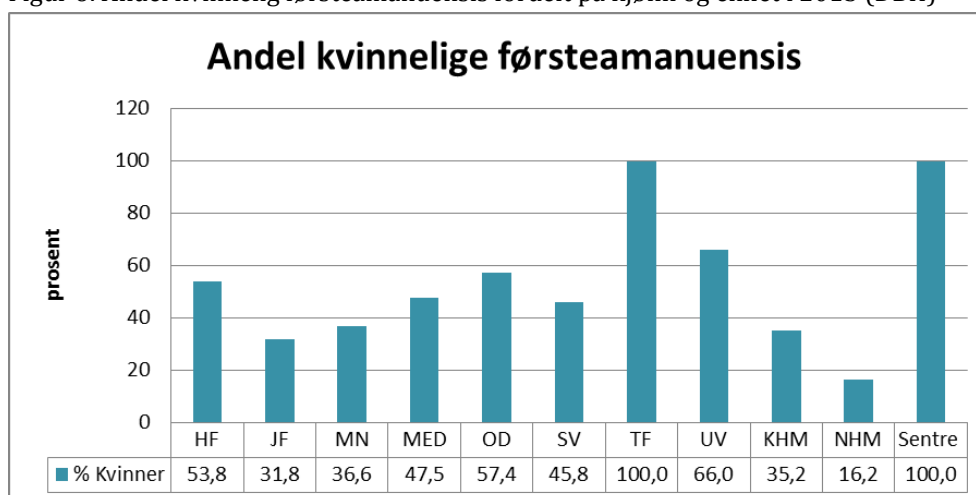
Figur 5: Andel førsteamanuensis fordelt på kjønn i 2014 og 2015 (DBH)



Figuren viser at det i 2015 har vært en økning i andel kvinnelige førsteamanuensis sammenlignet med tallene fra 2014. Det er en økning på 4,8 prosentpoeng. Ser man på andel årsverk for begge årene ser man at det har vært en økning fra 166,8 årsverk i 2014 til 201,8 årsverk i 2015 når det gjelder kvinner. Mens for mennene er andelen årsverk noenlunde det samme, henholdsvis 219,7 årsverk i 2015 og 220,5 årsverk i 2014.

Figuren under viser hvordan fordelingen av kvinnelige førsteamanuensis er på de ulike enhetene ved UiO. Det er viktig å huske på at andelen årsverk er ganske varierende fra enhet til enhet. Ved for eksempel TF er det totalt to årsverk i stillingskoden 1011, førsteamanuensis, mens ved HF er det totalt 89,6 årsverk for denne stillingskategorien.

Figur 6: Andel kvinnelig førsteamanuensis fordelt på kjønn og enhet i 2015 (DBH)



Figuren viser ved både TF og sentrene direkte under Universitetsstyret er andelen kvinnelige førsteamanuensis 100%. Det er som nevnt over likevel en sammenheng med at det er et lite da-

tagrunnlag. UV har 66% kvinnelige førsteamanuensis, mens OD har 57,4% kvinner i denne stillingskategorien.

Tabellen under viser fordelingen av kvinnelige førsteamanuensis ved enhetene over tid.

Tabell 4: Kvinnelige førsteamanuensis fordelt på enhetene fra 2013-2015 (DBH)

| Fakultet/enhet | 2013 | | 2014 | | 2015 | |
|----------------|------------------|----------|------------------|----------|------------------|----------|
| | Årsverk (totalt) | %kvinner | Årsverk (totalt) | %kvinner | Årsverk (totalt) | %kvinner |
| HF | 80,9 | 46,9 | 82,3 | 48,4 | 89,6 | 53,8 |
| JUR | 22,0 | 27,3 | 23,8 | 29,4 | 22,0 | 31,8 |
| MN | 84,9 | 31,2 | 88,8 | 32,2 | 88,9 | 36,6 |
| MED | 45,4 | 46,7 | 56,8 | 48,9 | 65,2 | 47,5 |
| OD | 18,0 | 65,0 | 16,8 | 60,1 | 17,6 | 57,4 |
| SV | 59,3 | 39,0 | 53,6 | 43,5 | 61,2 | 45,8 |
| TF | 2,0 | 50,0 | 1,0 | 100,0 | 2,0 | 100,0 |
| UV | 35,6 | 51,7 | 39,6 | 54,0 | 49,4 | 66,0 |
| KHM | 11,5 | 34,8 | 11,4 | 40,4 | 10,8 | 35,2 |
| NHM | 11,2 | 10,7 | 10,2 | 11,8 | 9,9 | 16,2 |
| Sentre* | 5,0 | 80,0 | 3,0 | 66,7 | 5,0 | 100,0 |
| Sum | 375,8 | 41,2 | 387,3 | 43,1 | 421,5 | 47,9 |

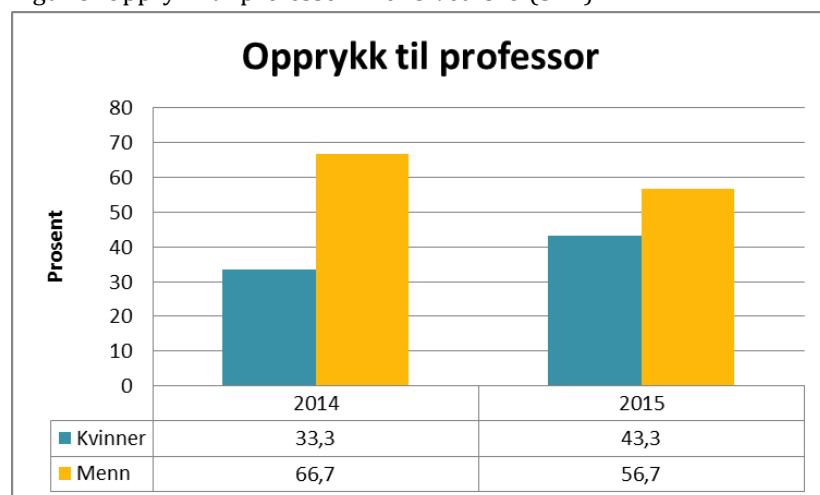
Sammenlignet kan man se at det totalt sett har vært en økning i andel kvinner i denne stillingskategorien. Flere av fakultetene har hatt en jevn økning i perioden. For noen enheter går kurven litt opp og ned.

Opprykk

I Handlingsplan for likestilling er et av de lokale tiltakene som er satt opp under hovedmål 2: Kvinneandelen i vitenskapelige stillinger skal øke som følger: «Lyse ut faste vitenskapelige stillinger som førsteamanuensis for å sikre kjønnsbalansert nyrekruttering. Utlysning av professorater må begrunnes særlig». Muligheten for å søke om kompetanseopprykk er en viktig faktor i denne sammenheng.

UiO bruker en stor del av likestillingsbudsjettet til å stimulere til at flere kvinnelige førsteamanuensis søker om kompetanseopprykk til professor.

Figur 5: Opprykk til professor i 2015 ved UiO (SAP)



43,3% av opprykkene i 2015 er det kvinner som står for. Det er 10 prosentpoengs økning fra 2014.

Det er viktig å merke seg at det kan ta flere år fra man sender opprykksøknad til svaret på om man får innvilget kompetanseopprykk foreligger. Når svaret kommer tilbakeføres datoen for opprykk til datoen da søknaden ble sendt inn.

Under følger en tabell som viser andelen som fikk opprykk i 2015 fordelt på kjønn og fakultet.

Tabell 5: Andel opprykk i 2015 fordelt på kjønn og fakultet (SAP)

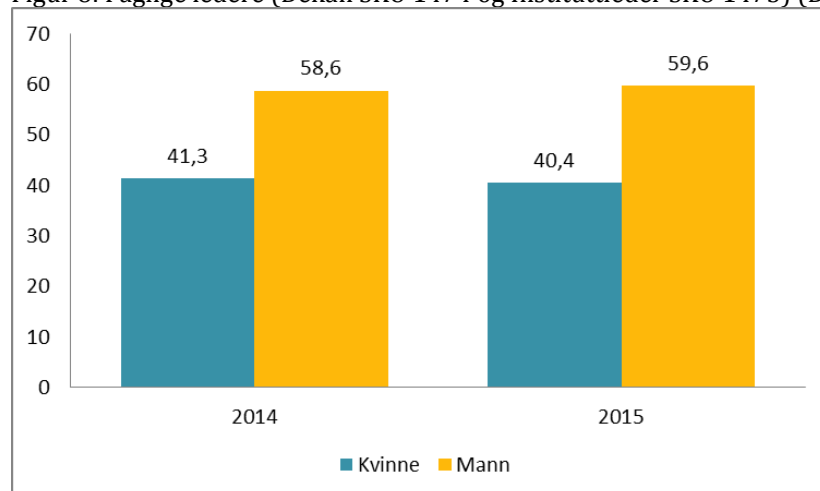
| Enhet | Kvinne | Mann | totalt |
|---------------|-----------|-----------|-----------|
| HF | 5 | 5 | 10 |
| JUS | 1 | 2 | 3 |
| KHM | 1 | | 1 |
| MN | 3 | 8 | 11 |
| SV | 2 | 1 | 3 |
| Andre* | | 1 | 1 |
| UV | 1 | | 1 |
| Totalt | 13 | 17 | 30 |

Det var i alt 30 som fikk innvilget opprykk i 2015. Av disse var 13 kvinner og 17 menn. Det er ved HF og MN at flest har fått opprykk i 2015.

Faglige lederstillinger

UiO har som mål å opprettholde andelen kvinner i faglige lederstillinger, dekan og instituttleder, som de seneste årene har ligget på rundt 39%. Tabellen under gir en oversikt over faglige lederstillinger fordelt på kjønn i 2014 og 2015.

Figur 8: Faglige ledere (Dekan SKO 1474 og Instituttleder SKO 1475) (DBH)



Figuren viser at det fortsatt er slik at det er flere menn enn kvinner som innehar faglige lederstillinger ved UiO. I 2015 gikk andelen kvinnelige ledere noe ned sammenlignet med året før. Andelen er likevel i tråd med målet som er satt i Handlingsplanen for likestilling og kjønnsbalanse 2015-2017.

Tabell 6: Andelen kvinnelige faglige lederstillinger (DBH)

| Faglige ledere | 2014 | | 2015 | |
|----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | % Kvinne | Totalt | %kvinne | Totalt |
| Dekan | 37,5 | 8,0 | 37,5 | 8,0 |
| Instituttleder | 42,1 | 38,0 | 41,0 | 39,0 |
| Samlet | 41,3 | 46,0 | 40,4 | 47,0 |

Det har over tid vært en økning i andelen kvinner i faglige lederstillinger ved UiO. I 2010 var andelen nede i 33%, mens tallene fra 2015 viser at andelen har økt til 40,4%.

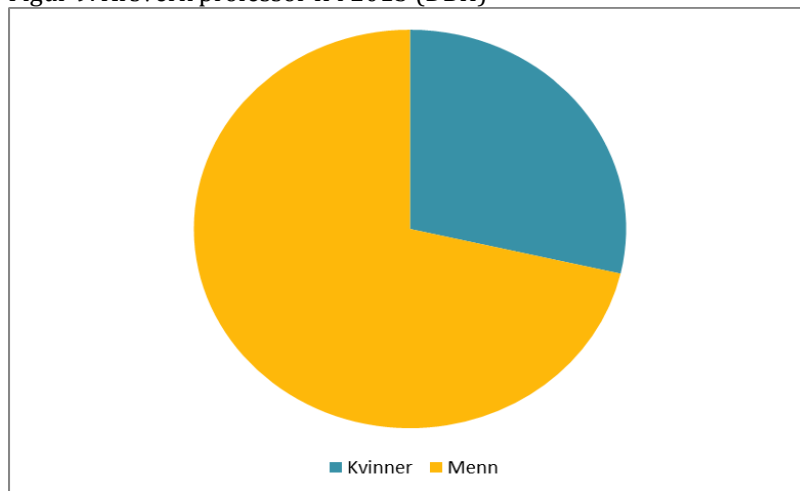
Tabellen over viser at det er små endringer i tallene fra 2014 til 2015. Andelen kvinnelige dekaner er stabil, mens det er en liten nedgang blant instituttlederne.

Kvinnelige professor II ved UiO – 28,6%

Et virkemiddel for å oppnå bedre kjønnsbalanse i academia over tid er kallelse av kvinner til professor II-stillinger. Professor II-stillingene kan bidra til å synliggjøre kvinner i toppstillinger og kan gi grobunn for nye forskningssamarbeid.

Andelen kvinnelige professor II er et av måltallene i handlingsplanen for likestilling og kjønnsbalanse 2015- 2017. Figuren under viser andelen kvinner i professor II-stillinger i 2015.

Figur 9: Årsverk professor II i 2015 (DBH)



Figuren viser at andelen kvinnelige professor II i 2015 er 28,6%. Til sammenligning var det 19,7% i 2010. Det er med andre ord positiv utvikling i andel kvinnelige professor II ved UiO. Ser man på tallene fra 2014 er økningen 0,6 prosentpoeng.

Flere fakulteter har fått tildelt sentrale likestillingsmidler for å rekruttere kvinnelige professor II i 2015.

Andelen professor II -stillinger er lavt sammenlignet med andre faglige stillingsgrupper. Det er også ulik tradisjon for å ansette i professor II- stilling når det kommer til fagmiljøene. Innen for MED og MN er det langt vanligere sammenlignet med for eksempel HF.

Tabell 7: Professor II fordelt på enhetene ved UiO 2013 – 2015 (DBH)

| Fakultetsnavn | 2013 | | 2014 | | 2015 | |
|---------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Totalt | % kvinner | Totalt | % kvinner | Totalt | % kvinner |
| HF | 1,8 | 66,7 | 2,0 | 60,0 | 3,8 | 42,1 |
| JUR | 1,9 | 52,6 | 1,9 | 52,6 | 1,1 | 54,5 |
| MN | 15,4 | 16,0 | 15,5 | 19,4 | 16,2 | 20,7 |
| MED | 39,8 | 22,0 | 43,2 | 24,1 | 43,8 | 26,6 |
| OD | 1,2 | 16,7 | 1,0 | 20,0 | 1,4 | 42,9 |
| SV | 7,0 | 43,9 | 7,5 | 42,3 | 8,4 | 34,1 |
| TF | | | | | | |
| UV | 1,8 | 38,9 | 2,7 | 40,7 | 2,9 | 44,8 |
| KHM | | | | | 0,2 | |
| Andre* | 0,2 | 100,0 | 0,4 | 100,0 | 0,4 | 100,0 |
| Sum | 69,0 | 25,5 | 74,2 | 27,6 | 78,2 | 28,6 |

Tabellen viser at det har vært en økning i andelen kvinnelige professor II fra 25,5% i 2013 til 28,6% i 2015. Ved MN og MED som har totalt 76,7% av alle årsverkene innenfor denne stillingskategorien er andelen kvinner henholdsvis 20,7% og 26,6%.

Forsker

Forskerstilling skal i utgangspunktet hovedsakelig benyttes til forskningsaktivitet, men det kan også knyttes andre arbeidsplikter med relevans for forskningsprosjektet til stillingen. Forskerstillingene kan brukes uavhengig av om prosjektet er eksternt finansiert eller over UiOs grunnbevilgning.

Tabell 8: Andel årsverk i forskerstilling* ved UiO 2015 fordelt på kjønn (DBH)

| | 2015 |
|------------------|--------------|
| Årsverk K | 138,8 |
| Årsverk M | 184,3 |
| Totalt | 323,1 |

*SKO 1108, SKO1109, SKO1110 og SKO1183

Det er noe flere menn i forskerstilling enn kvinner, 57% menn mot 43% kvinner. Det er knyttet mye midlertidighet til disse stillingene. Det har sammenheng med sektorens samfunnsoppdrag som tilsier at institusjonene skal ta på seg eksternt finansierte forskningsoppdrag (se rapporten Midlertidighet i UH-sektoren, Delrapport fra Universitetet i Oslo 19.12.2015). Tilsettingsforhold med midlertidig finansiering må med dagens rammebetingelser og regelverk for eksternt finansiering medføre et visst omfang av midlertidige tilsetninger.

Tabell 9: Andelen kvinner og menn i forskerstilling** ved UiO – fast ansatt (DBH)

| Fakultetsnavn | 2013 | | | 2014 | | | 2015 | | |
|---------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Totalt | % kvinner | % menn | Totalt | % kvinner | % menn | Totalt | % kvinner | % menn |
| HF | 22,3 | 62,9 | 37,1 | 22,3 | 59,6 | 40,4 | 2,5 | 60,0 | 40,0 |
| JUR | 1,0 | 0,0 | 100,0 | 1,0 | 0,0 | 100,0 | 1,0 | 0,0 | 100,0 |
| MN | 9,8 | 18,0 | 82,1 | 13,8 | 20,0 | 80,0 | 14,4 | 19,2 | 80,8 |
| MED | 9,3 | 32,3 | 67,7 | 11,0 | 45,5 | 54,6 | 13,0 | 54,6 | 45,4 |
| OD | 1,0 | 100,0 | 0,0 | 1,0 | 100,0 | 0,0 | 1,0 | 100,0 | 0,0 |
| SV | 7,8 | 25,6 | 74,4 | 7,6 | 26,3 | 73,7 | 7,6 | 26,3 | 73,7 |
| UV | 7,8 | 48,7 | 51,3 | 8,0 | 37,5 | 62,5 | 7,0 | 42,9 | 57,1 |
| KHM | 4,0 | 50,0 | 50,0 | 5,0 | 60,0 | 40,0 | 4,0 | 75,0 | 25,0 |
| NHM | 7,4 | 0,0 | 100,0 | 6,3 | 0,0 | 100,0 | 5,3 | 0,0 | 100,0 |
| Andre* | 5,0 | 80,0 | 20,0 | 6,5 | 61,5 | 38,5 | 5,0 | 60,0 | 40,0 |
| Sum | 75,3 | 41,9 | 58,1 | 82,5 | 41,3 | 58,7 | 60,8 | 38,4 | 61,6 |

* direkte under Universitetsstyret, ** SKO 1108, SKO 1109, SKO 1110 og SKO 1183

Andelen forskere i fast stilling har gått ned fra 75,3 årsverk i 2013 til 60,8 årsverk i 2015. Dette til tross for at det i 2014 var en andel på 82,5 årsverk for disse stillingskodene.

I 2015 var 61,6% av de som har fast forskerstilling ved UiO menn. Det er totalt 60,8 årsverk faste forskere. Av disse er 44,0 årsverk finansiert over eget grunnbudsjett. Det vil si at det er kun en liten andel ekstern finansierte stillinger som er faste. Det samsvarer med rapporten referert til over.

Tabell 10: Andelen kvinner og menn i forskerstilling** ved UiO – midlertidig ansatt (DBH)

| Fakultetsnavn | 2013 | | | 2014 | | | 2015 | | |
|---------------|--------------|-------------|-------------|--------------|-------------|-------------|--------------|-------------|-------------|
| | Totalt | % kvinner | % menn | Totalt | % kvinner | % menn | Totalt | % kvinner | % menn |
| HF | 24,1 | 58,3 | 41,7 | 24,8 | 58,1 | 41,9 | 20,3 | 72,8 | 27,2 |
| JUR | 3,3 | 30,3 | 69,7 | 5,0 | 40,0 | 60,0 | 9,6 | 63,5 | 36,5 |
| MN | 116,3 | 40,4 | 59,6 | 107,4 | 39,9 | 60,1 | 113,9 | 37,7 | 62,3 |
| MED | 76,3 | 54,2 | 45,8 | 78,7 | 50,0 | 50,0 | 80,4 | 46,8 | 53,2 |
| OD | | | | | | | 1,4 | 14,3 | 85,7 |
| SV | 8,7 | 42,1 | 57,9 | 6,7 | 42,1 | 57,9 | 8,1 | 44,5 | 55,5 |
| TF | 1,0 | 100,0 | 0,0 | 1,0 | 0,0 | 100,0 | 0,5 | 0,0 | 100,0 |
| UV | 6,0 | 55,0 | 45,0 | 7,0 | 57,1 | 42,9 | 5,0 | 40,0 | 60,0 |
| KHM | 5,0 | 20,0 | 80,0 | 5,0 | 20,0 | 80,0 | 3,0 | 0,0 | 100,0 |
| NHM | 3,4 | 64,7 | 35,3 | 4,1 | 53,7 | 46,3 | 4,6 | 26,1 | 73,9 |
| Andre* | 14,4 | 43,6 | 56,5 | 16,4 | 44,8 | 55,2 | 15,7 | 45,2 | 54,8 |
| Sum | 258,4 | 46,8 | 53,2 | 256,0 | 45,3 | 54,7 | 262,3 | 44,0 | 56,0 |

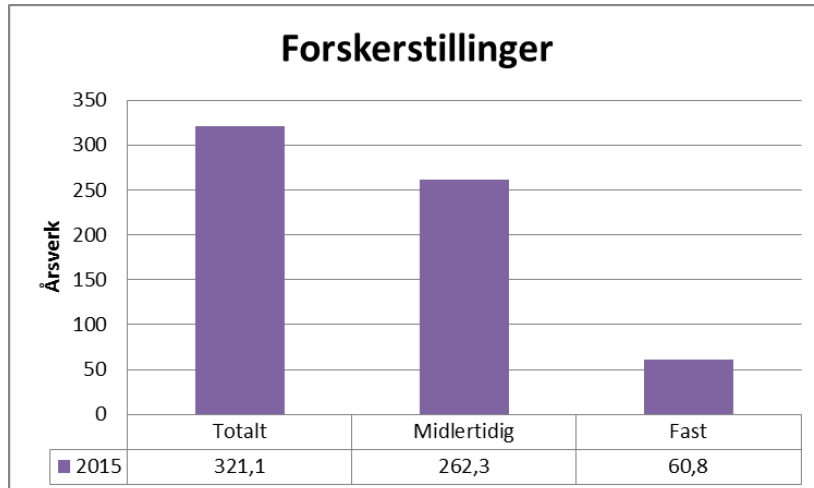
* direkte under Universitetsstyret, **SKO 1108, SKO1109, SKO 1110 og SKO 1183

Andelen midlertidig forskere har fra 2013 -2014 øket med 1,48 prosentpoeng for begge kjønn. Fra 2014 -2015 går andelen kvinner ned 1,27 prosentpoeng, mens for menn går andelen opp 1,27 prosentpoeng. Det har gjennomgående vært flere menn enn kvinner i disse stillingskategoriene.

Ser man nærmere på fordelingen på fagområdene finner man at andelen midlertidige forskere er størst innenfor MN og MED. Det utgjør 113,9 årsverk ved MN og 80,4 årsverk ved MED. Dette kan ha en sammenheng med fagområdenes andel eksternfinansierte prosjekter, som for eksempel er det flere senter for fremragende forskning innen disse fagområdene. Når det gjelder kjønnsfordelingen har disse fagområdene tradisjonelt vært mannsdominerte.

Figuren under viser andel årsverk totalt, midlertidig og fast i forskerstillinger ved UiO i 2015. UiO har over tid jobbet målrettet for å redusere midlertidigheten, og det foreligger egen handlingsplan for midlertidighet, som ble utarbeidet i 2014.

Figur 9: Andel årsverk totalt, midlertidig og fast ved UiO i 2015 (DBH)



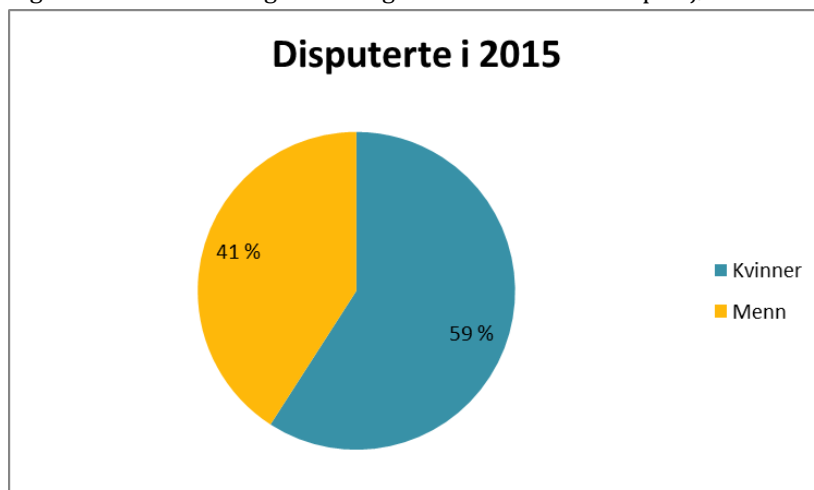
Rekrutteringsstillinger

Andelen stipendiater og postdoktorer sier noe om rekrutteringsgrunnlaget til universitetet. De yngre forskerne representerer framtidens universitet.

Stipendiater

Andelen som tar en doktorgrad i Norge har over flere år vært økende. Tallene fra fjorårets rapportering fra UiO viste der i mot en svak nedgang ved universitetet i perioden 2011 – 2014. Denne tendensen ser ut til å ha snudd i 2015.

Figur 10: Andelen avlagte doktorgrader ved UiO fordelt på kjønn i 2015 (DBH)



Figuren viser at det i 2015 disputerte 59% kvinner. Det er en økning fra 2014, hvor 55% av avlagte doktorgrader var ved kvinnelige stipendiater.

Tabellen under viser andelen kvinnelige og mannlige stipendiater ved UiO fordelt på enhetene i perioden 2012 – 2015.

Tabell 11: Andel kvinnelige stipendiater fordelt på fakultet i 2012–2015 (DBH)

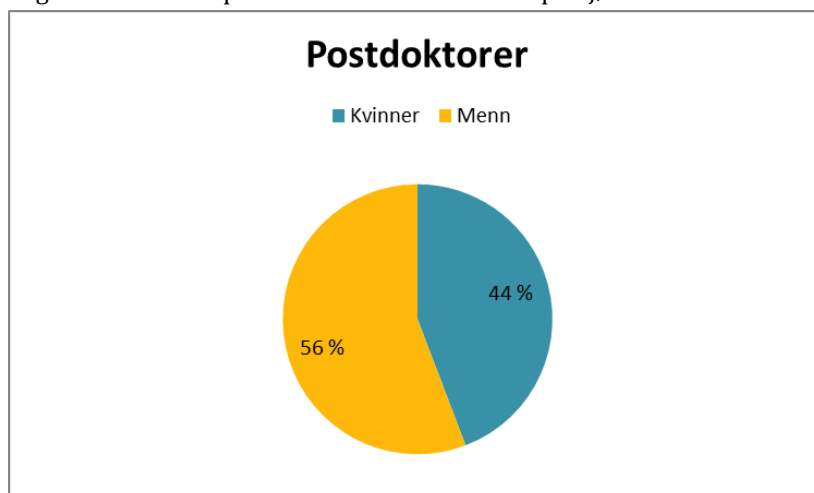
| | 2012 | | 2013 | | 2014 | | 2015 | |
|------------|---------------|-------------|---------------|-------------|--------------|-------------|---------------|-------------|
| | Totalt | %Kvinne | Totalt | %Kvinne | Totalt | %Kvinne | Totalt | %Kvinne |
| HF | 160,3 | 61,6 | 141,6 | 63,8 | 134,4 | 62,9 | 127,3 | 63,2 |
| JUR | 49,4 | 50,6 | 56,3 | 52,8 | 52,9 | 51,7 | 65,5 | 60,0 |
| MN | 386,3 | 41,8 | 367,5 | 41,8 | 377,3 | 40,4 | 398,4 | 39,5 |
| MED | 155,0 | 67,0 | 164,4 | 63,4 | 156,7 | 66,3 | 210,9 | 66,2 |
| OD | 35,0 | 61,1 | 38,4 | 56,3 | 34,4 | 59,9 | 41,6 | 64,4 |
| SV | 117,9 | 57,8 | 123,7 | 54,0 | 121,3 | 53,4 | 126,1 | 54,7 |
| TF | 10,8 | 55,6 | 11,2 | 57,2 | 16,5 | 67,5 | 13,0 | 76,9 |
| UV | 62,9 | 77,7 | 63,4 | 77,1 | 55,9 | 75,9 | 54,7 | 75,3 |
| KHM | 7,6 | 100,0 | 8,4 | 88,1 | 8,4 | 88,1 | 8,6 | 88,4 |
| NHM | 14,0 | 42,9 | 13,0 | 30,8 | 10,0 | 50,0 | 12,0 | 83,3 |
| Andre* | 34,4 | 60,8 | 30,5 | 70,8 | 29,4 | 70,1 | 29,2 | 72,9 |
| Sum | 1033,6 | 55,0 | 1018,4 | 54,5 | 997,3 | 54,2 | 1087,1 | 55,4 |

Tabellen viser at andelen stipendiater har økt sammenlignet med de siste årene, særlig sammenlignet med fjoråret. I 2015 var det i alt 1087,1 årsverk mot 997,3 årsverk året før. Andelen kvinnelige stipendiater er relativt stabil på litt over 50%. Det er et stort spenn mellom fakultetene som følge av størrelse og der av antall stipendiater. Det er kun ved MN, som er fakultetet med flest stipendiater, at andelen kvinner er under 50%. De har 39,5% kvinnelige stipendiater, som er noe lavere enn tidligere år. Ved MED som også har mange stipendiater er andelen 66,2%, en stabil trend de siste tre årene. Det er ved JUR, OD, TF og NHM vi finner den største økningen i andel kvinnelige stipendiater.

Postdoktorer

Postdoktorstillingene er åremålsstillinger som defineres som kvalifiseringsstillinger, hvor hovedvekten av arbeidet består i forskning.

Figur 11: Andelen postdoktorer i 2015 fordelt på kjønn



Figuren viser at det er 56% mannlige postdoktorer og 44,3% kvinnelige postdoktorer ved UiO i 2015. Det er stor spredning på enhetene, noe tabellen under viser tydelig.

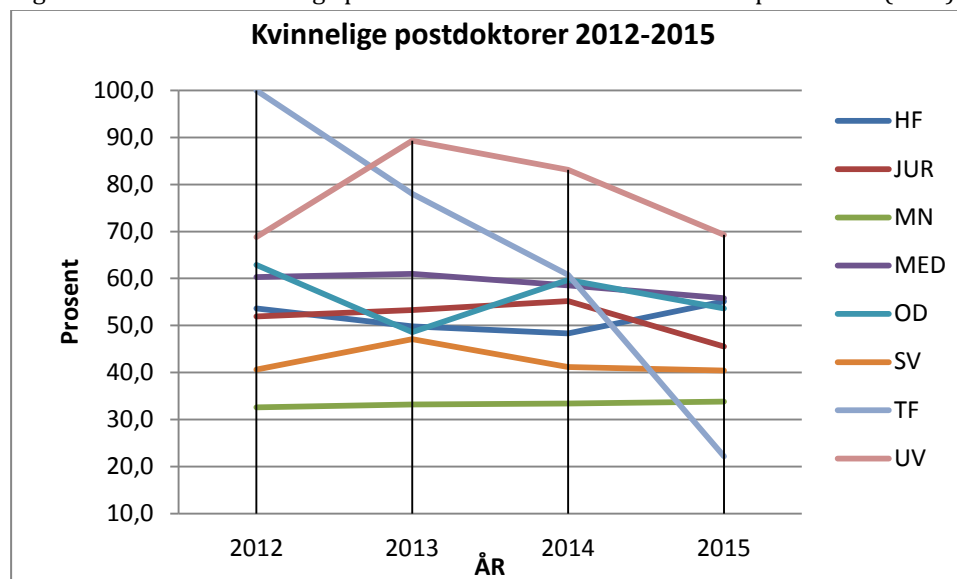
Tabell 12: Andel kvinnelige postdoktorer fra 2012-2015 fordelt på fakultet (DBH)

| Enhet | 2012 | | 2013 | | 2014 | | 2015 | |
|------------|--------------|-------------|--------------|-------------|--------------|-------------|--------------|-------------|
| | Totalt | % Kvinner | Totalt | % Kvinner | Totalt | % Kvinner | Totalt | % Kvinner |
| HF | 47,4 | 53,6 | 42,9 | 49,8 | 44,5 | 48,3 | 57,9 | 55,1 |
| JUR | 18,7 | 51,9 | 15,0 | 53,3 | 13,4 | 55,2 | 11,0 | 45,5 |
| MN | 150,8 | 32,6 | 164,3 | 33,2 | 189,1 | 33,4 | 197,6 | 33,8 |
| MED | 69,0 | 60,3 | 74,5 | 61,0 | 93,6 | 58,5 | 99,0 | 55,8 |
| OD | 10,5 | 62,9 | 7,2 | 48,6 | 6,7 | 59,7 | 11,2 | 53,6 |
| SV | 42,1 | 40,6 | 47,3 | 47,1 | 56,1 | 41,2 | 53,8 | 40,4 |
| TF | 2,8 | 100,0 | 4,6 | 78,0 | 2,6 | 60,8 | 6,1 | 22,2 |
| UV | 16,0 | 68,8 | 12,1 | 89,3 | 11,8 | 83,1 | 12,7 | 69,3 |
| KHM | 2,0 | - | 2,0 | - | 3,0 | 33,3 | 5,0 | 40,0 |
| NHM | 7,0 | 71,4 | 5,8 | 65,5 | 5,7 | 47,4 | 3,8 | 47,4 |
| Andre* | 19,1 | 63,3 | 19,8 | 62,0 | 19,5 | 66,7 | 16,5 | 57,6 |
| Sum | 385,4 | 46,8 | 395,3 | 47,0 | 445,9 | 45,3 | 474,6 | 44,3 |

* direkte under Universitetsstyret

Tabellen viser at det har vært en økning i totalandelen postdoktorer i perioden 2012- 2015. Andelen kvinnelige postdoktorer har derimot gått ned 2,5 prosentpoeng i denne perioden.

Figur 12: Andelen kvinnelige postdoktorer fra 2012-2015 fordelt på fakultet (DBH)



Generelt er tendensen at svingningene i andel kvinnelige postdoktorer ser ut til å følge hverandre ganske likt på de fleste enhetene. TF skiller seg ut ved at de i 2012 hadde en 100% kvinneandel blant postdoktorene, mens det i 2015 er nede i 22,2% kvinnelige postdoktorer ved fakultetet. Riktignok er andelen årsverk små, men det viser hvor fort en tendens kan snu den ene eller den andre veien. Ved UV var det en topp i 2013, før andelen gikk ned igjen mot 2012-nivå fram til 2015. MN har hatt noenlunde samme andel kvinnelige postdoktorer i hele perioden.

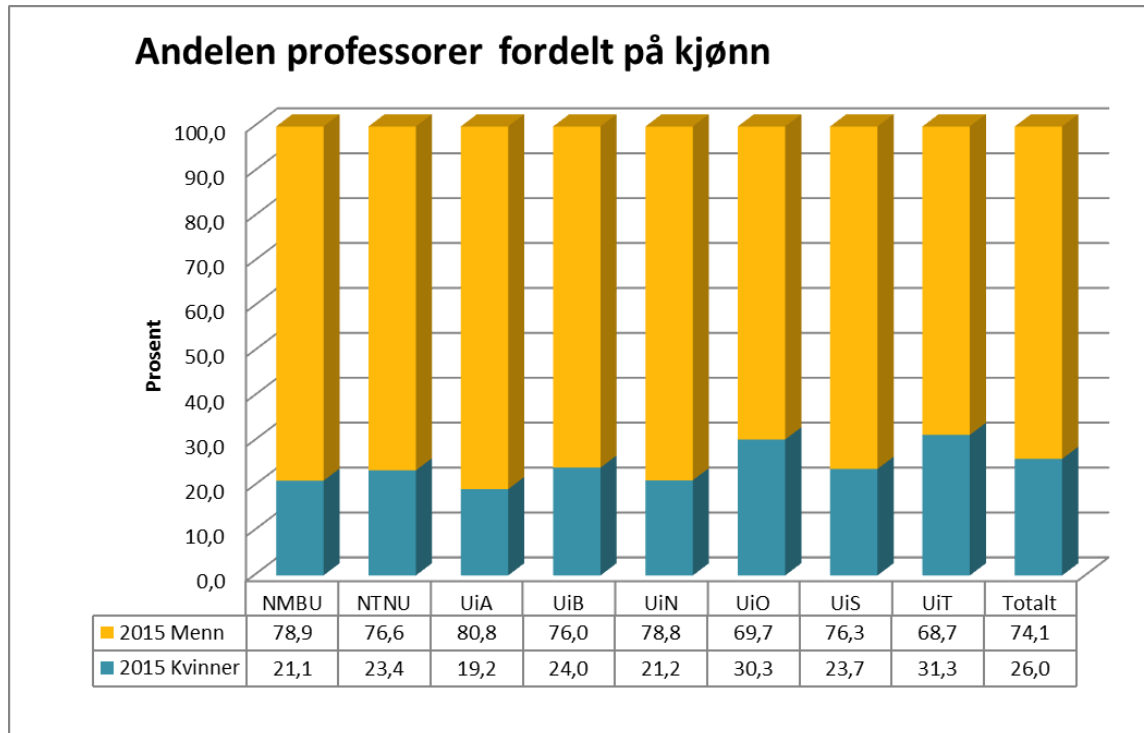
UiO sammenliknet med de andre universitetene i Norge

UiO er Norges eldste universitet og har lang tradisjon for arbeid med likestilling og kjønnsbalanse. Det er alltid viktig å sammenligne seg med andre i sektoren for å undersøke hvordan man ligger an med det gode arbeidet. Ikke minst er det nyttig å se om sektoren drar i samme retning. Under følger et utvalg stillingskoder sammenliknet på tvers av universitetene i Norge.

Professorer ved universitetene i Norge

Andelen professorer har over flere år vært et viktig måltall som universitetene sammenligner seg med hverandre på. De aller fleste universitetene i Norge har hatt en positiv utvikling de siste årene.

Figur 13: Andelen professorer (SKO 1013) fordelt på kjønn, nasjonalt (DBH)

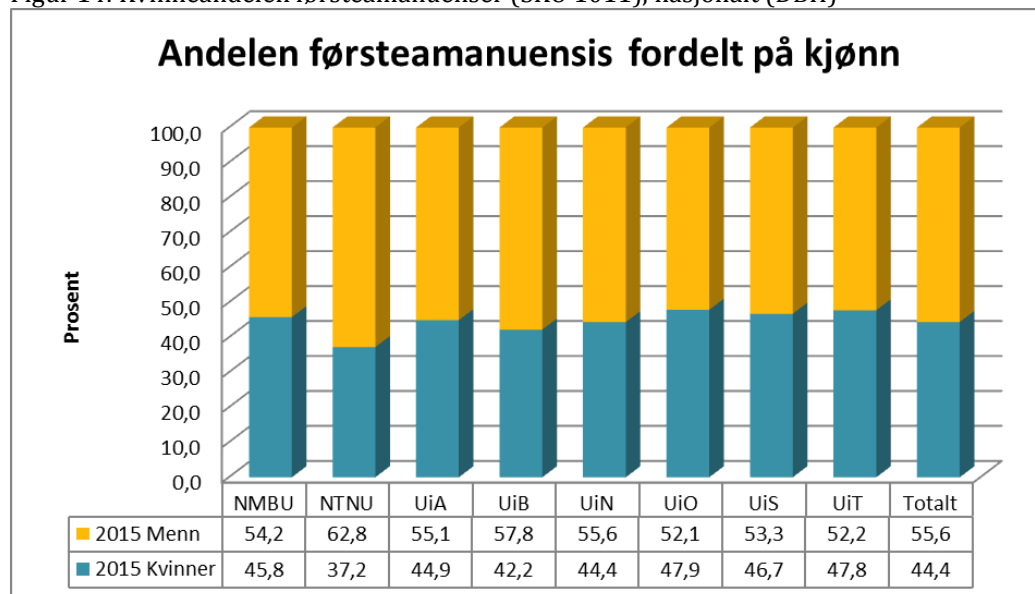


Figuren viser at det er store forskjeller på institusjonene når det kommer til kvinneandelen professorer. I 2015 hadde UiO 30,3% kvinnelige professorer. Sammenlignet med de andre universitetene i Norge er UiO på annenplass bak UiT Norges arktiske universitet som hadde 31,3% kvinnelige professorer i 2015. På landsbasis er den gjennomsnittelige prosentandelen kvinnelige professorer 26%. 6 av 8 universiteter ligger under landssnittet. Det bør likevel påpekes at de fleste universitetene har en positiv økning i andel kvinnelige professorer.

Førsteamanuensis ved universitetene i Norge

Et virkemiddel for å oppnå bedre kjønnsbalanse er å lyse ut vitenskapeligstillinger som førsteamanuensis istedenfor som professor.

Figur 14: Kvinneandelen førsteamanuenser (SKO 1011), nasjonalt (DBH)



Figuren viser at UiO har høyest andel kvinnelige førsteamanuensis i 2015 sammenlignet med de andre universitetene i Norge. De fleste universitetene har en andel kvinnelige førsteamanuensis på over 40%. NTNU skiller seg ut med en andel på 37,2%.

Faglige ledere ved universitetene i Norge

Andelen kvinnelige faglige ledere (dekan SKO 1474 og instituttleder SKO 1475) har økt over tid. Tabellen under viser fordelingen i perioden 2011 – 2015.

Tabell 13: Andelen kvinnelige faglige ledere ved universitetene i Norge 2012-2015 (DBH)

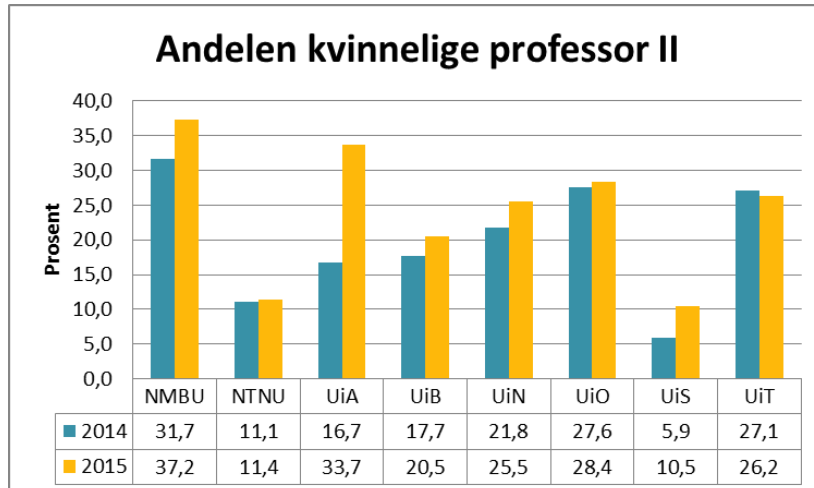
| Institusjonsnavn | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | % kvinner | % kvinner | % kvinner | % kvinner |
| NMBU | | | 35,3 | 43,8 |
| NTNU | 20,4 | 32,3 | 32,8 | 29,3 |
| UMN | 25,0 | 25,0 | | |
| UiA | 28,6 | 28,0 | 30,8 | 36,0 |
| UiB | 17,2 | 23,3 | 25,2 | 27,5 |
| UiN | 25,0 | 25,0 | 25,0 | 50,0 |
| UiO | 38,5 | 39,1 | 41,3 | 40,4 |
| UiS | 36,8 | 42,1 | 42,2 | 36,8 |
| UiT | 33,3 | 35,9 | 40,5 | 39,5 |
| Sum | 29,3 | 32,7 | 35,1 | 35,4 |

Tabellen viser at det har vært en økning i totalandelen kvinnelige faglige ledere i perioden 2012-2015 fra totalt 29,3% til 35,4%. UiN har kjønnsbalanse med 50% kvinnelige faglige ledere, mens NMBU har en andel på 43,8%. Deretter følger UiO med en andel på 40,4%, tett etterfulgt av UiT som har en andel kvinnelige faglige ledere på 39,5% i 2015.

Professor II ved universitetene i Norge

Tallene fra Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) viser at andelen kvinnelige professor II har økt i perioden 2011 – 2015.

Figur 15: Andelen kvinnelige professor II i 2015 nasjonalt (DBH)



Figuren viser at i 2015 økte andelen kvinnelige professor II ved alle universitetene i Norge, bortsett fra ved UiT. NMBU har flest andel kvinner i professor II-stilling med 37,2%, etterfulgt av UiA med 33,7% og UiO med 28,4%.

Postdoktorer ved universitetene i Norge

Postdoktorstillingen er en rekrutteringsstilling og sier noe om grunnlaget for framtidens universitet og mulighetene for et mer kjønnsbalansert akademia.

Tabell 14: Kvinnelige postdoktorer i perioden 2012 – 2015, nasjonalt (DBH)

| Institusjonsnavn | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | % kvinner | % kvinner | % kvinner | % kvinner |
| NMBU | | | 59,3 | 62,3 |
| NTNU | 40,9 | 38,0 | 38,0 | 35,1 |
| UMN | 51,0 | 55,2 | | |
| UiA | 50,4 | 58,5 | 55,0 | 69,2 |
| UiB | 54,5 | 51,9 | 50,8 | 46,6 |
| UiN | 33,3 | 42,9 | 49,1 | 49,3 |
| UiO | 46,8 | 47,0 | 45,3 | 44,3 |
| UiS | 56,7 | 68,0 | 57,2 | 51,8 |
| UiT | 49,8 | 51,1 | 46,6 | 51,2 |
| Sum | 47,5 | 47,0 | 45,9 | 44,3 |

Andelen kvinnelige postdoktorer på landsbasis har de siste årene gått gradvis ned fra 47,5% i 2012 til 44,3% i 2015. Det ser ut til at det varierer en del mellom institusjonene. UiA har størst andel kvinnelige postdoktorer med en andel på 69,2%, en økning på hele 18,8 prosentpoeng i perioden 2012-2015. NMBU følger deretter med en andel på 62,3%. Mens det ved NTNU, UiB og UiO er en synkende kurve i perioden 2012 -2015. UiN har i perioden hatt en vekst på 16 prosentpoeng fra 33,3% i 2012 til 49,3% i 2015.

Kjønnsbalanse blant studentene

Det har over flere år vært en liten overvekt av totalandelen kvinnelige studenter ved UiO, men det er store forskjeller på fagområder og noen fakulteter har utfordringer knyttet til skjev kjønnsbalanse på sine studieprogram. Et av måltallene i handlingsplan for likestilling og kjønns-

balanse 2015 -2017 er derfor å øke andel av det underrepresenterte kjønn med minst 5% i studieprogram med skjev kjønnsbalanse. Det jobbes både fra sentralt hold og ute på enhetene med å rekruttere studenter av begge kjønn.

Studenter ved UiO

60,0% av totalandelen semesterregistrerte studenter ved UiO i 2015 var kvinner. Det er en svak nedgang fra året før hvor det var 60,2% kvinnelige studenter. Det er som nevnt over store forskjeller på fagområdene når det kommer til kjønnsbalansen på studiene. Figuren under viser andelen studenter fordelt på fakulteter ved UiO, kontrollert for kjønn i 2015.

Deler man opp i vårsemester og høstsemester får man henholdsvis 60,3% kvinner og 59,7% kvinnelige studenter.

Ser man nærmere på fagområdene over tid kan man se på utviklingen. Tabellen under viser fordelingen av kvinnelige og mannlige studenter på høstsemesteret i perioden 2013 - 2015 kontrollert for fakultet.

Tabell 15: Andel studenter fordelt på kjønn og fakultet i høstsemesteret i 2013-2015 (FS)

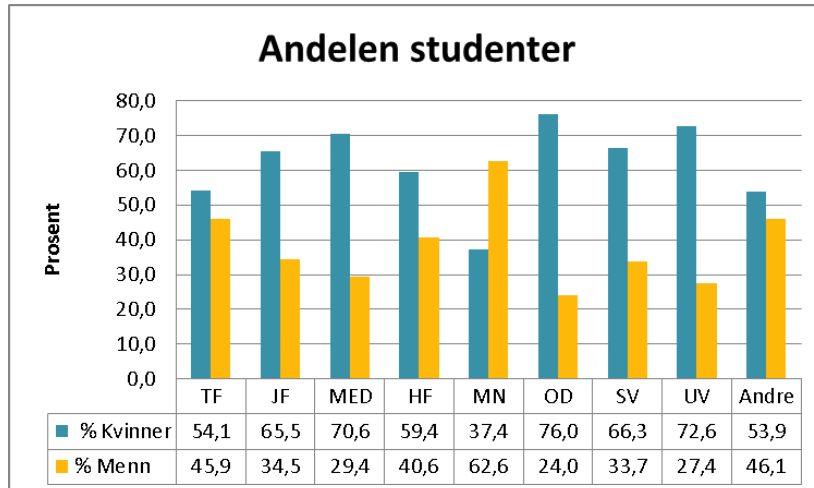
| Fakultet | 2013 | | | | 2014 | | | | 2015 | | | |
|------------|-------------------|-------------|----------------|-------------|-------------------|-------------|----------------|-------------|-------------------|-------------|----------------|-------------|
| | Kvinner Totalt | % | Menn Totalt | % | Kvinner Totalt | % | Menn Totalt | % | Kvinner Totalt | % | Menn Totalt | % |
| TF | 186 | 53,8 | 160 | 46,2 | 175 | 55,7 | 139 | 44,3 | 164 | 54,1 | 139 | 45,9 |
| JF | 2956 | 64,9 | 1602 | 35,1 | 2969 | 65,3 | 1576 | 34,7 | 2978 | 65,5 | 1569 | 34,5 |
| MED | 1519 | 68,8 | 688 | 31,2 | 1485 | 69,6 | 648 | 30,4 | 1555 | 70,6 | 648 | 29,4 |
| HF | 3818 | 60,2 | 2529 | 39,8 | 3768 | 60,6 | 2453 | 39,4 | 3641 | 59,4 | 2484 | 40,6 |
| MN | 1948 | 37,2 | 3290 | 62,8 | 2056 | 37,1 | 3482 | 62,9 | 2156 | 37,4 | 3614 | 62,6 |
| OD | 301 | 75,8 | 96 | 24,2 | 306 | 78,7 | 83 | 21,3 | 310 | 76,0 | 98 | 24,0 |
| SV | 3269 | 65,2 | 1745 | 34,8 | 3257 | 66,7 | 1627 | 33,3 | 3306 | 66,3 | 1683 | 33,7 |
| UV | 2444 | 73,1 | 899 | 26,9 | 2445 | 73,5 | 883 | 26,5 | 2585 | 72,6 | 978 | 27,4 |
| Andre | 100 | 62,9 | 59 | 37,1 | 85 | 61,2 | 54 | 38,8 | 268 | 53,9 | 229 | 46,1 |
| SUM | 16541 | 59,9 | 11068 | 40,1 | 16546 | 60,2 | 10945 | 39,8 | 16963 | 59,7 | 11442 | 40,3 |

Tabellen viser at i perioden 2013-2015 har det vært en økning på totalt 796 semesterregistrerte studenter på høstsemesteret. Fordelingen av kvinner og menn har vært noenlunde jevn. For flere av fakultetene varierer andelen kvinner og menn noe fra år til år i denne perioden, men det har ved JF og MED vært en jevn vekst i andelen kvinner. Ytterpunktene viser at det ved OD er 76% kvinnelige studenter, mens det ved MN er

37,4% kvinner som er semesterregistrert på høstsemesteret i 2015.

Under følger en figur som viser fordelingen av studerende kvinner og menn i 2015 fordelt på fakultetene. Figuren er basert på tabellen over, og er med på å synliggjøre kjønnsbalansen ved de ulike fagområdene på en enkel måte.

Figur 16: Studenter (høstsemesteret) i 2015 fordelt på kjønn og fakultet (FS)



Figuren viser at det er kun ved MN at andelen mannlige studenter er flere enn andelen kvinnelige studenter.

Kjønnsbalanse i utvalgte studieprogrammer

Det er enkelte studieprogram som skiller seg spesielt ut når det gjelder kjønnsbalanse i rekrutteringsgrunnlaget. Under følger en oversikt over utviklingen ved utvalgte studieprogram.

Tabell 16: Andel semesterregistrerte (høstsemesteret) kvinnelige studenter ved utvalgte studieprogram ved UV i perioden 2012 – 2015 (FS)

| Studieprogram | 2012 | | 2013 | | 2014 | | 2015 | |
|--|-----------|--------|-----------|--------|-----------|--------|-----------|--------|
| | % Kvinner | Totalt | % Kvinner | Totalt | % Kvinner | Totalt | % Kvinner | Totalt |
| Praktisk-pedagogisk utdanning, ettårig studium | 58 | 139 | 58 | 153 | 66 | 171 | 60 | 172 |
| Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid | 61 | 136 | 68 | 165 | 62 | 157 | 60 | 151 |
| Praktisk-pedagogisk utdanning Teach First Norway | 44 | 18 | 29 | 14 | 53 | 17 | 70 | 10 |
| Lektor- og adjunktprogrammet | 67 | 306 | 66 | 168 | 72 | 60 | 62 | 29 |
| Pedagogikk * | 87 | 213 | 83 | 206 | 76 | 199 | 75 | 194 |
| Lektorprogrammet | 65 | 674 | 62 | 833 | 64 | 974 | 64 | 1060 |

* Master

Tabellen viser at ved de utvalgte studieprogrammene ved UV er det en underrepresentasjon av mannlige studenter. Ved alle programmene er andelen kvinner på 60% eller mer. Flere av programmene har hatt en økning i andelen menn. UV er ett av fakultetene som har jobbet mye med kjønnsbalansen blant studentene over tid. Dette blir omtalt under neste hovedoverskrift.

Tabell 17: Andel semesterregistrerte (høstsemesteret) kvinnelige studenter ved to utvalgte studieprogram med stor grad av kjønnsubalanse (FS)

| Studieprogram | 2012 | | 2013 | | 2014 | | 2015 | |
|-------------------------------|-----------|--------|-----------|--------|-----------|--------|-----------|--------|
| | % Kvinner | Totalt | % Kvinner | Totalt | % Kvinner | Totalt | % Kvinner | Totalt |
| Odontologi | 76 | 322 | 75 | 296 | 77 | 291 | 75 | 303 |
| Profesjonsstudiet i psykologi | 80 | 580 | 80 | 611 | 80 | 643 | 81 | 662 |

På begge disse programmene er andelen kvinner stor, henholdsvis 75% ved Odontologi og 81% ved profesjonsstudiet i psykologi i 2015. Andelen kvinner ser ut til å gå noe opp og ned ved Odontologi, mens den ved profesjonsstudiet i psykologi har holdt seg jevnt på 80%. Det er en økning på 1 prosentpoeng i 2015. Fakultetene har jobbet med denne utfordringen over flere år, særlig ved psykologi. Dette vil bli omtalt senere i rapporten.

Selv om det jevnt over er flere kvinnelige studenter ved UiO er det fortsatt fagområder som er mannsdominerte. Også ved disse studiene jobbes det aktivt for å gjøre noe med rekrutteringsgrunnlaget.

Tabell 18: Andel semesterregistrerte (høstsemesteret) kvinnelige studenter ved utvalgte studieprogram* ved Informatikk i perioden 2012-2015 (FS)

| Informatikk Studieprogram | 2012 | | 2013 | | 2014 | | 2015 | |
|-----------------------------|-----------|--------|-----------|--------|-----------|--------|-----------|--------|
| | % Kvinner | Totalt | % Kvinner | Totalt | % Kvinner | Totalt | % Kvinner | Totalt |
| Informatikk | 9 | 32 | 9 | 11 | 0 | 1 | 0 | 1 |
| Design, bruk, interaksjon | 37 | 187 | 37 | 215 | 4 | 233 | 38 | 242 |
| Nanoelektronikk og robotikk | 6 | 116 | 1 | 117 | 9 | 142 | 10 | 164 |
| Programmering og nettverk | 9 | 349 | 12 | 444 | 11 | 488 | 13 | 519 |
| Språk og kommunikasjon | 3 | 101 | 4 | 119 | 34 | 129 | 30 | 126 |

* Bachelor

Tabellen over viser at andelen kvinner holder seg ganske jevnt lav ved disse studieprogrammene. Svak økning for noen program.

Arbeid med kjønnsbalanse blant studentene

UiO ved Avdeling for fagstøtte (AF) gjennomfører en rekke rekrutteringsaktiviteter på vegne av alle studieprogrammer og institusjonen i seg selv, som ca. 300 årlige skolebesøk fra UiO og mange innkommende skolebesøk, 10-12 utdanningsmesser, sosiale medier (Facebook, Snapchat, Instagram), Åpen dag, muntlig kommunikasjon med søkere (Knutepunktet, opptak), nettsider rettet mot søkere og betalt annonsering mot søkere og foreldre.

- *Kjønn i rekrutteringstiltakene:* I de nevnte aktivitetene er kjønn en viktig dimensjon som hensyntas, for eksempel ved å rekruttere mannlige skolebesøkere, veilede fakulteter/institutter i utvikling av nettsider for å appellere til begge kjønn, virksomhet i sosiale medier som vil treffe alle søkergrupper. Det mest synlige virkemiddelet for å bidra til jevn kjønnsbalanse i søkermassen finnes imidlertid i annonseringen, hvor jevn kjønnsrepresentasjon i valg av modeller er viktig. I tillegg forsøker vi å velge modeller og budskap som «bryter» med tradisjonelle kjønnsstereotyper i utdanningsvalg og som er i tråd med fakultetenes utfordringer, for eksempel en mannlig psykolog, en kvinnelig teknolog etc.

- *Kjønn som tema for fagstøtte:* AF gir utstrakt fagstøtte til fakulteter og institutter som ønsker å rekruttere flere av underrepresentert kjønn og har vært sparringspartner og bidragsyter inn i UV, SV og HF sine satsninger med å rekruttere søkere med underrepresentert kjønn.
- *Kompetansebygging om kjønn og studievalg:* Ved flere anledninger har kjønn og utdanningsvalg vært et tema i Nettverk for studentrekruttering, for å bygge kompetanse og møte fagfolk som forsker på denne tematikken.

Flere fakulteter og enheter jobber aktivt med kjønnsbalansen ved sine studieprogram, og flere fikk i 2015 tildelt likestillingsmidler for å bidra til dette arbeidet. Under følger en kortfattet beskrivelse av de fakultetene som spesielt har jobbet med å rekruttere søkere av underrepresentert kjønn.

Psykologisk institutt (PSI) ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV)

PSI har jobbet målrettet siden 2012 med å rekruttere menn til profesjonsstudiet i psykologi. I 2012 brukte instituttet ressurser på å samle innsikt om målgruppene, terskler for å søke på studieprogrammet, og planla aktuelle tiltak som de har rullet ut fra og høsten 2012 og til i dag. Tiltakene er i hovedsak rekrutteringsfilm (lagt ut på programbeskrivelsen for det aktuelle studiet og spredd i sosiale medier), bearbeidelse av tekster og bilder på programbeskrivelsen på nett, skolebesøksordning (ca. 10 årlige besøk til PSI), psykologilunsj i 2013 med ca. 500 deltakere, oppringning av mannlige søkere i perioden mellom tilbudsbrev og svarfrist og de arrangerte en guttedag i 2015.

PSIs egne gjennomganger av søker- og studenttall viser ingen positiv sammenheng mellom tiltakene og søker-tall.

Institutt for informatikk (IFI) ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN)

IFI har jobbet med å rekruttere jenter til studieprogrammer innen informatikk siden 90-tallet. De har iverksatt en rekke tiltak som Jentedagen for nye jenter på informatikkprogrammene, har egne nettressurser for jenter som er nysgjerrige på informatikkfaget, arrangerer IT-camp for jenter, har et eget «jenterom» som faglig og sosial møteplass for jenter. IFI har en egen handlingsplan for jenter og informatikk og arbeidet skal både stimulere til økt rekruttering av jenter til informatikkprogrammene og bedre gjennomføringen for jenter som studere på IFI.

Institutt for pedagogikk (IPED) og Institutt for spesialpedagogikk (ISP) ved Det utdanningsvitenskapelige fakultet (UV)

Instituttene har siden 2012 jobbet med å rekruttere mannlige studenter med minoritetsbakgrunn til bachelor i pedagogikk og bachelor i spesialpedagogikk. Tiltakene har i første omgang bestått i å samle innsikt om målgruppene og terskler for å søke på studieprogrammene. Så har skoler i Oslo og Akershus blitt invitert til å besøke UV og fakultetet har også reist ut på ca. 10 skolebesøk i året til skoler på Østlandet. UV har også ringt opp søkere i perioden mellom tilbudsbrev og svarfrist.

UVs egne gjennomganger av søker- og studenttall viser at antallet mannlige søkere til bachelor i spesialpedagogikk og pedagogikk i perioden 2015-2015. For bachelor i spesialpedagogikk har imidlertid mannlige søkere falt fra i perioden mellom søknadsfrist og studiestart og antallet mannlige studenter som får tilbud om studieplass forblir uendret. For bachelor i pedagogikk har det vært en markant økning også blant mannlige søkere som har takket ja til studieplass, men det gjenstår å se gjennomføringsraten til disse studentene. UV vektlegger at tiltakene har hatt effekt for å rekruttere mannlige minoritetssøkere, men det er uvisst hvorvidt disse søkerne vil resultere i flere mannlige kandidater i pedagogikk med minoritetsbakgrunn.

Institutt for arkeologi, konservering og historie (IAKH) ved Det humanistiske fakultet

Våren 2014 fikk IAKH laget en film som skulle bidra til å rekruttere jenter til bachelorprogrammet i historie. Filmen ble spredd på sosiale medier (bl.a. UiOs sentrale Facebook-side) og lagt ut på programbeskrivelsen på nett.

IAKHs egne gjennomganger viser ingen positiv sammenheng mellom tiltaket og søkertall.

Hvordan jobber fakultetene med likestilling og mangfold?

Likestillingsrapporteringen er en tilstandsrapportering som beskriver hvordan den faktiske likestillingssituasjonen er i virksomheten. Foruten statistikk er det viktig å redegjøre for hvordan aktivitetsplikten overholdes.

For uten UiOs overordnede handlingsplan for likestilling og kjønnsbalanse har alle fakultetene egne handlingsplaner for likestilling som angir de utfordringene det enkelte fakultet står ovenfor og hvilke tiltak de dermed vektlegger. UiOs likestillingsmidler fordeles mellom aktiviteter styrt fra sentraladministrasjonen og aktiviteter ute på enhetene. Det sist nevnte fordeles etter søknad fra enhetene. Under følger en oversikt over enhetenes rapportering på deres arbeid med likestilling, kjønnsbalanse og mangfold.

Det er totalt 12 enheter, 8 fakulteter, 2 museer og 2 av sentrene underlagt universitetsstyret, som har rapportert spesielt på likestilling og mangfold i 2015.

Likestillingsarbeid

Hvilke likestillingsutfordringer har hatt særlig fokus på deres enhet i 2015?

| Antall svar | Svaralternativer |
|-------------|--|
| 9 | Rekruttering av det underrepresenterte kjønn i vitenskapelige stillinger |
| 5 | Kjønnsbalanse blant studenter |
| 1 | Kjønnsbalanse i administrasjonen |
| 4 | Lederes ansvar for likestilling |
| 2 | Tilrettelegging ved graviditet og omsorgsoppgaver |
| 2 | Kjønnsdiskriminering |
| 1 | Andre |

*På dette spørsmålet var det mulig å krysse av for på flere av svaralternativene.

Rekruttering av det underrepresenterte kjønn i vitenskapelige stillinger har hatt særlig fokus ved UiO i 2015, men også kjønnsbalanse blant studentene og leders ansvar for likestilling.

Hvordan fremmer enheten et tydelig lederansvar for likestilling?

| Antall svar | Svaralternativer |
|-------------|----------------------------------|
| 2 | Via kompetansetiltak |
| 9 | Via strategidokumenter |
| 12 | Ved at det er tema på ledermøter |
| 2 | Annet |

*På dette spørsmålet var det mulig å krysse av for på flere av svaralternativene.

Samtlige enheter har svart at likestilling er tema på ledermøter. 9 enheter har strategidokumenter som tydeliggjør at likestilling er et lederansvar.

I hvor stor grad praktiseres moderat kjønnskvoltering til fordel for det underrepresenterte kjønn ved ansettelse i faste vitenskapelige stillinger?

| Antall svar | Svaralternativer |
|-------------|------------------|
| 4 | I stor grad |
| 8 | I liten grad |
| 0 | Vet ikke |

Ved tilsetninger skal det praktiseres kjønnkvotering i samsvar med hovedavtalens § 21, samt de mål som er nedfelt i universitetets handlingsplan for likestilling, jf UiOs tilpasningsavtale § 21 Likestilling.

Kun 4 av 8 enheter praktiserte i stor grad moderat kjønnkvotering i 2015. Det kan ha en sammenheng med at man ikke har vært oppe i rekrutteringssituasjoner i 2015 hvor det har vært to tilsvarende like gode kandidater til en stilling.

Rapportering om tildelte likestillingsmidler 2015

9 av 12 enheter ble i 2015 tildelt likestillingsmidler fra UiO. Det er viktig å merke seg at ikke alle enhetene søkte om midler og at det er et krav om at enheten skal kunne knytte tiltakene opp mot fagmiljøets egen handlingsplan for likestilling, samt at enheten må stille med en egenandel. Rapporteringen viser at en god del av tiltakene er gjennomført i løpet av 2015, men at enkelte tiltak er utsatt av ulike årsaker. For MN handler det for eksempel mye om omdisponeringer knyttet til at de ble tildelt BALANSE-midler fra Norges Forskningsråd i 2015.

Det ble i 2015 gitt midler til mange ulike type tiltak. Noen tiltak er nye, mens flere av tiltakene er satsningsområder som har vært jobbet med over tid. Tiltak knyttet til kjønnsbalanse i studentmassen ved enkelte enheter har hatt et stort fokus over flere år. Skolebesøksordning, deltagelse på utdanningsmesser, aktiv bruk av sosiale medier og rekrutteringsfilmer er noen av virkemidlene. Jentecamp på IFI og Guttedag på PSI er andre type tiltak som er viktig i denne sammenheng.

Mens tiltak som har rettet seg mot de vitenskapelig ansatte har for eksempel vært reisestipend, skriveseminar, medietreningskurs og kurs i forskningsveiledning og forskningsledelse, for å nevne noe. Flere enheter har lagt til rette for at man skal bruke kvalifiseringsstipend på en effektiv måte. Ved en enhet er det arrangert likestillingsseminar for ledelsen ved fakultet og instituttene, mens en annen har fått et fakultært likestillingsnettverk på fote. Begge tiltak har opplevd gode resultater.

Vurdering av effekt

Fakultetene ble spurt om de kunne vurdere effekten av tiltakene de har satt i verk. Hovedvekten i svarene er at effekten først vil bli klar på lengre sikt. Dette er i tråd med annet endringsarbeid, som viser at endring tar tid. Likevel meldes det om gode tilbakemeldinger fra deltagerne og at enkelte tiltak er blitt integrert i ordinær virksomhet.

For MN som i 2015 fikk tildelt BALANSE-midler fra Norges Forskningsråd til et stort 3-årlig prosjekt⁵, er det viktig å understreke at deres arbeid nettopp er ment å bidra til varige kulturendring på fakultetet, og at dette er et langsiktig arbeid som ikke gir målbare effekter umiddelbart.

Ved HF ble det i 2015 jobbet aktivt med å oppfordre kvinner til å søke instituttlederstillinger. Det resulterte i flere kvinnelige ledere. De har også gjennomført coachinggrupper for lektorer som ønsker å søke kompetanseopptrykk. I denne gruppen er det flest kvinne, og flere ønsker å søke opptrykk snarlig.

⁵ FRONT nettside: <https://www.uio.no/for-ansatte/enhetssider/mn/fakultetsadministrasjonen/prosjekter/front/>

UV på sin side har sett resultater av sitt langvarige arbeid med å rekruttere flere mannlige søkere til pedagogikk. De har hatt en økning fra 13% i 2012 til 25% i 2015 i andelen mannlige studenter på master i pedagogikk. Fakultetet har igjennom flere år gjennomført tiltak og dette kan være årsaken til økningen.

Kvalifiseringsstipend for kvinnelige førsteamanuensis som tildeles fra sentralt hold, trekkes fram som et nyttig og viktig tiltak som trolig har effekt på kjønnsbalansen ved UiO.

Mangfold og nedsatt funksjonsevne

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven pålegger arbeidsgiver å jobbe aktivt, målrettet og planmessig mot diskriminering og for likestilling. Rapportering om mangfold og nedsatt funksjonsevne gjelder både vitenskapelige og teknisk-administrativt ansatte.

Mangfold

4 enheter har hatt mål, strategier og tiltak for tilrettelegging for etniske/kulturelle minoriteter i 2015, mens 2 enheter vurderer om de må utarbeide mål, strategier og tiltak for tilrettelegging for etniske/kulturelle minoriteter i årene som kommer.

Etnisk mangfold/internasjonalisering: På hvilke områder har enheten drøftet/gjennomført tiltak i 2015?

| Antall svar | Svaralternativer |
|-------------|--|
| 9 | Språklig tilrettelegging |
| 3 | Kompetansetiltak |
| 6 | Tilrettelegging av sosiale arrangementer |
| 2 | Annet |

*På dette spørsmålet var det mulig å krysse av for på flere av svaralternativene.

9 enheter har svart at de har drøftet/gjennomført språkligtilrettelegging, og 6 enheter rapporterer om at de har drøftet/gjennomført tiltak med tilrettelegging av sosiale arrangementer. For eksempel har en enhet innført markering av samisk nasjonaldag.

Nedsatt funksjonsevne

Halvparten av enhetene rapporterer om at de har hatt mål, strategier og tiltak for tilrettelegging for ansatte med nedsatt funksjonsevne i 2015. Det gjelder både konkret fysisk tilrettelegging, utprøving av mulig tilrettelegging og ved at man inkluderer dette perspektivet i planene for nytt bygg.

Nedsatt funksjonsevne: På hvilke områder har enheten drøftet/gjennomført tiltak i 2015?

| Antall svar | Svaralternativer |
|-------------|---|
| 7 | Fleksibel arbeidstid |
| 1 | Tilrettelegging av intern kommunikasjon |
| 5 | Teknisk tilrettelegging |
| 3 | Annet |

*På dette spørsmålet var det mulig å krysse av for på flere av svaralternativene.

Flere enheter benytter fleksibel arbeidstid som en måte å tilrettelegge for ansatte med nedsatt funksjonsevne. Det er flere enheter som har iverksatt teknisk tilrettelegging i 2015. En enhet melder om at de har hatt en økt bevissthet og mer gjennomtenkt rekrutteringsprosess og hva IA-avtalen innebærer. En annen enhet har fått 3 nye seminarrom som har universell utforming, og gjort 3 kollokvierom tilgjengelig med rullestolrampe.

Diskriminering

UiO skal rapportere på diskrimineringssaker i henhold til diskrimineringsforbudet i lovverket. Negativ forskjellsbehandling, jfr. arbeidsmiljøloven, likestillingsloven, diskrimineringslovene, er ikke lov.

Har enheten mottatt klager på diskriminering på følgende grunnlag?

| Antall svar | Svaralternativer |
|-------------|-----------------------|
| 0 | Kjønn |
| 0 | Etnisitet |
| 0 | Religion/livssyn |
| 1 | Funksjonsevne |
| 0 | Alder |
| 0 | Seksuell orientering |
| 0 | Seksuell trakassering |

Det er kun en enhet i 2015 som har mottatt klage på diskriminering på grunnlag av funksjonsevne. Klagen er fulgt opp.

Tiltak i regi av UiO sentralt

Det ble også i 2015 satt av 6,5 millioner kroner til arbeid med likestilling og kjønnsbalanse ved UiO. Det ble fordelt 3 285 200 kr til lokalt arbeid, til i alt 32 tiltak. Pengene ble tildelt gjennom søknad og forutsatte en 50% egenfinansiering. Resterende likestillingsmidler ble satt av til tiltak i regi av UiO sentralt. Følgende områder ble i 2015 prioritert, jfr. Handlingsplan for likestilling og kjønnsbalanse.

- Tiltak for kvinnelige førsteamanuenser
 - Opprykkseminar
 - Coachinggrupper
 - Kvalifiseringsstipend
- Tiltak for kvinnelige postdoktorer
 - Mentorprogram
 - Coachinggruppe
- Andre aktiviteter
 - Koordineringsgruppen for likestilling
 - 8. mars seminar
 - Seminar: Forsker, forelder og eksellent – et spørsmål om kjønn?
 - Samarbeid med Universitetet i Limoges, Frankrike

Tiltak for kvinnelige førsteamanuenser

Hovedmål 2 i Handlingsplan for likestilling og kjønnsbalanse 2015 -2017 er at andelen kvinner i vitenskapelige stillinger skal øke. Førsteamanuensis er det første faste stillingsnivået for vitenskapelige ansatte, og det er derfor en viktig gruppe å satse på i arbeidet med å oppnå kjønnsbalanse.

Opprykkseminar

Det ble arrangert to opprykkseminar, et på våren og et på høsten 2015. Formålet med seminaret er å gjøre opprykksmulighetene ved UiO ytterligere kjent, og inspirerer deltagerne til å ta steget ut og søke om opprykk. Seminaret består hovedsakelig i at opprykksreglene blir gjennomgått, og at to nylig oppnevnte professorer deler av sine erfaringer og tips til søknadsskriving. Seminaret

er også en viktig arena for å informere om de andre tiltakene som er rettet mot denne stillingsgruppen.

Coachinggrupper

Det ble gitt tilbud om coachinggrupper i både vårsemesteret og høstsemesteret i 2015. Coachinggruppene har som hensikt å skape et nettverk hvor deltagerne sammen holder fokus på hovedmålet som er opprykk til professor. Gruppene ledes av en profesjonell coach med lang erfaring fra universitetsmiljøet.

I vårsemesteret ble det satt opp totalt 3 coachinggrupper, 1 med engelsk som hovedspråk og 2 med norsk som hovedspråk. Det var 15 deltagere totalt. På høstsemesteret ble det satt opp 1 coachinggruppe med engelsk som hovedspråk. Det var i alt 7 stykker som ønsket å delta i coachinggruppe høsten 2015. Tiltaket får gode tilbakemeldinger.

Kvalifiseringsstipend

Formålet med stipendet er å bidra til at kvinnelige førsteamanuenser raskere kvalifiserer seg til opprykk igjennom frikjøp av tid til å fokusere på hva som gjenstår for opprykk til professor. Det ble lyst ut kvalifiseringsstipend for kvinnelige førsteamanuensis både på våren og på høsten 2015. På våren ble det gitt totalt 18 stipend av kroner 100 000kr pr stipend. Mens det på høsten ble tildelt 12 kvalifiseringsstipend.

Tiltak for kvinnelige postdoktorer

Det er på postdoktor nivået at andelen menn går forbi andelen kvinner og deretter øker forskjellene som kjent. Det kan se ut til at noe skjer i postdoktor perioden, og det noe ser ut til å ramme kvinner mer enn menn.

Mentorprogram

Høsten 2015 ble det startet to parallelle mentorprogram for kvinnelige postdoktorer, ett på norsk og ett på engelsk. Det var i alt 69 påmeldte til programmene som til sammen har 36 plasser. Programmet består i individuelle møter mellom en professor og en postdoktor, samt felles-samlinger. Programmet løper i ett år, og avsluttes derfor først juni 2016. Programmet har igjen flere år fått gode evalueringer, noe som gjenspeiles i det høye søkerantallet.

Coachinggruppe

På grunn av den store pågangen til mentorprogrammet ønsket Avdeling for personalstøtte å prøve ut muligheten for bruk av coachinggruppe for denne stillingsgruppen. Formålet med dette tiltaket er å bidra til kvinnelige postdoktorers karriereutvikling gjennom gruppeveiledning som "skreddersys" til gruppens behov. Som en pilot ble tilbudet gitt til alle de som ikke fikk plass i årets mentorprogram. 12 takket ja til 3 møter a 3 timer med konsulentene fra Institutt for medskapende ledelse, som gjennomførte intervjuene til mentorprogrammet. Gruppen fikk også diskutere utfordringer og muligheter med en erfaren professor/dekan.

Erfaringen med og evalueringen av tiltaket viste at coachinggruppe ikke kan erstatte eller måle seg med et mentorprogram.

Andre aktiviteter

Likestillingsrådgiveren ved UiO er del av Avdeling for personalstøtte sin HR-utviklings gruppe. Avdelingen forsøker å integrere likestilling og kjønnsbalanse i arbeidet ved avdelingen.

Koordineringsgruppen for likestilling

Koordineringsgruppen for likestilling ledes av prorektor og består av representanter fra alle fakultetene og museene, kjønnsforskingsmiljøet, studentene og forskningsadministrativ avdeling. Gruppens hovedoppgave er å bidra til strategiske diskusjoner og målutforming av likestillingsarbeidet ved UiO. Likestillingsrådgiveren er sekretær for gruppen.

I 2015 hadde gruppen 3 møter i vårsemesteret og 2 møter i høstsemesteret. En av de viktigste sakene som ble diskutert i 2015 var oppfølging av handlingsplanens hovedmål 3: Bedre kjønnsbalansen ved alle studieprogram.

8.mars seminar

Den internasjonale kvinnedagen markeres årlig med et seminar den 8.mars i samarbeid med Senter for tverrfaglig kjønnsforskning. Årets 8.mars seminar tok utgangspunkt i de siste årenes oppblomstring av feministisk engasjement i den norske offentligheten, og fikk derfor navnet «De nye feminismene». Seminaret ble åpnet av Rektor Ole Petter Ottersen og ble avholdt i Gamle festsal.

Seminar: Forsker, forelder og eksellent – et spørsmål om kjønn?

I forbindelse med ferdigstillingen av rapporten «Kjønn, veiledning og omsorgsansvar» ble det høsten 2015 arrangert et seminar som satte søkelyset på forskerroller, foreldreskap og likestilling. Det ble diskutert hvilke forskere dagens og morgendagens universitet oppmuntrer, og hvordan kjønn og omsorgsansvar spiller inn i dette. Rapporten publiseres først i 2016.

Samarbeid med Universitetet i Limoges, Frankrike

Det ble i 2014 inngått en samarbeidsavtale med Universitetet i Limoges, i forbindelse med at de har opprettet et prosjekt, Equalim Projet, som har som mål å fremme likestilling i forskning, undervisning og ledelse ved universitetet i Limoges. De ønsket å se på god praksis ved andre europeiske universiteter, der i blant ved UiO.

Høsten 2015 kom en delegasjon fra prosjektgruppen for å få et innblikk i hvordan UiO arbeider med kjønnsbalanse og likestilling, både for ansatte og studenter. Rammen for programmet var først å gi et overordnet bilde av likestillingsarbeidet og status ved UiO samlet. Deretter ble det presentert situasjonsrapporter og praksis fra enhetene.

I november reiste 3 deltagere fra UiO, der i blant personal direktøren, til Limoges på et internasjonalt seminar for å profilere UiO, likestillingspolitikken ved UiO og Senter for tverrfaglig kjønnsforskning. Det ble holdt til sammen 4 innlegg fra UiO sin side på seminaret. Seminaret fungerte som en nyttig arena for erfaringsutveksling, og gode kontakter.

Gjennomsnittslønn i ulike stillingskategorier

I denne delen vil det bli gjort rede for kvinner og menns gjennomsnittslønn innen ulike stillingskategorier. I gjennomsnitt tjener kvinner og menn ved UiO noenlunde det samme innen administrasjon og tekniske stillinger, men for noen av stillingskategoriene er det fortsatt et gap mellom kvinner og menns lønn.

Det er foretatt en inndeling av stillingsnivå for hver stillingsgruppe etter mal fra tidligere år for å kunne sammenligne tallene over tid. Tabellene viser faste stillinger, hvis ikke annet er opplyst.

Det samlede lønnsnivået ved UiO har i gjennomsnitt økt med 7,2% fra 2014 til 2015. Kvinner tjener i gjennomsnitt 96,5% av menns lønn⁶.

Administrative stillinger

Stillingsnivåene innenfor stillingsgruppen administrasjon:

| | |
|----------------------|---|
| Toppleidelse | Rektoratet, universitetsdirektør |
| Mellomledelse | Kontorsjefer, seksjonssjefer, avd.ledere, underdirektører, avdelingsdirektører og ass. Direktører |
| Kategori 1 | Hovedbibl.kar, seniorrådgiver, senioringeniør og avd. tannlege |
| Kategori 2 | Seniorkonsulent, spesialbibliotekar og rådgiver |
| Kategori 3 | Førstekonsulent |
| Kategori 4 | Konsulent og bibliotekar |

Tabellen under viser gjennomsnittslønn for stillingsnivåene referert til over innenfor stillingsgruppen administrasjon.

Tabell 19: Gjennomsnittslønn - årsverk per helhetsekivalens* for faste ansatte i administrasjon (SAP)

| Administrasjon | Antall totalt | Kvinne - gjennomsnittslønn | Mann - gjennomsnittslønn | Kvinnerns lønn i % av menns |
|----------------|---------------|-------------------------------|-----------------------------|--------------------------------|
| Mellomledelse | 276 | 684 759 | 729 054 | 93,9 |
| Kategori 1 | 242 | 604 993 | 650 627 | 93,0 |
| Kategori 2 | 678 | 525 395 | 539 557 | 97,4 |
| Kategori 3 | 254 | 472 812 | 494 382 | 95,6 |
| Kategori 4 | 70 | 420 683 | 425 863 | 98,8 |

* Fastlønn uten faste tillegg - det er ikke tatt hensyn til hvor lenge den enkelte har vært ansatt (Snittlønn er beregnet ut fra total lønn/årsverk, ikke antall ansatte)

Kvinner har lavere gjennomsnittslønn enn menn på alle stillingsnivåene innenfor stillingsgruppen administrasjon. Det er innenfor de to øverste stillingsnivåene forskjellen er størst. Først nevnte er en endring fra året før, hvor kvinner hadde høyere lønn enn menn innenfor kategori 3 og 4.

Tabell 20: Antall ansatte, fordelt på kjønn i faste stillinger innenfor stillingsgruppen administrasjon (SAP)

| Administrasjon | Antall totalt | Mann | Kvinne | % kvinne |
|----------------|---------------|------|--------|----------|
| Mellomledelse | 276 | 107 | 169 | 61,2% |
| Kategori 1 | 242 | 94 | 148 | 61,2% |
| Kategori 2 | 678 | 164 | 514 | 75,8% |
| Kategori 3 | 254 | 63 | 191 | 75,2% |
| Kategori 4 | 70 | 24 | 46 | 65,7% |

Det er flere kvinner innenfor alle disse stillingsnivåene. Andelen er over 60% jevnt over. Det er innenfor Kategori 2 og Kategori 3 vi finner flest kvinner med over 75% kvinner. Det er noen forskjeller i antallet kvinnelige ansatte fra 2014 til 2015. Det er i kategori 4 man finner den største endringen fra 73% kvinner i 2014 til 65,7% kvinner i 2015.

⁶ Her er det regnet med faste stillinger i alle kategorier, bortsett fra for ph.d.- og postdoktorstillingene.

Tekniske stillinger

Stillingsnivåene innenfor stillingsgruppen teknisk:

| | |
|-------------------|---|
| Kategori 1 | Senioringeniør |
| Kategori 2 | Overingeniør |
| Kategori 3 | Spesialbibliotekar |
| Kategori 4 | Avd.ingeniører, renholdsleder, renholder, driftsleder, driftstekniker og forskningstekniker |

Ved UiO i 2015 var kun kategori 1,2 og 4 i bruk innenfor denne stillingsgruppen. Det samsvarer med året før.

Tabell 21: Gj.snittslønn - årsverk per helhetsekvivalens* for faste ansatte i stillingsgruppen teknisk (SAP)

| Teknisk | Antall totalt | Kvinne - gjennomsnittslønn | Mann - gjennomsnittslønn | Kvinneres lønn i % av menns |
|------------|---------------|----------------------------|--------------------------|-----------------------------|
| Kategori 1 | 306 | 591 254 | 599 553 | 98,6% |
| Kategori 2 | 302 | 516 521 | 535 160 | 96,5% |
| Kategori 4 | 273 | 435 736 | 422 778 | 103,1% |

* Fastlønn uten faste tillegg - det er ikke tatt hensyn til hvor lenge den enkelte har vært ansatt (Snittlønn er beregnet ut fra total lønn/årsverk, ikke antall ansatte)

Tabell 21 gir oversikt over gjennomsnittslønn for de tre stillingsnivåene innenfor stillingsgruppen teknisk. Menn tjener mer enn kvinner i begge de to øverste stillingsnivåene, mens for det laveste stillingsnivået, kategori 4, har kvinner høyere lønn enn menn. Det samsvarer med året før.

Tabell 22: Antall ansatte, fordelt på kjønn i faste stillinger innenfor stillingsgruppen teknisk (SAP)

| Teknisk | Antall totalt | Mann | Kvinne | % kvinne |
|------------|---------------|------|--------|----------|
| Kategori 1 | 306 | 240 | 66 | 21,6% |
| Kategori 2 | 302 | 193 | 109 | 36,1% |
| Kategori 4 | 273 | 174 | 99 | 36,3% |

Det er flere menn enn kvinner innenfor alle nivåene av stillingsgruppen teknisk. Det samsvarer med tallene fra 2014. Innenfor alle kategoriene jobber det mange flere menn enn kvinner. Det er færrest kvinner i kategori 1 med 21,6% kvinner. Ved de to neste nivåene er andelen om lag 36% kvinner.

Vitenskapelige stillinger

Stillingsnivåene innenfor stillingsgruppen vitenskapelige:

| | |
|-----------------------|--|
| Toppleidelse | Dekaner og instituttledere |
| Mellomleidelse | Professor, forsker, førsteamanuensis og førstelektor |
| Kategori 1 | Forskere og universitetslektor |
| Kategori 2 | Postdoktorer |
| Kategori 3 | Stipendiater |

For stillingsgruppen vitenskapelige er det to kategorier som skal være midlertidige stillinger, og det er kategori 2 og 3. For disse kategoriene er det midlertidigansatte som oppføres i tabellen under. For de øvrige stillingsnivåene er det faste ansatte som benevnes.

Tabell 21: Gj.snittslønn årsverk per helhetsekvivalens* for ansatte i stillingsgruppen vitenskapelige (SAP)

| Vitenskapelige | Antall totalt | Kvinne - gjennomsnittslønn | Mann - gjennomsnittslønn | Kvinneres lønn i % av menns |
|----------------|---------------|----------------------------|--------------------------|-----------------------------|
| Toppleidelse | 41 | 936 100 | 958 721 | 97,6% |
| Mellomledelse | 1313 | 734 498 | 783 038 | 93,8% |
| Kategori 1 | 303 | 575 271 | 600 770 | 95,8% |
| Kategori 2 | 532 | 555 246 | 575 327 | 96,5% |
| Kategori 3 | 1099 | 478 375 | 486 258 | 98,4% |

* Fastlønn uten faste tillegg - det er ikke tatt hensyn til hvor lenge den enkelte har vært ansatt (Snittlønn er beregnet ut fra total lønn/årsverk, ikke antall ansatte)

Innenfor alle stillingsnivåene i stillingsgruppen vitenskapelige tjener menn mer enn kvinner. Det er innen Mellomledelse og Kategori 1 at forskjellen er størst. Forskjellene i lønn for de to øverste kategoriene, toppleidelse og mellomledelse, har gått noe ned fra 2014 til 2015. For kategori 1 har forskjellen i lønn økt fra 2014 til 2015. I 2014 hadde kvinner høyere lønn enn menn innen denne kategorien, mens i 2015 er tendensen snudd. Dette samtidig med at antall faste innen denne kategorien har gått ned fra 316 ansatte i 2014 til 303 ansatte i 2015. Innenfor kategori 2 og 3 har forskjellene mellom kvinner og menns lønn økt. Kvinner hadde høyere lønn enn menn i kategori 2 i 2014, mens kvinner i 2015 har 96,5% av menns lønn innen denne kategorien. For kategori 3 har forskjellen mellom kjønnetenes lønn økt.

Tabell 22: Antall ansatte, fordelt på kjønn i faste stillinger innenfor stillingsgruppen vitenskapelige (SAP)

| Vitenskapelige | Antall totalt | Mann | Kvinne | % kvinne |
|----------------|---------------|------|--------|----------|
| Toppleidelse | 41 | 24 | 17 | 41,5% |
| Mellomledelse | 1313 | 852 | 461 | 35,1% |
| Kategori 1 | 303 | 174 | 129 | 42,6% |
| Kategori 2 | 532 | 299 | 233 | 43,8% |
| Kategori 3 | 1099 | 499 | 600 | 54,6% |

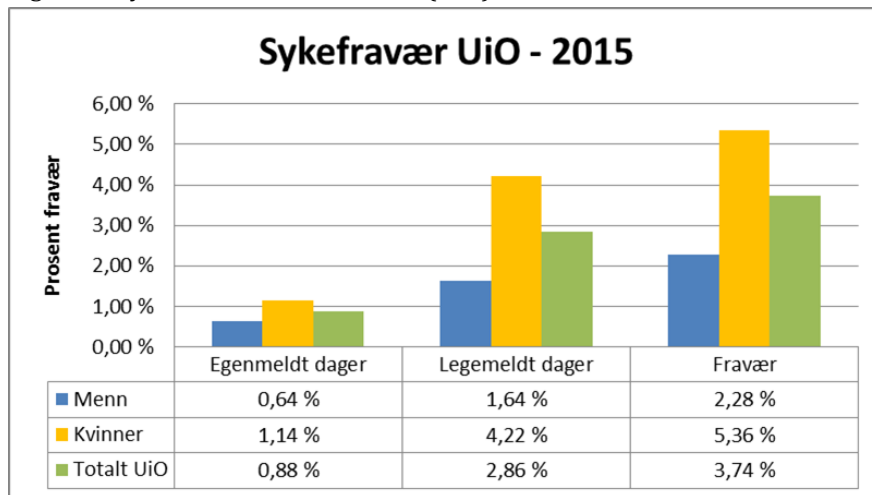
Tabellen viser at det er flere menn ved alle stillingsnivåene, bortsett fra innenfor Kategori 3, hvor andelen kvinner er 54,6%. Det er innenfor nivået Mellomledere det er færrest kvinner med en andel på 35,1%, mens for de øvrige ligger andelen på litt over 40%. For de tre øverste nivåene i tabellen har antall kvinner i disse stillingene økt, mens antall menn har gått ned sammenlignet med antallet i 2014. For de to nederste kategoriene har både antall kvinner og menn økt i 2015 sammenlignet med året før.

Sykefravær

Universitetet i Oslo har et lavt stabilt sykefravær, og det har ikke vært vesentlige endringer de siste årene. Gjennomgående har kvinner et høyere sykefravær enn menn.

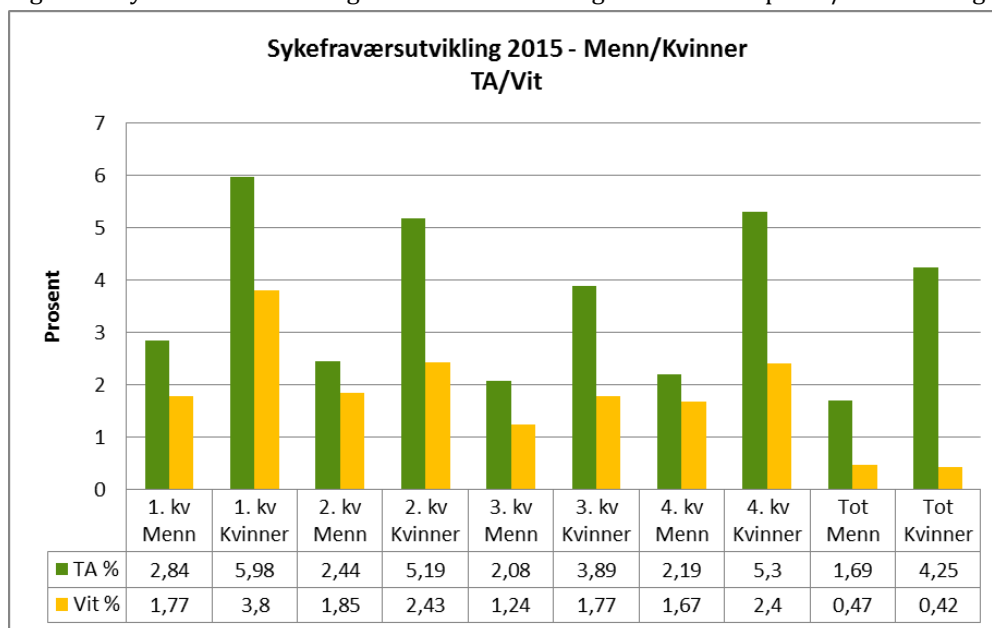
Sykefravær deles inn i egenmeldt og legemeldt sykefravær. Kategorien Fravær er en samlet kategori for egenmelding, legemeldt og hjemme med sykt barn.

Figur 17: Sykefravær ved UiO i 2015 (SAP)



Figuren viser at kvinner har høyere andel egenmeldinger og legemeldt fravær enn menn. Denne tendensen har vært lik over flere år og er å finne igjen på landsbasis. Det samlede totale fraværet ved UiO i 2015 er på 3,75%.

Figur 18: Sykefraværsutvikling i 2015 for kvinner og menn fordelt på TA/ Vit - stillinger (SAP)



Figuren viser sykefraværsutviklingen i 2015 for kvinner og menn i teknisk-administrative (TA) stillinger og vitenskapelige (Vit) stillinger ved UiO. Kvinner har vesentlig høyere sykefravær sammenlignet med menn innenfor TA-stillinger med 4,25% mot 1,69%. Kvinners sykefravær er også høyere for de vitenskapelige ansatte, men her er ikke forskjellen så store. Det kan ha en sammenheng med at de vitenskapelig har en mer fleksibel arbeidssituasjon. Tidligere erfaringer med denne type rapportering har vist at det forekommer en viss underrapportering blant vitenskapelige når det gjelder sykefravær.

Permisjoner

Kjønnsdelt statistikk over permisjoner kan være nyttig som indikator for likestilling på hjemmebane. For noen permisjoner må man søke om å få bruke, mens for andre permisjoner som hjemme med sykt barn har universitetet IA-avtale.

Tabellen under gir en oversikt over ulike fraværstyper i 2015, og hvordan det fordeler seg på kvinner og menn.

Tabell 23: Antall kvinner og menn fordelt på ulike fraværstyper i 2015 (SAP)

| Fraværstype | Antall Kvinne | Antall Mann | % kvinner |
|------------------------------|---------------|-------------|-------------|
| 14 dg fødsel/adopsjon m/lønn | | 106 | 0 % |
| Delvis permisjon u/lønn. | 8 | 9 | 47 % |
| Forskningstermin m/lønn | 15 | 35 | 30 % |
| Gradert foreldreperm 100 % | 50 | 97 | 34 % |
| Gradert foreldreperm 80 % | 47 | 16 | 75 % |
| Gradert foreldreperm u/lønn | 2 | | 100 % |
| Omsorgspermisjon u/lønn | 421 | 106 | 80 % |
| Perm u/lønn tj int.org | 1 | 7 | 13 % |
| Perm v/fødsel/adopsjon 100 % | 451 | 186 | 71 % |
| Perm v/fødsel/adopsj. u/lønn | 7 | | 100 % |
| Perm v/fødsel/adopsjon. 80 % | 190 | 92 | 67 % |
| Utdanningsperm u/lønn. | 6 | 7 | 46 % |
| Velferdsperm. u/lønn < 1 mnd | 17 | 8 | 68 % |
| Velferdsperm. u/lønn > 1 mnd | 5 | 10 | 33 % |
| Velferdsperm. m/lønn | 1545 | 852 | 64 % |
| Totalsum | 2765 | 1531 | 64 % |

Tabellen viser at 35 menn og 15 kvinner har hatt forskningstermin med lønn i 2015. Kvinner utgjør 71% av de som tar ut permisjon i forbindelse med fødsel/adopsjon med dekningsgrad 100%, også med dekningsgrad 80% er kvinner i klart flertall. Det er flere menn enn kvinner som har tatt ut gradert foreldrepermisjon med dekningsgrad 100%, men når det gjelder gradert foreldrepermisjon med 80% dekningsgrad er kvinner i flertall. Kvinner tar 80% av omsorgspermisjonene uten lønn. For velferdspermisjon uten lønn med varighet under en måned er menn i klart flertall, mens når varigheten øker til mer enn en måned er kvinner i klar overvekt.

Tabell 24: Fravær pga barns sykdom fordelt på ansatte ved UiO i 2015 (SAP)

| 2015 | Antall tilfeller | Antall tilfeller i % | Antall fraværsdagsverk |
|----------------|------------------|----------------------|------------------------|
| Kvinner | 1 740 | 61,4 | 2 331 |
| Menn | 1 096 | 38,6 | 1 380 |
| Totalt | 2 836 | | 3 711 |

Datamaterialet baserer seg på egenregistreringer av ansatte ved UiO. Vi har tidligere erfaringer med at det forekommer en viss underrapportering av de vitenskapelig grunnet deres mer fleksible arbeidssituasjon.

Datamaterialet baserer seg på egenregistreringer av ansatte ved UiO. Tallene skiller ikke på teknisk-administrative eller vitenskapelige ansatte. Vi har tidligere erfaringer med at det forekommer en viss underrapportering av de vitenskapelig grunnet deres mer fleksible arbeidssituasjon.

Tabellen viser at kvinner er mer hjemme med sykt barn enn det menn er i 2015. Av de totalt 2836 tilfellene i løpet av 2015 har kvinner vært hjemme i 61,4% av tilfellene.

Vedlegg 2: Årsplan for 2016-2018



Årsplan 2016-2018

UiO : Universitetet i Oslo



FORORD

Årsplanen er UiOs mest sentrale styringsdokument for å realisere Strategi2020. Den har treårig perspektiv og er rullerende, med årlig oppdatering. Årsplan 2016-2018 omfatter kun de områdene der det er viktig å oppnå *endring*. Noen satsinger er virksomhetsovergrepene, mens andre gir føringer for utvikling av kjernevirksomheten.

UiOs årsplan uttrykker styrets overordnede prioriteringer, og er kortere og tydeligere enn tidligere år, for å gi større rom for lokale tiltak. Planen skal bidra til tydelig arbeidsdeling, godt internt samspill og gi føringer til fakulteter, museer og sentre. I enhetenes årsplaner konkretiseres de faglige hovedprioriteringene. De lokale planene er utgangspunkt for å følge opp utvikling og resultater.

UiOs SAMFUNNSOPPDRA

UiO har som mål å styrke sin internasjonale posisjon som et ledende forsknings-universitet. UiO skal gi høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning, og skal formidle forskningsbasert kunnskap i dialog med samfunnet. Universitetsmuseene representerer en unik plattform for tverrfaglig forskningssamarbeid og kommunikasjon med samfunnet.

UiO ønsker å ta et tydeligere ansvar for å bidra til å løse globale utfordringer. UiO kan her bidra med tverrfaglige tilnæringer innen forskning og utdanning.

En grunnleggende forutsetning for å lykkes med innovasjon og verdiskaping er at universitetet holder høy faglig kvalitet og utdanner studenter med kompetanse som møter utfordringene i samfunnet. Vi skal legge til rette for at forskning gir grobunn for innovasjoner som kan utvikle seg til nye tjenester og produkter. For å nå disse målene må vi ha en kultur for tverrfaglighet og samarbeid med næringslivet.

FAGLIGE SATSINGSOMRÅDER

UiOs faglige bredde innebærer et konkurransefortrinn. UiO vil øke antall søknader og prosjekter innenfor EUs nye program Horisont2020 gjennom satsingen UiO:Horisont. UiO har klare ambisjoner om sterk vekst i den eksterne finansieringen, og skal etablere et forsterket støtteapparat for forskerne.

UiO ønsker å videreutvikle et verdensledende utdannings- og forskningsmiljø for livsvitenskap. Den nye satsingen for livsvitenskap i Gaustadbekkdalen skal bringe sammen spisskompetanse fra biologi, fysikk, kjemi, farmasi, matematikk, statistikk, informatikk og en rekke andre fag. UiO har også valgt ut to andre tverrfaglige satsingsområder: UiO:Energi og Unpacking the Nordic Model. Alle de tre områdene skal etablere tydelige programplattformer. Det er et mål at UiO også knytter utdanningstilbud til disse satsingsområdene.

VIRKSOMHETSSOVERGRIPEDE UTFORDRINGER

Styret oppnevnte i 2012 Strategic Advisory Board (SAB) for å få et kritisk blikk utenifra på Strategi 2020. Rapporten UiO mottok høsten 2014 skisserer hva det eksterne ekspertpanelet mener er UiOs hovedutfordringer.

Styret har i etterkant av rapporten nedsatt fire arbeidsgrupper for utdanningskvalitet, forskningskvalitet, tverrfaglighet og organisasjons- og beslutningsstruktur. Tre av gruppene har gitt sine vurderinger (se vedlegg 1), og gruppene har alle understreket behovet for klarere prioriteringer og bedre gjennomføring. I 2016 vil gruppen for organisasjons- og beslutningsstruktur presentere sine forslag til tiltak. Etter diskusjoner og høringer, vil styret ta stilling til hvordan vi skal bedre UiOs faglige kvalitet, samarbeidsevne og gjennomføringskraft.

2016 er satsningsår for lærings- og arbeidsmiljø. Våre studenter skal nyte godt av teknologiske nyvinninger i sin utdanning, og det er derfor en stor satsing på digital eksamen. Studentenes læring skal være i fokus, og særlig førsteårsstudentene skal få bedre oppfølging og tilbakemelding. Arbeidet med utdanningskvalitet skal koordineres gjennom å fastsette en overordnet visjon for utdanningsvirksomheten ved UiO.

UiO har etablert program for både utdanningsledelse og forskningsledelse. I lærings- og arbeidsmiljøåret vil det etableres en felles plattform for god ledelse ved UiO.

Miljøet studenter og ansatte ferdes i daglig, påvirker kvaliteten på læring og forskning. UiOs bygningsmasse skal bidra til at UiO kan innfri sine ambisjoner gjennom å tilby et moderne lærings- og arbeidsmiljø. I dag er store deler nedslitt og utidsmessig. Masterplanen for UiOs eiendommer gir føringer for arbeidet med en langsiktig modernisering av eiendommene. Det skal arbeides videre med en langsiktig finansieringsplan for bygningsmassen ved UiO.

Oslo 23. juni 2015

Ole Petter Ottersen
rektor

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Satsinger for å initiere endring

UiO skal forvalte sine samlede ressurser slik at de bidrar til å understøtte kjerneaktiviteten. Det arbeides for å skape en enklere hverdag og et godt arbeids- og læringsmiljø for studenter og ansatte. Kulturen skal preges av åpenhet, samarbeid og involvering av studenter, ansatte, deres tillitsvalgte og verneorganisasjonen.

SAB-arbeidsgruppene har så langt foreslått 15 forbedringstiltak. Endringsprosessene og tiltakene som er identifisert, vil kreve systematisk arbeid de neste 5-10 årene. De 15 tiltaksforslagene må sees som de innledende skritt for at UiO skal nå sine strategiske mål. Flere av tiltakene er tatt inn i denne årsplanen, men alle SAB-gruppene vil jobbe videre i planperioden for å konkretisere ytterligere tiltak som skal iverksettes.

Gjennomføring av tiltakene skal skje i samarbeid mellom nivåene i organisasjonen. For hvert av tiltakene må det defineres hvordan dette organiseres.

Tiltak som skal gjennomføres i organisasjonen i 2016:

Oppfølging av SAB:

Det skal utarbeides en overordnet visjon for utdanningsvirksomheten ved UiO. Arbeidet med visjonen drøftes og forankres i fagmiljøene før den vedtas av universitetsstyret.

Det skal avklares hva som skal kjennetegne strategiske tverrfakultære satsinger ved UiO og hvordan tverrfaglig virksomhet i mindre skala skal stimuleres. Det skal iverksettes kartlegging av systemiske og organisatoriske hindringer for tverrfaglig virksomhet med sikte på å fjerne disse raskest mulig.

Når SAB-gruppen for organisasjons- og beslutningsstruktur har lagt frem sine forslag våren 2016, gjennomføres en åpen høringsprosess for å avklare hvilke endringer som bør realiseres.

Øvrige tiltak:

Det skal utarbeides en plattform for universitetsledelse på alle nivåer.

Det skal arbeides videre med en langsiktig finansieringsplan for modernisering av eksisterende bygningsmasse ved UiO. Dette må skje i nært samspill med Kunnskapsdepartementet.

Prosjekt for digitalisering av eksamen gjennomføres i planperioden.

Rekrutteringsstrategien skal ferdigstilles og implementeres.

Utdanning

Universitet i Oslo skal tilby forskningsbasert utdanning. Internasjonalisering skal brukes aktivt for å øke kvaliteten i utdanningene. For å nå disse målsettingene vil UiO særlig vektlegge å:

- utarbeide en overordnet visjon for utdanningsvirksomheten
- tilby et godt læringsmiljø, gjennom styrket faglig og sosial integrering fra studiestart, og god oppfølging og tilbakemeldinger underveis i studiene
- styrke studentenes læringsutbytte og utdanningenes arbeidslivsrelevans, gjennom mer bruk av nyskapende og studentaktive læringsformer
- rekruttere dyktige og motiverte søkere
- vurdere utdanningstilbud tilknyttet de tre tverrfakultære satsingene Livsvitenskap, UiO:Energi og Unpacking the Nordic Model

Tiltak som skal gjennomføres på fakultetsnivå⁷:

Tiltak 1:

Fakultetene skal iverksette tiltak som styrker studentenes integrering i fagmiljøet. Det skal gis god oppfølging underveis i studiene.

Forventede resultater ved utgangen av 2016:

- Fakultetene har iverksatt tiltak for å styrke førsteårsstudentenes integrering i fagmiljøet, herunder styrket introduksjonsopplegg og mottak
- Fakultetene har planer for hvordan oppfølging skal gis underveis i studiene
- Bedre studentgjennomføring

Tiltak 2:

Fakultetene skal styrke studentenes læringsutbytte og utdanningenes arbeidslivsrelevans, gjennom mer bruk av nyskapende og studentaktive lærings- og vurderingsformer. UiOs felles utdanningsvisjon skal gjenkjennes i alle studieprogram.

Forventede resultater ved utgangen av 2016:

- Fakultetene har utarbeidet planer for nyskapende og studentaktive lærings- og vurderingsformer som er tilpasset programmene forventede læringsutbytte
- Fakultetene har vurdert behovet for justeringer av sine utdanningsprogram for å innfri UiOs overordnede visjon for utdanning

⁷ Med fakulteter menes i denne årsplanen fakulteter og tilsvarende enheter.

Forskning

UiO skal fremme grensesprengende forskning og være en etterspurt internasjonal samarbeidspartner. Høy kvalitet og innovative fagmiljøer gjør UiO konkurransedyktig på nasjonale og internasjonale arenaer. For å nå disse målsetningene skal UiOs fagmiljøer særlig vektlegge å:

- etablere klare, faglige plattformer for utvikling av de tre strategiske, tverrfakultære satsingsområdene: Livsvitenskap, UiO:Energi og Unpacking the nordic model
- øke finansieringen fra EU
- drive målrettet rekruttering av internasjonalt ledende forskere og fremragende stipendiater og post.doc.
- tilrettelegge for god oppfølging og skape gode karriereveier for ph.d-studenter
- etablere og videreutvikle samarbeid med verdensledende miljøer
- bygge fremragende forskningsmiljøer som fortsetter å være robuste og faglig sterke over tid
- øke internasjonal sampublisering og publisering i de beste tidsskriftene

Tiltak som skal gjennomføres på fakultetsnivå:

Tiltak 3:

Fakultetene skal ha en betydelig økning i finansiering fra EU-systemet.

Forventede resultater ved utgangen av 2016:

- Fakultetene har økt antall tematiske søknader sammenlignet med gjennomsnittet av antall søknader for 7. rammeprogram
- Fakultetene har økt antall ERC-tildelinger sammenlignet med gjennomsnittet for tildelinger i 7. rammeprogram

Tiltak 4:

Rekrutteringsprosessene ved UiO skal forbedres.

Forventede resultater ved utgangen av 2016:

- Fakultetene har redusert tiden det tar å rekruttere vitenskapelige ansatte

Samfunnskontakt, formidling og innovasjon

Et av UiOs viktigste oppdrag er å formidle kunnskap og ny innsikt i dialog med samfunnet. UiOs forskning skal være tilgjengelig, og vi skal delta aktivt i samfunnsdebatten. Studentene er UiOs viktigste bidrag til samfunnsutvikling og innovasjon. For å nå disse målsetningene skal UiO særlig vektlegge å:

- delta i den offentlige kunnskapsbaserte debatten
- synliggjøre sterke forskningsmiljøer og de tverrfakultære satsningene
- styrke museenes rolle i forskning, formidling og rekruttering
- styrke innovasjonskulturen i utdanning og forskning i samarbeid med arbeids- og næringsliv

Tiltak som skal gjennomføres på fakultetsnivå:

Tiltak 5:

Fakultetene skal utarbeide konkrete kommunikasjons tiltak basert på UiOs kommunikasjonsstrategi i egne årsplaner.

Forventede resultater i 2016:

- UiOs forskning og utdanning er bedre kjent i samfunnet

Tiltak 6:

UiOs toppforskningsmiljøer og de tverrfaglige satsingene skal synliggjøres for å øke oppslutning rundt våre viktigste strategiske satsninger.

Forventede resultater i 2016:

- UiO toppforskningsmiljøer og de tverrfaglige satsingene er bedre kjent hos prioriterte målgrupper i samfunnet
-

Vedlegg til Årsplan 2016-2018: Oppfølgingspunkter SAB

Under fremkommer 15 foreløpige tiltak de tre SAB arbeidsgruppene har identifisert i sine rapporter. Forslagene vil på ulike måter prege årsplanene i mange år fremover.

Noen av tiltakene er tatt inn i denne årsplanen, for andre tiltak vil SAB-gruppene jobbe videre med å konkretisere tiltaksforslagene ytterligere.

Utdanningskvalitet (ledet av dekan Berit Karseth):

- Utarbeidelse, forankring og vedtak av overordnet visjon for utdanningsvirksomheten ved UiO
- Fokus på første-års-studenten, herunder styrket introopplegg/mottak
- Koordinering av eksisterende støtteressurser for utdanningsvirksomheten og utvikling av delingskultur - gjenstår
- Etablere utdanningstilbud (emner evt. program) i tilknytning til UiOs 3 tverrfaglige strategiske initiativ

Forskningskvalitet (ledet av viserektor Knut Fægri):

- Utvikle rutiner for raskere tilsetning i vitenskapelige stillinger
- Karriereutvikling for stipendiater og post. Doc
- Opprettholde trykket bak EU-strategien og UiO:Horisont
- Utarbeide kommunikasjonsstrategi for å løfte frem høytstående miljøer
- Utvidet bruk av søkekomiteer ved tilsetninger
- Utnytte nedenfra-opp initiativer til en mer aktiv innsats for internasjonalt samarbeid

Tverrfaglighet (ledet av viserektor Knut Fægri):

- Etablere en klar strategisk plattform for utvikling av de tre tverrfakultære satsingsområdene (UiO: Livsvitenskap, UiO: Energi og Unpacking the Nordic Model) som flaggskip for integrert tverrfaglighet
- Opparbeide samarbeidskompetanse for integrert tverrfaglighet hos studenter og ansatte og bruke arenaer for stimulans av tverrfaglig dialog og kompetanseutvikling
- Etablere tydelig tverrfaglig lederansvar på alle nivåer basert på organisert lederutvikling og bedre kompetanse for teamutvikling
- Endre regler og rammeverk med sikte på økt fleksibilitet og mobilitet for deltakelse i tverrfaglig aktivitet for ansatte og studenter
- Etablere ressurstildelingsmekanismer som sikrer utviklingen av lovende tverrfaglige prosjekter og programmer